

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

35 inci Birleşim

16 . 12 . 1999 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	555
II. - GELEN KÂĞITLAR	556
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	558
A) GÜNDEMĐŞİ KONUŞMALAR	558
1. - Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın, Antalya'da üretim yapan narenciye ve sera üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	558:559
2. - Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu'nun, Marmara Bölgesindeki zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	559:561
3. - Erzurum Milletvekili Mücahit Himoğlu'nun, ilköğretimdeki beslenme sorunlarına ve kalkınmada öncelikli yörelerde vazife yapan memur ve öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin gündem dışı konuşması ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı	561:564
IV. - ÖNERİLER	564
A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ	564
1. - Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi	564:566

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER**

566

1. – Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler, Sanayi, Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (1/507) (S. Sayısı : 217)

566:620,681:704

2. – Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/584) (S. Sayısı : 293)

620:678

VI. – SORULAR VE CEVAPLAR

679

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

679

1. – Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Hatay İline bağlı bazı ilçelerin devlet hastanesi projelerine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (7/922)

679:680

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 13.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Ardahan Milletvekili Saffet Kaya, Ardahan İlinde Sosyal Sigortalar Kurumu il müdürlüğü kurulması,

Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Bursa İlinin ulaştırma ve tarım üreticilerinin sorunları, Hakkında gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Edirne Milletvekili Evren Bulut'un, patates üreticilerinin sorunları ve alınması gereken tedbirlerle ilişkin gündem dışı konuşmasına, Tarım ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp cevap verdi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının :

1 inci sırasında bulunan, Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi (1/416, 1/417, 1/457) (S. Sayısı : 134) ile,

2 nci sırasında bulunan, Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması (1/456) (S. Sayısı : 116),

Hakkındaki kanun tasarılarının görüşmeleri tamamlanarak, kanunlaşmaları açıklandı.

3 üncü sırasında bulunan, Türk uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/507) (S. Sayısı : 217) üzerinde bir süre görüşüldü.

Alınan karar gereğince, 16 Aralık 1999 Perşembe günü saat 13.00'te toplanmak üzere, birleşime 23.51'de son verildi.

Mehmet Vecdi Gönül
Başkanvekili

Mehmet Ay
Gaziantep
Kâtip Üye

Cahit Savaş Yazıcı
İstanbul
Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR**16 . 12 . 1999 PERŞEMBE****Tasarı**

1. -- Türkiye Radyo - Televizyon Gelirleri Kanununa Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/589) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)

Teklifler

1. - İzmir Milletvekili Rifat Serdaroğlu'nun; 442 Sayılı Köy Kanunu, 4541 Sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun, 1580 sayılı Belediye Kanunu, 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası ile 3360 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapan, Bazı Maddeler Ekleyen ve Bazı Maddelerini Yürürlükten Kaldıran Kanun Teklifi (2/395) (İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 19.12.1999)

2. - Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Saffet Arkan Bedük'ün; Malatya'da Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi (2/396) (İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)

Raporlar

1. - Siirt Milletvekili Nizamettin Sevgili ve 4 Arkadaşının, Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanun Teklifi ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/368) (S. Sayısı : 297) (Dağıtım tarihi : 16.12.1999) (GÜNDEME)

2. - Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/588) (S. Sayısı : 298) (Dağıtım tarihi : 16.12.1999) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergeleri

1. - Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın, Muş SSK Hastanesi ve SSK Müdürlüğüne ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/344) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)

2. - Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın, Muş-Alpaslan II Barajına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/345) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)

Yazılı Soru Önergeleri

1. - Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya'nın, yasama çalışmalarında azamî verimi sağlayacak yapısal önlemlere ve bir parlamento enstitüsü kurulması için girişimde bulunulup bulunulmayacağına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından yazılı soru önergesi (7/1022) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)

2. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, özürülere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1023) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)

3. - İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, kamu kuruluşlarındaki özürülü istihdamı oranının uygulanıp uygulanmadığına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1024) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)

4. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, özürhükümlerinin iş kurmalarını teşvik edici önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1025) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)
5. – İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın, özürhükümlere yönelik eğitime ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/1026) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.12.1999)
6. – Erzurum Milletvekili Aslan Polat'ın, İstanbul'da başörtüsü eylemlerine müdahale eden polise ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/1027) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
7. – Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, Telsim ve Turkcell ile Türk Telekom A.Ş. arasında imzalanan GSM sözleşmesindeki abone sayısı sınırlamasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/1028) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
8. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, 1.1.1998'den sonra imzalanan imtiyaz sözleşmelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/1029) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
9. – Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, Aktaş Elektrik dağıtım firmasının borçlarına ve özelleştirme ihale şartnamelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/1030) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
10. – Muş Milletvekili Sabahattin Yıldız'ın, KOBİ kredilerine ilişkin Devlet Bakanından (H. Hüsamettin Özkan) yazılı soru önergesi (7/1031) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
11. – Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, TEDAŞ ihalelerine ve ihalelere katılan firmalara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından yazılı soru önergesi (7/1032) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
12. – Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Ürdün'de yapılan bir toplantıya Diyanet İşleri Başkanlığının katılmamasının nedenine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1033) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
13. – Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, İskenderun-Arsuz karayolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/1034) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
14. – Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, DLH İskenderun 9 uncu Bölge Müdürlüğünün kapatılmasına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/1035) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)
15. – Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in, Dört Yol ve Işıklı-Konacık balıkçı barınağı inşaatlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından yazılı soru önergesi (7/1036) (Başkanlığa geliş tarihi : 14.12.1999)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 13.00

16 Aralık 1999 Perşembe

BAŞKAN : Başkanvekilli Mehmet Vecdi GÖNÜL**KÂTİP ÜYELER : Cahit Savaş YAZICI (İstanbul), Mehmet AY (Gaziantep)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35 inci Birleşimini en iyi dileklerle açıyor, saygılar sunuyorum.

Toplantı yetersayı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Antalya'daki sebze ve narenciye üreticilerinin sorunları hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Sayın Mehmet Baysarı'ya aittir.

Buyurun Sayın Baysarı.

Süreniz 5 dakika efendim.

III - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. – Antalya Milletvekili Mehmet Baysarı'nın, Antalya'da üretim yapan narenciye ve sera üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MEHMET BAYSARI (Antalya) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, elim bir trafik kazasıyla hayatını kaybeden Değerli Çanakale Milletvekilimiz Sıtkı Turan ve danışmanına Allah'tan rahmet, ailesine ve MHP camiasına da başsağlığı dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Antalya'da üretim yapan narenciye ve sera üreticilerinin sorunlarıyla ilgili gündem dışı söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, özellikle son iki senedir, çiftçinin, yaş meyve ve sebze üreticilerinin sorunları, gerçekten, hem Haller Yasasıyla hem de son çıkan Vergi Kanunuyla, götürü usulden deftere geçmesiyle birlikte bir kat daha artmıştır. Zaten problemleri büyük olan çiftçimizin, ürettiği tüm malın, İstanbul haline, Ankara haline, İzmir haline gönderilmeden Antalya'daki hale, Haller Yasası gereğince girme mecburiyeti, Antalya'ya pazarcı gelmemesine ve üreticinin malının daha düşüğe gitmesine sebep olmaktadır. Bu Haller Yasası en kısa süre içinde gözden geçirilmeli, hatta iptal edilmelidir diye düşünüyorum.

Ayrıca, vergi yönünden çok zor durumda kalan üreticimiz, özellikle götürü usulden deftere geçmesiyle daha zor duruma düşmüştür. Bugün, gelirin, daha doğrusu, kazandığının vergisini fazlasıyla ödeyen üreticimiz, özellikle defter sıkıntısı dolayısıyla, birçok konuda zor duruma düşürülmüştür. Bir de, bugünkü maliyetlerin yanında, satış fiyatlarını göz önüne alırsanız, durumun ne kadar vahim olduğunu görmüş olursunuz.

Türkiye'nin yaş meyve ve sebze üretiminin yüzde 60'ını karşılayan Antalya'da geçmiş yıllarda diğer çiftçiye göre iyi durumda olan sebze ve narenciye üreticileri, maalesef, bugün, İç Anadolu şartlarındaki çiftçinin durumuna gelmek üzeredir. Üretici, maliyeti 85 000-90 000 lira olan domatesini -sadece, son onbeş, yirmi gündür havaaların soğuması ve verimin düşmesiyle 150 000 li-

raya çıkmasını dikkate almazsak- onbeş gün öncesine kadar, 40 000-50 000 lira gibi bir satış fiyatıyla satmaya mecbur olmuştur.

Ayrıca, narenciyede de aynı sıkıntıları yaşamış bulunuyoruz. Bugün, 60 000 ilâ 80 000 liradan dalından narenciye alınmakta; tüccar, üreticinin malını, 60 000 lirayla 80 000 bin lira arasında almaktadır. Geçen seneki fiyatlara baktığımız zaman, aynı fiyatların geçerli olduğunu görüyorsunuz; yani, geçen sene de, üretici, narenciyesini 60 000 ilâ 80 000 liradan satmış bulunmaktaydı. Limon daha vahim durumda; çünkü, 40 000-50 000 lira arasında müşteri bulmakta.

İki sene önce, 1997 yılında, bu fiyatların 100 000 lirayla değerlendirildiğini düşünürseniz, durumun vahametini daha iyi anlayabilirsiniz.

Girdilere baktığımızda ise, bugün, ziraat odalarımızın verdiği fiyat listelerine baktığımız zaman, mukayeselerine baktığımız zaman, amonyum sülfat gübresinde sadece 1998 ve 1999 yılları arasındaki fiyat artışının yüzde 122 olduğunu görüyoruz. Yine, narenciyede çok kullanılmakta olan yağlı ilaem 180 litre olan fişısının, 350 milyon liradan 650 milyon liraya çıktığını görüyoruz; bu da, yüzde 133 gibi bir artış getirmekte.

Yine, motorine baktığınız zaman, yüzde 200'lerin üzerinde bir artışın olduğunu görüyorsunuz; yani, girdilerinde yüzde 100'un üzerinde artış olan narenciye ve sera üreticileri, üretimi, geçen seneki fiyatlarla, hatta, daha altındaki fiyatlarla satmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Baysarı, lütfen toparlar mısınız.

Buyurun efendim.

MEHMET BAYSARI (Devamla) – Bu konuda, çok acilen tedbir alınması gerekmektedir.

Narenciye ve sebze verilen ihracata teşvik priminin yeterli olmadığını; ihracatçının teşvik edilmesinin, sorunlarımıza bir miktar çare olacağını düşünüyorum.

Çiftçimizin gerçekten zor durumda olduğu şu günlerde, hükümetimizin bu konuya çok iyi bir şekilde eğilip, özellikle Haller Yasası, Vergi Kanunu ve ihracatı teşvik primini tekrar gözden geçirmesini talep ediyor, hepimize saygılar sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Baysarı.

Gündem dışı ikinci söz, Marmara Bölgesindeki zeytin üreticilerinin mahsullerinin birliklere satışı hakkında söz isteyen, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Karapaşaoğlu (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

2. – *Bursa Milletvekili Mehmet Altan Karapaşaoğlu'nun, Marmara Bölgesindeki zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması*

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; malumuâliniz, köylümüzün oldukça önemli problemleri var, üreticilerimizin oldukça önemli problemleri var. Gerçi, ülkenin tamamında önemli problemler var; ama, özellikle, milletin tabanını teşkil eden ve kendisine, milletimizin efendisi dediğimiz köylümüzün, üreticimizin problemleri ön planda olmalı ve giderilmesi istikametinde çalışılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz gibi, Marmara Bölgesi zeytin bölgesidir. Zeytin üretiminin en yoğun olduğu, bilhassa yemeklik zeytinin çok üretildiği bölgelerde, bildiğiniz gibi, Marmarabirlik, köylüden, üreticiden ürünlerini satın almakta, kendisine de, buna mukabil bir bedel ödemekte.

1999 yılı için, Marmarabirlik, zeytinde, yani, en iri, en iyi zeytinde 1 milyon 100 bin lira gibi bir başfiyat ilan ediyor; akabinde de, bir hafta yahut iki hafta kadar zeytin satın alıyor; ondan sonra da, zeytin satın almalarını kesiyor ve durduruyor; bugüne kadar da, zeytin alımında, köylünün önüne çeşitli vesilelerle birtakım engeller getiriliyor. Bunların başında, en önemlilerinden bir tanesi de -bilhassa Gemlik, İznik ve Orhangazi yörelerinde vuku bulan bir olay- yıllardır, zeytin depolarının bakımı yapılmamış, birtakım arızalar varmış, bundan dolayı zeytin alımları durdurulmuş. Zeytin alımları durdurulunca ne oluyor; köylünün elindeki mahsul piyasaya düşüyor. Piyasada, bu defa, zeytin fiyatı yarı yarıya düşüyor ve köylünün elindeki mahsul de kalıyor.

Bunun yanında, birtakım çarpık uygulamalar da oluyor; efendim, depo bozuklukları vesile edilerek, bahane gösterilerek, İznik yöresinden alınan zeytinin, köylüye, Trakya'da bir depoya teslimi tavsiye ediliyor, söyleniliyor. Düşünebiliyor musunuz, zeytin toplanacak, ertesi gün tekrar toplanacak; ama, bu arada, 700 kilometrelik yol katedilecek; zeytin götürülüp Trakya'daki bir depoya teslim edilecek!

Değerli arkadaşlar, bu birlikte ilgili olarak birtakım sıkıntılarının olduğu aşikâr.

Bunun dışında, birlik zeytininin satışını; yani elindeki depolarının satış yoluyla boşaltılmasını da, kendi siyasi mantalitesine göre yönlendiriyor.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'de, birtakım kolaylıkları gündeme getirmek lazım. Birkaç bölgede bu kooperatifin şubeleri var; bu bölgelerdeki kooperatifin elinde bulunan, birliğin şubelerinin elinde bulunan zeytinin, kendileri tarafından da pazarlanabilmesi imkânını getirmek lazım. Nasıl olacak bu; fiyatlar, birlik merkezi tarafından belirlensin, şubelerine iletilsin; ama, her şube, kendisinden talep edilen zeytini de teslim edebilsin, verebilsin, satabilsin. Bu yolla, birlik şubeleri arasında rekabet de olacaktır, daha hızlı çalışma da olacaktır, depolar daha çabuk boşalacaktır, köylünün eline de daha süratli para geçme imkânı olacaktır; çünkü, birliğe, para daha süratli dönecektir.

Değerli arkadaşlar, bunun yanında bir başka problem, bugüne kadar zeytin alınmıştır, binlerce ton zeytin alınmıştır; ama, beş kuruş para köylüye ödenmemiştir; bu, çok önemli bir sorundur. Basında izliyoruz, bakıyoruz "2 trilyon lira birliğe gönderilmiş" deniliyor; ama, bir haftadan bu tarafa, o 2 trilyondan iki kuruş, köylüye, henüz dağıtılmış değildir. Yalnız Gemlik yöresinde 5 000 ton zeytin alınmıştır, beş kuruş ödenmemiştir. Biliyorsunuz, ramazan içindeyiz, sıkıntıları var köylünün, önümüz bayramdır; bütün bunlara rağmen, paraları ödenmemeye devam ediliyor.

Bunun dışında, zeytinle ilgili, daha doğrusu, gıda maddeleriyle ilgili birtakım KDV sorunları da vardır. Mesela, leblebi üretiminden yüzde 2 KDV alınırken, zeytinyağı üretiminden -zeytin hammaddesi olmasına rağmen- yüzde 2 KDV alınırken, zeytinin kendisinden yüzde 8 KDV alınmaktadır; bu, çarpık bir uygulamadır. Bu, pirinçte de böyledir, mercimekte de böyledir; yani, milletin mutfağına doğrudan giren gıda maddelerinde bir KDV anarşisi vardır; bunun, yeniden gözden geçirilmesi, yeniden düzeltilmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Karapaşaoğlu, lütfen toparlar mısınız efendim.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlarımız, ülkemizin içinde bulunduğu problemler malum. Elbette sıkıntılarımız var; ama, yapacağımız düzenlemeler, yapacağımız uygulamalar, bakanlıklarımızın elinde olan imkânlar, çok muntazam, düzenli ve adil bir şekilde kullanılmalı, adil bir şekilde uygulanmalı. Marmara Bölgesi, bugün, zeytinden dolayı sarılmış vaziyettedir; çok büyük bir sıkıntı vardır. Bir taraftan, vergilendirme yönünden; bir taraftan,

teslim ettikleri mahsulleri alamama yönünden çok büyük sıkıntılar içerisinde. Bakanlığımızın, bu konuya -herhalde Sanayi ve Ticaret Bakanlığımızın yetki alanı içerisinde- hassasiyet göstermesi lazım, bu konuyla ilgilenmesi lazım ve Marmara Bölgesindeki insanların özelliikle rahatlatılması lazım.

Zeytin üreticilerine yardım elinin bir an önce uzatılması gerektiğini belirtiyor, hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Gündem dışı üçüncü ve son söz, ilköğretimde beslenme ders saati ve kalkınmada öncelikli yörelerde uygulanan iki yılda bir kademe verilmesi konusunda söz isteyen Erzurum Milletvekili Sayın Mücahit Himoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Himoğlu. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

3. – Erzurum Milletvekili Mücahit Himoğlu'nun, ilköğretimdeki beslenme sorunlarına ve kalkınmada öncelikli yörelerde vazife yapan memur ve öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi-ne ilişkin gündem dışı konuşması ve Millî Eğitim Bakanı Metin Bostancıoğlu'nun cevabı

MÜCAHİT HİMOĞLU (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, elim bir trafik kazası sonucu kaybettiğimiz değerli arkadaşımız Çanakkale Milletvekili Sıtkı Turan ve danışmanı Metin Demir'e Allah'tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum.

Bugünkü konuşmamın konusu, ilkokullardaki beslenme sorunlarıyla kalkınmada öncelikli yörelerde vazife yapan memur ve öğretmenlerle ilgilidir.

21 inci Yüzyıla, milenyum yılına girerken, eğitim ve öğretimde, artık, internette eğitim gündeme gelmektedir. Avrupa Birliğine dahil olduğumuz bu süreçte, artık, yoksulluk sınırının altında bir beslenmeden söz edilemez. Evrensel normlarda bir insanın yaşayabilmesi için elde etmesi gereken günlük kalori miktarı, bir öğün için 1,48 dolara tekabül eden bir harcamayı gerektirmektedir.

Doğu ve güneydoğu bölgelerimizi kapsayan kalkınmada öncelikli yörelerimizde, kişilerin, gayri safi millî hâsıladan aldıkları pay yoksulluk sınırının altında olduğundan, beslenme sorunlarımız da buna paralel olarak devasa boyutlar kazanmaktadır. Aileler arasındaki gelir düzeylerinde de uçurumlar olduğu dikkate alınırsa, bir sınıfta, beslenme dersine öğrenci tarafından getirilen yiyeceklerdeki çeşit farklılıkları, öğrenciler arasında nefis arzulara dayalı hoşnutsuzluklar meydana gelmektedir.

Birinin çantasında muz, keki olurken, ekonomik durumu iyi olmayan bir başka öğrencinin, çantasından kuru ekmek ve katığı şeker olan yiyecek çıkarması, bu öğrenci üzerinde nasıl bir yıkıma yol açar; bunu takdirlerinize bırakıyorum.

Bunu anlayabilmek için o sınıfın öğretmeni olmak lazımdır. O öğretmen ki, öğrencilerine, baba veya anne şefkatiyle eğilen bir öğretmendir; kendi çocukları arasında böyle bir ayrıma evde nasıl kayıtsız kalmazsa, okulda da elinde olmayan nedenlerle buna seyirci kalması, kendisini elbetteki vicdanen rahatsız edecektir.

Bu durumun, çocuğun kendi iç dünyasındaki yıkımı da ayrı bir meseledir. İçinde bulunduğu yoksulluğun arkadaşları arasında ortaya çıkması, onu en başta, ailesine karşı isyana ve aşağılık duygusuna sürüklemekte, belki, okulda, kendi arkadaşlarına karşı da olumsuz tavır almasına veya daha da ileri aşamada, okulu terk etmesine kadar gidebilmektedir.

Sayın Bakanım, şu mübarek ramazan ayı içerisinde, şu kürsüden, sizden bir müjde beklemekteyim. Bu ayınımı, lütfedin, ortadan kaldırın ve çocuklarımızın beslenme saatindeki yiyeceklerinin, bir eşitlik ortaya koyacak şekilde, devlet tarafından karşılanmasını temin ediniz, aradaki ikilemi ortadan kaldırınız. Ayrıca, bu bölgelerde öğrencilerden toplanılmakta olan okul katkı payı sorununu da velilerin ekonomik durumlarını dikkate alarak, lütfen, ortak bir çözüme kavuşturunuz.

Güzelim öğretmenlerimizin özlük haklarının Avrupa standartlarına uydurulabilmesi için birtakım iyileştirmelere gidilmesi, her şeyden önce, eğitim hizmetlerinin kalitesi açısından bir zorunluluk ifade etmektedir. Bilindiği gibi, 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle eklenen son fıkranın uygulanmasıyla, hangi kapsamda olursa olsun, 1.5.1990 tarihinden önce kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde -Erzurum ve Artvin illeri de dahil- fiilen çalışmak suretiyle başarılı geçen her iki yılın karşılığında aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere ayrıca bir kademe ilerlemesi verilmektedir.

Bu uygulamanın "zorunlu ve rotasyona tabi atamalar" ibareleri kaldırılarak, o bölgede sürekli çalışan memur ve öğretmenlere de tarih şartı aranmadan teşmil edilmesini Sayın Bakanımızdan istirham ediyoruz; çünkü, sosyal adalet çevresinde aynı haklardan yararlanmanın örneği de budur.

Sayın Bakanım, bu konudaki hassasiyetinizi bilerek meseleyi dikkate alıp çözeceğinizden emin olarak bu konunun da altını çiziyorum ve sözlerime son verirken, 418 sayılı Kanunu, Anayasa Mahkemesi iptal etmişti, 527 sayılı Kanun bunun yerine çıkarılmıştı; bunu da gözden geçireceğinizden emin olarak, Yüce Heyetinizi bir kere daha saygıyla selamlıyor, saygılarımı arz ediyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Hımoğlu.

Sayın Bakan, cevap verecek misiniz efendim?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Evet.

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanımız Sayın Metin Bostancıoğlu cevap verecekler.

Buyurun efendim; süreniz 20 dakikadır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün, iki önemli konuyu gündeme getiren Erzurum Milletvekilimiz Sayın Mücahit Hımoğlu'na, hem bu konuları gündeme getirdikleri için hem de güzel önerileri için teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, ilköğretimin amaçlarından birisi de, öğrenciye sağlıklı yaşamak, ailesinin ve toplumun sağlığıyla, çevreyi korumak için gereken bilgi ve alışkanlıkları kazandırmaktır. İlköğretim kurumlarında, öğrencilere, istenilen davranışların kazandırılması, öğrencinin becerilerinin geliştirilmesi ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması için eğitici çalışmalar yürütülmektedir.

Öğrencilerin beden, ruh ve sosyal bakımdan -çünkü; çantaların denk olmamasıyla ilgili belirtilen husus, ruh sağlığıyla da ilgilidir- sağlıklı olarak gelişmesi ve beslenmeye ilgili bilgi ve beceri alışkanlıklarını kazandırmak üzere, beslenme eğitiminde bulunmaktadır.

Beslenme eğitimi, sınıf öğretmenin nezaratinde, beslenme çantalarıyla ve öğrenciler serbest bırakılarak yapılan bir beslenme değildir. Sınıf öğretmenin nezaratinde, öğrenciler, evlerinden getirdikleri yiyecekleri beslenme saatinde yerler; böylece, hem sağlıklı gelişmeleri hem de beslenme alışkanlıklarının kazandırılması sağlanmaktadır.

Öğretmen, okulun çevresinin sosyal ve ekonomik düzeyini dikkate alarak; çünkü, bir okula gelen öğrenciler, o belli, ekonomik, sosyal çevreden geldiklerinden, bu ekonomik ve sosyal çevreyi

dikkate alarak, öğrenci velileriyle işbirliği yapmak suretiyle, haftalık veya aylık beslenme listesi hazırlar. Böylece, tüm öğrenciler, beslenme saatinde, aynı tür yiyeceklerle beslenmiş olurlar. Sayın Himoğlu'nun söylediği dengesizlik, bu, haftalık veya günlük beslenme programının uygulanmadığı yerlerde söz konusu olabilir ki, bu konuda bir genelge yayımlayarak, çocukların ruh sağlığı bakımından zor durumda kalmamaları için, bir birlik sağlanmasını temin edecek, haftalık veya günlük beslenme programlarını, velilerle birlikte hazırlamalarını isteyeceğim. Böylece, tüm yiyecekler dengeli olmuş olacaktır.

Taşınma kapsamına alınan öğrencilere de, devlet tarafından, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan, il ve ilçelerde, sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları kanalıyla öğle yemeği verilmektedir.

1999-2000 öğretim yılında, ilköğretim alanında, taşınmalı sistemde 635 000 öğrenci ile kırsal kesimdeki yoksul öğrencilere öğle yemeği verilmektedir, giyecek verilmektedir; 2 milyon 400 bin öğrenciye bu hizmet verilmektedir.

4 trilyon 300 milyon liralık kitap, kırtasiye, çanta, parasız olarak dağıtılmıştır.

Bu öğretim yılında, kısa zamanda çalışmalarını sonuçlandıracak olan pansiyonlu ilköğretim okulları ve yatılı ilköğretim bölge okulları başta olmak üzere, taşınmalı sisteme giren ilköğretim okullarında, 900 000 öğrenciye, 40'ar gramlık poşetler içerisinde, her gün fındık vermeyi planlamış bulunuyoruz. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının stoklarında bulunan fındığı, bu nedenle, ilköğretimdeki çocuklarımıza -ama, pansiyonlu ilköğretim okulu, yatılı bölge okulu ve kırsaldaki çocuklarımız başta olmak üzere- beslenmeleri için vereceğiz; buradaki miktarsa, 3 615 tondur, bu hesaplamalar yapılmıştır.

Bunun yanı sıra, süt dağıtımı çalışmalarımız da sürmektedir. Çocukların, bunlar...

AHMET KABİL (Rize) – Çay da verin.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Devamla) – Rizeli arkadaşım "çay da verelim" diyor; onlar, zaten çay içiyorlar.

Çocuklarımızın daha iyi beslenebilmeleri için, devletin stoklarındaki fındıktan 3 615 tonu, bu amaçla ayrılmıştır, paketleme işlemleri sürmektedir, bunları dağıtacağız; süt için de çalışıyorum.

Bugün, yatılı ilköğretim okulları ile pansiyonlu ilköğretim okullarında öğrencilerimizin sayısı 137 656'dır, yatılı kapasitede. Devletin, yemek, içmek, giyinmek ve her türlü ihtiyacını karşıladığı, hatta harçlığını verdiği öğrenci sayımız 137 656'dır.

Birkaç gün önce, Vakıflar Genel Müdürlüğüyle yaptığımız bir protokolle, 55 yurdu da, Millî Eğitim Bakanlığının işletmesi kararlaştırılmıştır. Bu 55 yurtda da, 12 000 öğrenci, biraz önce anlatılan sosyal yardımlardan tamamen yararlanacaktır.

Devletimizin imkânlarını, en iyi şekilde -sosyal devlet olmanın gereği- zorunlu ilköğretimde, bilhassa kırsal alanda başlamak üzere, bu şekilde halkımızın ve çocuklarımızın hizmetine vermiş bulunuyoruz.

657 sayılı Yasanın 64 üncü maddesine gelince. Bu yasa, değişik şekliyle mecburî hizmeti kıstas almıştır. Der ki: "Belirli bir süre görev yapmak üzere mecburî olarak -zorunlu hizmet dediğimiz- kalkınmada birinci derecede öncelikli illerde sürekli göreve atanan devlet memurlarının, burarlarda başarılı geçen hizmet sürelerinin her iki yılına bir kademe ilerlemesi öngörülmüştür."

Şimdi, bu, bir yasal düzenlemedir. Bunun dışına çıkıp uygulama yapmam olası değildir; ancak, Millî Eğitim Bakanlığında uygulamakta olduğumuz zorunlu hizmet bölgesine atama yapılan

öğretmenlerim bundan yararlanmaktadırlar. Diğer öğretmenlerin yararlanması için yeni bir yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır.

1 Mayıs 1990 tarihinde yürürlüğe giren bu hüküm, bakanlığımız kadrolarında görevli personelden, ilgili yönetmelikler -hükme paralel yönetmelikler- düzenlenmiş ve uygulanmaktadır; ancak, bu sorun, sadece Millî Eğitim Bakanlığının çözebileceği bir sorun değildir. Bu yasayı, bu yasaya göre çıkarılan yönetmeliği uygulamada, Millî Eğitim Bakanlığından başka Maliye Bakanlığı ve Sayıştayın da denetimi vardır.

O nedenle, Sayın Himoğlu'nun bu güzel duygularını, bir gün, yasa şekline getirdiğimizde, 64 üncü maddeyi de kapsam olarak genişletmiş oluruz; zorunlu hizmetin dışında da kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde hizmet yapan kişilerin bu haktan yararlanmasını sağlamış oluruz. Ancak, yapılması gereken önemli şey, birinci derecede öncelikli yöreleri bir daha gözden geçirmektir. Bir yanda, yolu olmayan Sinop ile Bolu'yu, Çorum'u, Kırıkkale'yi, Samsun'u aynı kefeye koyup, buralar için birinci derecede kalkınmada öncelikli yöre dersek, biz dersek, burada bir yanlış var. Bayburt ile Kırıkkale'ye, ikisine de birinci derecede kalkınmada öncelikli yöre dersek; burada bir yanlış yapıyoruz demektir. O nedenle, bir teşviki her yere yaymak, ben de istiyorum, benim ilime de gelsin diye her yere yaymak, o teşviki ortadan kaldırmak olur. O nedenle, bu kalkınmada birinci derecede öncelikli yöreler sorununu da Yüce Meclisimiz çözdüğünde, daha adaletli bir sisteme geçmiş olacağımızı umuyorum.

Saygılar sunuyorum. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Millî Eğitim Bakanımız Sayın Bostancıoğlu'na teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Bakanlığın Genel Kurula diğer sunuşları vardır:

Demokratik Sol Parti, Milliyetçi Hareket Partisi, Anavatan Partisi Gruplarının, İçtüzüğü'nü 19 uncu maddesine göre verilmiş müşterek önerileri vardır. Önce, tümünü okutup işleme alacağım; sonra, ayrı ayrı okutup, oylarınıza sunacağım:

IV. – ÖNERİLER

A) *SIYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ*

1. – Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin DSP, MHP ve ANAP Gruplarının müşterek önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 16.12.1999 Perşembe günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasî parti grupları arasında oybirliği sağlanamadığından, gruplarımızın ekteki müşterek önerilerinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

Mehmet Emrehan Halıcı

İsmail Köse

Zeki Çakan

DSP Grup Başkanvekili

MHP Grup Başkanvekili

ANAP Grup Başkanvekili

Öneriler:

1. 16 Aralık 1999 Perşembe günkü gelen kâğıtlarda yayımlanan ve aynı gün dağıtılan 298 sıra sayılı kanun tasarısının, 48 saat geçmeden gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasına, 294 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci sırasına, 297 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 85 inci sırasında bulunan 186 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına alınması önerilmiştir.

2. Genel Kurulun 18 Aralık 1999 Cumartesi günü 13.00 - 19.00, 20.00 - 24.00 saatleri arasında çalışması ve bu birleşimde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi, gündemin 5 inci sırasına kadar olan kanun tasarı ve tekliflerinin 17 Aralık 1999 Cuma günü saat 24.00'e kadar bitirilememesi halinde, saat 24.00'ten sonra da çalışmalara devam edilerek 5 inci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanması; 18 Aralık 1999 Cumartesi günü saat 24.00'e kadar 8 inci sıraya kadar olan kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerinin bitirelememesi halinde, saat 24.00'ten sonra da çalışmalara devam edilerek 7 nci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanması önerilmiştir.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lehte ve aleyhte iki sayın milletvekili söz alabilir.

Söz talebi var mı efendim?

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkan, aleyhte söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülent Arınç.

Sayın Arınç, süreniz 10 dakika.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum, çalışmalarımızın hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün, tekrar bir Danışma Kurulu toplantısı ve arkasından grup önerisi öntümze getirildi. Burada, daha önce Danışma Kurulunda alınan karar gereği, hem gündemde değişiklik yapıyor hem de çalışma saatlerinde değişiklik yapıyor. Cuma gecesi 24.00'e kadar çalışıp, gündemdeki konular bitmediği takdirde bitene kadar devam edeceğimiz şeklinde bir karar alınmıştı. Bu kez, cumartesi günü de çalışma günü kabul ediyor ve bitmediği takdirde devam edeceği ifade ediliyor.

Danışma Kurulunun böylesine sık sık toplantıya çağırılması, gündemin böylesine sürekli olarak değiştirilmesi, her gün öne alınan bir tasarı veya tekinin ertesi gün tekrar geride bırakılması, geridekinin öne alınması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığıyla kabili telif değil. Her gün gündem değişecekse, bu konulara hem hazırlıklı olmak açısından hem de gündemi yeterince takip etmek açısından çok zor durumlarda kaldığımızı ifade etmeliyim.

Bu, aynı zamanda, bir ciddiyet meselesidir. İktidar grupları, Parlamente'ye sevk edecekleri ve görüşmelerini isteyecekleri tasarı ve teklifleri önceden belirleyebilirler; bu konuda yeterli bir çalışma yapılabilir; ama, böylesine "bugün için bunlar önemli ve günceldir" derken, ertesi günkü toplantıda "hayır, canım, bunlar daha önemli ve güncelmiş" diyerek, onların değiştirilmesini, gerçekten, bir gayri ciddilik olarak görüyorum.

İkincisi, artık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üyeleri, saat 24.00'te gittikten sonra 01.00'de, 01.30'da uyuyabilirse uyuyacak, sabah, tekrar, mutlaka buraya koşacak ve belki, uluslararası sözleşmeler, belki daha ileride yer almasında da bir sakınca olmayan tasarı ve teklifler görüşülmeye devam edilecek.

Bunun ne kadar verimli olduğunu, çıkardığımız ve kendilerine öncelik verdiğimiz tasarıların ne kadar güncel ve ehemmiyetli olduğunu, getirilen tekliflerden de görmek mümkün!

Şuna itiraz ediyorum: Danışma Kurulu, bir hafta içinde iki defa, üç defa toplantıya çağırılarak, bir öncesinde alınan kararlar, bu denli, sorumsuzca değiştirilemez ve değiştirilmemeli.

İkincisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi, âdeta, bir fabrika haline getirilip, böyle, sürekli üretim yapacak düzeyde tutulmamalı. Pazar günü, bütçenin birinci görüşmeleri başlayacak ve esasen, gündem, zaten yoğun olacak. Gündeme alınan kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi de devam ediyor. Gemi siciliyle ilgili dün başladığımız ve ancak, tümü üzerindeki görüşmelerini bile tamamlamadığımız 10-15 maddeli bir tasarı, gündemde olduğunu da unutmamak gerek.

Ben, hem Danışma Kurulunun böylesine, âdeta, bir hakkın suiistimaline doğru gidecek düzeyde, her gün yeni değişikliklerle öntümüze gelmesini ve hem de gündemin bu şekilde sürekli değiş-tirilmesini doğru bulmadığımızı ve bu grup önerisine, olumlu oy vermeyeceğimizi ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Arınç.

Başka söz talebi?.. Yok.

Önerinin maddelerini sırasıyla okutarak, oylarınıza sunacağım.

Önerinin birinci kısmını okutuyorum :

1. 16 Aralık 1999 Perşembe günkü gelen kâğıtlarda yayımlanan ve aynı gün dağıtılan 298 sıra sayılı kanun tasarısının, 48 saat geçmeden, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 4 üncü sırasına, 294 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci sırasına, 297 sıra sayılı kanun tasarısının 6 ncı sırasına, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 85 inci sırasında bulunan 186 sıra sayılı kanun tasarısının 7 nci sırasına alınması önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Önerinin ikinci kısmını okutuyorum :

2. Genel Kurulun 18 Aralık 1999 Cumartesi günü 13.00 - 19.00, 20.00 - 24.00 saatleri arasında çalışması ve bu birleşimde de kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesi, gündemin 5 inci sırasına kadar olan kanun tasarı ve tekliflerinin 17 Aralık 1999 Cuma günü saat 24.00'e kadar bitirilememesi halinde, saat 24.00'ten sonra da çalışmalara devam edilerek 5 inci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanması; 18 Aralık 1999 Cumartesi günü saat 24.00'e kadar 8 inci sıraya kadar olan kanun tasarı ve tekliflerinin görüşmelerinin bitirilememesi halinde, saat 24.00'ten sonra da çalışmalara devam edilerek 7 nci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanması önerilmiştir.

BAŞKAN - Öneriyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları raporlarının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

V. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (11507) (S. Sayısı: 217) (1)

BAŞKAN - Komisyon?.. Hazır.

Hükümet?.. Hazır.

Hatırlanacağı üzere, dünkü toplantıda, gruplar adına tümü üzerinde görüşmelere başlamıştık, üç grup adına konuşmalar tamamlanmıştı.

(1) 217 S. Sayılı Basın Yazısı 15.12.1999 tarihli 34 üncü Birleşim Tutanağına eklidir.

Şimdi, sıra, Fazilet Partisi Grubu adına konuşacak olan Osmaniye Milletvekili Sayın Şükri Ünal'da.

Buyurun Sayın Ünal. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA ŞÜKRÜ ÜNAL (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 217 sıra sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı hakkında Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, trafik kazasında kaybettiğimiz Milliyetçi Hareket Partisi Çanak-kale Milletvekili Sayın Sıtkı Turan ve danışmanı Metin Demir'e, Cenabı Allah'tan rahmet, Milli-yetçi Hareket Partisininin, başta Sayın Genel Başkanı Devlet Bahçeli Bey olmak üzere bütün cami-asına ve kıymetli ailesine de başsağlığı diliyorum, sabırlar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ecdadımızın denizle tanıştığı tarihin derinliklerinden bu yana denizler, devlet ve millet hayatımızda çok büyük önem arz etmiştir. Gerçi, bu, insanlık tari-hiyle başlayan bir olgudur. İnsanların denizle temasıyla beraber, denizler, önemini, bugüne kadar korumuştur. Ekonomik, ticarî, stratejik ve askerî açıdan, denizlerin, denizciliğin, deniz taşımacılı-ğının, tersaneciliğin ve denizadamı yetiştirmenin önemi, eskiden de, şimdi de, hatta gelecekte de, milletlerin ve devletlerin hayatında ihmal edilemez ve vazgeçilemezliğini koruyacak ve sürdüre-cektir.

Zaman zaman, belli tarih ve günlerde "uç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemiz" diye başladı-ğımız konuşmalarda, denizlerimizden yeteri kadar yararlanamadığımızdan, denizciliğe ve deniz ta-şımacılığın fazlasıyla önem vermediğimizden şikâyet ederiz; hatta, bu şikâyetlerimiz, şüğüne ka-dar süregelmiştir. Dilerim ki, bundan sonra, denizciliğimize vereceğimiz önem ve şu kanun tasarı-sının kanunlaşmasıyla beraber, kazanılacak olan yeni avantajlarla bu şikâyetlerden inşallah kurtul-muş oluruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; denizler, tarih boyunca, kıtalar ve uluslararası zenginli-ğe, kültürlerin birbirleriyle tanışmasına ve aralarındaki alışverişe imkân sağlamış bir ortamdır. Şu-nu kabul etmek gerekir ki, denizler, sahip oldukları doğal zenginlikler ile insanlığın mîlşterek ma-lî ve gelecek nesillere aktaracakları ortak mirasıdır.

İktisaden gelişmiş ülkelerin çoğunda, deniz taşımacılığı, gemi inşa ve onarım sanayii başta ol-mak üzere, limancılık, balıkçılık ve birtakım faaliyetleri içerisine alan denizcilik sektörü, ekono-mik kalkınma sürecinde önemli rol oynamıştır.

Ayrıca, denizcilik, ekonomiye sağladığı katma değerlerin dışında, ulusal savunma açısından da önem arz etmektedir. Tarihimizin derinliklerinde denizlerimize baktık açımız, daha fazla askerî açıdan olmuş, denizi, genelde, savaşlar için kullanmışızdır.

Uluslararası deniz ulaşım yolları üzerinde 8 300 kilometreyi aşan kıyı şeridine sahip coğrafi konumu nedeniyle, ülkemizde de denizcilik sektörü büyük bir potansiyel olmasına rağmen, sektö-rün ekonomik önemi henüz yeterince değerlendirilememiştir.

Ülkemiz, deniz taşımacılığında dünya ülkeleri arasında nerededir diye soracak olursak, ceva-bının pek de iç açıcı ve yüz güldürücü olmadığını, üzülerek görürüz.

Değerli milletvekilleri, halen, 750 milyon dwt'luk dünya filosuyla yıllık 400 milyar dolarlık bir taşıma hacmi gerçekleştirilmektedir. Mayıs 1999 itibarıyla, 850 adet gemi ve 10,5 milyon dwt'luk Türk deniz ticaret filosu ise, dünya filosu içinde yüzde 1,3'lük payla 16 ncı sırada bulun-maktadır. Dünyada olduğu gibi ülkemiz ticaretinin de yüzde 85 ilâ 90'ı deniz yoluyla yapılmakta-

dır; ancak, toplam deniz yolu taşımaları giderek artmış olmakla birlikte Türk Bayraklı gemilerin dışticaret taşımalarındaki payı son beş yılda düşmekte olup, 1998 yılında yüzde 38,5 olarak gerçekleşmiştir. Konteyner taşımalarında ise, bu oran yüzde 3 ilâ 4'lere kadar inmektedir.

Yüzde 85'i ithal ve büyük bir bölümü dökme yük gemisi ağırlıklı filomuzun ülke dışticaret taşımalarındaki payının yükseltilmesi, üçüncü ülke taşımalarından, daha rekabetçi yapıyla, azami pay alarak, ülke ekonomimize katkısının artırılması için, gelişen taşıma ve liman teknolojileriyle ülke ihtiyaçlarına uygun olarak full konteyner, tanker ve özel maksatlı gemilerle desteklenmesi ve geliştirilmesi, mutlaka gerekmektedir. Bu amaçla, makro bir denizcilik politikası çerçevesinde, mevcut filonun verimliliğinin artırılmasının yanı sıra, ihtiyaç duyulan yaş, tip ve tonajlarda gemilerle kapasitenin artırılması için, uluslararası normlara uygun teşvik, kredi ve finansman organizasyonlarıyla kurumsal düzenlemelere gidilmesi önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada, bugün, binlerce gemi dünya limanları arasında taşıma hizmeti yapmakta olup, 5 milyar tonun üzerinde bir yük denizyoluyla taşınmakta, yılda 300 milyar doların üzerinde navlun geliri elde edilmektedir. Dünya deniz ticareti, 1997 yılında yüzde 3,6 büyüyerek, 21 milyar 413 milyon ton/mil değerine ulaşmıştır.

Elimizdeki son rakamlara göre, Türkiye'nin dışticaret taşımalarının yüzde 91'i denizyoluyla yapılmaktadır. Türk Bayraklı gemilerin deniz taşımacılığımız içerisindeki payı ise yüzde 40 civarındadır.

Ayrıca, maliyet açısından yapılan incelemeler, denizyolunun en ekonomik taşıma sistemi olduğunu göstermektedir. Denizyoluyla yapılan taşıma maliyeti, ortalama olarak, demiryolundan 2,5 kat, karayolundan 4 kat, havayolundan ise 12 kat daha ucuzdur. Bu kıyaslama, denizyolu taşımacılığına vermemiz gereken önemin ehemmiyetini daha bir gözler önüne sermektedir. Ülkemizde, 1998 yılında, 79 milyon tonu ithalat, 25 milyon tonu ihracat olmak üzere, 104 milyon ton dışticaret taşıması yapılmıştır.

Ihracat taşımalarında Türk Bayraklı gemilerin payı sadece yüzde 29'dur. Önümüzdeki beş yıl içerisinde, halen 10,4 milyon dwt olan deniz ticaret filo kapasitesinin 20 milyon dwt'a yükseltilmesi, filo yaş ortalamasının 15'in altına çekilmesi, iç su yolu taşımacılığının geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Denizyoluyla taşımacılık faaliyetlerinde önemli bir yer kaplayan limanlarımızın altyapısı yetersiz olup, ihtiyacı karşılayacak biçimde geliştirilmesi, modernleştirilmesi ve konteyner taşımacılığına hizmet verir hale getirilmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerek iç piyasalarda ve gerekse dünya piyasalarında ticaret, tamamen rekabete dayalı bir şekilde sürüp gitmektedir. Zayıf sermayenin güçlü sermaye, pahalı mal ve hizmetin ucuz mal ve hizmet karşısında hayatını devam ettirmesi mümkün olamamaktadır. Bu rekabet, deniz taşımacılığında da kendini göstermekte, gemi sahipleri, ekonomik zorluklar ve sefer maliyetleri karşısında değişik arayışlara yönelmek durumunda kalmaktadırlar. Özellikle, Liberya, Panama, Bahama, Güney Kıbrıs Rum Kesimi, Malta, Bermuda ve Lübnan gibi ülkeler, kendi bayraklarını çeken gemilere birçok avantajlar sağlamışlardır. Kolay bayrak ya da elverişli bayrak ülkeleri olarak adlandırdığımız bu ülkelerin, kendi bayraklarını çeken gemilere sağladığı avantajlar sonunda, başta Kuzey Avrupa ülkeleri filoları olmak üzere, birçok ülkenin filosunda, önemli oranda küçültmeler meydana gelmiştir.

Bu durum karşısında, 1980'li yılların başından itibaren, başta Norveç olmak üzere, birçok Avrupa ülkesi, kendi milli sicillerini ortadan kaldırmadan, yine kendi ülke bayrakları altında oluşturu-

dukları -kolay bayrak ya da elverişli bayrak ülkelerinin tanıtmış olduğu avantajları kendi gemi sahiplerine sağlayan- ikinci bir sicil düzenlemesi yoluna gitmişlerdir. Bu suretle; ikinci sicil ya da uluslararası sicil diye adlandırılan uygulama ortaya çıkmıştır. Bugün, Norveç, Danimarka, Finlandiya, Almanya, İngiltere, Fransa, Lüksemburg ve Portekiz'de, uluslararası gemi sicil uygulaması mevcuttur.

İkinci sicil, yukarıda belirtilen ülkelerde, genel olarak beklenen sonuçları vermiş, bu sicili uygulayan ülkeler, kendi vatandaşlarından gemi sahibi olanları ülkelerine çekebilmişlerdir. Elverişli bayrak, genel olarak yabancı gemilere yönelik bir uygulama olduğu halde, ikinci sicil, daha ziyade yerli gemilere yönelik bir uygulama olarak ortaya çıkmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küreselleşme dediğimiz hadise dünyamızı küçültmüş, ticaretin her dalında başgösteren rekabet, deniz taşımacılığında da kendini ortaya koymuştur. Bununla birlikte doğan navlun krizi, Türk donatanlarını sıkıntıya sokmuş, onlar da çareyi, ya elverişli bayrak ülkelerine ya da ikinci sicil uygulayan ülkelere gitmek suretiyle, bu ülkelerin sağladığı avantajlardan yararlanmakta bulmuşlardır. Bu durum ise, millî filomuzun küçülmesine neden olmuştur. Millî filomuzun erimesini önlenmesi, Türk deniz ticaret filomuzun geliştirilmesi ve filomuzun uluslararası piyasada rekabet etme gücü ile taşıma kapasitesinin artırılması, yeni çalışmalarını yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. Türk uluslararası gemi sicilinin kurulması ve elverişli bayrak ülkelerinin tanınması olduğu birtakım avantajlardan, sicile kaydolun Türk gemilerinin de yararlanması, ülkemiz ve sektörümüz açısından önem taşımaktadır.

Bu kanun tasarısından beklenen nedir; denizcilik ve deniz taşımacılığı faaliyetlerinin doğrudan veya dolaylı vergilendirme kapsamının dışına alınması, tonaj üzerinden maktu bir oranda vergilendirilmesi, sektörün ihtiyaç duyduğu vasıflı yabancı uyruklu personel istihdamı sağlanması, muhasebe uygulamaları açısından yürürlükte bulunan mevzuattan kaynaklanan problemlere çözüm bulunması, bu yolla ülkemizin döviz girdilerinde artış sağlanması gibi maddeleri sayabiliriz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeni oluşturulacak gemi sicilinin temel amacı, deniz ticaret filosunu gençleştirmek, büyümesine imkân sağlamak, deniz taşımacılığı sektörünü geliştirmek ve yeni iş imkânları yoluyla, istihdam artırıcı bir düzenlemeyi tesis etmek olmalıdır. Çıkarmaya çalıştığımız şu kanunla, bir taraftan, tanınan avantajlar sebebiyle diğer ülkelere kaçan gemi işletmecilerimizi yeniden kazanmaya çalışırken, diğer taraftan, yabancı işletmeleri, taniyacağımız avantajlarla ülkemizi çekmeye çalışıyoruz. Neden; biraz daha ülkemize döviz girsin, biraz daha iş imkânı doğsun ve işsizlik azalsın diye; ama, üzülerek görüyoruz ki, bir taraftan yabancı sermayeyi, yabancı müteşebbisi ülkemize getirmek için uğraşırken, kanunlar çıkarırken, diğer taraftan, kendi öz millî sermayemizi ve müteşebbisimizi çok basit ve kasıtlı suçlamalarla yurt dışına kaçırmaya zorluyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın bu bölümünde, Denizcilik Müsteşarlığının ve personelinin içinde bulunduğu problemlere birazcık olsun değinmek istiyorum.

491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Müsteşarlığa verdiği görevlerin yerine getirilmesi, mevcut mevzuat hükümlerine göre, Denizcilik Müsteşarlığı bütçesinden ve genel bütçeden ayrılan paylardan karşılanmaktadır; ancak, bu kaynakların kısıtlı olması, hizmetlerin ifasında aksamaların meydana gelmesine sebep olmaktadır. Anılan hizmetlerin süratli olarak gerçekleştirilebilmesi için, yeterli araç, gereç ile uzman personele ihtiyaç duyulmaktadır. Bunların sağlanması için de ek mali kaynaklara ihtiyaç vardır. Bu bakımdan, bir dönem sermaye işletmesi kurulması zorunluluk haline gelmiştir.

Ayrıca, Denizcilik Müsteşarlığı personeli, Başbakanlığa bağlı bir kuruluş personeli olmasına rağmen, Başbakanlığa bağlı diğer kuruluşlara tanınan haklardan faydalanamamaktadırlar. Bu du-

rum, Denizcilik Müsteşarlığının kalifiye eleman bulmasında ve çalıştırmasında zorluk çekmesine neden olmaktadır. Mevcut personelin kurumda kalmasının sağlanması, kalifiye eleman bulunması için de Denizcilik Müsteşarlığı personeline, Başbakanlığa bağlı diğer kuruluşların personeline tanınan özlük haklarının tanınması şarttır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın sonuna doğru yaklaşırken, denizciliğimizin gelişmesi açısından faydalı gördüğüm birkaç önerimi de huzurlarınızda sıralamak istiyorum.

Tersanelerimize baktığımızda, yurdumuzun belli yerlerinde kümelendiğini görüyoruz. Gerek istihdamın yayılması gerekse bölgeye ekonomik canlılık getirmesi açısından, Akdeniz Bölgesinde tersaneciliğin teşvik edilmesini, Mersin - Iskenderun kıyı şeridinde uygun görülen yerde modern bir tersane inşaatını, burada, yetkililere, ilgililere duyuruyor ve teklif ediyorum. Bu kıyı şeridimiz incelendiğinde, görülecektir ki, tersane yapımına müsait çok güzel yerler bulunacak ve burada inşa edilecek olan tersaneyle, bölgemizin ekonomik canlılığına birazcık da olsun katkıda bulunulacaktır.

Diğer taraftan, gemi sicilinin sadece İstanbul'da yapılması öngörülmektedir, bu kanun tasarısıyla. Gemi sicilinin, aynı zamanda, Mersin yöresinde de tutulması için çalışmaların başlatılmasını teklif ediyoruz.

Yine, ülkemizin ihtiyaç duyduğu, hatta diğer ülkelerde de istihdam edilebilecek gemi adamı yetiştirme konusunda, gemi adamı yetiştiren kursların daha vasıflı hale getirilmesi ve yaygınlaştırılması gerektiği düşüncesinde olduğumuzu da burada ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun tasarısını Sanayi ve Ticaret Komisyonumuzda da tartışırken, getireceği avantajların ülkemizin faydasına ve yararına olduğu görüşünde bütün partilerin temsilcileri arasında görüş birliğine varmış bulunuyoruz. Biz inanıyoruz ki, bu tasarının kanunlaşmasıyla birlikte, Türkiyemizin gemi taşımacılığında, gemi inşaatında, kolay bayrak, ikinci sicil gibi avantajlarla daha bir hareketleneceğine ve bu sektöre bir canlılık geleceğine inanıyoruz.

Ben, şahsım ve Grubum adına bu kanun tasarısının ülkemize ve Türk denizciliğine hayırlı olmasını temenni ediyor; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

Grupları adına son konuşma, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Oğuz Tezmen'e ait.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 20 dakika.

DYP GRUBU ADINA OĞUZ TEZMEN (Bursa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz, Türk Uluslararası Gemi Sicil Kanun Tasarısı, yasallaşması durumunda, aslında, Türkiye uygulamasına yeni getirilen bir müessesec olacak.

Bu, denizcilik, aslında Türkiye'nin öteden beri geliştirmeyi arzu ettiği, önemli teşvikler sağladığı bir alandır; bunun da semereleri, zaman içerisinde kendini göstermiştir. Gerçekten de, Türk deniz filosu, bugün 10 300 000 dwt ile dünya sıralamasında 18 inci sırayı yakalamış durumda. Ancak, bu oran, bu sıralama, Türkiye gibi üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke için yeterli değil. Türkiye, denizciliğini her yönüyle teşvik etmek, geliştirmek mecburiyetinde.

Şimdi, ben, Türkiye'de taşımacılığın durumuna bir bakmakta fayda olduğuna inanıyorum. Yurtiçi taşımacılığımızın, 1996 yılında yüzde 88,3'ü karayoluyla taşınıyor; 1998 sonunda yüzde 89'u karayoluyla taşınır halde. 1996 yılında denizyoluyla taşıma yüzde 8,2 iken, 1998 yılında yüz-

de 7,9; demiryoluyla taşıma ise, yüzde 3 civarında. Türkiye'de, yükün, yüzde 3'ü demiryoluyla, yaklaşık yüzde 8'i denizyoluyla -yurtiçi taşımalarından bahsediyorum- yüzde 89'u, yüzde 90 civarı da karayoluyla taşıyor.

Benden önceki konuşmacılar hep dile getirdiler, karayoluyla taşıma, etkinliği yanında, yüksek maliyeti de içeren bir taşıma yöntemi. Dolayısıyla, Türkiye, bu denizleri daha iyi kullanmak durumunda. Her ne kadar, yurtdışı taşımalara baktığımızda, 1998 yılında sadece yüzde 4'ünü karayoluyla taşıyoruz, yüzde 94,4'ünü denizyoluyla taşıyoruz, demiryoluyla ise yüzde 1,2'sini taşıyoruz. Tabii, denizyolu yurtdışı taşımalarda kullanılırken, yurt içinde ciddi eksikliklerimiz var; ancak, deniz ticaretinin geliştirilmesi, böyle iddia edildiği gibi, söylendiği gibi kolay bir iş de değil; çünkü, dünyadaki gelişmeye baktığımız anda, 1998 yılında, dünya ticaretinde, deniz ticaret hacminde binde 7'lik bir daralma söz konusu; ama, aynı zamanda, 1998 yılında, dünyada taşıma kapasitesi yüzde 2,4 artmış; yani, bir taraftan taşıyıcı sayısı artıyor; ama, buna karşın taşınacak yük sayısında azalma var. Bu, neyi doğuruyor; bu, ciddi rekabeti doğuruyor. Bu rekabet, gerçekten kolay baş edilir bir rekabet değil; çünkü, dünyadaki deniz ticaret filolarının yaklaşık yarısı ikinci tür sicile kayıtlı; yani, kendilerine vergi kolaylığı sağlayan, yabancı gemi çalıştırma konusunda esnek düzenlemeye imkân sağlayan ülkelerin bayrağını taşıyorlar ve millî mevzuatın getirdiği vergileme ve çalıştırma yükümlülüğünden de kurtuluyorlar. Tabii, böyle olunca, siz, bunlarla rekabet etmek zorundasınız. Rekabet ederken de, aynı olanaklara sahip olmazsanız, istediğiniz kadar çabalayın, rekabette aşağıya düşmeniz kaçınılmaz oluyor. O zaman, ikinci gemi sicil olayının gündeme gelmesi söz konusu oluyor. Bu, ikinci gemi sicili olduğu zaman ne olacaktır. İkinci gemi sicili olduğu zaman, gemilerini Türk uluslararası gemi siciline tescil ettiren işletenler, armatörler, bu ikinci sicilin sağladığı olanaklardan yararlanarak, diğer ülkelerle daha iyi koşullarla rekabet etme olanağını bulabilecekler.

Ayrıca, ikinci sicilin sağladığı diğer bir olanak da, Türk Ticaret Kanununun 824 üncü maddesindeki iki yıllık sınır -yabancı bayrakta iki yıldan fazla bulundurmama şartı- nedeniyle finansal kiralama ortaya çıkan sorunları da aşacağıdır. Böylelikle, yabancidan, finansal kiralama suretiyle aldığı zaman -mülkiyeti yabancıya ait olsa dahi- Türk gemi siciline, finansal kiralama aktini ispatlamak suretiyle, ayrı bir bölüme tescil ettirme imkânına kavuşacaklar. Dolayısıyla, armatörlere, yeni gemi tedarikinde, finansal kiralama yöntemiyle gemi kiralanmasında, gemi edinilmesinde geniş olanaklar sağlanacak.

Şimdi, Türkiye'deki gemilerin ana hatlarıyla bir dökümentü yapacak olursak; 5 Kasım itibarıyla, Türkiye'de 1 240 adet, toplam 10 312 000 dwt'lik gemi vardır. Bunların ana hatlarıyla dağılımı: Kuru yük gemisi yüzde 13,67'sini, dökme yük gemisi yüzde 60,75'ini, petrol tankeri yüzde 10,38'ini, ro-ro gemisi -ki, bu, gelişmeye açık, yeni gelişen bir alan- yüzde 1,80'ini oluşturuyor. Özellikle ro-ro taşımacılığı, TIR taşımacılığının bir uzantısı niteliğindedir, TIR taşımacılığına alt yapı oluşturan bir düzenlemedir; dorselerin bu ro-ro gemisine yüklenmesi suretiyle, uzun mesafeleri katetme, gümrüklerde beklememe, çeşitli ülkelerin karnede çıkardıkları zorlukları da aşma bakımından önemli olanaklar sağlanmakta ve gitgide gelişmektedir. Çok başarılı ro-ro işletmeciliği yapılmakta ülkemizde ve ro-ro işletmeciliğinin gelecekteki öneminin daha da artacağını burada özellikle belirtmek isterim ve ro-ro taşımacılığına da her türlü olanak sağlanmasının da doğru olduğuna inanıyorum. Bunun teşviki, Doğru Yol Partisi hükümetleri döneminde de ciddi biçimde yapıldı ve ro-ro taşımacılığının bundan sonra da teşvik edilmesi, Türk ticaretinin olası engellemelerden kurtulması bakımından da çok önem taşımaktadır.

Ulaştırma Bakanlığının çok ciddi sıkıntıları olmaktadır. Bazı geçiş ülkeleri, karne bakımından belli sınırlamalar getirmekte ya da TIR'ların egzoz emisyonları bakımından da belli tahditler, belli

regülasyonlar getirmektedir. Bunları aşamazsanız, elinizdeki geçiş karnesinin tükenmesi durumunda Türkiye ihracat yapamaz hale gelebiliyor. Halbuki ro-ro gemisine, özellikle Haydarpaşa'dan yüklüyorlar, Venedik'e kadar taşıyabiliyor, TIR'lar onun içerisine yükleniyor ve bu gemiler Venedik'e kadar geçiyorlar; böylelikle Avusturya'da, özellikle çok tiz emisyon uygulamaları nedeniyle, karşılaşılan sorunları da aşma imkânını buluyoruz. Ro-ro taşımacılığı gerçekten teşvik edilmesi gereken unsurlardan birisidir.

Türk uluslararası gemi sicilinin getireceği yararları kısaca, ana başlıkları itibariyle belirtmek istiyorum. Uluslararası gemi sicili uygulaması, Türk bayraklı gemilerin giderlerini, rakip yabancı bayraklı gemilerin işletme giderleri seviyesine düşürecek, deniz ticaret filomuzun uluslararası rekabet gücü kuvvetlenecektir. Çünkü, birtakım yükümlülükler var; yerli sicillerin getirdiği defter tutma, muhasebe düzenlemesi, işleticisi, onların bazı yükümlülükleri dolayısıyla, gemi adamlarının yükümlülükleri dolayısıyla... Bunlara esneklik dolayısıyla bazı maliyet avantajları gelecek.

Filomuzun rekabet gücül artışıyla sağlanacak büyüme, yeni gemi siparişleri ve bakım onarım ihtiyacını artıracak ve buna bağlı olarak da istihdam olanakları genişletilecektir.

Daha önce de belirttiğim gibi, bu engellerin ortadan kalkmasıyla, denizcilik şirketlerinin, finansal kiralama yoluyla gemi sahibi olmalarında karşılaşılan sorun da aşılabacak, geniş rahatlama imkânı sağlanacaktır.

Tabii, bu gemi siciline kaydedilen gemiler, malî mevzuat gereğince, bazı Türk millî mevzuatı gereğince yükümlülükten kurtulacaklar; ama, buna karşı, burada, kayıt harcı ve tonaj harcı diye bir düzenleme getiriliyor. Bu düzenlemeyle, bir kere, gemi siciline tescil edilirken dolar bazında harç alınıyor; bu, kayıt sırasında bir seferlik alınan rakam. Ayrıca, her yıl, tonaj itibariyle bu gemi siciline kayıtlı olduğu sürece de net tonu üzerinden harç ödeyecek; dolayısıyla, aslında, bir tür götü-rü vergileme yöntemiyle bunlar vergilenmiş olacak. Bu bakımdan, bunun sağlayacağı bazı avantajlar, bu alana girmek isteyen müteşebbisleri de teşvik edecek niteliktedir.

Uluslararası gemi siciline geçildiğinde, Türk vatandaş ve şirketlerine ait gemilerin, açık sicil uygulaması yapan Panama, Liberya ve Malta gibi ülke bayraklarına kaçışları ve böylece, deniz ticaret filomuzun erozyona uğraması önlenecektir. Daha önce de belirttim, dünyada deniz ticaret filolarının yaklaşık yarısı bu tür açık bayrak ülkelerinin tescillerine kayıtlı; çünkü, orada çok rahat, geniş imkânlar var, çok ciddi yükümlülük yok. Bu nedenle, bu saydığım ülkeler öncelikli tercih niteliğini taşımaktadırlar.

Uygulamaya başlanacak uluslararası gemi sicili yabancılara da açık olacağından, örneğin, Türkiye'yle kuvvetli ticaret bağları olan Bağımsız Devletler Topluluğu gibi komşu ülkelerin işletmecilerinin ülkemize celbi sağlanabilecek. Böylelikle, sisteme kayıtlı yabancı armatörlerin, Türkiye'de kuracakları şirketlerin burada açacakları bürolarda ve denizcilik sektöründe doğacak aktivite artışına paralel olarak da, sektöre ilave istihdam olacak; ayrıca, devletin gelirleri üzerinde de olumlu etkisi görülecektir.

Deniz taşımacılığı uluslararası bir faaliyettir. Bu nedenle, bu faaliyetin gerektirdiği esnekliğe ve hareket alanlarına sahip olmak zorundadır. Getirilen bu kanunla, gemilerin teknik açıdan sahip olması gereken özelliklerinden taviz verilmesi söz konusu değildir. Gemiler, tıpkı millî sicile kayıtlı gemiler gibi, aynı teknik özelliklere sahip olmak zorundadırlar. Bu sicil uygulamasıyla amaçlanan, işletmecilikte formalite yükümlü getirmiş olduğu atalet ve gereksiz maliyet artışlarını ve verim kaybını azaltmak yoluyla rekabet gücüne ve rekabet yeni alanlarına ulaşılma imkânı sağlanacaktır.

Bu tasarıyla getirilmeye çalışılan düzen, ne mikro anlamda denizcilik sektörü ve çalışanlarının ne de makro alanda ülkemiz çıkarlarına ters düşmemektedir.

Tasarının hazırlık aşamasında, Hazine ve Maliye gibi ülkemizin yetkili kuruluşlarıyla koordinasyon sağlanmış, devlet gelirlerinde ve ülke ekonomisinde ciddi bir sıkıntı gelmeyeceği gibi, bazı iyileşmeleri de yanında getireceği sonucuna varılmış. Böylelikle, hem Türk işletmecilere hem de yabancılara ait gemilerin ülkemizin bu açacağı yeni uluslararası sicile kaydolmasıyla da, ek gelir imkânlarına kavuşulması söz konusu olabilecektir.

Bu uygulamayla millî işgücümüzün istihdamında olumsuz bir gelişmenin meydana gelmesinin de beklenmemesi gerekmektedir. Çünkü, gemi adamı istihdamı için öncelikle bir filonun mevcut olması gerekir. Rekabet edemediği için borçlarını ödeyememek durumuyla karşı karşıya kalan armatörün, gemisini elden çıkarmak zorunda kalması, ister istemez kolay bayrağa gitmesi, Türk gemi adamı istihdamını da azaltmaktadır. Bu sistemle getirilen Türk uluslararası sicil uygulamasıyla gemi adamı istihdamında da kolaylık sağlanmakla beraber, yüzde 25 gibi belli bir zorunluluk getirilmektedir. Bu da, gerçekten, Türk gemi adamlarına da yeni alan açmış olacaktır.

Bir diğer avantaj da, uluslararası gemi sicili uygulamasıyla Türk gemi adamı işgücünün, yabancı gemi adamları işgücü karşısında haksız bir rekabetle karşı karşıya kalmasını bahsetmemek gerekir. Üstelik, bu kanunda, Türk gemi adamına Gelir Vergisi muafiyeti getirildiği için, tercih sebebi de olacaktır. Türk armatörü, ilke olarak, gemisinde, her zaman, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu zabıt ve gemi adamı çalıştırmaya özen göstermiştir. Dolayısıyla, bu uygulamanın da devam edeceğini beklemek, kaliteli ve çalışmak isteyen gemi adamlarının, gemi zabıtının istihdamında da imkânlar sağlanmış olacaktır.

Türk deniz ticaret filusunda çalışan personelin gelirleri, dünya rayici seviyesindedir. Kabotaj dışı taşımalarda istihdam edilen zabıt sınıfı için gözlenen örnekler, yabancı işgücünün istihdamında bazı farklılıklar olduğunu ortaya koymakta. Dolayısıyla, Türk deniz ticaret filosuna, bu ikinci gemi sicil imkânı sağlanmasıyla, aynı işi yapan Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gemi adamlarımızın gelirlerini de artırıcı etkisi olacaktır; çünkü, vergi avantajlarından kurtulacağı için, yabancılar yerine, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gemi adamlarımızın istihdamına imkân sağlanacaktır.

Türk deniz ticaret filosunun bu uygulama sonucunda gelişmesiyle de, gerek BOTAS, gerek kamu kuruluşları da, gerçekten, bazı olanakları sağlayacaklar, daha ucuza taşıma imkânı bulacaklardır. Böylelikle, belki, son günlerde, herkesin sıkıntı çektiği, şikâyetleri dile getirdiği, BOTAS gibi, petrol fiyatlarında meydana gelen yüksek artışlara, bir miktar aşağıya çekilmesi ya da daha az zam yapılmasına olanak sağlayacak avantajlar da elde edilebilecektir.

Türk uluslararası gemi siciline yabancı bayraklı gemilerin kayıtları çoğaldıkça, dışticaret yüklerimizin taşınmasında Türk bayraklı gemilerin payı da yükselecek, böylelikle, ülkemize döviz girişi artacak ve şu anda -yabancı bayraklı gemilere ödenen- büyük meblağda yabancılara ödenen bu döviz de Türkiye'de kalacaktır, Türk armatörlerine bu imkân sağlanacaktır.

Kısaca yararlarını özetlemeye çalıştığım Türk uluslararası gemi sicili, gerçekten, yeni bir müessesedir, düzgün yönde atılmış bir müessesedir, Türk deniz ticaretine önemli katkılar yapacağına inanıyoruz. Bu bakımdan, bizim, bu tasarımı, doğru bir tasarı olduğu için, Türk deniz ticaretine yarar sağlayacağı için destekleyeceğimizi bildirir, hepinize saygılar sunarım.

Teşekkür ederim. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN ~ Teşekkür ediyorum Sayın Tezmen.

Sayın milletvekilleri, böylece, tasarının tümü üzerinde, gruplar adına yapılan konuşmalar tamamlanmış oldu.

Şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Cahit Savaş Yazıcı'ya ait.

Buyurun Sayın Yazıcı. (DSP sıralarından alkışlar)

Şüreniz 10 dakika efendim.

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu, denizciliğin hak ettiği yere gelmesi için bir başlangıçtır. Armatörlerimiz ve tersanecilerimiz, bütün riskleri kendileri alarak birşeyler yapma çabasındadırlar. Piyasaları sarsan son uluslararası krizde, navlun, yani, taşıma ücretleri önemli ölçüde düşmüştü; ancak, taşıma maliyetleri aynı kalmıştır. Üstüne üstlük, sıkıntılı sektör, birçok geminin uluslararası piyasalarda satışa çıkmasına neden olmuştur; bu da, piyasalardaki gemi fiyatlarının düşmesine neden olmuştur. Armatörlerimiz ciddi kayıplar yaşamışlardır; ellerindeki gemilerin değerleri önemli ölçüde düşmüştür. Onların ve tabii, bağlantılı olarak, tersanelerimizin ayakta kalmasına yönelik bu kanun bir başlangıçtır. Bu kanunla, filomuz büyüyecek ve uluslararası piyasalarda söz sahibi olacağız. Bu ülkenin ufkunu Yunanistan'ın ufkundan daha dar değildir.

Hepinize saygılar sunarım. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcı.

İkinci söz, Bursa Milletvekili Sayın Faruk Çelik'e ait.

Sayın Çelik?.. Yok.

Başkaca söz talebi?.. Yok.

Böylece, tasarının tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmış oldu.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum; Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

İnci maddeyi okutuyorum:

TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ KANUNU İLE 491 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Amaç

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemiler ile turizm şirketi envanterlerinde kayıtlı ticarî yatların temin ve işletilmesinde kolaylık sağlamak suretiyle Türk denizciliğinin geliştirilmesini hızlandırmak ve ekonomiye katkısını artırmaktır.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Karapaşaoğlu. (FP sıralarından alkışlar)

Şüreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; genellikle siyasi parti gruplarımızın ittifakını temin etmiş olan Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının İnci maddesiyle ilgili olarak, Grubum adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde, denizcilik sektörüne gereği gibi ve yeterince önem verilmediği aşikârdır; bugüne kadar, kaderine terk edilmişlik ortamı içerisinde yeterince teşvik edilememiştir. Bir müsteşarlık çatısı altında denizcilik sektörüne hizmet verilmeye çalışılmış; ancak, yeterli maddi destek sağlanamadığı için, gerekli vasıflı personel istihdam edilememiştir.

Ülkemizin ithalatının yüzde 94'ü, ihracatının ise yüzde 98'i deniz taşımacılığı yoluyla gerçekleştirilmektedir; iç ticaretimizde ise deniz taşımacılığının payı yüzde 5'tir. Deniz taşımacılığının demiryoluna oranla 7 kat, karayoluna oranla 11 kat daha ucuz olduğu göz önüne alındığında, taşıma maliyetinin, iç ve dış ticaretimize, küçümsenmeyecek boyutta etkisinin olduğu görülecektir. Dış ticaretimizde, deniz taşımacılığı yapan gemilerimizin, ancak yüzde 35'inin Türk bayraklı olduğu, geri kalan yüzde 65'inin yabancı bayraklı olduğu gerçeği, gemilerimizin uluslararası taşımacılık avantajlarına kavuşturulması gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu tasarıyla, gemi taşımacılığının maliyetini düşürecek düzenlemeler de beraberinde gelecektir.

Denizcilik Müsteşarlığının görev ve sorumluluk alanında olması gereken konuların önemli bir bölümünün diğer kuruluşların uhdesinde bulunması, hizmetlerin daha süratli, daha verimli ve daha etkili bir şekilde yerine getirilmesini engellemektedir. Bu kargaşanın giderilmesinin, gemi filomuzun geliştirilmesinin, güçlendirilmesinin yegâne yolu da, denizcilik sektörümüze hizmet verecek müstakil bir bakanlığın kurulmasıdır. Bu takdirde, sektörün özelliklerine uygun teşvik unsurları da gelişme imkânı bulacaktır.

Uluslararası rekabet, daha diri ve daha yeni teknolojiye sahip, yatırım maliyeti daha da yüksek olan gemilerden oluşan bir filoyla mümkündür. Bu teknolojik gelişme, limanlarımızın, teknik ve fizikî kapasitelerinin artırılmasına da vesile olacaktır.

Döviz kazandırıcı özelliğiyle ekonomimizin öncelikle sektörlerinden olan ulusal deniz ticaret filomuzun, korunması, geliştirilmesi, güçlendirilmesi, plan ilkelerimiz arasında da bulunmaktadır. Türk uluslararası ikinci gemi sicilinin kurulması, ayrıca, Türk donatanlarının, kolay bayrak ülkelerinin temin ettiği avantajlardan yararlanmak için bayraktan kaçmalarını önleyecek, filomuzun büyümesine sebep olacaktır. Bundan başka, kolay bayrak ülkelerindeki ayrıcalıkları, sicile kayıt olmakla elde edeceklerdir.

Avrupa Topluluğunun ortak sicil çalışması paralelinde bir Türk uluslararası gemi sicili oluşturulması, Avrupa Birliğine uyum sağlamamız açısından da önem arz etmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletlerin 1986'da kabul ettiği Gemi Sicil Konvansiyonu, tescil devletlerinin, kendi bayrağını taşıyan gemilerde yabancı uyruktuların çalışmasına izin vereceği esasını da hükme bağlamış bulunmaktadır.

Türkiye'nin, ayrıca, Birleşmiş Milletler Konvansiyonu prensiplerine de uyma zorunluluğu bulunmaktadır.

Sonuç olarak, Türk uluslararası gemi sicili, deniz ticaret filomuzun uluslararası piyasalardaki rakip ticaret filolarıyla eşit şartlarda çalışmasını sağlayacaktır.

Söz almış bulunduğumuz yasa tasarısının 1 inci maddesinin gerekçesinde de belirtildiği gibi, denizcilik sektörünün gelişmesini sağlamak, ülke ekonomisine etkisini katkısını artırmak, kıyılarımızdaki limanların gelişmesini temin etmek amacıyla İstanbul'da özel bir gemi sicili kurulması öngörülmekte, gemi adamı çalıştırılması ve vergilendirme konusunda önemli kolaylıklar sağlamak suretiyle özellikle Türk vatandaşlarına ait olup da diğer ülkelerin gemi siciline kayıtlı gemi ve yatların, o ülkelerin ağır vergi yüklerinin hafifletilmesi, mükellefiyet ve sınırlamalardan rahatsızlık duyan yabancılara ait gemi ve yatların, bu özel sicile tescil edilmeleri özendirmektedir.

Bu madde, sadece, ticaret gemileri, açık deniz balıkçı gemileri ve turizm şirketi envanterine kayıtlı ticarî yatları kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, Değerli Bakanım; Denizcilik Müsteşarlığımızın bünyesinde bulunan birtakım bilgileri elde etmek açısından, internet aracılığıyla birtakım arama faaliyetlerine girdik; maale-

sef, bir bilgiye ulaşmamız mümkün olmadı. Bu da şunu gösteriyor: Demek ki, bugüne kadar, Denizcilik Müsteşarlığımız ve denizcilik sektörümüz gerçekten ihmale uğramış, gerçekten birtakım tedbirler alınmamış veya alınmamıştır. İnşallah, bu düzenlemeyle bu sektöre gereği gibi önem verilecektir ve Türkiye'de gelişmesinin zarurî olduğuna inandığımız özel sektör tersaneciliğimize ait birtakım destekleri, teşvikleri de beraberinde getirecektir diye inanıyorum. Zira, bu sektörün en önemli altyapısı tersaneciliktir, gemi üretimidir, teknik vasıfları ve evsafı uygun gemi üretiminin ucuz, süratli ve en kaliteli biçimde sektöre iletilmesini temin etmektir. İnşallah, bu kurum geliştirildikten sonra müstakil bir bakanlığa kavuşur diye temenni ediyoruz ve bu müstakil bakanlığın bünyesi içerisinde gerekli çeşitli teşvikler bu sektöre kazandırılmak suretiyle, Türkiye'nin üç yanının denizlerle çevrili olduğu düşünülürse, dünya üzerindeki deniz hâkimiyetine olan ihtiyacımızın da giderileceği kanaatini taşıyor, saygılarımı sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Cahit Savaş Yazıcı; buyurun efendim.

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanunun getirdiği üç temel konu vardır: Bunlardan birincisi, şu anda yabancı bandıralı gemiler olarak çalışan Türk bayraklı gemilerin tekrar filomuza dönmesi; ikincisi, bizim bu kanundan önceki durumumuzdaki gibi olan ülkelerin kolay bayrak çalıştırabilmek için Panama'ya, Liberya'ya gittiği gibi, bizim bayrağımızı kullanması, Türk Bayrağını kullanması; üçüncüsü de bu kanun sayesinde işletmecilerin giderlerini düşürerek, maliyetlerinin düşürülmesi ve uluslararası piyasalarda gemilerimizin navlun fiyatlarını düşürerek daha iyi şartlarda çalışmasını sağlamaktır.

Desteklediğimi belirtir, hayırlı olmasını dilerim.

Teşekkürler: (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcı.

Şahsı adına ikinci söz, Afyon Milletvekili Sayın Sait Açıba'nın.

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

SAİT AÇBA (Afyon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 1 inci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, uluslararası sular ve uluslararası ulaştırma açısından konumuna baktığımızda, gerçekten, çok stratejik konumda yer alan bir ülkedir. Üç tarafı denizlerle çevrilidir, üç kıtanın, bir bakıma, uluslararası sularının kesişme noktasında yer almaktadır; ama, Türkiye'nin, bu stratejik konumunu çok iyi bir şekilde değerlendirdiğini, bugüne kadar, söylememiz, hiçbir zaman için mümkün değildir.

Güçlü bir devlet, çevresindeki suları, karasularını, yine komşu suları ve komşu havzaları, kumsullarıyla işbirliği yapmak suretiyle etkin bir şekilde kullanan devlettir; ama, Türkiye'nin denizcilik alanındaki ekonomik göstergelerine baktığımızda ve komşu ülkelerle, bir bakıma, deniz ülkesi diyebileceğimiz ülkelerle kıyasladığımız takdirde, içinde bulunduğumuz konumun oldukça kötü olduğunu, iç açıcı olmadığını açıkça görmemiz mümkündür.

Biz, bayrak devletiyiz, liman devletiyiz, kıyı devletiyiz; ama, sahip olduğumuz ekonomik göstergeler, maalesef, Türkiye'nin, diğer ülkeler arasında ve dünya ülkeleri arasındaki konumu itiba-

riyle iyi bir yerde olmadığını açıkça göstermektedir. Yani, ülke olarak, stratejik, politik ve ekonomik yönden denizlerimizi iyi bir şekilde kullanamamaktayız. Eğer, iyi bir şekilde kullanmış olsaydık, bugün Türkiye'nin denizcilikle ilgili ekonomik göstergelerini, yine komşu, deniz ülkesi olan Yunanistan'la karşılaştırdığımızda, gerçekten, çok büyük uçurumların olduğunu görmekteyiz ki, bu, denizcilik alanındaki potansiyelimizin, bir bakıma, hiç de iyi kullanılmadığının bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'nin 2000 yılı hedefi, deniz ticaret filomuz bakımından 2000 yılı hedefimiz 15 dwt'dir; ama, şu anda, Ekim 1999 itibariyle ulaştığımız konum, 10,4'tür; ama, komşu Yunanistan'a baktığımızda, ticaret filosunun hacminin 250 dwt'ye ulaştığını ve dünya ülkeleri arasında da, ticaret filosu içinde yüzde 16'lık bir paya sahip olduğunu görmekteyiz.

Yine, yük taşıma açısından, maalesef, denizlerden faydalanma noktasında, gerçekten çok gerilerde olduğumuz görülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti dönemi boyunca, sürekli, taşımacılıkla ilgili olarak yaptığımız tercih, hepimizin de bildiği gibi karayolları üzerine odaklanmıştır. Halbuki, karayolu, denizyolu, havayolu, demiryolu karşılaştırması yapıldığında, arada oldukça büyük uçurumların olduğunu da açıkça görmemiz mümkündür. Örneğin; denizyollarına kıyasla, karayolları 4 kat daha pahalıdır, demiryolları 2,5 kat daha pahalıdır ve havayolları da 12 kat daha pahalıdır. Şu anda, kendi yükümüzü bile taşımaktan âciz bir konumdayız. Mevcut yükümüzün ancak yüzde 25'ini taşımaktayız; yüzde 75'inin de, maalesef, Yunanistan -ağırlıklı olarak- ve diğer ülkeler tarafından taşınmakta olduğunu ve büyük bir bedel ödemekte olduğumuzu da açık olarak belirtmek gerekiyor.

Denizcilik sektörümüzün ticaret hacminde de önemli düşüşler görülmektedir. 2000 yılı hedefi olarak öngördüğümüz 10 milyar dolarlık bir ticaret hacmi hedefi vardır; ama, 1997 yılında, ulaştığımız rakam 6 milyar dolar olmuştur, 1998 yılında 2,5-3 milyar dolarlık bir düşüş yaşanmıştır. Dolayısıyla, denizcilik konusunda, hiç beklemeden, bilhassa uluslararası alanda, iki taraflı ve çok taraflı anlaşmalar imzalamak suretiyle, yine biraz önce değerli sözcülerin de ifade ettiği gibi, denizcilik bakanlığımı da hiç gecikmeden tesis etmek suretiyle, bu alandaki mevcut potansiyelimizi en iyi şekilde değerlendirmek zorundayız.

Burada, yasa tasarısında, Türk uluslararası gemi siciliyle ilgili bir düzenleme yapılmakta. Şüphesiz, bu düzenlemeyle birlikte, pek çok, Türklerin sahip olduğu gemiler, yabancı gemi sicillerine kayıtlanan gemiler de bu şekilde geriye dönebilecektir, kurmuş olduğumuz bu sicile kaydolabilecektir. Yine, yabancı gemiler de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAİT AÇBA (Devamla) – Teşekkür ediyorum; saygılar sunuyorum Sayın Başkanım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Açba'ya teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, böylece, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmış oldu.

Şimdi, bir değişiklik önergesi vardır; okutup, işleme koyacağım :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 1 inci maddesinin "Amaç" başlığının "Amaç ve Kapsam" şeklinde değiştirilmesini ve maddenin sonuna aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Emrehan Halıcı

Zeki Çakan

Mehmet Pak

Konya

Bartın

İstanbul

İsmail Köse

Beyhan Aslan

Ömer İzgi

Erzurum

Denizli

Konya

"2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun yat turizmi ile ilgili hükümleri saklıdır."

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Benimsiyoruz; ama, çoğunluğumuz olmadığı için takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Hükümet katılıyor mu?

MİLLİ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Katılıyor.

BAŞKAN – Komisyonun, benimseyip, çoğunluğu olmadığı için takdire bıraktığı ve hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Görüşmekte olduğumuz 1 inci maddeyi, bu önergeyle yapılan değişiklik istikametinde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2. – Bu Kanunda geçen:

a) Gemi :Ticarî amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve açık deniz balıkçı gemilerini,

b) Yat :Yat tipinde inşa edilmiş, gezi ve spor amacıyla yararlanılan, taşıyacakları yatçı sayısı 36'yı geçmeyen, yük ve yolcu gemisi niteliğinde olmayan, turizm şirketi envanterlerinde kayıtlı ve tonilato belgelerinde "Ticarî Yat" olarak belirtilen deniz araçlarını,

c) Millî Gemi Sicili:6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 839 uncu ve diğer maddelerinde öngörülen gemi sicilini,

d) Türk Uluslararası Gemi Sicili :Bu Kanun uyarınca oluşturulan gemi sicilini,

e) Bakanlık :Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığını,

f) Net Ton :Geminin ticarî olarak kullanılabilen yerlerinin hacmi olup, o geminin yürütmesine ve yürütenlerin ihtiyacına ayrılan yerlerin gros tonilatomdan çıkartılması sonunda geri kalan hacmini,

g) DWT :Bir geminin taşıyabileceği en çok ağırlık olup, ham yükün, yakıtın, suyun, kumanyanın, yolcu ve gemi adamlarının kendilerinin ve eşyalarının ağırlıklarının toplamını,

h) Gros Tonilato :Bu hacim, geminin güverte altı ve güverte üstü bütün kapalı yerlerinin hacmini (2.83m³ = 1 grostonilato),

ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mustafa Geçer'in.

BÜLENT ARINÇ (Manisa) – Konuşmuyoruz.

BAŞKAN – Peki. Gruplar adına başkaca söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına, ilk söz, Sayın Yazıcı'nın.

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) - Konuşmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Yazıcı da konuşmuyorlar.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

Türk Uluslararası Gemi Sicili

Madde 3. — Bu Kanunun 1 inci maddesinde öngörülen amaçları gerçekleştirmek üzere Denizcilik Müsteşarlığı nezdinde, İstanbul'da Türk Uluslararası Gemi Sicili oluşturulmuştur.

Bakanlık, Türk Uluslararası Gemi Siciline ilişkin hizmetlerin daha süratli ve etkin şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde irtibat büroları açabilir.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Altan Karapaşaoğlu; buyurun efendim.

Stireniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) - Sayın Başkanın, değerli arkadaşlar; bu maddeyle ilgili sadece tavsiye niteliğinde bir önerimiz olduğu için söz aldım; o tavsiyemizi yapıp, sözü bitereceğiz.

Efendim, bu şubelerin açılması konusunda, özellikle, Türkiye'nin üç denizinin hâkim olduğu noktalarında bulunan limanlarımızda bu siçil şubelerinin açılmasının yararlı olacağını düşünüyoruz. İskenderun'dan, Mersin'den başlamak suretiyle, işte, İzmir, İstanbul gibi limanlarda da bu şubeleri bulundurmak gerekir diye düşünüyor, saygılar sunuyoruz efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahsı adına Sayın Yazıcı?..

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Sayın Başkan, konuşmayacaklar.

BAŞKAN - Peki.

Önerge yok.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, soru sormak istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

TURHAN GÜVEN (İçel) - Sayın Başkan, 3 üncü maddenin birinci fıkrasında "Denizcilik Müsteşarlığı" ifadesi var; fakat ikinci fıkrada "Bakanlık" şeklinde başlıyor. Şu anda bir denizcilik bakanlığı yok. Bakanlıktan kastedilen nedir efendim?

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Başka soru var mı efendim?.. Yok.

Buyurun Sayın Bakan.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bu kanun tasarisının 2 nci maddesindeki tanımlarda bakanlık kayıtlıdır. Bu bakanlık,

Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığıdır. 3 üncü maddede sözü edilen bakanlık da, tariflerde belirtilen bakanlıktır.

Teşekkür ederim.

TURHAN GÜVEN (İçel) – Yani, Denizcilik Bakanlığı kurmayı düşünmüyorsunuz!..

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI METİN BOSTANCIOĞLU (Sinop) – Şimdi, mevcut düzenleme-ye, mevcut statüye, devlet yapısındaki tabloya, şablona göre bakanlık tarif edilmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilecek gemiler ve yatlar

MADDE 4. – Türk Uluslararası Gemi Siciline aşağıdaki gemiler ve yatlar talep üzerine tescil edilir:

a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Millî Gemi Siciline kayıtlı bulunan, Kanunun 1 inci ve 2 nci maddesi kapsamındaki bütün gemiler ve yatlar.

b) Yurtiçinde inşa edilen gemiler ve yatlar.

c) Yurt dışından ithal edilecek 12 000 DWT'un (yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapılı gemilerde ise 499 grostonun) üzerindeki gemiler.

BAŞKAN - Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'a ait; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Ünal, konuşma süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA ZEKİ ÜNAL (Karaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olan 217 sıra sayılı yasa tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde görüşlerimi arz etmek üzere, Fazilet Partisi Grubu adına, söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle, Türk uluslararası gemi siciline tescil edilecek gemiler ve yatlar için, yeni düzenlemeler getirilmektedir. Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, millî gemi siciline kayıtlı bulunan, kanunun 1 inci ve 2 nci maddesi kapsamında bulunan bütün gemiler ve yatlar, talepleri üzerine, Türk uluslararası gemi siciline tescil edilebileceklerdir.

Yine, bu maddeye göre, yurt içinde inşa edilen gemiler ve yatlar, yurt dışından ithal edilecek 12 000 dwt'luk yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapılı gemilerde ise 499 grostonunun üzerindeki gemiler de aynı şekilde Türk uluslararası gemi siciline tescil edilebileceklerdir.

Değerli milletvekilleri, deniz taşımacılığında büyük potansiyeli dikkate alan ülkeler, kendi filolarına ikinci sicil imkânı sağlayarak, uluslararası deniz taşımacılığı alanındaki rekabet güçlerini artırmaya çalışmaktadırlar. Onların ikinci sicil dedikleri, bizim Türk uluslararası gemi sicili olarak adlandırdığımız sistemdir. Bir yıl önce Almanya'da kabul edilen yasadaki sonra, şimdi de İngiltere tonaj vergisi sistemine benzer bir uygulamaya geçmektedir. Bu yolla, İngiltere, ne olursa ol yine de gel felsefesiyle, hangi bayrak ve ülke olursa olsun gemilerin kendi sicil sistemlerine gelmesini teşvik ederek ekonomilerine katma değer sağlamak istemektedirler. Bu tasarıyla da aynı faydanın sağlanması hedeflenmektedir.

Avantajlarını sıralayacak olursak, başta uluslararası gemi sicil uygulaması Türk Bayraklı gemilerin giderlerini, rakip, yabancı bayraklı gemilerin işletme giderleri seviyesine düşürcek, deniz

ticaret filomuzun uluslararası rekabet gücü kuvvetlenecektir; filomuzun rekabet gücünün artışıyla yaşanacak büyüme, yeni gemi siparişleri ve bakım onarım ihtiyacını artıracak ve buna bağlı olarak istihdam imkânlarını genişletecektir; engeller ortadan kalkacağından, denizcilik şirketlerinin finansal kiralama yoluyla gemi sahibi olmaları kolaylaşacaktır; deniz ticaret filomuzun uluslararası rekabet gücünün artmasıyla denizcilik şirketlerinin kârlılığı yükselecek ve uzun vadede devletin vergi gelirlerinde bir artış söz konusu olacaktır.

Uluslararası gemi siciline geçildiğinde, Türk vatandaş ve şirketlerine ait gemilerin açık sicil uygulaması yapan Panama, Liberya, Malta gibi ülke bayraklarına kaçışları, böylece deniz ticaret filomuzun erozyona uğraması önlenmiş olacaktır. Uygulamaya başlanacak uluslararası gemi sicili yabancılara da açık olacağından, ticarî bağlarımız olan komşu ülkelerdeki işletmelerin ülkemize celbi de sağlanmış olacaktır. Böylelikle, sisteme kayıtlı yabancı armatörlerin Türkiye'de kuracakları şirketlerin burada açacakları bürolarda ve genelde denizcilik sektöründe doğacak aktivite artışına paralel olarak, sektör, ilave istihdam meydana getirecek; dolayısıyla, devlet gelirleri de bundan olumlu bir şekilde etkilenecektir.

Değerli milletvekilleri, deniz ticaret filomuzu uluslararası rekabete açmak için, şüphesiz, Türk uluslararası gemi siciline kaydolması yeterli değildir. Güçlü bir ticaret filosu, gerçek anlamda uluslararası rekabette yarışabilecek kapasitede olmalıdır. Onun için, filomuzun kuvvetlendirilmesi gerekir. Belki, 1993 yılında, 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle kurulan Denizcilik Müsteşarlığı bu amaca yönelik bir düzenlemeydi; ancak, geçen süre içerisinde beklenen sonucu aldığımızı söylemek oldukça zordur.

1993'te deniz ticaret filomuz 8,2 milyon dwt idi, şimdi 10,4 milyon dwt. Demek ki, altı yıllık bir süre içerisinde, 2,2 milyon dwt'lik bir artış olmuştur. 1993'ten önceki altı yılla bir mukayese yapacak olursak, 1987 yılında 5,2 dwt olan filomuz, altı yıl sonra, yani 1993 yılında 8,2 dwt olmuştur; fark 3 milyon dwt'dir. Demek ki, son altı yılda, bazı yılları çıkaracak olursak, beklenen performansın gösterilmediği açıktır.

Devlet Planlama Teşkilatı, 2000 yılı için deniz ticaret filomuz konusunda bir hedef koymamıştır. Neden koymadığını bilmiyorum. Sayın Bakanın koyduğu hedef, geçmiş yıllarla kıyaslandığında bir hayli iddialıdır. Sayın Bakan, öntümüzdeki beş yıl içerisinde deniz ticaret filomuzun 20 milyon dwt'ye çıkarılacağını ifade etmektedir; yani, öntümüzdeki beş yıl içerisinde, mevcut filomuza 9,6 milyon dwt ilave edilecek demektir. Bu da, yılda 1 920 000 dwt eder. 1989'da filomuz 5,2 milyon dwt idi; 1999'da, yani bu yıl içerisinde de 10,4 milyon dwt olmuştur. O halde, son on yılda, her yıl için ortalama olarak 520 000 dwt bir artış söz konusudur. Sayın Bakanın koyduğu hedef ise 1,92 milyon dwt; yani, yüzde 269'luk bir artışı hedeflemektedir. Elbette ki, temennimiz, bu hedefin gerçekleşmesidir; ancak, hükümetin izlediği politikalar, böyle bir hedefin hayal olacağını göstermektedir.

Son verilere göre, Türkiye'nin dışticaret taşımalarında denizyolunun payı yüzde 91'in üzerindedir. Türk Bayraklı gemilerin deniz taşımacılığımız içerisindeki payı ise yüzde 40'ı geçmektedir. Sayın Bakanın Plan ve Bütçe Komisyonunda vermiş olduğu rakam budur. Devlet Planlama Teşkilatının hazırlamış olduğu 2000 Yılı Programının 138 inci sayfasında ise, deniz ticaret filosunun dışticaret taşımalarındaki payının yüzde 32 olarak gerçekleştirileceği belirtilmektedir. Burada bir mübâhânet söz konusudur. Bu farklılık nereden kaynaklanmaktadır; doğrusu merak ediyorum. Yoksa, Devlet Planlama Teşkilatı ile hükümet arasında bir kopukluk mu söz konusudur?

Değerli milletvekilleri, denizcilik sektöründen, şu haliyle bile, 5-6 milyar dolar civarında hâsıla elde edilmektedir. Eğer, sektörün sorunları çözülecek, rasyonel düzenlemeler yapılacak olursa,

bu rakamın, kısa sürede ikiye üçe katlanacağı muhakkaktır. Elbette ki, öncelikle gemilerimizin geliştirilmesi lazımdır. Gemilerimizin yaş ortalaması 18,5'tir, bunun 15'e çekilmesi hedeflenmektedir.

Evet, gemi sektörünün gerçekten birçok sorunu vardır. Eğer, gemi sektörünün bu sorunları, başta finansman olmak üzere, çözülecek olursa, öyle tahmin ediyorum ki, en kısa zamanda 16 ncı sırada bulunan deniz ticaret filomuz, tabii ki, daha yukarılara çıkacaktır.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına, Sayın Yazıcı?.. Konuşmayacaklar.

Önerge yok.

Maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil

MADDE 5. – Türkiye’de mukim Türk ve yabancı uyruklu gerçek kişiler ile Türkiye’de Türk mevzuatına göre kurulmuş şirketlere ait gemiler ve yatlar Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil ettirilebilir.

Yurtdışından finansal kiralama yoluyla temin edilecek gemiler ve yatlar Türk Uluslararası Gemi Sicilinin özel bir sütununa kaydolunur.

Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun gemi siciline ilişkin hakları saklıdır.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz Fazilet Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan?.. Yok.

Şahsı adına Sayın Yazıcı?.. Konuşmuyor.

Başka söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Müteakip maddeyi okutuyorum:

Türk Uluslararası Gemi Sicilinin muhtevası

MADDE 6. – Türk Uluslararası Gemi Siciline 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 845 inci maddesinde belirtilen hususlar, gemi ve yatın teknik özellikleri ile gemi ve yat üzerindeki haklara ilişkin bilgiler kaydolunur.

Türk Uluslararası Gemi Siciline ilişkin esaslar, sicilde kayıtlı hakların devri, sicil kaydının terkinine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelik ile tespit edilir.

Gemilerin ve yatların sicil kaydının terkinin ipotek sahiplerinin izinlerine tabidir.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplardan söz talebi?... Yok.

Şahıslardan söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Bayrak çekme hakkından yararlanma

MADDE 7.—Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemiler ve yatlar Türk Bayrağı çekerler.

Bu Kanun uyarınca Türk Bayrağı çeken gemiler ve yatlar milli mevzuatla tanınmış olan haklardan yararlanırlar. Ancak, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesi uyarınca Türk Bayrağı çekme hakkına sahip olmayan gemiler ve yatlar 815 sayılı Kabotaj Kanunu hükümlerinden yararlanamazlar.

Türk Bayrağının çekilmesine ilişkin hakların ihlalinde Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

BAŞKAN – 7 nci madde üzerinde gruplar adına konuşma talebi?.. Yok.

Şahıslar adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mustafa Niyazi Yanmaz?.. Yok.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Mitteakip maddeyi okutuyorum:

Gemilerin ve yatların tabi olacakları esaslar

MADDE 8. – Gemilerde ve yatlarda bulundurulması gereken belgeler, süreleri ve bunlara ilişkin diğer esaslar ile gemilerin ve yatların tabi olacakları esaslar, ilgili mevzuat ve uluslararası sözleşme hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından tespit olunur.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Bingöl Milletvekili Sayın Mahfuz Güler'e ait.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MAHFUZ GÜLER (Bingöl) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 217 sıra sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 8 inci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, dış ticaretinin yüzde 91'ini denizyoluyla gerçekleştiren bir ülke olması nedeniyle, uluslararası deniz taşımacılığı alanında rekabet gücünü kuvvetlendirmek zorundadır. Uluslararası rekabet için, yeni teknolojiyle donatılmış modern bir filonun oluşturulması ülke menfaatları açısından şarttır.

Türk denizciliğinin bugünkü durumu ele alındığında, iç ve dış olumsuzlukların etkisinde kalan sektörde sıkıntıların devam ettiğini, giderek filonun düşmekte olduğunu ve finansman ihtiyacının büyük bir sorun olarak karşımızda durduğunu görmekteyiz.

Bir nebze de olsa bu etkinin azalacağı, Türk uluslararası gemi sicilinin -yani, ikinci sicil durumunun- yasalaşmasını, biz, Fazilet Partisi Grubu, olumlu bir adım olarak görmekteyiz.

Dünya deniz ticaret hacmi, 1983 yılından beri ilk olarak azalma durumuna girmiş; 1997 yılındaki yüzde 5,1 oranındaki büyüme, 1998 yılında yüzde 0,7 oranına düşmüştür; yani, binde 1 oranına düşmüştür. Ton / mil bazında ise, 1997 yılındaki yüzde 4,8'lik gelişmeye karşın, 1998'de yüzde 1,1 azalma görülmüştür. 1995 yılında 2 300'lerde, 1998 yılı başında 1 230'larda seyreden Baltık navlun endeksi, bugün 1 300 civarındadır.

Bütün bu göstergeler, dünya denizcilik sektöründe yaşanan olumsuzlukların özetini ortaya koymaktadır. Hiç kuşku yok ki; bu değişim, Türk denizcilik sektörü üzerinde birtakım menfi etkiler yaratmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizi de etkisi altına alan bu olumsuzlukların hangi aşamalardan geçerek bu noktaya geldiğini ele alırsak, şu durumla karşılaşmaktayız: Uzakdoğu ülkeleri, 1995 yılından başlayarak yavaş, ama, sürekli olarak büyüyen bir bunalımı yaşamaktadırlar. Buna, 1998 yılında Rusya ve Latin Amerika krizleri eklenmiştir. Bu arada, deniz taşımacılığını etkileyen bir başka gelişme de Avrupa'da yaşanmaktadır. Gümrük birliğini hayata geçirerek, ihtiyaçların büyük bir bölümünü kendi aralarında karşılayan Avrupa Topluluğu ülkeleri, Kuzey Denizde petrol üretiminin de artmasıyla, hampetrol konusundaki ihtiyaçlarını, Ortadoğu yerine, daha yakındaki bir bölgeden temin etmeye başlamışlardır.

Üst üste gelen bu gelişmeler, dünya deniz ticaret filosu açısından, uzun zamandır elde bulunan bu pazarların da yitirilmesi ya da ağırlığını kaybetmesi anlamına taşımaktadır.

Dünya denizcilik sektörü böylesine çalkantılı bir dönem yaşamaktayken, Türk deniz ticaret filomuz da bu olumsuzluklardan nasibini almıştır. 1988 yılında 4,9 milyon dwt olan filomuzun kapasitesi, 1996 yılında 10,8 milyon dwt'a yükselmiştir; ancak, ne yazık ki, izleyen yıllarda düşüş eğilimine girmiş, dünya sıralamasında da 17 nci sıradan 18 inci sıraya düşmüştür. Son beş yıl içindeyse, deniz ticaret filomuzdaki gemi tiplerinde, değişen talepler doğrultusunda bir farklılaşma yaşanmıştır. 1993 yılında filomuzda konteyner gemisi bulunmazken, 1999 yılında, filomuzdaki konteyner gemi adedi 24'e çıkmıştır, tonajı ise 219 637 dwt'ye ulaşmıştır. Bugünün koşullarında, Amerika Birleşik Devletleri-Türkiye arasındaki seyir süresi, bir iki yaşındaki gemilerle on güne inmiştir. 1993'te 8 adet ve 24 183 dwt olan ro-ro gemisi miktarı ise, 1999 yılında yeni açılan hatlar ve değişen talepler doğrultusunda, 29 adet ve 185 696 dwt'ye ulaşmıştır.

Türkiye'den Rusya'ya ve İtalya'ya yönelik hat sayısı da 22'ye çıkmıştır; ancak, özellikle kuru yük ve dökme yük gemileri tonajında belirli bir azalma görülmektedir.

Navlunlardaki genel düşüş yüzünden, maliyetlerdeki artışın navlunlara yansıtılması mümkün olamamaktadır. Bu durum karşısında, gerek 2581 sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşaat Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanun gerekse teşvik belgeleri kapsamında ithal edilen gemiler veya kısa vadeli işletme finansmanı için kullanılan Türk Lirası veya döviz kredileri, sektöre ağır bir finans yükü getirmiştir.

Ülkemize milyarlarca dolar döviz girdisi sağlayan denizcilik sektörümüz, bu alandaki bir destekle, hem navlun piyasalarında görülen olumsuzluklardan en az zararlı kurtulacak hem de ülke için daha büyük işler yapabilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerek finansman açısından olsun gerekse filomuzun uluslararası rekabet gücü açısından olsun, sektörü kuvvetlendirmenin bir yolu da ikinci sicil uygulamasıdır. Bu bakımdan, uluslararası gemi sicili, diğer adıyla ikinci sicil, sektör için son derece önem taşıyan bir konudur. Bu tasarının yasalaşmasıyla, yeni bir serbest bölge uygulaması ve yönemi ortaya çıkabilecektir.

İkinci sicil, Türk armatörlerinin rekabet gücünü artıracak, yeni pazarlar bulmasında bir aşama teşkil edecek ve kredi, teminat mektubu temini gibi finansal gereksinimlerin karşılanmasında önemli bir rol oynayacaktır.

Deniz ticaret filomuzun geliştirilerek güçlendirilmesi, gemi ve yat inşa sanayiine yeni olanaklar yaratılması için, denizcilik sektörü her bakımdan desteklenmeli ve finansman sorununa köklü çözümler sağlayıcı önlemler alınmalıdır.

Bugün için ülkemize yılda 5 milyar dolar kazandıran, 10 milyon dwt'lik bir ticaret filosuna sahip olan, 300'ün üzerinde kıyı tesisi bulunan denizcilik sektörünün, gerekli desteklerin gerçekleştirilmesiyle krizden daha rahat çıkabileceğine, sektörün ivme ve güç kazanacağına inanıyoruz. Bu inanca, Fazilet Partisi Grubu olarak, böylesi, ülke için hayırlı tasarıların yasalaşması için Grubumuzun tam destek olacağını bilmesini istiyoruz.

Bu vesileyle Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Güler.

Gruplar adına başka söz talebi?..Yok.

Şahısları adına söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Görüşmekte olduğumuz 8 inci maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

Gemi adamlarının uyuşu ve istihdamı

MADDE 9. – Bu Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemilerde ve yatlarda donatanın yabancı veya Türk olmasına bakılmaksızın kaptanın Türk vatandaşı olması esastır. Donatanın Türk vatandaşı olması halinde ise ayrıca diğer gemi ve yat personel sayısının en az % 51'i için Türk vatandaşı olma şartı aranır.

BAŞKAN – Madde üzerinde ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Faruk Çelik'e ait.

Buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA FARUK ÇELİK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 9 uncu maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; Yüce Meclise saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, bu madde, Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilecek gemi ve yatların kaptanının, donatanının yabancı veya Türk olmasına bakılmaksızın, Türk uyuşunda olması şartını getirmektedir. Donatanın Türk vatandaşı olması halinde ise, ayrıca, diğer gemi ve yat personel sayısının en az yüzde 51'i için Türk vatandaşı olma şartını getirmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, kabotaj yasağı koyma yetkisini, suyuollarıyla yapılan taşıma bakımından, 19 Nisan 1926 tarih ve 815 sayılı Türkiye Sahillerinde Nakliyatı Bahriye ve Limanlarla Karasuları Dahilinde İcrayı Sanat ve Ticaret Hakkında Kanunla düzenlemiştir. Kabotaj Kanunu, Türk gemilerinde çalışan tüm personelin Türk olması zorunluluğunu getirmektedir. Limanlarımız arasındaki tüm taşıma faaliyetlerinin ve denizden kazanılan tüm değerlerin, Türk va-

tandaşlarınca teminini esas kılmaktadır. Bu cumhuriyet kanunu yürürlükte iken, Türk Uluslararası Gemi Sicili Yasa Tasarısının, gemilerde çalıştırılacak Türk gemi adamı sayısının yüzde 51 oranına kadar düşürülmesine izin vermesi mümkün değildir; yasanın -Kabotaj Kanununun- ilgili maddesinin iptal edimesini gerektirmektedir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'deki denizcilik okullarından yılda 1 500'e yakın Türk gemi adamı mezun olmaktadır. Türkiye'deki toplam gemi adamı sayısı 150 000 civarındadır. Ülkemizdeki istihdam olanakları bu denli sınırlı ve insan emeği ucuz iken, Türk gemilerinde yabancı gemi adamı çalıştırılmasına izin veren bu maddenin hiçbir mantığı yoktur veya bu oranın, bu derece yüksek olmasının hiçbir mantığı yoktur.

Değerli milletvekilleri, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı, gemi sahiplerine, zaten, vergi, muhasebe, sosyal kesenekler konusunda büyük avantajlar getirmektedir. Kabotajın ruhuna aykırı olarak, aslında, Türk gemilerinde yabancı işgücü sağlamak amacıyla getirilmek istenen kısıtlamayı da, bu açıdan anlamak mümkün değildir.

Dünyada gemi adamı ihtiyacı had safhadayken, Polonya, Ukrayna, Kore, Filipinler gibi ülkeler, dünya deniz filosuna, gemi adamlarını devlet eliyle ya da devletçe desteklenen aracı firmalar yoluyla ihraç ederlerken, bizlerin, gemi adamlarımıza getirdiğimiz kısıtlamayla ne yapmaya çalıştığımızı anlamakta, yine zorlanıyorum.

Denizcilikle ilgili meri mevzuatın çok eski yıllarda yürürlüğe girmiş olması nedeniyle, güncel ihtiyaçlarına cevap veremediği görülmektedir. Deniz mevzuatında, 57 kanun, 1 kanun hükümünde kararname, 29 tüzük, 41 yönetmelik ve 18 kararname bulunmaktadır. Ayrıca, bu mevzuatın yürütücüleri, sadece Denizcilik Müsteşarlığı değil, 11 ayrı kuruluşur.

Denizcilik Müsteşarlığı, idari görevlerini tam olarak yerine getirememektedir. Bunun en başlıca kanıtı, Türk ticaret filosunun donatım eksiklikleri nedeniyle dünyada gemileri en fazla tutuklanan ülkeler arasında, her yıl, ilk 7 ülkeden biri olmamızdır.

Değerli milletvekilleri, 8 333 kilometrelik kıyı sınırına sahip olan, üç tarafı denizlerle çevrili sahillerimizde egemenlik hakkımızı daha sağlıklı kullanabilmek için, bir an önce Denizcilik Bakanlığının kurulmasının da şart olduğunu ifade ediyor; Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahısları adına söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

9 uncu maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Madde kabul edilmiştir.

10 uncu maddeye geçiyoruz efendim.

Gemi adamlarının sosyal güvenliği ve çalışma şartları

MADDE10. —Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olan gemilerde ve yatlarda istihdam edilecek gemi adamları Türk sosyal güvenlik ve bireysel ve toplu iş hukuku mevzuatına tâbi olurlar. Ancak, yabancı uyruklu gemi adamları için, uluslararası veya ikili sosyal güvenlik sözleşmelerinde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, talepleri halinde kendi ülkelerinde zorunlu veya herhangi bir ülkede özel sigortalı olduklarını kanıtlamaları şartı ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi tutulmazlar.

BAŞKAN – Gruplar adına söz talebi?.. Yok.

Şahısları adına söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

11 inci maddeye geçiyoruz efendim.

Yabancı uyruklu gemi adamlarının ülkeye giriş-çıkış ve konaklamaları

MADDE 11. –Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerde ve yatlarda istihdam edilen yabancı uyruklu gemi adamlarının sahip oldukları ve Bakanlıkça tanınan gemi adamı cüzdanları pasaport yerine geçer. Bunları taşıyan gemi adamlarından, Türkiye'ye giriş ve çıkışlarında geminin uğrak yaptığı liman şehirlerinde veya liman şehrine sınır yerleşim merkezinde konaklamalarının karşılıklılık esasına göre pasaport aranmaz.

Yabancıların ülkeye kabulü ve ülkeden çıkarılmalarına ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 11 inci maddesi üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu madde, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerde ve yatlarda istihdam edilen yabancı uyruklu gemi adamlarının sahip oldukları ve Bakanlıkça tanınan gemi adamı cüzdanlarının pasaport yerine geçmesiyle ilgilidir. Bu maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere, bahse konu belgelerle Türkiye'ye giriş çıkışta, liman şehirlerinde ve liman şehirlerine sınır yerleşim merkezlerinde konaklamalar halinde, karşılıklılık esasına göre pasaport aranmayacağı belirtilmektedir. Bu madde, yabancı ülkelerin "ikinci sicil" dediği, bizim ise bu kanun ile "Türk Uluslararası Gemi Sicili" dediğimiz kanunun normal ve bu kanun kapsamında gerekli ve denizcilere olması gereken kolaylıklar getiren bir maddedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hükümet, kurulduğundan beri, sayısal olarak oldukça fazla kanunu Meclise getirmekte, Meclisteki sayısal üstünlüğüne dayanarak Meclisin çalışma süreçlerini uzatmakta, muhalefetin Meclisteki ikazlarını hiç dikkate almadan oylamaya geçip, getirdiği tasarıların kanunlaşmasını sağlamaktadır. Hükümet kanadı, kanun maddelerinin görüşülmesi sırasında, bu maddeler kendilerini hiç ilgilendirmiyormuşçasına, görüşmeler sırasında tartışmalara katılmıyorlar; sadece, oylama olacağı zaman kulislerden gelip oylamaya katılmakta, oylama bitince de tekrar Meclis salonunu terk edip gitmektedirler. Bunun bir sonucu olarak, büyük ümitlerle getirilen kanunlar, birkaç ay geçmeden uygulanamaz hale geliyor ve yenilenmek ihtiyacı duyuluyor. İşte misalleri: Bu hükümetin iki ortağının içinde olduğu Anasol-D Hükümetince 1998 yılında kanunlaştırılan Vergi Kanununun, daha 1998 Aralık ayında Meclise sunulan 1999 yılı geçici bütçe kanunuyla, finans kesimini ilgilendiren vadesi gelmemiş faiz alacaklarının vergilendirilmesine ait hükümlü uygulama dışı bırakılmış; akabinde, bu hükümetçe, 1999 Haziran ayında, bu Vergi Kanununun beyannameyle ödenecek faiz vergileri ve mali milat uygulaması ertelenmiş; nihayet, bu kısım ayında, bono ve tahvil sahiplerine, geriye dönük, tekrar bir vergi uygulaması getirilmiştir. Neticede, aynı Vergi Kanunu, bu hükümetlerce, üç defa, çeşitli şekillerde değişikliğe uğratılmıştır.

Yine, Bankalar Kanunu, bu hükümetçe, kurulduğundan birkaç ay sonra çıkarılmış; aradan üç beş ay geçmeden tekrar Plan ve Bütçe Komisyonuna getirilerek değiştirilmiş ve Meclisin onayına sunulmuştur, bu tasarıdan sonra görülecektir.

Bu kanun tasarılarının bu kadar erken eskimelerinin sebebi, gerek komisyonlara ve gerekse Meclise getirilirken ciddi bir araştırma ve inceleme yapılmadan getirilmeleri ve bu mercilerde istenilen şekilde tartışılmadan geçirilmeye çalışmasının bir sonucudur.

Şimdi, bu kanun tasarıya bir bakalım: Bu kanun tasarisının genel gerekçesinde, Türkiye'nin dışticaret taşımalarının yüzde 91'inin denizyoluyla yapıldığı belirtilirken, Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planının 2000 yılı programında, 1998 yılında gerçekleşen ve 1999 yılında gerçekleşme tahmini yüzde 95 civarında olduğu belirtilmektedir. Yine, Plan ve Bütçe Komisyonunun raporunda, deniz taşımacılığının demiryoluna oranla 7 kat, karayoluna oranla 11 kat daha ucuz olduğu belirtilirken, sizin getirdiğiniz şu tasarıda, Sanayi ve Ticaret Komisyonunun raporunda, denizyoluyla yapılan taşıma maliyetinin demiryoluna göre 2,5 kat, karayolundan 4 kat daha ucuz olduğu belirtilmiştir. Aynı konuda, Denizcilik Müsteşarlığı verileri ise, denizyolu taşımacılığının, karayoluna göre 7 kat, demiryoluna göre 3 kat daha ucuz olduğu şeklindedir.

Şimdi, siz sayın iktidar partileri, sizin getirdiğiniz bu belgelerde -çünkü, hükümet tasarisıdır ve Deniz Müsteşarlığı size bağlı bir müsteşarlıktır- hangi veriye dayanarak bu tasarıya el kalıdırıp, oylamaya gideceksiniz; hangisi birbirini tutuyor?.. İşte, benim burada anlatmak istediğim şu: Devlet ciddiyeti olarak, bunların birbirine uyumlu olmasını sağlayın; yani, devletin sanayi kuruluşu başka bir rapor veriyor, Plan ve Bütçe başka bir şey söylüyor, Denizcilik Müsteşarlığı başka bir şey söylüyor ve biz de, burada hiç tartışmadan bunu kabul ediyorsak, yarın bu tutanakları okuyanlar bizi kınarlar, onu belirtmek istiyorum.

Devam edelim, sadece bununla kalmıyor; yine, 1996-2000 yıllarını kapsayan DPT Kalkınma Planına göre, 2000 yılı sonunda 15 milyon dwt hacmine ulaşması gereken deniz filomuz, 1999 yılının bugünlü itibariyle 10,3 milyon dwt hacmine ancak ulaşmış. Tüm tersanelerimizde, 1999 yılında sadece 1 adet gemi siparişinin olması, 2000 yılı için henüz ciddi bir siparişin olmaması, bu hedeflere ulaşmamızın imkânsız olduğunu göstermektedir.

Yine, Sanayi ve Ticaret Komisyonu raporunda, ülkemizde, 1999 yılında 79 milyon tonu ithalat, 25 milyon tonu ihracat olmak üzere 104 milyon ton dışticaret taşımacılığı yapıldığı, ihracat taşımalarında Türk Bayraklı gemilerin payının yüzde 29 olduğu belirtilirken, aynı konuda Denizcilik Müsteşarlığı verileri ise şöyledir:

1998 yılında denizyoluyla yapılan ihracat 25 milyon ton, yüzde 81,6 denizciliğin oranı,

1998 yılında denizyoluyla yapılan ithalat 73 milyon ton, denizciliğin payı yüzde 90,5;

1998 yılı deniz yoluyla yapılan toplam nakliye 98 718 000 ton.;

1998 yılında ülkemizde yapılan tüm nakliye ise, 112 114 000 tondur.

Bu konuda özel sektör temsilcileri ise daha başka bir rakam söylüyorlar. Deniz Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Forum Dergisine bu rakamları oldukça farklı olarak şöyle yorumluyor: "1998 yılında deniz yoluyla 104 milyon tonu ithalat, 24,7 milyon tonu ihracat olmak üzere, 128,8 milyon ton dışticaret taşıması yapılmıştır. Bu taşımalarda Türk Bayraklı gemilerin payı ise yüzde 32,5'tir." Buradan da görülüyor ki, Sanayi ve Ticaret Komisyonunca "1998 yılında ülkemizde toplam olarak 104 milyon ton dış ticaret taşıması yapılmıştır" denilirken, Denizcilik Müsteşarlığı bu konuda "112 milyon ton" özel sektör temsilcisi ise "128,8 milyon ton" diyor. Yine, hükümete soruyorum: Hangisi doğru?!

Bu noktada hükümetten beklediğimiz şudur: Bu kadar kanun çıkardık diye övüneceklerine, ciddi ciddi düşününler, sağlam gerekçelerle tasarıları Meclis huzuruna getirsinler ve tartışarak,

doğruyu bularak kanunları çıkaralım; yoksa, vergi kanununu bir yıl içerisinde üç defa değiştirirseniz, Sanayi ve Ticaret Komisyonu raporunuz, Plan ve Bütçe Komisyonu raporunu tekzip eder, getirdiğiniz kanunun genel gerekçesi ile DPT raporları çelişir, DPT raporları, hedefi gerçekleştirme rakamlarının ancak yüzde 60-70'lerinde kalır, Sanayi ve Ticaret Komisyonunun verdiği rakamlar ile Deniz Ticaret Odası Başkanının verdiği rakamlar hiç uyuzmaz; ama, hükümet kanadı, bu konuları hiç dikkate almadan, büyük bir gönlül rahatlığıyla, oylamaya geçildiği zaman, kulislerden Genel Kurula gelir, oyunu kullanır ve yine kulislerin yolunu tutar; hükümet de "biz kurduğumuzdan beri şu kadar kanun tasarısı geçirdik" diye övünür!..

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Türk denizciliğinin bugünkü durumuna baktığımızda, sektörün iç ve dış olumsuzluklarının etkisinde kaldığını görürüz. Marmara depremi sonucunda donanma ihtiyaçlarının, karşılanabilmesi için, Pendik ve Alaybey Tersanelerinin Deniz Kuvvetleri Komutanlığına devredilmesi 57 nci hükümetçe benimsenmiş bulunmaktadır. Bu karar, Türk ticaret gemi inşa sanayii potansiyelinin yüzde 44 azalmasını gündeme getirmektedir -Bakanın beyanatu- bu bakımdan, Sayın Bakanın Plan ve Bütçe Komisyonunda belirttiği gibi, yeni tersane bölgesi kurulması faaliyetleri, Karadeniz, Ege ve Akdeniz Bölgelerini kapsayacak şekilde planlanması, önem kazanmıştır. Denizcilik sektörü, üç dört yıldan beri, dünya genelinde yaşanan ekonomik krizin etkisinde bulunmaktadır. Buna mukabil, dünya deniz ticaret filosu, belirli bir kapasite fazlalığı göstermektedir. Buna mukabil, Güneydoğu Asya'da başlayan krizin etkisiyle, dünya ticaret hacmi aynı oranda azalmaktadır. Dünya deniz ticareti hacmi, 1983 yılından beri ilk defa azalma durumuyla karşı karşıya gelmiştir. 1997 yılında yüzde 5,1 oranında büyümeye karşın, 1998 yılında yüzde eksi 0,7 daralma yaşanmıştır. Ton, mil bazında ise, 1997 yılındaki yüzde 4,8 gelişmeye karşın, 1998 yılında yüzde 1,1 azalma görülmüştür.

1995 yılında 2 300'lerde, 1988 yılı başlarında 1 230'larda seyreden Baltık navlun endeksi, bugün 1 300'ler civarındadır.

Deniz ticaretini etkileyen krizler, Güneydoğu Asya, Latin Amerika ve Rusya krizleri yanında, Avrupa Topluluğu ülkelerinin Kuzey Denizindeki petrol üretiminin artmasıyla, ham petrol ihtiyaçlarını, Ortadoğu yerine, daha yakındaki bu bölgeden karşılamaları da, deniz taşımacılığını önemli ölçüde etkilemiştir.

Yine, petrol taşımacılığının son yıllarda boru hatlarıyla taşınmasının ağırlık kazanması, bu meydana Bakü-Ceyhan petrol boru hatlarının hayata geçirilmesi, deniz ticaretini ileriki yıllarda önemli olarak etkileyecek hususlardır.

Dünya deniz ticaret filosu tonajının dünya deniz ticaret hacmine kıyasla gelişimine baktığımızda, 1998 yılında deniz ticaret hacmi yüzde eksi 0,7 daralarak 5,07 milyar tona düşmüş iken, aynı dönemde, dünya deniz ticaret filosu tonajı yaklaşık yüzde 2,4 oranında büyüyerek 751 milyar dtw'ye ulaşmıştır. Buradan da görüldüğü üzere, dünya genelindeki tonaj arzının daha bir süre dünya ticareti ve yük talebi üzerinde seyredeceği görülmektedir.

BAŞKAN – Sayın Polat, lütfen, tamamlar mısınız.

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben, şahsım adına da konuşacağım; isterseniz, ikisini birlikte kullanabilirim.

BAŞKAN – Hayhay; şahsınız adına da, arzu ediyorsanız, konuşabilirsiniz.

ASLAN POLAT (Devamla) – Deniz ticaretiyle ilgili olarak umut vaat eden bir gelişme ise, ISM kalite kodunun getirdiği yeni standartlarla ilgilidir. ISM kodunun öngördüğü standartlar uygulamaya girdiğinde, bugüne değin hurdaya çıkarılıp sökülmeğe yerine, Çin gibi ülkelerde çok dü-

şük fiyatlarla tamir ve bakımdan geçirilip filoya katılan gemiler artık deniz filolarına katılmayacaklardır. ISM standartlarını karşılayamayacak olan bu gemilerin hurdaya ayrılması, tonaj fazlalığının dengeleyici bir faktör olarak karşımıza çıkacaktır.

Türk deniz ticaret filomuz (150 gros ton üzeri) 1 Ocak 1993 tarihi itibariyle 6,8 milyon dwt'yle dünyada 23 üncü sıradadayken, 1 Ocak 1999 tarihi itibariyle 9,7 milyon dwt'lik toplam kapasiteyle 18 inci sraya yükselmiştir.

Bir de şunu söylemek istiyorum: 1983 yılında denizyolu taşımamızda Türk Bayraklı gemilerin taşıma payı yüzde 49,8 iken, 1990'da yüzde 37,7'ye düşmüş, 1994'te tekrar yüzde 47,5'e yükselmiş, 1996'da tekrar 39,3'e düşmüş, 1998'de ise Deniz Ticaret Odası Başkanlığına göre yüzde 32,5'e, Bakanlığa göre ise yüzde 29'a düşmüştür.

Buradan da görüldüğü üzere, 1983 ve 1994 yıllarında Türk Bayraklı gemilerin toplam deniz taşımacılığımız içerisindeki payı 1983 yılından itibaren bir düşüş trendine girmiştir. Yalnız, 1994 yılındaki toplam ticaret hacmindeki düşüş sebebiyle suni bir yükseliş olmuş, akabinde yine düşüş trendiyle, 1998 yılındaki Türk Bayraklı gemilerle yapılan deniz nakliyatı gerileyerek yüzde 29'lara düşmüştür.

İşte, deniz taşımacılığımızdaki Türk Bayraklı gemilerin sayısını artırmak ve sürekli geri gidişi durdurabilmek için bir adı "İkinci Sicil" de olan Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı Meclisimizin huzuruna getirilmiştir. İleri Avrupa ülkeleri mevcut sicilleri yanında uluslararası sicillerini teşkil ederek, çeşitli yollarla filolarını destekleyen diğer ülkelerin rekabetine karşı kendi filolarını koruma yoluna gitmişlerdir.

Bu kanundan beklenen faydalar şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Uluslararası gemi sicili uygulaması, Türk Bayraklı gemilerin giderlerini rakip yabancı bayraklı gemilerin işletme giderleri seviyesine düşürecektir; dolayısıyla, deniz ticaret filomuzun uluslararası rekabet gücü artacaktır.

2. Filomuzun rekabet gücünün artmasına paralel olarak büyüme yaşanacak ve buna bağlı olarak istihdam imkânları genişleyecektir.

3. Devletin kısa vadede azalacak vergi gelirlerine mukabil, kayıt harcı ve yıllık tonaj harcı gibi kaynaklarla devletin bu kaybı giderileceği gibi, uzun vadede vergi geliri de artacaktır.

4. Türk vatandaşı ve şirketlerine ait gemilerin açık sicil uygulayan Panama, Liberya ve Malta gibi ülkelerin bayraklarına kaçışı önlenecektir.

Netice olarak, bu kanun tasarısı, gelişen dünya şartlarına göre olması gereken bir tasarıdır. Beklenen gelişmeleri tam olarak görebilmemiz için, hükümetlerin, bir daha, bu gibi tasarıları Meclisin huzuruna getirdiğinde, gereken ciddiyette hazırlık yapmalarını ve bu gibi konularda Meclisin gerekli çalışmayı yapabilmesi için kendilerine vakit verilmesini diliyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle bu kanun tasarısının hayırlı olmasını diler, hepinize saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Başka söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

11 inci maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

Mali hükümler

MADDE 12. – Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır.

Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; Damga Vergisine, harçlara, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine ve fonlara tâbi tutulmazlar.

Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sahiplerinden aşağıdaki harçlar ayrıca tahsil olunur.

a) Kayıt harcı: 10 000 ABD Doları karşılığında Türk parasına ilave olarak, her bir net ton için 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bakanlar Kurulu bu miktarı 10 katına kadar artırmaya yetkilidir.

b) Yıllık tonaj harcı: Gemilerden Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olduğu her takvim yılı için her bir net ton başına 1 ABD Doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bu harç Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte tahsil olunur. Vadesi gelen yıllık tonaj harcı taksitleri ödenmedikçe sicilin terkin ve yeni sahibi adına tescili yapılmaz. Devir sırasında vadesi gelmeyen harç taksitleri tescil olunduğu yeni sahibi tarafından taksit süreleri içinde ödenir. Bakanlar Kurulu bu miktarı 10 katına kadar artırmaya yetkilidir.

c) Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yat doğrudan veya çift (dual) klas olarak Türk Loydu'na kayıtlı ise bu maddenin (a) ve (b) bendinde tespit edilen bedellerde %50 indirim yapılır.

ABD Dolarının Türk Lirası karşılığının hesabında; Türk Uluslararası Gemi Sicili tescillerinde tescil tarihi, yıllık tonaj harcına ilişkin taksitlerde ödemenin yapıldığı gün için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına tespit ve ilan olunan döviz satış kuru esas alınır.

Türk Uluslararası Gemi Sicilinde kayıtlı gemilerde çalışan personele ödenen ücretler gelir vergisi ve fonlardan müstesnadır.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre Türk Bayrağı çekebilen gemi sahiplerine tanınan mali yardım ve teşvikler, gemilerini bu Kanun hükümlerine göre Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil ettiren Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilere de tanınır.

Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca alınacak harçların tarh, tahakkuk ve tahsilinde aksine hüküm bulunmadıkça 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca tahsil edilen gelirler Maliye Bakanlığınca ayrı bir hesapta izlenir. Bu gelirlerin % 50'si altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı Döner Sermaye İşletmesi bütçesine kaydedilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının da görüşü alınarak Bakanlıkça tespit edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik'e ait.

Buyurun Sayın Çelik. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP GRUBU ADINA MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 12 nci maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünya nakliyeciliğinde, bütütlük miktarlarda yük ve insanı bir yerden bir yere ekonomik boyutlarda nakletmek, ancak denizyolu taşımacılığıyla mümkün olmaktadır. Dünya deniz ticaret filosunda 300 gros tonun üzerinde 39 000 gemi bulunmaktadır; bunların toplam tonajı ise 900 milyon dwt'dir. Türk deniz ticaret filosunun dünya ticaret filosu içerisindeki yeri, tonaj olarak, maalesef, yüzde 1,4 seviyesindedir ve Türkiye 18 inci sırada yer alırken, komşumuz Yunanistan 3 üncü sırada, Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti ise 6 nci sırada bulunuyor. Tabii, bu, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemiz açısından yeterli değildir.

Aynı şekilde, dünya yolcu taşımacılığında da, denizyolunun büyük bir önemi vardır. Denizyolu taşımacılığı, yolcu ve araçların taşındığı feribot, turistik amaçlı kruvazör taşımacılık, çeşitli tipteki gemilerle yapılan yolcu taşımacılığı gibi çeşitlilikler arz eder.

Devlet olarak, uluslararası yolcu taşımacılığı yapacak yeterli sayıda gemiye sahip değiliz. Hâlen, Türkiye'nin efinde, İtalya-Türkiye arası uluslararası yolcu taşımacılığı yapan, 3 adet kamaralı feribot bulunmaktadır. İç hatlardaki durum daha da vahimdir; en fazla denizyolu taşımacılığı yapılan İstanbul'da, ulaşımın yüzde 88'i karayoluyla, yüzde 7'si demiryolu ve metroyla sağlanırken, ancak yüzde 5'i denizyoluyla sağlanmaktadır.

Türk denizciliğinin bugünkü durumuna baktığımızda, iç ve dış olumsuzlukların etkisinde kalan sektörün birtakım sıkıntılar yaşadığını görüyoruz. Deniz filosundaki gerilemeyle birlikte, finansman darboğazı, en önemli sorun olarak karşımıza çıkıyor. Dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz, denizcilik sektörünü de doğrudan etkilemektedir. Dünya deniz ticaret hacmi, 1998 yılında ilk defa gerileme göstermiştir. Büyüme hızı bir önceki yıla oranla -yuvarlak rakam ifade ediyorum- yüzde 5'ten binde 7'ye düşmüştür. Aynı düşüş ton/mil bazında da görülmüş ve yüzde 5'ten yüzde 1'e, maalesef, bir gerileme yaşanmıştır. Buna bağlı olarak, navlun fiyatlarındaki düşüş trendi 1999 yılında da etkisini göstermiş ve deniz ticaretinde gerilemeye yol açmıştır.

Bütün bu göstergeler, dünya denizcilik sektöründe ve Türk denizcilik sektöründe yaşanan olumsuzlukları özetlemektedir. Görüşmekte olduğumuz, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 12 nci maddesi, gemi sicilıyla ilgili mali hükümleri ifade etmektedir ve metinde "...Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır" hükmü getiriliyor. Uluslararası Gemi Sicili uygulamalarında, Türk gemi adamı işgücünün, yabancı gemi adamı işgücü karşısında haksız rekabetle karşı karşıya kalması için bu hükmün uygulanması doğrudur. Türk gemi adamına Gelir Vergisi muafiyeti getirilmesi, uluslararası rekabet gücümüzü artıracaktır.

Ayrıca, Türk armatörleri, TC uyruklu zabıt ve gemi adamları çalıştırmaya da özen göstereceklerdir; asıl tercih edilmesi gereken de budur.

1994 yılından bu yana yürürlükte olan mevcut uygulamaya göre, kendi kıyılarımız arasında, yani kabotaj hattında çalışan gemilerimizin dışındaki gemilerde "kaptan hariç olmak üzere, zabitanın yüzde 40'ı yabancı uyruklu olabilir" hükmü vardır. Çıkacak olan kanunla, zaten çok fazla olmayan yabancı uyruklu personel sayısı da sifıra inecektir. Tabii, bu uygulama, eğitilmiş, kaliteli, kaliteliye, alanında yetişmiş elemanların istihdam edilmesiyle fayda sağlar; aksi takdirde, meseleye -deyim yerindeyse- yerli olsun ucuz olsun mantığıyla yaklaşmak gemicilik sektörüne zarar verir. Bu konuda gemi işletmelerine büyük sorumluluk düşmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 nci maddeyle getirilen diğer bir hüküm de "Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlarla ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukavelerleri; Damga Vergisine, harçlara, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine ve fonlara tabi tutulmazlar" hükmüdür. Bu hükümle getirilen avantajlar neticesinde, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemiler çoğaldıkça, dışticaret yüklerimizin taşınmasında Türk Bayraklı gemilerin payı yükselecek, ülkemizin döviz girdileri artacak ve yabancı gemilere ödediğimiz milyarlarca Amerikan Doları tutarındaki navlun dövizleri yurt ekonomisine kazandırılmış olacaktır.

12 nci maddede, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerden ve yatlardan tahsil edilecek kayıt harcı ve yıllık tonaj harcının bedelleri ve tahsili de hükme bağlanmaktadır. Buna göre, kayıt harcı olarak 10 000 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirası, ilave olarak da net 1 ton için 1 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirası alınacak. Bu miktar, Bakanlar Kurulu tarafından 10 katına kadar artırılabilir.

Bilmiyorum, bu rakam belirlenirken deniz ticaret odalarına soruldu mu? Hangi kıstaslar göz önünde bulundurularak bu rakamlar belirlendi? Gemi sicilinden elde edilecek faydalar karşısında bu rakamın çok büyük bir değer ifade etmediğini söyleyebilir miyiz? Ben şahsen Deniz Ticaret Odasının herhangi bir itirazına rastlamadım.

Yıllık tonaj harcı ise, her takvim yılı için net ton başına 1 Amerikan Doları karşılığı Türk Lirası olarak belirlenmiş. "Bu harç ocak, temmuz aylarında da iki taksitte tahsil edilecek ve taksitler ödenmediği takdirde sicil iptal edilecek" denilmektedir. Burada da hiçbir esneklik getirilmediğini görüyoruz. Taksit ödenmediği takdirde, sicil henüz iptal edilmesi söz konusu. Uygulamada da aynı esnekliğin gösterilmemesini ve birtakım hatır gönül ilişkilerine girilmemesini temenni ederiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri "bu harçlardan elde edilecek gelirin yüzde 50'si, altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı hizmetlerinde kullanılmak üzere ayrılacak" denilmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen metinde, bu paranın personel giderlerinde kullanılmayacağı, özel gelir ve özel ödeneklere kaydedileceği belirtilmektedir; fakat ne hikmetse, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun kabul ettiği metinde ise, bu paranın altı ayda bir Denizcilik Müsteşarlığı döner sermaye işletmesine aktarılacağı ifade edilmektedir. Böylece çok kolay yoldan çarçur edilebilecek bir kaynak ortaya çıkarılmış oluyor.

Döner sermaye işletmelerinde bu para nasıl ve hangi amaçlara yönelik kullanılacak; bunu bilmek istiyoruz. Bu kaynağın Türk denizciliğinin gelişmesi amacıyla kullanılması yerinde olur, hatta bu paranın kullanılmasında Deniz Ticaret Odasına, denizcilikle ilgili kamu iktisadi kuruluşlarına inisiyatif verilmesi de yerinde olur; onların da bu konudaki görüşleri alınmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Çıkarılacak olan Gemi Sicil Kanununun ülkemize ve Türk denizcilik sektörüne hayırlar getirmesi dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyor, hayırlı akşamlar diliyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Sayın milletvekilleri, başka söz talebi yok.

Madde üzerinde bir değişiklik önergesi var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 217 sıra sayılı Kanun Tasarısının 12 nci maddesinin altıncı fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve talep ederiz.

Aydın Tümen
Ankara

İsmail Köse
Erzurum

Beyhan Aslan
Denizli

Orhan Şen

Bursa

Ahmet Arkan

Kocaeli

Sedat Çevik

Ankara

Eyüp Doğanlar

Niğde

Akif Serin

İçel

6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun hükümlerine göre Türk Bayrağı çekebilen gemi ve yat sahiplerine yatırım sırasında tanınan mali yardım ve teşvikler, bu kanun yürürlüğe girdikten sonra yurtdışından ithal edilen 18 000 DWT'un üzerinde ve altı yaşın altındaki gemiler ile altı yaşın altındaki yatlarını bu Kanun hükümlerine göre Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil ettiren Türk uyruklu gerçek ve tüzelkişilere de tanınır. Bu belirtilen tonaj ve yaş sınırını gerektiğinde Bakanlar Kurulu değiştirmeye yetkilidir.

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu ?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir)– Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN – Sayın Hükümet katılıyor mu?..

DEVLET BAKANI ABDULHALÜK MEHMET ÇAY (Çorum) – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Komisyonun benimseyerek takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum :Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Görüşmekte olduğumuz 12 nci maddeyi bu değişikliğiyle birlikte oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

13 ncü maddeyi okutuyorum :

Gemi ve yatların sigortaları

MADDE 13. – Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sigortaları yurt dışında da yaptırılabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Gruplar adına söz talebi?..Yok.

Şahıslar adına söz talebi?.. Yok.

Maddeyi komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum :Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

14 ncü maddeyi okutuyorum :

Yönetmelik

MADDE 14. – Bu Kanun uyarınca öngörülen yönetmelik ilgili kurum ve kuruluşların da görüşleri alınmak kaydıyla, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Bakanlıkça altı ay içinde yürürlüğe konur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Niyazi Yanmaz; buyurun. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA MUSTAFA NİYAZI YANMAZ (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 217 sıra sayılı, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 14 üncü maddesi üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizin üç tarafı denizlerle çevrili olmasına rağmen, denizlerimizden, hem taşımacılık hem de deniz ürünleri noktasında, maalesef, çok asgari düzeyde istifade edilmektedir.

Bütün sektörlerde olduğu gibi, denizcilik sektöründe de, uluslararası rekabet koşulları, çok gerilerden takip edilmektedir. Görünen o ki, hâlâ, denizcilik sektörümüzün müsteşarlık düzeyinde temsil ediliyor olması, denizcilik sorunumuzun derinliğine nüfuz edilmemesi anlamına gelir. Her şeyden öte, bir denizcilik bakanlığının, hâlâ, ihdas edilmemiş olması büyük bir eksikliktir. Ciddi olarak bir organizasyon bozukluğu vardır. Uluslararası rekabet şartlarına, bir tüccar, işletmeci, pazarlamacı nazarıyla bakmadığımızdan, Türk uluslararası gemi sicilinin getirileri, ilk bakışta önemsenmeyebilir.

Denizcilik sektörümüzü disipline eden ve ülke olarak bu sektörden azamî derecede istifade etmemizi sağlayan kanun tasarısı, bütün öntümüze gelmiştir. Her şeyden evvel ve bütün olumsuzluklara rağmen, bu kanun tasarısının denizcilik sektörümüze ve ülkemize maddî, manevî faydalar getireceğini ümit ediyorum.

Özellikle, 1980'li yıllarda, ticaret gemilerinin kolay bayrak ülkelerine kaçtığını gören birtakım ülkeler, filolarının hızla küçüldüğünü görünce, birtakım tedbirler almaya yöneldiler. Kolay bayrak hadisesi, dünya gemicilik sektöründe, ciddi olarak bir rekabet ortamı oluşturmuştur. İşte, Türkiye, gecikmiş de olsa, bu rekabet şartlarına bu yasa tasarısıyla ulaşacaktır. Bu oluşturulan gemi sicilinin amacı, deniz ticaret filosunun gençleşerek büyümesini ve dolayısıyla, deniz taşımacılığı sektörünü geliştirerek yeni istihdam alanlarını oluşturmaktır.

Değerli milletvekilleri, dünyada bugün binlerce geminin dünya limanları arasında taşıma hizmeti yapmakta olduğu, 5 milyar tonun üzerinde bir yükün deniz yoluyla taşındığı, yılda 300 milyar doların üzerinde navlun geliri elde edildiği gerçeği dikkatle incelenmelidir.

Dünya deniz ticaretinin 1997 yılında 3,6 büyüterek 21,413 milyar/mil değerine ulaştığı, elde ki son rakamlara göre Türkiye'nin dış ticaret taşımacılığının yüzde 91'inin deniz yoluyla yapıldığı, Türk bayraklı gemilerin deniz taşımacılığı içerisindeki payının yüzde 40 civarında olduğu görülmektedir.

Ortalama olarak, deniz yoluyla yapılan taşıma maliyetinin, demiryolundan 2,5 kat, karayolundan 4 kat, havayolundan 12 kat daha ucuz olduğu bilinen bir gerçektir. O halde, bu sektör çok iyi değerlendirilmelidir diye düşünüyorum.

Değerli milletvekilleri, bu kanun tasarısıyla, ülkemizin uluslararası denizcilik sektöründe rekabet imkânı artmaktadır.

Bu kanun tasarısının hayırlı olmasını diliyorum, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yanmaz.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahısları adına söz talebi?.. Yok.

14 üncü maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi ek madde 1'le beraber okutuyorum:

MADDE 15. – 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"EK MADDE 1. - Denizcilik Müsteşarlığı bünyesinde, Döner Sermaye İşletmesi kurulur. Döner sermaye için genel bütçeden on milyon TL. kuruluş sermayesi tahsis olunmuştur. Bu miktar Denizcilik Müsteşarlığının teklifi ve Maliye Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Döner Sermaye gelirleri, giderleri ve faaliyetleri ile kâr paylarının dağıtımı yönetmelikle düzenlenir."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Fazilet Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Batuk.

İSMAİL KAHRAMAN (İstanbul) - Konuşmayacak Sayın Başkan.

BAŞKAN -Şahıslar adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Niyazi Yanmaz; konuşmayacaklar.

MEHMET EMREHAN HALICI (Konya) - Demokratik Sol Parti Grubu adına, Sayın Metin Şahin konuşacaklar.

BAŞKAN - Demokratik Sol Parti Grubu adına, Sayın Metin Şahin; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakika.

DSP GRUBU ADINA METİN ŞAHİN (Antalya) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, böyle bir konu için buraya çıkmayı arzu etmiyordum; ama, Genel Kurulumuzu bilgilendirme ihtiyacında olduğumuz için söz aldım.

Değerli arkadaşlar, görtüştüldüğü üzere, bu tasarı, gemi siciliyle ilgili bir düzenlemedir. Bu tasarı, tafi komisyon olarak bizim komisyonumuza da gelmiştir; yani, Plan ve Bütçe Komisyonumuza da gelmiştir. Görtüştürmelerimizde, şimdi 15 inci maddede yer alan 1, 2 ve 3 numaralı ek maddeler bizden de talep edilmişti; yani, bu tasarı içerisinde bu üç maddeyi burada görtüştürüp, bu tasarıya ekleyebilir miyiz diye. Biz, o zaman kendilerine, yönetici arkadaşlarımıza, Bakanlığın, daha doğrusu Müsteşarlığın, yakında yeni bir düzenlemeyle, yeni bir yapılanmayla ilgili hazırlığı bulunduğunu, bunu o zaman değerlendirmemizin daha doğru olacağını ifade ederek; şimdi, gemi siciliyle ilgili düzenlemeyi tamamlayalım, ondan sonra, diğer aşamada da, sizlere bu konuda yardımcı oluruz diye ifade etmiştik ve bunu raporumuzda da yazarak ilgili komisyona görtüştürmelerimizi aktardık. Burada, şimdi görüldüğü üzere, arkadaşlarımız, yine de, bu görüşlerinde ısrarlı olarak, Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanına giren hususlarda düzenlemeler yaparak, ek maddeler halinde buraya getirmiş bulunuyorlar. Ben, kendileriyle uzun bir zamandır görtüştürüyorum. Üzerinde durduğumuz husus şudur:

Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanına giren konularda, eğer, diğer komisyonlar bu tip düzenlemeleri yaparlarsa, o zaman bütçe disiplini kaybolur. Bu bakımdan, belki bugün bir arayol bulunarak, bu problem şu an için giderilebilir; ama, bütün arkadaşların dikkatini ve hassasiyetini diliyorum; bu tip düzenlemeler Plan ve Bütçe Komisyonunun görev alanına girmektedir, bu konuda, gerek hükümet üyelerimizin tek tek, gerekse diğer tüm komisyon başkanlarımızın hassasiyetine ihtiyaç vardır.

Biz, Plan ve Bütçe Komisyonumuzda hükümetimizden gelen her konuya yardımcı oluyoruz; bunu, Genel Kurulumuz dikkatle izliyor ve görtüyor. Hepimizin görevi kamunun daha iyi çalışması, daha iyi imkânlarla kavuşmasıdır; buna da hiçbir itirazımız yok; ancak, her komisyon -kimse alınmasın, varsayalım ki, yarın Tarım Komisyonumuz- oturup da kendi Bakanlığının personeline yönelik bir düzenlemeyi böyle getirirse, bir başka gün Çevre Komisyonumuz bir vesileyle gelen bir tasarıya bu tip eklemeleri yaparsa, o zaman bunun disiplini kalmaz.

Bu bakımdan, ben ıstırham ediyorum, komisyondaki arkadaşlarımız bir çalışma yapıyorlar, belki benim arzuladığım, doğru bulmadığım tarafları tamamıyla karşılamıyor olabilir; ama, bunu

Genel Kurulun bilgisine sunmak istiyorum. Bu tip görevler Plan ve Bütçe Komisyonunun görevidir. Bu benim görevim değildir; bugün ben Başkanlık yapıyorum, yarın bir başka arkadaşımız yapabilir ve bugün başka komisyonlarda görev yapan arkadaşlar da bir gün gelir Plan ve Bütçe Komisyonunda görev yapabilir. Bu, komisyonlar arasındaki dengeyi, sorumlulukları, görev ve yetkileri yerinde, doğru kullanmazsak Parlamentomuz zarar görür.

Ben, bu konuda, bu düzenlemeden vazgeçilmesi ve yardımcı olması için Meclis Başkanlığı-mıza da, lütfen, doğru bulmadığımız, uygun bulmadığımız bu hususun düzeltilmesine ve böyle bir teamülün oluşmamasına yardımcı olun diye, bizzat başvurduğum; ancak, Meclis Başkanlığımızdan, üzülerek ifade ediyorum, gerekli hassasiyeti göremedim.

Parlamento, hepimizin; Meclis Başkanlığı da bizim Başkanlığımızdır. Bu hususlara hassasiyetle yaklaşması gerekir. O zaman, gerçekten, komisyonlar arası fevkalade üzücü, yanlış diyaloglar oluşur ve yanlış sonuçlar çıkar.

Bu vesileyle söz aldım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin'e teşekkür ediyorum.

Şahsi adına, Ankara Milletvekili Sayın Zeki Çelik; buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakika.

MEHMET ZEKİ ÇELİK (Ankara) -- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 15 inci maddesinin, ek madde 1 üzerinde, şahsım adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Denizcilik sektörü içerisinde 18 inci sraya düştüğümüzü ifade etmiştim. Deniz ticaret filomuzdaki gemilerin, bir bölümünün yaşlanması, belirli bazı gemi tiplerinde görülen eksikliğin giderilememesi, dış ticaret yüklerinde, Türk gemilerinin paylarını, maalesef, düşürmüştür; ancak, gemilere yaş sınırı getirmek yerine, teknik kapasitelerindeki standardı baz almak, daha akılcı olur. Zaten, uluslararası deniz ticaret filolarındaki yaş ortalaması, 17-18 arasında seyretmektedir ve gemilerin; IMO kurallarına uygun, nitelikli ve teknik bakımdan iyi durumda bulunması yeterlidir.

Gemi inşasında yeterli finansman sağlanmadığından, filomuz, daha genç ve modern bir hal alamamakta, rekabet gücü de, maalesef, zayıflamaktadır. Modern teknolojik gereçlerle donatılmış, yaş ortalaması düşük, çeşitli tip ve tonajlardaki gemilerden oluşan ve modern denizcilik eğitimi almış personelle yönetilen bir filoyla, uluslararası piyasada, bugünden çok daha etkin bir şekilde faaliyette bulunması mümkündür.

Gemi ve yat inşa sanayii geliştirilmeli ve teşvik edilmelidir. Bu konuda, tersanelerimizin durumu içler acısıdır. 1999 yılında sadece bir gemi siparişi alınabilmiştir ve 2000 yılı için henüz sipariş alınamamıştır. Tabii bu arada, devlete ait birtakım kuruluşların da özelleştirme kapsamında olmasına rağmen, TÜPRAŞ'ın bir alt kuruluşu olan DİTAŞ için 48 milyon dolar vermek suretiyle bir tanker alınması konusu gündemde, ki bu da, maalesef olumsuz bir gelişmedir. Özel sektörün deniz sahasında daha hızlı gelişmesi için, devlete ait Denizcilik İşletmelerinin bir an önce özelleştirilmesi gerekmektedir ve Tuzla tersaneleri bölgesinin de bir an önce serbest bölge statüsü kazanması noktasında bir çalışma yapılmalıdır ve bu çalışmaların da mutlaka hızlanmasını hükümetten talep ediyorum.

Sadece deniz ticaret filomuzu güçlendirmemiz yeterli olmuyor, limanlarımızın da geliştirilmesi, limanlardaki yükleme, boşaltma teknolojilerinin modernize edilmesi, gemilerin çok seri bir şekilde liman hizmetlerinden istifade etmesini sağlamamız gerekiyor; uygun yerlerde karayolu ve de-

miryollarıyla bağlantılı yeni limanların yapılması ve bunlar için gerekli projelerin kredilendirme ve yatırım çalışmalarının aksatılmadan tamamlanması da şarttır.

Görüldüğü gibi, üç tarafı denizlerle çevrili olan ülkemizde, maalesef denizcilik sektöründe komşularımızdan çok geri kaldığımızı üzülerek görmekteyiz. Deniz kaynaklarından da yeteri şekilde istifade edemediğimiz ortadadır. Her yıl Norveç'ten binlerce ton balık ithal etmekteyiz, iç pazarda balık fiyatları oldukça yüksek, deniz kirliliği ve yanlış avlanma yöntemleri nedeniyle, sahip olduğumuz denizlere göre, toplam balık üretimimiz de oldukça düşük seviyede seyretmektedir. İşte bu noktada çıkacak olan Gemi Sicil Kanununun Türk denizcilik sektörünün gelişmesi açısından önemli bir yeri var ve bu konuda birkaç şey söylemek istiyorum.

Uluslararası gemi sicil uygulamasıyla Türk Bayraklı gemilerin giderleri, rakip yabancı bayraklı gemilerin işletme giderleri seviyesine düşecek, böylece rekabet gücü artacaktır. Dolayısıyla filomuzun uluslararası pazardaki gücünün artması denizcilik şirketlerinin kârlılığını yükseltecektir, bu da ekonomiye artı bir değer demektir.

Finansal kiralama yoluyla gemi sahibi olmanın kolaylaştırılması filomuzdaki gemi sayısını artıracaktır. Şirket zarar else dahi kayıt harcı ve yıllık tonaj harcı gibi kaynaklar devletin harç gelirlerini yükseltecektir.

Yıllardır gemi sicili olmadığından, TC vatandaşı şahıslara ve şirketlere ait gemilerin Panama, Liberya ve Malta gibi tilke bayrakları altında çalışmaları, ekonomimizi zarara uğratmıştır. Ötümümüzdeki dönemde bu zararın en aza ineceğini ümit ediyoruz.

Uygulamaya başlanacak olan gemi sicili yabancılara da açık olacağından, özellikle bağımsız devletler topluluğuna mensup ülkelerin işletmelerine ait gemilerin Türk Bayrağı çekmeleri ve Türkiye'de büro açmalarıyla ekonomimize yeni bir katkı sağlanacaktır.

Değerli Başkan, değerli milletvekilleri; bu sicil uygulamasıyla amaçlanan şeylerden taviz verilmemelidir. Bu amaçlar, işletmecilikte formalite yükünün getirmiş olduğu ataletin atılması, gerksiz maliyet artışlarının ve verim kaybının önlenmesi ve rekabet gücünün artırılmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; insan ve kalite unsurunu dikkate alarak Türk denizciliğinin gelişmesi ve denizlerimizden en yüksek verimin elde edilmesi için yapılan ve yapılacak olan her türlü çalışmayı desteklediğimizi belirtir, kanun tasarısının hayırlı olmasını diler, hayırlı akşamlar diler, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çelik.

Ek madde üzerinde başka söz talebi?.. Yok.

Önerge yok.

Ek madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ek madde 1 kabul edilmiştir.

Ek madde 2'yi okutuyorum:

"EK MADDE 2. – Mevcut statüsü devam ettiği sürece Denizcilik Müsteşarlığı teşkilatında fiilen çalışan personele Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti, aynı esas ve usullere göre ödenir."

BAŞKAN – Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu; buyurun. Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; denizcilikle ilgili uzun zamandır tartıştığımız kanun tasarısının sonuna geldik. Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı, Denizcilik Müsteşarlığımızda çok önemli bir yol açıcı, o manada Türkiye'nin geleceğini belirleyici birtakım reform çalışmalarına ön açacak bir tasarı olarak görünüyor.

"Müsteşarlığın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir." denilmekte. Ana komisyonun kabul ettiği Denizcilik Müsteşarlığı personelinin özlük haklarında ekonomik iyileştirmelere ilişkin ek maddelerin yasalaşması halinde, yasanın, kanun hükmünde kararname ekinde yer almasının hukuk tekniği açısından olabirliği mümkün müdür? Önce bunu sormak lazım. Daha sonra, 1999 mali yılı bütçe kanun tasarılarından, Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığıyla ilgili olarak Genel Kurulda haziran ayında yaptığım konuşmada, özette, sektörün, ülke ekonomisi için önemine değinmiş, Müsteşarlığın, merkez ve taşra teşkilatında çalışan ve çalışacak olan personel için bir cazibe, çekim alanı haline dönüştürülmesinin önemi üzerinde durmuştum.

Hemen hemen uluslararası bir faaliyet alanı olan denizcilik sektöründe, millî menfaatlarımızı uluslararası zeminlerde en üst düzeyde temsil edebilmenin, ulusal çıkarlarımızı koruyabilmenin en önemli unsurunu, denizcilik eğitimi almış, tecrübeli, deneyimli, bilgi derinliği olan, en az bir yabancı dili çok iyi bilen, devletimizi, ülkemizi temsil yeteneğinde olan personel oluşturacaktır diye düşünüyorum.

Avrupa Birliğine aday olan ülkemiz, tam üyelik sürecinde, kanaatimce, en önem vermesi gereken husus, insan kaynakları olmalı ve buna yatırım yapmak olmalıdır diye düşünüyorum. Bu yönüyle bakıldığında, uluslararası memur tanımının ve özelliğinin öne çıkacağı, Avrupa Birliği bünyesinde ülkemizin, genelde kurumlarını temsil edebilecek, özelde de denizciliğimizi temsil edebilecek personelin, tam 110 000 sayfayı bulan Avrupa'nın denizcilikle ilgili mevzuatının tercümesini, müteakiben mevzuatın ayrıntılarına girebilecek kadar anlayan, ulusal mevzuatlarla ilişkilendirebilen, konuları özümseyip, hatta gerektiğinde ulusal çıkarlarımız adına, Avrupa Birliği mevzuatını bile değişikliğe gidilmesi doğrultusunda yönlendirebilen, bu düzeyde yetkili personelin varlığı, birinci önceliğe sahip bir husustur diye ifade ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Müsteşarlığın ihtiyaç duyduğu su ürünleri, deniz ulaştırma, gemi makineleri, gemi makineleri işletme, gemi inşaat ve gemi makineleri ile üniversitelerimizin güverte bölümü mezunu kaptanların, hatta, emekli Deniz Harp Okulu mezunlarımızın Müsteşarlık bünyesinde istihdamı, ayrıca, konularında akademik kariyer yapmaları ve yapmış olanların da kamu personeli dil sınavını başarıyla geçenlerin ağırlıkta olduğu bir yapı, bir ihtisas kurumu... Evet, özelde Denizcilik Müsteşarlığı, genelde ise Türk kamu idarî yapısı, insan kaynakları ve yönetim anlayışıyla birlikte hızla bir değişim süreci yaşamalıdır diye düşünüyorum.

Sayın milletvekilleri, bu kaçınılmaz, olmazsa olmaz bir öncelikler diye ifade ederken, ayrıca, ana komisyondan geçen ek 3 üncül maddede de yer alan unvanlara ilişkin özlük haklarının iyileştirilebilmesi yerinde bir karar olacaktır kanaatimi ifade etmek istiyorum.

Sayın milletvekilleri, bütün bu değerlendirmelerden sonra, dikkatlerinize sunmak istediğim husus şudur: 10 Kasım 1999 tarihinde, depremle ilgili, iktidar partileri genel başkanları, Sayın Başbakanın başkanlığında bir toplantı akdetmişti. O toplantının sonrasında, hatırlayınız, Sayın Başbakan, Türk kamuoyuna yaptığı açıklamada -deprem sonrası Türkiye'yi düşünün ve meselenin önemini düşünün- hükümet olarak, öncelikle yasalaştırılacak 2-3 kanun tasarısı içerisinde Denizcilik Bakanlığının kurulmasına ilişkin tasarımı da beyan etmişti. Bu, önemli ve sevindirici bir hadiseydi.

Bakın, çok önemli bir açmazı arz ediyorum hepimize. Eğer, böyle bir şey olursa, ki, hepimizin de arzusudur, denizcilikle ilgili bir bakanlığın kurulması. Şu anda, bütün kadroları dağıtırken, Başbakanlık bünyesindeki bir müsteşarlığın kadro dağıtımıyla ilgili çalışmalar yapıyorsunuz. Şimdi soruyorum : Başbakanlık tazminatını alan, kadro karşılığı sözleşme hakkını elde eden ve nihayetinde de döner sermaye işletmesinden istifade eden bir personel düşünün. Denizcilik bakanlığının kurulmasıyla, bütün bu elde ettiği ekonomik getiriyi, statüylü kaybedecektir Başbakanlıktan ayrıldığında. O zaman, ortaya çıkacak olan hizmetin kalitesini, verimliliğini, takdirlerinize arz ediyorum; yani, insanlara, şu anda, burada yaptığınız olağüstü çalışmalarla vermeye çalıştığımız imkânlar, şayet böyle bir bakanlık kurulursa, o bakanlığın imkânlarının tamamını budayacağımızı bildiğinize arz ediyorum; bunu dikkat etmenizi rica ediyorum. Tabii, bakanlık olması halinde bu hakkın verilmesi uygun olur; bu hak korunabilecektse, bugünden... 57 nci cumhuriyet hükümetinin, bu yönüyle bir kararsızlık içerisinde olduğu gözlenmektedir. Bunu, çok iyi redakte ve gözden geçirmek durumunda olduğunuzu ifade ediyorum.

Sayın milletvekilleri, güçlü bir denizcilik müsteşarlığı mı, yoksa güçlü bir denizcilik bakanlığının kurulması mı? Evet, buna, süratle karar verilmelidir diye düşünüyorum. 54 üncü cumhuriyet hükümeti zamanında; yani, Refahiyol döneminde başlatılan hizmetler çerçevesinde ve belli bir seviyeye getirilen Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısına yönelik çalışmaların, 1997 yılı 1 Temmuz tarihi itibarıyla görevi bırakan Hükümetin, yine aynı dönemde, bugün dile getirilen personelin özlük hakları ve döner sermaye kurulmasına ilişkin çalışmaların, idare kayıtlarında, ilgili kurumlarca yapılan yazışmalarda ve Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarında dile getirildiği bilinmektedir. Bu durum, 1997 yılı temmuz ayının ilk günlerinde; yani, 54 üncü cumhuriyet hükümetinin görevi bıraktığı günlerin arifesinde kaleme alınan 55 inci cumhuriyet hükümetinin programında, Türk uluslararası gemi sicilini geçileceği hususuyla teyit edilmektedir. Bu, çok önemli bir çalışmadır.

Sonuç olarak, denizcilik sektörünün gelişmesine, beklenen düzeyde hizmet edecek şekilde, ikinci sicilini çıkarılması ile Müsteşarlık veya kurulacak denizcilik bakanlığı personelinin en üst düzeyde özlük haklarına kavuşturulmasının ülkemizin yararına olacağı inancıyla, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dağcıoğlu.

Şahsı adına söz talebinde bulunan, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Niyazi Yanmaz?.. Yoklar.

Niğde Milletvekili Sayın Mükerrerrem Levent; buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

MÜKERRREM LEVENT (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görtülmekte olan 217 sıra sayılı kanun tasarısının ek 2 nci maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım.

Sayın milletvekilleri, halen, Başbakanlık ve bağlı 16 kuruluş çalışanları, düzenlenen yasalarla belirlenen miktarda ve her yıl artan ölçüde fazla mesai ücreti almaktadırlar. Bir başka deyişle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen en yüksek devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) belirli oranlarında, Başbakanlıkça tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde, her yıl, aylıkla birlikte, Gelir Vergisine tabi olmaksızın, fazla çalışma ücreti almaktadırlar. Üstelik, bu kurumların çoğunun, lojman, lokal, dinlenme tesisi gibi ilave her türlü sosyal tesisten yararlanma hakları vardır. Başbakanlığa bağlı Denizcilik Müsteşarlığının lojmanı dahi yoktur ve çalışanlarına sağlanan hiçbir sosyal imkân da bulunmamaktadır.

Değerli milletvekilleri, şimdi, burada, sosyal adaletten, haktan bahsetmek mümkün değildir. Diğer bir kurumda, geniş teşkilat ve personel var iken, fondan veya kanun hükümünde kararnamelemlerle, yönetmeliklerle verilmiş haklar var iken, Denizcilik Müsteşarlığı personelinin bu haklardan ayrı tutmak, ne kadar hakkaniyetle bağdaşır, durumu takdirlerinize arz ediyorum.

Görev gereği 24 saat esasına göre çalışan personelin bayram ve cumartesi-pazar tatilleri de yoktur. Birçok limanda bir veya iki personelin görev yaptığını ifade edersek, bu personelin çalışma şartlarının ağırlığı tahmin edilebilir; ne yazık ki, alınterinin karşılığı mesai de verilmemektedir. Bir liman başkanı 130-140 milyon arasında ücret almaktadır. Sorumluluklarının ve çalışma şartlarının ağırlığı göz önüne alınarak bu personele mesaj vermek gerekiyorsa, burada ayrımcılık istenmemelidir; tam tersine, Başbakanlığa bağlı diğer bütün kuruluşlardakilerle eşit olarak verilmelidir. Bu madde, bugün, 500 milyara tekabül etmektedir; yılda ise toplam yaklaşık olarak 2 milyon doları bulmaktadır. Halbuki, bu kanunun yıllık getirisi en az 15 milyon doları bulacaktır. Yüzde 20'sinin personele harcanacağını varsayarsak, geriye kalan yüzde 80'i devletin kasasına gidecek ve devlete mali bir külfet getirmeyecektir.

Sayın milletvekilleri, binası olmayan, araç gereçten yoksun, teknik donanımı tamamlanmamış, uluslararası sorumlulukları her geçen gün artan, turizmle iç içe böylesine önemli bir müsteşarlığı çaresizliğe terk edemeyiz. Gelişmiş ülkelerin denizcilik bakanlığıyla idare edildiği günümüzde, Çeşme gibi bir turizm merkezinde liman başkanlığını, barakada görev yapmaya mahkûm edemeyiz.

Bu mübarek ramazan ayında, çalışanın hakkını, alınteri kurumadan vermenin sevabını işleyelim.

Takdiri Yüce Meclise bırakıyor, hepimize saygılar sunuyorum. Sağ olun. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Levent.

Görüşmekte olduğumuz Ek Madde 2 ile ilgili bir değişiklik önergesi vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarılarının 15 inci maddesine bağlı ek 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve talep ederiz.

Emrehan Halıcı
Konya

Ömer İzgi
Konya

Beyhan Aslan
Denizli

Sait Gönen
Konya

Akif Serin
İçel

"Ek Madde 2 - Mevcut statüsü devam ettiği sürece, Denizcilik Müsteşarlığı teşkilatında fiilen çalışan personele Başbakanlık merkez teşkilatında çalışan personele ödenmekte olan fazla çalışma ücreti, Maliye Bakanlığının görüşül alınarak, aynı esas ve usullere göre ödenir."

BAŞKAN – Sayın Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) – Benimsiyoruz; Maliye Bakanlığının görüşünün alınmasında fayda vardır.

BAŞKAN – Sayın Hükümet katılıyor mu?

DEVLET BAKANI ABDULHALUK MEHMET ÇAY (Çorum) – Katılıyoruz.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Karar yetersayısının aranmasını istiyoruz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Komisyonun benimseyip çoğunluğu olmadığı için katılmadığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısı arayacağım.

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, iftardan sonra oylasanız olmaz mı?

BAŞKAN – Karar yetersayısı çıkmazsa zaten ara vereceğiz.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Sayın milletvekilleri, karar yetersayısı yoktur.

Birleşime saat 18.00'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 18.00

BAŞKAN : Başkanvekili Mehmet Vecdi GÖNÜL

KÂTİP ÜYELER : Cahit Savaş YAZICI (İstanbul), Mehmet AY (Gaziantep)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 35 inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V. – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. – Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonları Raporları (11507) (S. Sayısı : 217) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerini aldı.

217 sıra sayılı kanun tasarısının maddelerinin görüşülmesine başlanmıştı ve 15 inci maddeye bağlı ek madde 2'nin müzakereleri tamamlanmıştı.

Hatırlanacağı üzere, ek madde 2 üzerinde verilmiş bir değişiklik önergesi vardı, bu önerenin oylanması sırasında karar yetersayısının aranılması istenmiş; ancak, oylama sırasında karar yetersayısına ulaşılammıştı.

Şimdi, aynı önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım. Hatırlatmak sadedinde söylüyorum, önergeye, Komisyon, çoğunluğu olmadığı için katılmamış; ancak, benimsediğini ifade etmişti, Hükümet ise katılmıştı.

Önerenin oylanmasını elektronik cihazla yapacağım ve oylama için 5 dakika süre vereceğim.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önerge kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

Ek madde 2'yi, kabul edilen önerge istikametindeki yeni şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ek madde 2 kabul edilmiştir.

Ek madde 3'ü okutuyorum:

“EK MADDE 3. – Denizcilik Müsteşarlığında müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, 1 inci hukuk müşaviri, genel müdür yardımcısı, müsteşarlık müşaviri, daire başkanı, hukuk müşaviri, bölge müdürü, bölge müdür yardımcısı, gemi sörvey kurulu başkanı, liman başkanı, gemi sörvey kurulu uzmanı, denizcilik uzmanı, şube müdürü, uzman, mühendis, kaptan, istatistikçi, matematikçi, fizikçi, biyolog, doktor, diş tabibi, çözümleyici, programcı ve denizcilik uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel istihdam edilebilir.

Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarı ile her çeşit ödemeler en yüksek devlet memurunun aldığı maaş, ikramiye, fazla mesai, tazminat, yan ödeme ve benzeri

parasal ödemeler toplamını geçmeyecek şekilde Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Sözleşme ile çalıştırılacak personel istekleri üzerine T.C. Emekli Sandığı ile ilgilendirilirler.”

BAŞKAN - Madde üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın Mehmet Batuk?.. Yoklar.

Şahısları adına, Şanlıurfa Milletvekili Sayın Niyazi Yanmaz?.. Yoklar.

Başkaca söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde bir değişiklik önergesi vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarisının 15 inci maddesinin ek 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının aşağıdaki şekilde düzenlenmesini arz ve talep ederiz.

Mehmet Emrehan Halıcı

İsmail Köse

Beyhan Aslan

Konya

Erzurum

Denizli

Beyhan Aslan

Mustafa Sait Gönen

Abdülkadir Akcan

Denizli

Konya

Afyon

Denizcilik Müsteşarlığında müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, 1 inci hukuk müşaviri, genel müdür yardımcısı, müsteşarlık müşaviri, daire başkanı, hukuk müşaviri, bölge müdürü, bölge müdür yardımcısı, gemi sövvey kurulu başkanı, liman başkanı, gemi sövvey kurulu uzmanı, denizcilik uzmanı, şube müdürü, uzman, mühendis, kaptan, istatistikçi, matematikçi, fizikçi, biyolog, mütercim, çözümleyici, programcı ve denizcilik uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek kaydıyla, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın Maliye Bakanlığının da görüşü alınarak, sözleşmeli personel istihdam edilebilir.

BAŞKAN - Sayın Komisyon katılıyor mu?

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONU BAŞKANI OKTAY VURAL (İzmir) - Çoğunluğumuz olmadığı için katılmıyoruz; ancak, benimsiyoruz efendim.

BAŞKAN - Benimsiyorsunuz.

Sayın Hükümet?..

DEVLET BAKANI ABDULHALÜK MEHMET ÇAY (Çorum) - Katılıyoruz.

BAŞKAN - Katılıyorsunuz.

Sayın Komisyonun benimsediği, çoğunluğu olmadığı için katılmadığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Ek madde 3'ü, kabul edilen önerge istikametindeki yeni şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ek madde 3 kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 15 inci maddeye bağlı olarak ek madde 1, ek madde 2 ve ek madde 3'ü ayrı ayrı kabul ettik.

Şimdi hepsini birden, tekrar, oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tamamı kabul edilmiştir.

Geçici 1 inci maddeyi okutuyorum:

"**GEÇİCİ MADDE 1.** - Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip tescil edilecek gemilerin yıllık tonaj harcımın hesabı 12 nci maddede yer alan hükümlere göre yapılır. 1999 takvim yılı so-

nuna kadar tescillerde, tescilin yapıldığı ay hariç tutulmak suretiyle kalan net aylara isabet eden tutarda Türk Lirası, ödemenin yapıldığı gün için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na tespit ve ilân olunan döviz kurları üzerinden hesaplanarak tahsil olunur.”

BAŞKAN – Geçici madde 1 üzerinde, Fazilet Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Zeki Çelik?.. Yok.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına söz talebi?.. Yok.

Geçici madde 1 üzerinde verilmiş önerge yok.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Geçici madde 1 kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 16.– Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 16 ncı madde üzerinde Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini, Erzurum Milletvekili Sayın Aslan Polat ifade edecekler.

Buyurun Sayın Polat.

Süreniz 10 dakikadır.

FP GRUBU ADINA ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 217 sıra sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanun Tasarısının 16 ncı maddesi hakkında Fazilet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Kanun tasarısının bu maddesi yürürlük maddesidir ve bu kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesine amirdir. Bu kanun tasarısı, 17 nci yürütme maddesinin kabulüyle de kanunlaşmış olacaktır.

Tasarının özet gerekçesinde, denizcilik sektörünün gelişmesini sağlamak ve ülke ekonomisine katkısını artırmak amacıyla, İstanbul'da özel bir gemi sicili oluşturulmasının öngörüldüğü, gemi adamı çalıştırılması ve vergilendirme konusunda bazı kolaylıklar getirilerek, yabancılara ait gemi ve yatların bu özel sicile kaydedilmesinin öngörüldüğü belirtilmektedir.

Biz, yine, Türk vatandaşlarına ve şirketlerine ait gemilerin, açık sicil uygulaması yapan Panama, Liberya, Malta gibi ülke bayraklarına kaçışlarını önlemek gerekçesiyle bu kanunu çıkarmak istiyoruz. Peki, biz, gemi inşaat sanayimizle ilgili ne durumdayız, bir de bu konuya az bir şey bakmak isterim. 26.10.1999 tarihi itibarıyla Türkiye'de, 4 kamu tersanesinde 177 000 dwt/yıl, 32 özel tersanede de 310 000 dwt/yıl; toplam 487 000 dwt/yıl gemi inşa ediliyor. Bunların dövize... (DSP sıralarından gürültüler)

Dinleyin... Dinleyin... Bakın, öyle bir şey diyeceğim ki, biraz sonra mahcup olacaksınız .

Bunların dövize ikame kabiliyeti 1,2 milyar dolar/ yıl olarak belirtilirken, mevcut kapasitesini tam kullanabilen ülkemize net döviz girişinin 600 milyar dolar/yıl olacağı belirtilmektedir.

Şimdi, Türkiyemizde inşa edilen gemilerde yerli malzeme kullanım oranı azami yüzde 40'tır. Biz, bu gemi işlerinde kullanılan ara makineleri, jeneratör, gemi vinci gibi elektronik kumanda donanımlarını ithal etmekteyiz. Bunları da yerli yapmaya çalışmamız, bir özenti değildir ve gerçektir.

Yalnız, şurada bir konuyu belirtmek istiyorum. Bugünlerde, biz, bir taraftan, kamu sicilli kanunu çıkarıyoruz, Türkiye'de mevcut olan gemilerin yabancı bayrak takmamalarına mâni olmak is-

tiyoruz, yabancı gemilerin, ülkemize bayrak takarak gelip ticaret filomuza katılmasını istiyoruz; ama, Haliç'te -gazetelerde yazıyor- yapılmış gemileri, Haliç'in dışarısına çıkaramıyoruz. Neden; Atatürk Köprüsü açılmıyor ve gemileri orada hapsediyoruz.

Şimdi, bir taraftan, gemilerimizin, mevcut gemilerimizin bayrak kaçışını önlemek için bu kanunları getiriyoruz; diğer taraftan, yapılmış gemilerimizi Haliç'e hapsediyoruz, ticaret filomuza katamıyoruz; ama, şimdi siz diyeceksiniz ki, sayın milletvekilim, 7 tane gemiyi, 5 tane gemiyi hapsedmek çok mu ki! Biz, o gemilerin olduğu şehrin belediye başkanlarını hapsedtik. Bugün Hasan Celal Güzelleri hapse yolluyoruz, 4 tane gemiyi hapsedsek çok mu diyeceksiniz; ama, bu da sizin yüzkarmanız olacaktır; bunu da bilin ve Türkiye'de de bunu göreceksiniz. (FP sıralarından alkışlar)

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Yürürlük maddesi üzerinde konuşmanız gerekir. Yaptığınız konuşma, yürürlük maddesiyle alakalı bulunmamaktadır.

ASLAN POLAT (Devamla) – Bir önemli sorun da, asrın felaketi olarak kabul edilen Marmara depremi sonucunda, Gölcük Tersanesinin ciddi şekilde tahrip olması nedeniyle, Türk Gemi Sanayii elindeki Pendik Tersanelerinin özelleştirilmesidir.

NİDAİ SEVEN (Ağrı) – Sayın Başkan, lütfen, arkadaşımız yürürlük maddesi üzerinde konuşsun.

ASLAN POLAT (Devamla) – Bak, arkadaşım, dinle... Biz isteseydik, ben burada her madde-de konuşur, sabaha kadar sizi burada bekletirdim. Madem, grup başkanvekillerimiz anlaştı, sen de anlaşmaya uy; yoksa, her maddede şahsım adına da konuşur, seni sabaha kadar da oturturum. Dinle benim..

BAŞKAN – Sayın Polat, karşılıklı konuşmayalım efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Şimdi, Deniz Kuvvetlerine ait Gölcük Tersanemizde ciddi bir tahribat meydana geldi. Bunu önlemenin yolu olarak da, biz, İstanbul'daki Pendik ve Alaybey Tersanelerimizi Deniz Kuvvetlerimize sevk ediyoruz ve bu durumda da, özel gemi yapımı yüzde 44 sektöre uğruyor.

Yine, Sayın Bakanın Plan ve Bütçe Komisyonunda dediği gibi, Ege, Akdeniz ve Karadeniz Bölgelerinde yeni gemi inşa yerleri aramak zorundayız. Bunlara da bir an önce başlamamız lazım; yoksa, bu çıkardığımız kanunların da faydası olmaz.

Bir önemli konuda şudur bu gemi konusunda belirtmek istediğim: Ülkemizdeki gemilerden 0-4 yaş arasındakiler yüzde 2,7'sini, 5-10 yaş yüzde 5,1'ini, 11-20 yaş yüzde 41'ini, 20 yaşın üzerinde de yüzde 51'ini teşkil etmektedir. Yani, burada önemli olan şudur : Ülkemizdeki gemilerin yüzde 51'i 20 yaşın üzerindedir.

Şimdi, burada, yine bir şeyi söyleyeceğim; Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşurken, tali komisyon olarak, ithal edilen gemilerden 20 yaşın üzerindeki gemilerin gemi sicilinin kabul edilmemesi yönünde bir karar alınmıştı; ama, Sanayi ve Ticaret Komisyonu bunu düzeltti, o 20 yaşı kaldırdı.

Şimdi, düşüncebiliyor musunuz, Plan ve Bütçe Komisyonunda benim de üye olduğum, icabında benim de oy verdiğim o karar çıksaydı, bu orana göre, ithal edilen gemilerin ancak yüzde 5'i kadar bundan faydalanacaktı. Neden öyle olacaktı? Yine aynı konuya geliyoruz. Bir konu komisyonla geldiği zaman, gerçekten, bilgileriyle gelmiyor, doneleriyle gelmiyor. Türkiye'deki gemilerin yüzde kaç 20 yaşın üzerinde belirtilmiyor; o arada, gayet tabii olarak, bir arkadaş "genç gemiler buna girsin, 20 yaşındakiler girmesin" diyorsun; ama, bir de ülke gerçeklerine bakıyorsun ki, burada, senin ülkedeki gemilerin ancak yüzde 5'i 10 yaşın altında ki, Plan ve Bütçe Komisyonu da bunu böyle kabul ediyordu.

Burada neyi söylemek istiyorum? Kısaca şunu söylemek istiyorum: Bu kanunlar komisyonlara gelirken, ya ciddi donelerle gelsin ya da milletvekillerinin araştırma yapacağı kadar müddet tansın. Akşam Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor, sabah görüşülüyor, ertesi gün Genel Kurula geliyor; milletvekilleri, ne komisyonlarda ne de Genel Kurulda gereken tartışmayı yapıyor, ondan sonra, bu kanunların sık sık yenilenmesi ihtiyacı hissediliyor.

Son olarak size söyleyeceğim bir konu da şu: Gemilerimizle -yine bir anket sonucunu verdiğimiz zaman- 1996 yılında yapılan taşımada yüzde 0,6 azalma vardı; 1997 yılında Refahyol iktidara geldi, dış ticarete yüzde 96,4 artış oldu...

NİDAI SEVEN (Ağrı) – Nereden bakıyorsunuz?!

ASLAN POLAT (Devamla) – Aç, müsteşarlık değerlerine bak; sende vardır, görürsün.

1998'de Refahyol gitti, yüzde 33 azaldı. Yani, ne azaldı? Refah Yol geliyor, ihracat yüzde 96 artıyor, Refah Yol gidiyor, ihracat azalıyor. Bunları, siz de hep biliyorsunuz. (MHP sıralarından gülmeler) Burada da neyi söylemek istiyorum -sadece gülmek değil- ihracatı artırmanın yollarına Refahyol gibi bakın.

NİDAI SEVEN (Ağrı) – Nerede?..

ASLAN POLAT (Devamla) – Aç, Denizcilik Müsteşarlığının rakamlarına bak; yanlış anlıyorsan görürsün, sırf ben söylemeyeyim.

Son olarak, size, şunu söylüyorum ve bitiriyorum: İhracatın Refahyolla patlama yapması, Refahyolun gidişle düşüşü üzerinde, açıkça ve samimî olarak düşünmek gerekir. Bir önemli nokta da, Refahyol döneminde, ihracatta yapılan patlamaları karşılayacak, cevap verecek gemilerimizin olmayışı sebebiyle, bu ihracat patlamasından, Türk Bayraklı gemiler, yüzde 8 oranında, 9 oranında yararlanırken, yabancı gemiler yüzde 53,5 oranında yararlanmıştır. Bu da ne demektir; Refahyol gibi ihracat aşığı dönemlerde gerekli gemiyi bulamadığımız için, bunları yabancı gemilere, maalesef, vermişizdir.

Netice olarak şöyle topluyoruz; sonuna geldik artık bu tasarının. Bu kanun tasarısının, beklendiği gibi, deniz ticaret filomuzun uluslararası rekabet gücünü kuvvetlendirmesi, filomuzun rekabet gücünün artışıyla yaşanacak büyüme ve buna bağlı olarak yeni istihdam oranları yaratması, denizcilik şirketlerinin finansal kiralama yoluyla gemi sahibi olmalarının kolaylaştırılması, Türk vatan- daş ve şirketlerine ait gemilerin açık sicil uygulaması yapan Panama, Liberya, Malta gibi ülke bayraklarına kaçışını önlemesi, dışticaret yüklerimizin taşınmasında Türk Bayraklı gemilerin payının yükselmesi, ülkemizin döviz gelirlerinin artması ve yabancı ülke gemilerine ödediğimiz miktardaki Amerika Birleşik Devletleri dolarlarının, navlun dövizlerinin, yurt ekonomisine intikal etmesi en büyük temennimizdir.

Bu duygu ve düşüncelerle, bu kanun tasarısının ülkemize hayırlı olmasını diler, saygılar sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Polat.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın; buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Grubum adına söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, gemi işletmesiyle alakalı uygulanma kabiliyeti olmayan bazı hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1- Gemi transit iken, Türk limanında, transit bozulmadan, personel değiştirme, ikmal, tamir, bakım yapma imkânının sağlanması. 1945 yılında yürürlüğe giren bir yönetmelikle, Sağlık Bakanlığına bağlı Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü tarafından yapılan uygulamaya göre, gemide personel değişikliği yapmak, 48 saatten fazla limanda beklemek, tamir, bakım, ikmal yapmak transiti bozar. Şimdilik uygulanan çözüm ise, ya bu işi takip eden yetkililerle usulüne göre halledilir, bu usulde ölçü kaçarsa, personel değişikliği, tamir, bakım veya ikmaller yakın bir yabancı limanda yapılır. Çin ve uzakdoğu ülkelerinden yüklü gelen bir gemi, kumanya ikmal ve personel değişikliğini, Fethiye gibi, yolu üzerinde bir limanda yapmak yerine, Yunanistan'ın Pire Limanına uğrar ve bu ihtiyaçlarını giderir. Pire'de transit bozma gibi çağdışı bir uygulama olmadığından, kumanyasını alır, personelini değiştirir ve yoluna devam eder. Tabii ki, bu arada, Türkiye'de gemiye katılacak personel uçakla Yunanistan'a gider, ayrılanlar da uçakla Türkiye'ye gelir.

7 Ekim 1993-30 Mayıs 1995 tarihleri arasında bu yönetmelik değişik yorumlanıp, transit bozma uygulaması kaldırılmış, her nedense bilahare, yeniden, eski haliyle uygulanmaya başlanmıştır. Son günlerde, bu hususta, bazı çalışmalar yapılmaktadır; ancak, henüz bir somut uygulamaya şahit olmadık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; beyanname düzenlemeden, kumanya, malzeme ikmaline müsaade edilmesi, büyük kabotajda çalışan gemilere ikmal edilecek kumanya malzemesinin beyannameyle verilmesi gerekir. Beyanname formalitelerinin çok karmaşık olması ve gerekli zamanı da dikkate aldığımızda, uygulanması mümkün değildir. Bu, zaten uygulanmamaktadır. Çok eski olan bu mevzuatın, bir gümrük mevzuatına dayandığını; ancak, kanun mudur, yönetmelik midir bileni de yok; fakat, armatürün kafasında Demokles'in kılıcı gibi durur. Gümrükçülere, yapılan ikmalin, yüzde 10-15'i avanta olarak ödenerek halledilir.

Değerli milletvekilleri, tamir, bakım için gemilere işçi, takım ve malzeme girip çıkması, yine, ne zaman yürürlüğe girdiği belli olmayan bir gümrük mevzuatına göre büyük kabotajdaki bir gemiye tamirci, malzeme girmesi, ilgili gümrük müdürlüğünün iznine tabidir; izin almadan, gemiye, tamirci malzeme giremez. Mevzuata uygun izin almak istediğinizde, çeşitli bahanelerle izin geciktirilir. Mecburen, usulüne uygun olarak problem el altından halledilir; o zaman, izne falan gerek kalmaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu rapor hazırlanırken, birçok şirkette, bir Türk limanında, İstanbul'dan gönderilen bir kamyon malzemeyi verebilmek için birçok insan pazarlık etmektedir. Verilecek avantajın miktarı oradaki gümrük memuru, liman başkanının merhametine kalmıştır. Son yarım saat içinde üç defa telefonla görüşülür "henüz bir neticeye varılmadı, kimse kusura bakmasın" diye, bu şekil olay icabında geçiştirilir.

Rahmetli Gün Sazak gibi birinin daha gelip bu yozlaşmanın önüne geçmesi; ancak, kişilerle bağlı olmadan, sonrasında da yürütmesi için gerekli mevzuat değişikliğinin mutlaka yapılması gerekir.

Bir Türk limanında herhangi bir gemiye verilecek malzemenin içinde kanunsuz bir şey yoksa, bu ikmale gümrük neden karışır, anlamak mümkün değil. İster Türk bayraklı ister yabancı bayraklı olsun, yapılan her kalem ikmal, ihracat demektir, mal satımı demektir; teşvik edilecek yerde, kendilerine verilen yetkiyi kullanıp her zorluğu çıkaran yetkililer, istediklerini alınca her şey hallolur. Mevzuat bu mudur acaba?!

Değerli milletvekilleri, büyük kabotajın bozulma şartları, küçük kabotaja geçme zorunluğu, büyük kabotajda çalışan bir geminin yalnız küçük kabotajda bir taşıma yapması halinde transitinin bozulması, bunun dışında hiçbir sebeple transitin bozulmaması gerekir. Çok garip bir örnek; Mer-

sin'de tahliyesini bitiren bir gemi, Rus limanlarından yükleme yapmak üzere hareket etse, İstanbul'a kadar gemide kaptan veya personelden herhangi biri hamını da birlikte gemide getirecek olsa transit bozulur. Dünyanın hiçbir ülkesinde böyle güllünç bir uygulama yoktur.

Değerli milletvekilleri, transit bozulmadan seyir halinde gemilerde tamir, bakım, tecrübe yapma imkânının sağlanması; örneğin, İstanbul'dan Çanakkale'ye kadar gemide tamir, bakım ve tecrübe için işçi, teknisyen bulundurma imkânının sağlanması; İskenderun'dan İstanbul veya Karadeniz'de herhangi bir limana gidecek gemiye tamir, bakım için tamirci girebilmeli ve İstanbul'da transiti bozmadan gemiden ayrılabilmesi.

Leasing Kanunundaki kiralama süresinin en az dört yıl olma mecburiyetinin kaldırılması :

Leasing Kanunuyla alınan geminin borcu ödenmiş bile olsa, en az dört yıl kiralayandan kiracıya mülkiyet devri yapılmaz. Hiçbir borç-alacak ilişkisi olmadığı halde Leasing Kanunu gereği mülkiyeti dört yıl bankada (kiracıda) kalmak zorundadır. Geçen yasama döneminde bu hususta bir çalışma vardı; ancak, netice alınmadı.

İthal yüklerde tespit edilen eksik veya fazlalık için yapılan uygulama, manifesto düzeltme, cezaî uygulama :

Değerli milletvekilleri, gemiyle taşınan yüklerde ağırlık tespiti kolay ve hassas yapılamaz. Tahliye limanlarında bazen fazlalık, bazen de eksiklik çıkabilir. Yükleme limanından gerçekleştirilen tahliye miktarına uygun manifesto düzeltilmesi ister, aylarca yazışma yapılır. Netice, istenilen düzeltme yapılmayınca gemiye -armatöre veya acentasına- ceza kesilir. İşin esasında noksanlık, doğru dürtüst çalışmayan kantarlardan veya kantardan geçirilmeyip el altından çıkarılan partilerden oluşur. Ancak, vazife yapıldığını ispat etmek için de suç gemiye yüklenir. Taşıyanın hiçbir kusuru olmayan bu uygulamada, yapılması gereken, tahliyesi yapılan miktar üzerinden, ithalatçı firma, ithal beyannamesini gümrük mevzuatına göre kapatmasıdır. Malın teslimi neticesinde, alıcının kaybi varsa, alıcı, kaybını, gemiden, dolayısıyla geminin bağlı olduğu sigorta şirketinden talep eder. Özet olarak; gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, devlet aradan çekilmelidir.

Yurt dışından getirilip Türkiye'de gemiye teslim edilen yedek parça malzemeden yüzde 15 oranında alınmakta olan Katma Değer Vergisi ile gümrük formalitelerinin karmaşıklığı caydırıcı olmaktadır; dolayısıyla, mezkûr yedek parçaların yabancı limanlarda gemiye teslimi teşvik edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, gemi inşa sektörü yoğun sermaye isteyen; bu itibarla, kredi sağlanması halinde ancak gerçekleştirilecek bir yatırım türüdür. Dünya piyasalarında, armatörler, yüzde 90 oranında kredi, yüzde 10 oranında özkaynak kullanarak yatırım yaparlar. Çoğu kere, yeni inşa ettirdiği gemiyi çalıştıracığı bir kontrat bulur ve yüzde 100 kredi kullanırlar. 15 000 dwt'lik bir geminin maliyetini, yaklaşık 15 milyon dolar olarak kabul edersek, bunun özkaynakla yapılmayacak bir yatırım olduğu anlaşılır.

Ülkemizde, kamu ve özel bankaların denizcilik sektörünü yakinen tanımadığı, sektörün yapısını bilmedikleri için, kredi temininde sıkıntılar yaşanmaktadır. Türk bankalarının, çalışır durumda ve inşa halindeki gemiyi teminat olarak kabul etmesi halinde, Türkiye'deki gemi inşa sanayii çok kısa zamanda harekete geçer ve yeni gemi inşa yatırımları hemen başlar.

Değerli milletvekilleri, borçsuz bir gemisi olan armatöre, eski gemisinin değerinin yüzde 50'si oranında kredi verilmesi halinde, yeni bir geminin kızağa konulması ve inşa halindeki geminin yapıldığı oranda yine teminat olarak alınması suretiyle, toplamda yeni gemi değerinin yüzde 80-90 oranında kredi teminiyle gemi inşaa çok kısa sürede harekete geçer, filomuza yeni gemiler girer, fi-

lomuz yenilenir, verilen kredi karşılığında çalışır durumdaki eski ve yeni yapılan gemi, teminat olarak alınmış olur.

Değerli milletvekilleri, denizciliği gelişmiş ülkelerde kredi-teminat bağlantısı bu şekilde aşılmıştır. Eski, fakat, çalışır durumdaki gemi ile yeni yapılan gemiyi teminat olarak kabul etmeden gemi inşa sanayiinin canlanması mümkün değildir.

Denizcilikle ilgili mevzuatlara bakarken, sektörü, Türkiye çerçevesinde ele almak doğru olmaz. Sektör, beynelmilel, global bir sektördür. Mevzuatlar düzenlenirken gelişmiş denizci ülkelerin uygulamalarını örnek almak gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız...

MURAT AKIN (Devamla) – Bir Yunanlı, bir Japon armatör, çalışır durumdaki ve inşa ettirmekte olduğu gemisini teminat göstererek, yukarıdaki çerçeveler dahilinde kredi temin edebilmektedir. Japon tersanelerinin çok sayıda gemi siparişi almalarının temelinde, ileri teknolojinin yanı sıra, yeni gemi siparişi verecek armatöre, çok kolay ve ucuza kredi bulmada yardımcı olmalarıdır. Japon tersanelerinin realize ettiği gemi inşa kredisinin faiz oranı yüzde 6 ile yüzde 8 arası, süresi de asgarî, yaklaşık sekiz, on yıldır. Ülkemizde, süre bir yana, faiz oranları yüzde 25-30 seviyelerindedir ki, bu kadar yüksek faiz oranlarıyla yeni gemi yaptırmak çok zor ve ekonomik açıdan mümkün değildir.

Ülkemizde, bu imkânları sağlayabilecek bir mekanizmanın kurulabilmesi halinde, ülkemiz tersanelerinde, ilk etapta, yıllık 500 000 dwt toplam kapasiteyle, 30-35 adet yeni gemi hedefine ulaşmak mümkündür. Bilahare, bu tonaj ve sayıyı artırmak da mümkündür.

Bu talebi dile getirirken, ülke gerçeklerini de dikkate almak zorundayız. İhtiyaç duyulan bu yüksek miktar kredinin iç kaynaklardan temini hem zor hem de çok pahalı olduğu, bir gerçektir. Bu nedenle, en uygun olan yöntem, devlet bankalarından armatörlere verilecek teminat mektubu karşılığı armatörün dışarıdan ucuz kredi bulmasıdır.

İkinci el gemi ithalatı : Değerli milletvekilleri, gemi inşasının geliştirilebilmesi için, yukarıda belirtilen düzenlemelerin yapılması kaydıyla, 2581 sayılı Yasanın getirdiği düzenlemelerden de, ithal edilecek ikinci el gemilerden tonaj sınırının tamamen kaldırılması, globallaşan, liberal ekonomiye geçmeyi hedefleyen ülkemizde, tabiatı icabı, global ve liberal olan denizciliğe getirilen her türlü sınırlama yanlış olup, sektörün gelişmesini engellemektedir. Şu anda, 1 200 dwt'nin altında gemi ithalatına yüksek oranda gümrük vergisi vardır ki, bir anlamda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın, süreniz bitti, uzatması da bitti...

Son cümleiniz için, tekrar mikrofonu açıyorum.

MURAT AKIN (Devamla) – Yatırıma tonaj sınırlaması ve tahdit koymak yanlıştır, mutlaka kaldırılmalıdır.

Şu anda, Türk armatörleri, küçük tonaj gemileri yurt dışından almak zorunda kalınca, mecburen, yabancı bayrakla alıp çalıştırmak zorunda kalmaktadır. Kısacası, konulan yaş tahdidinin bir faydası yoktur. Aksine, uluslararası ikinci el gemi piyasalarında 12 000 dwt ve az üzeri gemi ile 12 000 dwt'un altındaki gemilerin fiyatlarında en az yüzde 10 fiyat farkı vardır; çünkü, 12 000 dwt'un altındaki gemiler için, potansiyel alıcı durumunda Türk armatörleri yoktur.

Hepinizi saygıyla selamlarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Kişisel olarak; ilk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Cahit Savaş Yazıcı'da.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, ikinci söz talebi...

BAŞKAN – İkinci söz alındı efendim; bundan sonraki maddede...

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mutabakatla çıkarmak üzere olduğumuz bu tasarı üzerinde, hükümeti oluşturan partilere mensup bir milletvekili olarak konuşmayı düşünmüyordum; ancak, Sayın Aslan Polat'ın, okumak için eline aldığı metni, herhalde, hazırlayanlar konuya çok vâkıf olmadıkları için, kendisini de yanlış bilgilendirmişler, Genel Kurulumuzun da yanlış bilgilendirilmesine izin vermemek için, bir aydınlık getirmek istedim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Sayın Aslan Polat, Plan ve Bütçe Komisyonu metninin 4 üncü maddesinde "10 yaşından küçük" diye bir ibarenin gelmesinin -konuya da çok fazla aydınlık getirilmediği için- haksızlık olduğunu ve kanunların, hep böyle tepeden inme geldiği şeklinde bir yaklaşımda bulundular.

Oysaki, "10 yaşından küçük" diye Plan ve Bütçe Komisyonundan gelen madde, sadece, yurt dışından ithal edilecek gemiler için geçerliydi. Yani, Türkiye'de -maddeyi aynen okuyorum- bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Millî Gemi Siciline kayıtlı bütün gemiler ikinci sicile kaydedilebilir. Yani ,10 yaşından küçük, sadece yüzde 5 gemimiz var; dolayısıyla, biz "10 yaşını" söylüyoruz demek, tamamen yanlış bilgilendirmedi.

Bunun ötesinde, o 10 yaş, aslında, çok doğru ve gerekli bir hükümdü; biz, onu, dolaylı olarak, yine, önergieyle tasarıya soktuk. Bu, şudur : Armatörlere, navlun bedellerini düşürebilmeleri için, rekabet şansları olması için olabildiğince imkân sağlamak, ikinci sicilin getirdiği bir gereklilikti; fakat, denizcilik, bir entegre yapıdır. Armatörlerin, taşımacılık sektörünün yararına olsun diye, tersanecilik sektörünü de öldüremezdik. Bu konuda, bir ay süren -yani, bu tasarı gelince, bir gün önceden oturup metin hazırlamaya benzemiyor- bir çalışma yapıldı. Bu çalışmanın içine, Deniz Ticaret Odası, Tersaneciler Birliği, Türk Lloyd'u, Gemi İnşaat Mühendisleri Odası, Müsteşarlık, Sayın Bakanımız ve hep beraber bir çalışma yaptık ve herkesin mutabık kalacağı noktalarda anlaştık. Tabii ki, Türkiye'deki tersaneler öncelikli olmalıydı; çünkü, Türkiye'de, tersaneler, zaten, ölüm noktasına gelmiş, yüzde 10 kapasiteyle çalışmaktaydılar. Bu şartlar altında, getirdiğimiz önergieyle, isteyen armatör istediği gemiyi getirebilir; ancak, getirdiği geminin ikinci sicile kayıt olması için, 12 000 bin dwt'den büyük, devletten teşvik ve destek alabilmesi için de 18 000 dwt'den büyük olması gerekir. Bu da yetmez; çünkü, amaç, gemilerin yaş ortalamasını düşürmektir. İthal ettiği 18 000 dwt'den büyük geminin de 6 yaşından küçük olması halinde devlet teşvikinden ve desteğinden yararlanabilirdi. Bu nedenlerle, devlet teşviki ve desteği yoksa, armatör de ne yapacaktır; doğal olarak, teşvik alabileceği Türk tersanelerinde gemi yaptırmak yoluna gidecektir. Böylelikle de, Türk tersaneciliği düşünülmüş ve kollanmıştır ve buna, armatörlerin duyarlılığıyla mutabakat varılmıştır; dolayısıyla, bu konuda sizi aydınlatmayı gerekli gördüm.

Teşekkür ederim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcı.

Şahsı adına, ikinci söz, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu'nun.

Buyurun efendim.

Süreniz 5 dakika.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 217 sıra sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının 16 ncı maddesinde şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, genel gerekçede, aynen "deniz taşımacılığındaki mevcut büyük potansiyeli göz önünde bulunduran ülkeler, kendi filolarına böyle bir imkân tanıyarak, uluslararası deniz taşımacılığı alanındaki rekabet güçlerini -tekrar ediyorum, rekabet güçlerini- kuvvetlendirmeye çalışmaktadırlar.

Uluslararası rekabet -altını çizmek istediğim bir ifadededir bu da- daha genç ve daha yeni teknolojiye sahip, dolayısıyla yatırım maliyeti yüksek gemilerden oluşan bir filoyu gerekli kılmaktadır. Diğer taraftan, liman devlet kontrolü yönünden ve klas kuruluşlarınca aranan standartlara bağlı gemilerde yapılması gereken teknolojik yatırımlar, maliyeti yükseltmektedir" denilmektedir.

Başlangıçta, 4 üncü maddenin, gerekçesinde, "1998 Ağustos ayı itibarıyla, ISM (International Safety Management Code) olarak tabir edilen Uluslararası Güvenlik Kodu uygulamasına geçileceği için yaş sınırlanması uygulanmamıştır" denilmektedir. Aynı yaş sınırlamasının yapılmaması, yatlar için de öngörülmüştür.

Bugün, 16 Aralık 1999; yani, 1999 Ağustosundan bu yana 16 ay geçmiştir. Madde gerekçesinde ve genel gerekçede tasarımın ilk halindeki gibi yer alıyor; çok ilginçtir; hükümet ve ana komisyon, ithalde ve yurt dışında inşa edilen gemilerde tonaj sınırlamasına giderken, genel gerekçede yer alan "uluslararası rekabette geçerli olan daha genç filo", yani yaş sınırlaması, küçük yaşlarda gemi sahibi olmanın gerekçeleri öne çıkarılmakta, Plan ve Bütçe Komisyonunda ise, ithalde 10 yaş ve altı, yurtdışı inşaada 1 yaşına kadar olan gemilerde tonaj sınırlaması yapılmamaktadır.

Şimdi, bakan, ISM kot uygulamasına paralel bir uygulama, dünya denizciliğine uyumun bir gereği ve zorunluluğudur. Ükemiz, bu alanda imzalanan anlaşmaların sorumluluklarını yerine getirmektedir. Zaten, dünya devleti olmanın gereği de budur .

Bugün, birçok ülkede, stardart dışı gemilere limanlarda hizmet verilmemekte, sigorta kapsamında tutulmamakta, birtakım sınırlamalar getirilmektedir. ISM sertifikası bulunmayan gemi sahiplerine önemli oranda ekonomik yaptırımlar uygulanacak, gemiler limanlara alınmayacak, almanlar da, eksikliklerini giderene kadar ve ceza bedellerini de ödeyene kadar limanlarda bağlı tutulacaktır.

Global ekonominin dünyayı sarmalına aldığı bir süreçte, çağın gereğine uyum sağlayamayan kaybedecektir. Dünyanın denizcilikte gelişmiş ülkeleri 3 üncü bin yıla girerken, milenyumun gereklerine uyum sağlayamayanlar 1900'ü yıllarda kalacaktır.

Denizcilik sektörümüzün duayeni -bu mübarek ramazan ayında kendisini de rahmetle yâd ediyorum- Ziya Kalkavan "gelişen toplumlar, eleştirilerden alacağı gıdalarla yaşayacak ve varsa, eksikliklerini giderecektir" diyor. Ne güzel söylemiş.

İşte, bu vesileyle, huzurlarınıza geldim. Allah'ın rahmetine kavuşmuş bütün denizcilerimize, Barbaros'un torunlarına rahmet diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dağcıoğlu.

Sayın milletvekilleri, madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

16 ncı maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

Yürütmeye

MADDE 17.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu'nda. (ANAP sıralarından "Tokat'ta deniz var mı?" sesleri)

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) -- Almus Barajımız var ya, orada gemi yitirdi-
yoruz arkadaşlar!.. Deniz ilinden olanlar konuşmayınca, laf bize düştüyor.

BAŞKAN - Sayın Dağcıoğlu, buyurun efendim.

FP GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) – Sayın Başkan, değerli mil-
letvekilleri; evet, Tokat'ta deniz olmamasına rağmen, -arkadaşların yaptığı esriye katılıyorum- bi-
ze nasip oldu; hakkınızı helal edin.

Şimdi, denizcilikle ilgili, gemi siciliyle ilgili konuşmalarımızın sonuna geldik. 217 sıra sayılı
kanun tasarısı, inşallah, bu gece, burada, hitama crecek. Memleketimize hayırlara vesile olmasını
niyaz ediyorum; çünkü, çok önemli bir kanundur.

Sevgili arkadaşlar, 54 üncü Cumhuriyet Hükümeti (Refahyol) döneminde, Denizcilik Müste-
şarlığında başlatılan -bana göre mükemmel olarak başlatılan- "mükemmel doğru yolculuk" kap-
samındaki hizmetler çerçevesindeki çalışma, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısıyla
belli bir seviyeye getirilmiştir. 1 Temmuz 1997 tarihinde görevi bırakan 54 üncü hükümeti müte-
akip kurulan 55 inci hükümetin programında da bu konunun yer alması, bu durumu, bu önemi, bu
genel kabullenmeyi çok net bir şekilde -altını çizerek söylüyorum- ifade etmektedir.

Bu manada, tasarının genel gerekçesi, 55 inci cumhuriyet hükümeti döneminde Türkiye Bü-
yük Millet Meclisine gönderilmiş ve mevcut hükümetimiz ve komisyonlar tarafından da kabul edil-
miştir. Tasarının genel gerekçesi, 1997 yılı Deniz Sektör Raporunda yer alan Türk uluslararası ge-
mi sicili, yani ikinci sicil oluşturulmasıyla ilgili metin, tek farkla, aynen benimsenmiştir; çok ilginç-
tir bu, tek bir farkla... "Ayrıca, Türk Ticaret Kanununun, Türk Bayrağı çekme hakkıyla ilgili 823
üncü maddesindeki hisse senetlerinin nama yazılı olması ve başkasına devrinin yönetim kurulları-
nın iznine bağlı bulunması şartları, sektörün borsa yoluyla halka açılmasını zorlaştırmaktadır" bö-
lümü çıkarılmıştır.

Bu çıkarılan bölümle ilgili, dönemin Başbakanı Sayın Mesut Yılmaz, Birinci Ulusal Denizci-
lik Şurasında bu hususa vurgu yaparak, özelle, gerçekten sektörün finansman sıkıntısının çözümlü-
ne yardımcı olacak Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesindeki denizcilik sektörünün borsa
yoluyla halka açılmasını kısıtlayıcı hükümün değiştirilmesinin planlandığını ve sermaye birikiminin
sağlanacağını beyan etmiştir. Sırası gelmişken soruyorum; bu değişiklik, Sayın Mesut Yılmaz'ın
ifadesindeki bu değişiklik yapılmış mıdır? Türkiye, Avrupa Birliğine aday bir ülkedir; bu genişle-
me ve tam üyelik sürecinde, şu anda görüşülen ikinci sicile benzer, Avrupa Topuluğunda ortak si-
cil çalışması (EUROS) orijinal metin, komisyonlarda incelenmiş midir? Bunu, şunun için soruyo-
rum: Ülkemizin AB'ye tam üyelik sürecini olabildiğince kısaltması ve Türkiye Büyük Millet Mec-
lisi çalışma stresini olabildiğince verimli kullanması gerektiğinin önemi için vurguluyorum bun-
ları.

Genel gerekçede, gemi donatanının Türk olması halinde, diğer gemi personeli sayısının en az
yüzde 25'inin Türk uyuğunda olması şartı öngörülmüştür. Ana komisyon olan Sanayi, Ticaret,
Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, konuyu, ilgili 9 uncu maddede, özelle
"Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemilerde ve yatlarda, donatanın yabancı veya Türk

olmasına bakılmaksızın, kaptanın Türk vatandaşı olması esastır" denilmekte. Bu husus, aynen, hükümetimiz tarafından da benimsenmektedir.

Burada, dikkat çekici husus, genel gerekçede, "donatanın Türk olması halinde, ayrıca, diğer gemi personel sayısının en az yüzde 25'i için Türk uyruğu şartının aranması" hususu hükümet tarafından benimsenirken, ana komisyon, bu oranı, yani, Türk vatandaşı olma şartını yüzde 50 nispetine, yani 2 katına çıkarmaktadır. Denizcilik sektörünün gelişmesini amaçlayan bu tasarıyla, bu anlamda, gemiadami çalıştırılması konusunda, beklentiler adına bir farklılaşma gözlenmektedir. Bu, çok ilginç bir farklılaşmadır; fark, 2 misline tekabül etmektedir.

Yine, ana komisyonda yasa tasarısı görüşülürken, konunun tarafları arasında Ulaştırma Bakanlığının olmayışı, önemli bir noksanlıktır diye arz ediyorum ilgililere.

Önemli bir noksanlık olarak ifade ettiğim bu konunun dışında, yine, söz konusu komisyonun, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına hitaben hazırladığı metinde yer alan "mevcut limanlarımızın altyapısının, ihtiyacı karşılayacak biçimde geliştirilmesi, modernleştirilmesi ve konteyner taşımacılığına hizmet verir hale gelmesi" Müsteşarlığın görevleri arasında yer almamaktadır. Dolayısıyla, irtibatlandırma çok yanlıştır.

Bütün bu sıkıntılı tespitleri de, kanun tasarısının sonuna geldiğimiz şu dakikalarda yüksek dik-katelerinize arz ediyorum, bu sıkıntıların da, sizlerin ilginizle süratle çözüleceğine inanıyorum.

Hepinizi saygıyla ve hürmetle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dağcıoğlu.

Gruplar adına başka söz talebi?..

NEVZAT ERCAN (Sakarya) – Doğru Yol Partisi Grubu adına Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın konuşacaklar.

BAŞKAN – Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akın; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Değerli milletvekilleri, biraz önce konuşmam yarım kalmıştır; kalan kısma yürlürlük maddesinde devam ediyorum.

Değerli milletvekilleri, devlete bağlı liman işletmelerinin mutlaka özelleştirilmesi gerekir. Hükümet programında olan ve özelleştirme kapsamına alınan devlet limanlarının işletme haklarının özel sektöre devredilmesi işleminin hızlı bir şekilde tamamlanması gerekir.

İthalat ve ihracatta maliyete etken olan en önemli unsur, emtianın değerinin yanı sıra, limanlarda yapılan yükleme ve tahliye işlemlerinin uzun olması dolayısıyla gemilere ödenmek zorunda kalınan ekstra bekleme parasıdır. Devlet limanlarının hantal işletme yapısı nedenleriyle bu tip ekstre ödemeler artmakta, ithalat ve ihracatçı, alternatif özel limanların bulunduğu yerlerde özel limanlara yönelmekte, alternatif olmayan yerlerde, hiç gereksiz yere, gemilere ilave ödemeler yapmak zorunda kalmaktadır.

Değerli milletvekilleri, hal böyle iken, bazı kesimler, devlet limanlarının işsizliğini özel limanların varlığına bağlayarak gerçek dışı kamuoyu oluşturmaktadırlar.

Deniz nakliyatı gemilerinin özelleştirilmesi :

Değerli milletvekilleri, yine bu özelleştirme kapsamında olan deniz nakliyatı gemilerinin, son zamanlarda kamuoyunda sözü edildiği gibi, bir paket olarak değil de, teker teker gemiler halinde özelleştirilmesi, hem uygulama açısından hem de devletin daha fazla gelir temin edebilmesi açısından

dan daha faydalı olur. Uzun zamandır özelleştirilmesi gündemde olan bu gemiler için yapılması gereken yapılmamakta, böylelikle, gemiler, her geçen gün değerini kaybetmektedir. Yine, bazı duyumlara göre, gemilerde bulunan yedek parça vesair malzemeler gemilerden usulsüz olarak çıkarılmakta; kısacası, gemiler talan edilmektedir. Özelleştirme sürecine girdiği halde strüncemede bırakılan bu işletme, daha fazla talan edilmeden özelleştirilmelidir.

Yeni tersane sahalarının oluşturulması:

Değerli milletvekilleri, Türk deniz sektörünün öntümüzdeki on yıl içinde hedef seçtiği 20 milyon dwt'lik bir filoya ulaşabilmek için, mevcut tersaneler yetersiz olup, mevcutların yenilerle takviye edilmesi gereklidir. Mevcut tonajın tamir ve bakımını yerine getirmekte yetersiz olan Tuzla tersaneler bölgesinin, yine, İstanbul-Izmit Körfezi hattında yeni organize tersane sahasının öncelikle tahsis edilmesi zorunludur. Şu anda bile büyük tonajlı gemiler tamir ve bakımlarını yurt dışında yaptırmakta, böylelikle, yüklü miktarda dövizimiz yurt dışına gitmektedir. Yanlış anlaşılmasın, devletin tersane kurmasını istemiyoruz; organize sanayi bölgesi şeklinde, tersane olabilecek sahanın tahsisi yeterli olacaktır; tersanelerin kurulmasını özel sektör gerçekleştirir.

Deniz ticaret filomuzun kapasitesi:

Değerli milletvekilleri, son iki yıldır yaşanan global ekonomik kriz öncesi deniz ticaret filomuz 10 milyon dwt'nun üzerindeyken, şimdi 7 milyon dwt'nin altına inmiş, neredeyse yarı yarıya düşmüştür. 1981 yılında başlayan tonaj artışı 1996 yılında durmuş, 1997'nin Doğru Yol-Refah İktidarından sonra da düşmeye başlamıştır.

Gemi navlunlarının düşük olmasına paralel olarak, ikinci el gemi fiyatları da uluslararası piyasalarda oldukça düşmüş, son oniki yılın en düşük seviyelerine inmiştir. Bir örnek vermek gerekirse, 30 000 dwt'lik onbeş yaşındaki bir kuruyük gemisi, 1995 yılında 10 milyon dolar iken, 1999 yılı başlarında, benzer özelliklerdeki bir gemi, 5 milyon doların altına düşmüştür.

Dünya global ekonomik gelişmelerine paralel olarak, gemi navlunlarının öntümüzdeki bir yıl içinde artacağına, buna paralel olarak ikinci el gemi fiyatlarının da artacağına kesin gözüyle bakılıyor. İkinci el gemi fiyatları artmadan deniz ticaret filomuzun yeniden eski tonaj seviyelerine çıkarılması gereklidir. Aksi halde, piyasalar düzeldikten sonra gemi almak çok pahalı olacak, bizim gibi sermaye problemi olan ülkeler için neredeyse mümkün olmayacaktır.

Denizcilik bakanlığının denizcilikteki rolü:

Değerli milletvekilleri, yukarıda talep edilen isteklerin yerine getirilmesinde şu andaki Müsteşarlığın kendi kendine yapabileceği fazla bir şey yok gibidir. Her bir talebin yerine getirilmesi için, diğer bakanlıklarla birlikte çalışmak, onların bu hususta ikna edilmesi gerekmektedir. Son yıllardaki koalisyon hükümetleriyle bu koordinenin kurulması, denizcilerin basit isteklerini bile halletmek mümkün olmamıştır. Her bakanlık kendi elindeki yetkileri bir nimet sayıp devretmemekte ısrar etmekte; düzeltilmesinde zaruret olduğuna inanılsa bile, elindeki kozları vermemek, azaltmamak için yeni düzenlemeyi geciktirmekte; kısa süre sonra da, hükümetler, bakanlar değişince, sil baştan, yeniden başlamakta; yıllardır hiçbir yenilik, düzeltme yapılamamaktadır. İşte, acı gerçek budur. İçi boşaltılmış, yeterli yetkileri olmayan denizcilik bakanlığının kurulması da aldatmaca olur. Şu anda, Meclisteki kanun tasarısının son durumu, maalesef, budur.

Değerli milletvekilleri, denizciliğin derterli, sıkıntıları yalnız bunlar değildir; bunlardan başka çok önemli sıkıntıları vardır. Ülkemizin üç bir yanı, üç tarafı denizle çevrilidir. Van Gölü'nü de dahil edersek -neredeyse, Marmara Denizi kadar- dört bir yanı suyla, denizle, gölle çevrilidir. Ne yazık ki, -geçmişte ve halen var olan- hükümetler buna gerekli değeri vermemektedir. Bilhassa, dö-

viz açığımızın kapatılması için bu denizler büyük bir nimet, bu sektör büyük bir nimet; bunu, iyi bir şekilde değerlendirmek gerekir.

Değerli milletvekilleri, zamanında, bir başbakan Kars'a gitmiş, Kars balının çok şifa olduğunu ifade etmişler. Sayın başbakan Ankara'ya gelince, -bundan yirmi yirmibeş sene önce- "Kars balının ihracatına ehemmiyet verelim; çünkü, döviz açığımızı, bu Kars balını ihraç etmek suretiyle kapatabiliriz" demiş. Biliyorsunuz, Kars balı ilaç olarak olarak kullanılır. Şimdi ise, Kars balıyla, döviz açığımızın, dış ödemeler açığımızın kapatılması mümkün değildir. Şu denizleri, limanları, iskeleleri güzel bir şekilde değerlendirelim de, hiç değilse, döviz açığımızı kapatalım.

Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına ilk söz, Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'a ait.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

ZEKİ ÜNAL (Karaman) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 217 sıra sayılı yasa tasarısının 17 ncı maddesi hakkında görüşlerimi arz etmek üzere kişisel söz almış bulunuyorum; bu vesileyle hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, biz, burada, deniz ticaret filomuzu nasıl güçlendirebiliriz, uluslararası deniz taşımacılığında nasıl rekabet edebiliriz ve aynı zamanda, denizciliğimizin, denizcilik sektörünün idari, mali, hukuki, teknik ve finansal sorunlarını nasıl çözebiliriz, 10,4 milyon dwt olan deniz filomuzu, acaba, daha çok nasıl yükseltebiliriz; Yunanistan'ın şu anda 55 milyon dwt'lik deniz filosu olduğunu düşünenecek olursak, Güney Kıbrıs'ın aynı şekilde 40 milyon dwt'yi yakın deniz filosu olduğunu düşünenecek olursak, Türkiye gibi 65 milyonluk bir ülkede, maalesef, bu rakamların çok büyük olmadığını görürüz. Öyleyse, hükümet, gerekli tedbirleri almak durumundadır, gerekli alt-yapı hizmetlerini ikmal etmek durumundadır. Üstelik, Devlet Planlama Teşkilatı bu konuda bir hedef de ortaya koymamıştır. Sayın Bakanın son on yıllık çerçeve içerisindeki hedefini de, ben, burada takdirle anmak istiyorum; ancak, hemen şunu da ifade edeyim: Geçen on yıl içerisinde, bir yılda 520 000 dwt'lik bir artış olmuştur; ancak, Sayın Bakanımızın bundan sonraki on yıllık hedefi içerisinde, her sene yaklaşık 2 milyon dwt'lik bir artış söz konusudur. Eğer, bunu gerçekleştirebilirse, doğrusu, ben, Sayın Bakanı tebrik etmek istiyorum.

Efendim, burada esas olan, bütün bu sorunların yanında bürokratik engelleri de ortadan kaldırmak. Size bir faks metnini takdim etmek istiyorum. Bu ayın 8'inde, bir gemi inşaat şirketinin yönetim kurulu başkanı, İstanbul'da intişar eden bir gazeteye bir faks göndermiştir. Ben, sayın hükümetin dikkatini bu faks çekmek istiyorum. Faks aynen şöyle: "Almanya için yaptığımız üç gemiyi daha önce teslim ettik. Aynı ülke için, Camialtı Tersanesinde 7 400 tonluk ro-ro yük gemisi yapıyoruz. Gemiye 3 Kasım günü denize indirdik; ancak, geminin suüstü bölümlerini Haliç'te bitirmemiz mümkün değil; çünkü, köprü açılmıyor. Köprünün altından geçmez. Eğer, bekleysek, ihracat gerçekleşmeyecek. Bu durumda çareyi şöyle bulduk -değerli arkadaşlar, çok ilginç- köprü altından geçişin sağlanabilmesi için, gemiye 1 900 ton beton blok, 2 500 ton balast; yani, deniz suyu ve 1 000 ton ilave yük koyduk. Gemiye su seviyesine 40 santim kalana kadar suya batırdık. Bu durumuyla römorkörlerle çekip, Haliç'ten, açılmayan köprünün altında çekerek Pendik Tersanesine götüreceğiz. Yükü orada yeniden boşaltacağız ve gemiyi orada tamamlayacağız. Böyle bir operasyon dünyada ilk kez yapılacak ve 8 Aralık gününü 9 Aralık'a bağlayan gece, hava uygun olursa, gerçek-

leşecek. Havanın iyi olmasına dua ediyoruz. Bu işlemin bize maliyeti tam 1 milyon dolar; ancak, başka çaremiz yok; çünkü, geciken her gün için, Alman firmasına 10 000 mark ödemek zorundayız. Fatih Sultan Mehmet, bundan 550 yıl önce gemilerini karadan Haliç'e indirmişti. Bugün biz gemilerimizi Haliç'ten yüzdürerek çıkaramıyoruz. Ülkemizde alıp satarak değil, istihdam yaratan ve ileri teknolojiyle ihracat yapan kişi ve firmaların nelerle uğraştıklarını herkes görsün ve ilgililer artık lütfen uyasın."

Değerli arkadaşlar, bunu, ben, sizlere takdim ediyorum ve hükümetin de dikkatini çekiyorum. Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz, görünür rütbe-i aklı eserinde. Onun için sayın hükümete ve hükümet üyelerine bu konuda gerçekten çok büyük işler düşüyor. Bu duygu ve düşüncelerle hepimize saygılarımı sunarım. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ünal.

NEVZAT ERCAN (Sakarya) - Sayın Başkan, başka kişisel söz talebi yoksa, Sayın Şevki Ereğ konuşmak istiyorlar.

BAŞKAN - Efendim, daha önce talep vardı.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Sayın Başkan, tütmünlü oylamadan evvel lehinde söz istiyorum, oyumun rengini belli etmek için.

BAŞKAN - Hayhay efendim.

Görüşmekte olduğumuz tasarının son maddesi üzerindeki son söz, İstanbul Milletvekili Sayın Şamil Ayırım'a aittir.

Buyurun efendim. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

ŞAMIL AYRIM (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, gerçekten, yaklaşık altı saatten beri devam eden ve Türk denizciliğini çok yakından ilgilendiren ve memnuniyetle belirteceğim gibi, bütün siyasi partilerimizin de üzerinde konsensus sağladığı, bütün milletvekili arkadaşlarımızın görüş birliğinde olduğu, başka bir anlamla, Meclisimizin hepsinin birer Türk denizcisi olduğu bir ortamda, gerçekten denizciliğimiz için hayati bir yasa tasarısını çıkarıyoruz.

Bu sektörde uzun yıllar görev almış bir kardeşiniz olarak, emeği geçen bir kardeşiniz olarak, bundan sonra, ümit ediyorum ki, denizciliğimizi ilgilendiren bu derece hayati yasaları zamanında çıkararak, bir nebze olsun sektörümüzün sıkıntılarını giderelim.

Ben, bu vesileyle, gerçekten, bu çalışmalarda emeği geçen her kademedeki çok değerli milletvekili arkadaşlarıma, komisyon başkanlarına, siyasi parti temsilcilerine, sektörün temsilcilerine, hepsine candan teşekkür ediyorum ve bu arada da, sektörle ilgili birkaç hususu da, tekrar, yetkililerin hatırlaması dileğiyle ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bir İstanbul Milletvekili olarak söylüyorum: Gerçekten, İstanbul Boğazımız, son derece tehlikeli, sıkıntılı günleri her an yaşayabilir ve geçtiğimiz günlerde de İstanbul Boğazında meydana gelen kazalar hepimizi üzmüştür. Bundan yaklaşık bir ay önce, Fazilet Partili değerli milletvekili arkadaşımız Sayın Ali Coşkun, burada, radar sistemiyle ilgili bir gündem dışı konuşma yapmıştı. Hakikaten, boğazdan güvenli geçişi sağlayacak radar sisteminin bir an evvel yürürlüğe girmesini bekliyoruz. Yine memnuniyetle belirtmek isterim ki, denizcilikten sorumlu Devlet Bakanlığımızın -başta Bakanımız olmak üzere- değerli yetkilileri, bu konuyla ilgili çalışma-

ları tamamlıyorlar ve ümit ediyorum ki, 2001 yılında bu sistem tamamlanmış ve gemilerin boğazdan emniyetle geçmesi sağlanmış olacaktır.

Değerli arkadaşlarım, 1989 yılında, Gemi Sanayii Genel Müdürü iken, denizcilik sektörüyle ilgili, denizcilik bakanlığının kurulmasıyla ilgili bir deklarasyona imza atmıştık. Aradan geçen yaklaşık onbir yıl zarfında, maalesef, bugüne kadar kurulamadı. Aslında, 55 inci, 56 ncı, 57 nci hükümetlerimizinde de programlarında olan bakanlığın kurulmaması için hiçbir sebep göremiyoruz.

Biraz evvel konuşan bir arkadaşımızın karşı çıkması, zannediyorum, sektördeki sorunların zamanında halledilmemesinden dolayı, kaygılarından ileri geliyor. Değerli arkadaşım ile biz bire bir konuşursak, inanıyorum ki, kendisi de ikna olacaktır. Bu sektörde yetmişmiş çok ciddi insanlar var.

Değerli arkadaşlarım, gemi inşa sektörümüzün çok ciddi şekilde uluslararası normlara uygun gemileri inşa edebilmesi için fazla bir şey istediğimiz yok. Avrupa ülkeleri bu sektörü nasıl destekliyorsa, aynı şekilde desteklememiz lazım. Hükümetimizden de bunu bekliyoruz.

Diğer bir konumuz; biraz evvel arkadaşımız, köprü'nün açılmamasını ve oradaki gemi inşacı arkadaşların zarara uğramasını ifade etti. Ben, buradan yetkililere sesleniyorum. Bir mühendis olarak eğer bu işi beceremiyorlarsa, ben gelip bu işi yapacağım; ama, arkadaşlar, bu işi yapacak çok mühendisimiz var, çok değerli mühendis arkadaşlarımız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayrım, lütfen toparlayınız...

ŞAMİL AYRIM (Devamla) – 1 dakika Sayın Başkan.

Var; ama, iş gelip paraya dayanıyor; ama, madalyonun öbür yüzünde milyarlarca lira harcıyor. Lütfen, bu konuyu yetkililer çözsün; bu konunun daha fazla beklemeyle tahammülü yok.

Sayın Başkanım, sözlerimi bitirirken, gerçekten, bu tasarının ortaya çıkmasında emeği geçen herkese candan teşekkür ediyorum ve denizcilik uğrunda hayatını kaybedenlere -başta, Ziya Kalkavan olmak üzere- Allah'tan rahmet diliyor, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (ANAP, DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayrım.

Böylece, madde üzerindeki müzakereler tamamlanmış oldu.

17 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarı açık oylamaya tabidir.

Oylamaya geçmeden evvel, oyunun rengini, kısa, açık ve gerekçeli belli etmek üzere lehte ve aleyhte iki sayın milletvekiline söz vermeme söz konusu.

Lehte, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer Genç; buyurun efendim. (Alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının tümünün sonuna geldik. Bu tasarının maddeleri üzerinde konuşmak istemedim aslında; fakat, tabii, tasarı özellikle komisyonun kabul ettiği metinler- hem İhtüze'ye hem de Anayasaya aykırı. Biliyorsunuz, İhtüzümüzün 35 inci maddesine göre, komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tasarı ve tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul etmek zorundadırlar; yeni bir kanun teklifi niteliğinde ilaveler yapamazlar; 35 inci madde çok sarih.

Ayrıca, Anayasamızın 163 üncü maddesinde, cari ve gelecek yıl bütçelerine gider getirebilecek nitelikteki ödenek artışlarını öngören kanunların ilgili gelirlerinin de gösterilmesi gerekir. Bu hükümler incelendiğinde, bu kanunun, özellikle ek maddelerinin, hükümet teklifinde olmamasına rağmen, Plan ve Bütçe Komisyonundan da geçmemesine rağmen, bu şekilde kabul edilmesi, ben- ce, İçtüzüğe ve Anayasaya aykırıdır. Bana göre, hükümetin, bunu, ciddi olarak nazara alması la- zım. Her bakanlık kendi kendine, kendi teşkilatındaki... Yani, ben, bu zamlara karşı değilim de, bütçede bir istikrar olması lazım, bütçede bir denklik olması lazım; eğer, her bakanlık kendi ken- dine, buraya kanun getirir de kendisine uygun bir düzenleme yaparsa, bütçede denklik de kalmaz, enflasyon da kontrol altına alınamaz; bunları önce belirtmek istiyorum.

Bu arada, gemicilikle ilgili yasa tasarısı üzerinde, kendi bölgemle ilgili bir meseleyi dile getir- mek istiyorum. Biliyorsunuz, Keban Barajı yapılıncaya, özellikle Pertek, Çemişkezek ve Hozat İlçe- lerinin çevreyle ilişkileri kesildi. Burada, çok hurda iki üç feribot çalışıyor; ama, güvenlik nedeniy- le, burada, öyle an oluyor ki, askeri taburlar geçiyor; yani, o bölgedeki güvenlik nedeniyle. Şimdi, belediyelerin görevi olmamasına rağmen -tabii, ben Sayın Müsteşara gittim, bunu da izah ettim; kendisi de, bize yardımcı olacaklarını söylediler- bu hurda feribotlarla oradaki insanlar nakliye yap- mak durumunda kalıyorlar. Hem feribotlar hurda ve belediyeler de, zaten, ekonomik bakımdan çok büyük bir sıkıntı içindeler.

Özellikle, ben, hükümetten rica ediyorum; yani, hem güvenlik bakımından... Devletin birçok resmî kuruluşları burada araç götürürken para vermiyorlar, feribotlarla bedava geçiyorlar. Başka yerlerde de var. Barajların, tabii ki, elektrik üretimi bakımından ülke ekonomisine katkısı çoktur; ama, o bölge insanının yaşantısı üzerinde de çok büyük sıkıntılar yaratıyor. Mesela, bugün Per- tek'ten, Çemişkezek'ten ve Hozat'tan gelen vatandaşlarımız... İşte, saat 15.00'ten veya bazen, ola- ğüstü halin çok sıkı olduğu yerlerde saat 14.00'ten sonra feribot seferleri durduruluyordu. Düşü- nebiliyor musunuz; yani, öğleden sonra saat 14.00 veya 15.00'ten, ertesi gün saat 06.00'ya kadar, sabaha kadar, insanlar, çevreyle temas kuramıyor; hastası var, ölümcül hastalar var... Bunlar büyük sıkıntılar yaratıyordu. Ben, sayın hükümetten özellikle rica ediyorum, bu iki ilçemin feribot ihtiya- çlarını modern bir feribotla -bir veya birkaç tane- yapacak şekilde buraya bir katkıda bulunalım. Zaman zaman gölde dalga olduğunda, inanılmaz ki -özellikle Çemişkezek'te çok hurda bir feribot ça- lışıyor, özel bir kişiye ait; bir de belediyenin var- her an batma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Sayın Müsteşarımıza gittim, kendilerine de durumu arz ettim; kendisi de, Batman'daki kaynaklardan ya- rarlanacağını da söylediler; ama, bu işin daha fazla da uzamamasını istiyorum. Ben, kanunun ha- yırlı ve uğurlu olmasını istiyorum.

Tabii, ki bütün Başbakanlık teşkilatında çalışan kamu görevlileri özel bir zamlı maaş alırken, Denizcilik Müsteşarlığında çalışan kamu personelinin bu maaş zammından mahrum bırakılması yerinde değildir ve isabetli değildir; ama, biz istiyoruz ki -bugün, tümüyle kamu personeli hakika- ten çok düşük bir maaş almaktadır- bütçe gelirirken, bunları düşünelim, yüzde 15'lerle yetinmeye- lim. Esas, hükümet, bugün, birçok holdinge bağışladığı paraları, lütfen, alsın memurlara rahat bir yaşam seviyesini sağlayacak bir zam yapsın. Onu, bütçe kanunu geldiği zaman belirteceğiz.

Özellikle, bu bizim mahallindeki feribot ıslahı ve modern feribotlara kavuşturulması konusun- da hükümetin harcama yapmaktan çekinmemesini istiyorum. Çünkü, burada, devletin güvenlik kuvvetleri gidiyor. Yani, devletin güvenlik kuvvetleri gitmediği zaman... Gerçi çok şükür oralarda bugün terör bitti veya bitmek üzere, ama belli de olmaz; yine devletin güvenlik kuvvetlerinin ora- ya en seri şekilde müdahale etmesi zorunlu olduğuna göre, hükümeti yöneten kişilerce bunun, özel- likle, göz önünde tutulması ve bu ulaşımın sağlanması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Genç, lütfen, toparlayınız.

KAMER GENÇ (Devamla) – Aslında, bu Pertek ilçemizdeki insanlar, her gittiğimizde "buraya bir köprü yapalım diyorlar." İnşallah, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, o insanlarımızın bu köprü hasretini de zaman içinde gidereceğine inanıyor, hepimize saygılar sunuyorum efendim. (DSP ve MHP sıralarından "oyunun rengini belirtmedin" sesleri)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Lehte dedim.

BAŞKAN – Lehte olduğunu ilk girişte söyledi efendim.

Aleyhte konuşacak varsa söz vereceğim?... Olmadığı anlaşıldı.

Tasarımın tümünün açık oylamaya tabi olduğunu arz etmiştim.

Şimdi, açık oylamanın şekli konusunda iradenizi belli etmenizi istirham edeceğim: Açık oylamanın elektronik cihazla yapılmasını uygun görenler lütfen işaret etsinler... Uygun görmeyenler... Uygun görülmemiştir.

Oylama için 5 dakika süre vereceğim.

Cihaza giremeyenler, lütfen, yardım istesinler.

Vekâleten oy kullanacak sayın bakanlar da pusulaları doldurarak, bu süre zarfında Başkanlığa, lütfen, ulaştırınsınlar.

Süre başlamıştır; buyurun efendim.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yapılan oylama sonucunda, 223 sayın milletvekilimiz oy kullanmış; 2 milletvekilimiz ret, 220 milletvekilimiz ise kabul istikametinde iradelerini beyan etmişlerdir. 1 mütekerrer oy kullanılmıştır. (DSP, MHP ve ANAP sıralarından alkışlar)

Böylece, tasarının tümü kanunlaşmıştır; ülkemize, milletimize, denizcilerimize ve Müsteşarlığımıza hayırlı olsun.

Sayın Bakan teşekkür konuşması yapacaklardır.

Devlet Bakanı Sayın Abdulhalûk Mehmet Çay'ı mikrofona davet ediyorum.

Buyurun efendim. (MHP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI ABDULHALÛK MEHMET ÇAY (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımıza bağlı Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanan Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısının Yüce Meclisçe kabul edilmesinden dolayı huzurlarınıza gelmiş bulunmaktayım. Türk denizciliğine soluk aldıracak, uluslararası rekabet gücünü artıracak, denizcilik sektörüne kolaylıklar sağlayacak, ikinci Gemi Sicilinin hazırlanmasında emeği geçenlere, hazırladığı günden itibaren bu tasarıya yakın ilgisini esirgemeyen, bize destek veren, şevk veren değişik komisyonlardaki üye milletvekili arkadaşlarımıza teşekkürü bir borç biliyoruz.

Bu vesileyle, Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununun ülkemize, denizcilik camiasına hayırlı olmasını diliyor, Yüce Meclisin siz değerli üyelerine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Devlet Bakanımız Sayın Abdulhalûk Mehmet Çay'a teşekkür ediyoruz.

Tekrar hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, daha önce aldığımız karar gereğince, saat 19.00'dan 20.00'ye kadar ara vermemiz gerekiyordu; bu müzakereleri kesmemek için vermemiştik. Bundan sonra da ara verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Ara verilmemesi kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporunun müzakerelerine başlıyoruz.

2. - *Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/584) (S. Sayısı : 293) (1)*

BAŞKAN - Hükümet?.. Burada.

Komisyon?.. Burada.

Komisyon raporunun okunup okunmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Raporun okunması kabul edilmemiştir.

Tasarının tümü üzerindeki müzakerelere başlıyoruz.

Gruplar adına ilk söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Samsun Milletvekili Sayın Kemal Kabataş'a ait.

Buyurun Sayın Kabataş.

Süreniz 20 dakika.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 293 sıra sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bankalar Kanunu, daha doğrusu, bankacılık sektörüyle ilgili sorunlar, konular, yorumlar, değerlendirmeler, son bir yıldır, çok yoğun şekilde, Türk ekonomi yönetiminin ve Türk siyasetinin gündeminde yer almaktadır. Bunun, kendine özgü nedenleri var. Türk bankacılık sektörünün önemli sorunları var; kendi iç yapısından kaynaklanan sorunları var, genel ekonomik sorunlardan kaynaklanan önemli sorunları ve bunların sonuçları var, uluslararası piyasalardan yansıyan sorunları var.

Bankacılık sektörü, Türkiye'nin en büyük sektörü, en güçlü sektörü, en likit sektörü ve gerçek anlamda dünyaya ve uluslararası sisteme entegre olmuş en açık sektörü; rekabete açık ve uluslararası gelişmelere, iletişime, etkileşime açık bir sektör.

Bu yaklaşım içinde, bankalara ilişkin düzenlemeler konusunda değişiklikler yapılması, yeni düzenlemeler getirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır; ancak, bu konuda, hükümetler, geçen yıl özellikle, getirilecek sistem, önerilecek model ve yapılacak düzenlemelerin içeriği konusunda ortak bir noktaya gelememiş ve böylece, müteaddit denemeler sonuçsuz kalmış, 18 Nisan seçimlerinin akabinde, Anayasa Mahkemesinin muhtelif iptal kararlarının yarattığı boşluk da dikkate alınarak, hükümet, alelacele, çok çabuk, çok acil ve hızlı sonuçlandırılması talebiyle, çok geniş hükümler içeren ve 3182 sayılı Bankalar Kanununu tümüyle yürürlükten kaldıran bir tasarımı hızla Meclis gündemine getirmiş, gece geç saatlere kadar çalışılmış ve bir yasal boşluk yaratılmaması görüşüyle, tasarımı, 23 Haziran 1999 tarihinde yürürlüğe konulmuştur ve böylece, mali sektörde reform, mali sektör reformu başlığıyla, yeni, iddialı bir düzenleme, Türk mali sektörü için geniş ve farklı hükümler içeren bir yapıda yürürlüğe konulmuştur.

(1) 293. S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

O günkü görüşmelerde, o günkü aceleci yaklaşım içinde bizim bu tasarıya ciddi itirazlarımız olmuştur; çünkü, bu tasarı, Türk malı sisteminin yönetiminde yeni yaklaşımlar, yeni görüşler çerçevesinde yeni bir tarzı gündeme getirmiş, yeni bir organizasyonu ortaya koymuştur. Bunun uygulanabilir olmadığı konusunda bizim ciddi eletirilerimiz vardır, ciddi eletirilerimiz olmuştur ve bu eleştirilerde haklı olduğumuzu, bugün üzülerek görüyoruz.

23 Haziran 1999'da yürürlüğe giren kanunla getirilen yeni sistemin tek ve önemli, yetkili organizasyonu olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ve Kurulu oluturulamamıtır. Üç aylık süre geçmiş Kurula yeler atanamamıtır. Kurul teşekkül etmemiş, kurum teşekkül etmemiş ve getirilen düzenlemelerin tamamı büyük ölçüde askıya alınmıştır ve bugün, çok büyük ölçüde, önemli ölçüde getirilen bu düzenleme revize edilerek yeniden yürürlüğe konulmak istenmektedir.

Bu değişiklikler nereden kaynaklanıyor, niçin, daha 23 Haziranda yürürlüğe koyduğumuz tasarıyı, çok temel bir düzenlemeyi içeren bu kanunu değitiriyoruz? Bunlar, temel kanunlardır; çok sık ve kolay değişmez, önemli kanunlardır. Bu değişiklik ihtiyacı niçin doğdu? Kısaca bunlara değinmek istiyorum:

Değerli milletvekilleri, bizim itiraz ettiğimiz nokta uydu: 5 ayrı kurumdan gelen, 7 değişik eğitimde, değişik statüde, değişik birikimde olan insanlardan oluşacak bir kurulla, bankacılık sektörünün ynetilemeyeceğini, böyle bir kurulun oluşturulmasında ciddi sorunlar olacağını ifade etmiştik. Nitekim, yaşanan olaylar, bizim bu tespitlerimizin doğru ve haklı olduğunu gösterdi. Hükümet, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunu atamadı ya da atayamadı.

Siyasetten arındırılmış otonom bir yapı, otonom bir yönetim, ağda bir kurul, otonom yapıda, bağmsız yapıda, siyasetten arındırılmış bir kurum oluurma iddiasıyla getirilen düzenleme, maalesef, siyasetin yeni tartışma alanı haline dnmtr. Çeşitli partilerden, koalisyon ortağı partilerden siyasi kimliği olan değerli kişiler, bu kurula ye olmak, bu kurulda görev almak için, âdetâ, yeni bir yarı balatmıtır. Sonuçta hükümet, bu kurulu bu Şekilde teşekkül ettirmeme konusunda bir karar vermiş, yasal sreye rağmen  aylık sürede kurulu atamamıtır. Böylece, siyaset içinde mi, dışında mı tartışması, yeni bir tartışmayı balatmıtır. Şimdi getirilen modeli biraz sonra arz edeceğim. Bu defa konu, gerçekten, siyasetin merkezine taşınmaktadır.

Tabii, ikinci konu Şudur: Türkiye'nin gündeminde uzun zamandır malı sektör reformu yatıyor. Malı sektörün sürükleyici kurumları, dinamosu bankalardır, bankacılık sektörüdür. Bankacılık sektöründe reform yapılması konusunda öteden beri IMF'yle yürütülmekte olan stand-by çalışmaları, görüşmeleri, gündemin çok önemli bir maddesi haline getirilmiştir. IMF, Türkiye'de bankacılık sektörünün reforme edilmesini ve bu konuda ciddi adımlar atılmasını nermi, bankacılık sistemi üzerinde alımı, bankalarla grm ve Haziran 1999'da yürürlüğe konulacak tasarı üzerinde yapılacak değişiklikleri, revizyonu, âdetâ, satırbalarıyla, noktasına, virgülüne kadar dizayn etmiş ve hükümetin önüne koymuştur.

Bugün grtğmz tasarının, 22 Aralık 1999 tarihine kadar yasalaması ve IMF'nin önerdiği çerçevede yasalaması konusunda kesin mutabakat vardır. Bu mutabakat uyarınca, bu düzenleme getirilmiştir. Kabul görecektir ve 22 Aralık öncesinde, stand-by'n, IMF board'unda onaylandığı saatten önce yürürlüğe girecektir. Beklenti budur, program budur, getirilen düzenleme budur.

IMF, yapılacak düzenlemeler konusunda telkinde bulunmamış, düzenlemeleri bizzat dizayn etmiştir ve hükümet, bu anlaşmadan fedakrlık edemeyeceğine, vazgeemeyeceğine göre, bu getirilen değişiklikleri aynen onaylamış ve yasalamak üzere, Yüce Meclise sunmuştur. Değişiklik geresi budur, hadise de budur.

Yeni getirilen sistemde siyasetle ilişki nasıl kuruluyor, buna değinmek istiyorum; çinkü, bu defa, yeni bir modeli deniyoruz. Terk ettiğimiz bir modelden, bankacılık sektörünün yönetiminde, yeni bir modele geçiyoruz. Bu defa, şu anda yürürlükte olan Hazine, Maliye, DPT, SPK ve Bankalar Birliği tarafının önerdiği adaylar arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek 7 kişi yerine, ilgili bakan -şu anda fiilen- ve bundan sonrası için de Hazineden sorumlu Devlet Bakanımızın önereceği en az 3'ü -bankacılık deneyimi olan, bankacılık tecrübesi olan 3 üye- bankacı olmak kaydıyla 7 kişi, tek bir bakan, tek bir kurum tarafından hükümete önerilecek ve bu 7 kişi, Bakanlar Kurulu tarafından süper yetkilerle, süper kurul olarak atanacaktır.

Öntümüzdeki model budur ve bu yaklaşım içinde, tasarının tümü taranmış, Bakanlar Kuruluna Haziran 1999'da yapılan değişiklikle bırakılmış olan yetkilerin tamamı, büyük bir itina ve özenle, yeni oluşturulacak siyasi kararlar, siyasi hüviyeti olan sayın bakanın önerisi üzerine, tümüyle siyasi yapıda olan bir kurul, Bakanlar Kurulu tarafından atanacaktır. Böylece, Türk mali sisteminin, Türk bankacılık sisteminin yönetiminde, denetiminde, düzenlenmesinde birinci derecede yetkili ve görevli olan kurul, Bakanlar Kuruluna verilmiş tüm yetkileri kullanır hale gelecektir. Bu yetkiler içinde, bankaların açılması, bankaların tasfiyesi, kapatılması ve sektörle ilgili tüm görev ve yetkiler vardır.

Böyle bir modelin, gerçekten bizim düşündüğümüz otonom, bağımsız ve siyasi, her türlü müdahaleden arındırılmış bir yapıda sektörün sorunlarını çözebileceği, sektörü rehabilite edebileceği konusunda ciddi endişeler vardır. Bu, artık, Türkiye'de öteden beri bilinen siyasi yapı içindeki atanmanın tipik bir örneğidir. Sayın bakan ya da bakanlar, kendi anlayışlarına, düşüncelerine, yaklaşımlarına, gözlemlerine dayanarak, bu 7 değerli kişiyi seçecek, 6 yıl süreyle de bu kurula, Bakanlar Kurulu kararıyla atayacaklardır. Eğer, bu sistem, bu atama modeli siyasetin içinde değilse, siyasetin içinde kalan atama modeli nedir; ben bunu biliyor değilim.

Değerli milletvekilleri, tabii, burada, başka bir konuyu tartışmak ihtiyacı var. Bu 7 kişilik kurul, mali sektörle ilgili, bilinen bilinmeyen, akla gelen gelmeyen her konuda her türlü tedbiri almayı, düzenlemeyi yapmaya yetkili; politikaları oluşturacak ve uygulayacak.

Yine, şunu açıklıkla sormak ve ifade etmek gerekiyor: Türkiye'de genel ekonomik politikayı dizayn etmek ve uygulamak, sonuçlarına da katlanmak, siyasetin ve hükümetlerin işidir. Bu kurulun, Türkiye'nin en büyük sektörünü, Türkiye'nin en öncelikli ve önemli sektörünü yönetme, denetleme, düzenleme konusunda ortaya koyacağı tavır ve politikaları, ekonominin genel ekonomik politikalarıyla, uygulamalarıyla kim, ne şekilde bağdaştıracaktır? Bu konuda, tasarıda hiçbir referans, hiçbir ipucu yoktur. Dolayısıyla, biz, mali sektör için, âdeta, Bakanlar Kurulu gücünde, yetkisinde yeni bir kurul, yeni bir board oluşturuyoruz. Hükümetin görev ve sorumluluk alanında kalan genel ekonomik politika ile bu kurulun ortaya koyacağı mali sektöre ilişkin politikaların ve uygulamaların ne ölçüde bağdaştırılabileceği konusu, gerçekten, tartışılmaya, irdelenmeye değer niteliktedir.

Bankacılık sektöründe ciddi ve ağır sorunların yaşandığı bir dönemde, genel ekonomik ve mali politikalarından tümüyle bağımsız karar alan, karar alma ve aldığı kararların sonuçları hakkında kimseye hesap verme yükümlülüğü olmayan, böylesine laiyüsel, böylesine Türk tanımı içinde bağımsız bir kurulun çalışmalarının sonuçları ne olacaktır; böylesine sancılı sorunlarla karşı karşıya bulunduğumuz bu ortamda, 7 kişilik bu süper yetkili kurul, sisteme, sektöre, ülkeye, hangi standartlarda, ne ölçüde çözüm üretecektir, sorunları çözecektir; bunu hep beraber göreceğiz. Türkiye, bu modelle, yepyeni bir deneme, yepyeni bir riskli yönetim modelini gündeme getirmiş bulunuyor. Bunun sonuçlarını, öntümüzdeki günlerde hep birlikte değerlendireceğiz.

Bu önemi nedeniyle, kurulun yapısı ve fonksiyonları açısından üzerinde fazlaca durdum. Getirilen başka düzenlemeler var, fevkalade önemli düzenlemeler var tasarıda. Bu düzenlemelerin ba-

şında, öteden beri, eski, 3182 sayılı Yasanın 38 inci maddesi diye bildiğimiz kredi sınırlamalarıyla ilgili düzenlemeler var. Burada yepyeni bir model ve yaklaşım getiriliyor; yani, bir bankanın bir gerçek veya tüzel kişiye vereceği kredilerin toplamı, özkaynaklarının yüzde 25'iyle sınırlandırılıyor. İlk bakışta, bu çok normal ve makul bir sınırlama gibi geliyor; ama, burada, kredi tanımı değiştiriliyor ve bankaların ortaklık payları da -yani, teknik anlamıyla iştirakleri de- artık, teşvik edilmesi gereken bir yatırım alanı, organizasyon alanı değil, bankaların kredi verdiği alanlar olarak kabul ediliyor ve kredi tanımı içine alınıyor. Bu, tabii, bugünkü bankacılık sektörünün yapısıyla uyumlu bir yaklaşım değil. Banka iştiraklerini -ki, banka bilançolarında çok büyük bir ağırlığa sahiptir- değerleri itibariyle kredi diye tanımlarsanız ve bu tanıma ayrıca dolaylı kredileri de eklerseniz, sonuçta, karşınıza, bugünkü bankaların bilançoları açısından fevkalade yüksek rakamlar çıkar. Bu rakamlarla yüzde 25 özkaynak rakamını mukayese edemezsiniz. Nedir getirilmek istenen sistem; bankalar iştiraklerini tasfiye edecekler ve bu getirilen yeni modele uyacaklardır. Ne kadar zamanda uyacaklardır; 6 yılda uyacaklardır. 6 yılda uyulamayacağı bilinmektedir. Bankacılık sektörünün ve Bankalar Birliğinin bu uygulamaya ciddi itirazları vardır; çünkü, getirilen model test edilmiş, banka bilançoları üzerinde denenmiş değildir. Bir yönüyle Avrupa Birliği kriterlerine uyumlu gibi görünüyor; ama, Avrupa Birliği kriterlerinde, ortaklık paylarının kredi sayılması şeklinde bir uygulama yok. Bankacılık sektörü âdeta bir kısıp alınıyor; kredilerini daraltması yönünde ve iştiraklerini tasfiye etmesi yönünde müthiş bir baskıyla karşı karşıya.

Tabii, burada başka bir şey daha yapıyor. Dolaylı kredi, fevkalade önemli bir tanım, bizim bankacılık sistematiğimizde çok iyi tanımlanmış bir uygulama. Bu tanımlama kaldırılıyor ve dolaylı kredinin ne olduğu, ne olmadığı, nasıl uygulanacağı konusu tümüyle kurulun yetkisine bırakılıyor. Kurul, bu ilişkileri -yani, kredi limitlerini- belirlerken, dolaylı kredi tanımını kendisi yapacak, kendisi uygulayacak, getirilen tanımlara uyulmaması halinde de müeyyide uygulayacak. Böylece, bugüne kadar kanunla getirdiğimiz tüm tanımları ve limitleri kaldırıyor ve müeyyide uygulamak da dahil, bu konuda kurulu yetkili hale getiriyoruz. Bunun nasıl uygulanacağı, sektörde ne tür sancılar yaratacağı önümüzdeki günlerde yaşanarak öğrenilecek ve görülecektir.

Tabii, burada, şunu bir kez daha vurgulamak istiyorum: Türkiye, iştirakler politikasını uygularken banka kredileri aracılığıyla, çok ciddi bir sanayi yaratmış, çok ciddi kurumlar yaratmıştır. Bu sistemden, şimdi, geri adım atıyoruz. Bu sistemden geri adım atarken, gerçekte şunu anlamamız lazım: Bugüne kadar getirdiğimiz politikanın önünü kesiyor, bu yanlışdır diyoruz. Bu yanlıştan dönüştürme, hiç değilse, bankalara, yeteri kadar süre ve bu sisteme uyum açısından zaman tanımalıyız diye düşünüyorum.

Bir şeyi daha ifade etmek istiyorum: Tabii, bu tasarıyla bankaların bugün birinci derecede ihtiyaç duyduğu, sektörün birinci derecede ihtiyaç duyduğu rehabilitasyon, bugünün zorluklarını aşacak bir yapıya dönüştürme stratejisinden tümüyle vazgeçiliyor; yani, Haziran 1999'da kabul ettiğimiz modeli tamamen terk ediyoruz. Bundan böyle, kurul, bankaları rehabilitasyona tabi tutmama, hızlandırılmış bir yapıda, belli kriterlere, denetim sonuçlarına bakarak "hastane" diye tarif ettiğimiz fona hızla aktaracak. Benim endişem şudur: Buradaki büyük birikim, fondaki banka sayısının artması, devleti, bankacılıkta, yeni bankalar edinmek ve yeni bir devletleştirme operasyonu ile karşı karşıya getirecektir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen, 2 dakika içerisinde toparlayınız efendim.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu bankaları, malî bünyesinde sorunu olan bankaları hızla, hızlandırılmış bir tempoyla fona aktarmak ve fonda rehabilite etmek, tümüyle yanlış bir stratejidir; çünkü, bankanın fona aktarılma-

sı, bankanın kimlik kaybıdır, ölüm fermanının imzalanmasıdır. Bu tedavinin, bu rehabilitasyonun fonda yapılması fevkalade zordur. Bugün yürürlükte olan ve değiştirilmesi istenen modelde, devlet-Hazine-Merkez Bankası ya da bugünkü şekliyle fon, bir şekilde, bankaların, fona aktarılmadan önce rehabilite edilmesini, sağlığına kavuşturulmasını destekliyordu. Bundan böyle kurum; kurul, bu anlamda, rutin bir görev yapacak, derhal, hızlı bir trafikle bankaları fona aktaracaktır. Fon yönetilemez, içinden çıkılmaz bir yapıya dönüştürülecektir. Ben, bunun endişelerini taşıyorum. Burada ifade etmek istiyorum: Bu, yanlış bir stratejidir. Memurların ve kurumun, kurulun bir anlamda sorumluluktan kaçınmasıdır. Fon kapsamı içinde, fon statüsü içinde bu rehabilitasyonun yapılması fevkalade zordur; mevcut uygulamalar başarılı değildir, mevcut uygulamalar sıkıntılıdır; devlet ve fon, üç bankayla başa çıkamamıştır ve çıkamamaktadır.

Son olarak, bir şeye işaret etmek istiyorum: Bu tasarı, bu düzenleme, bankacılık sektöründe yüzde 45 paya sahip olan kamu bankalarını hiçbir şekilde ilgilendirmiyor. Bu kurulun, kamu bankacılığıyla hiçbir ilişkisi ve yetkisi maalesef yok. Böylesine rekabete açık bir ortamda, sistemin yüzde 45'ini bu ağır ve radikal düzenlemelerin dışında tutuyorsanız, bunu, piyasa sistemiyle, piyasa mantığıyla bağdaştırmanız mümkün değil. Dolayısıyla, devlet bankacılığı bir ölçüde ve çok büyük ölçüde korunmakta ve sorunlarıyla başbaşa bırakılmaktadır. Bir sistemin yüzde 45'ini rehabilitasyon ve yenilemenin dışında tutarak, işin içinden çıkamazsınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kabataş, son cümleler için mikrofonu tekrar açıyorum.

KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Bu hususa da işaret etmek ve bu çifte standart yaklaşımından vazgeçilmesi temennimi, bir kez daha, altın çizerek ortaya koymak istiyorum.

Sözünü uzattım. Teşekkür ediyorum. Her şeye rağmen, sektöre, Türkiye'de bugün herkesin bir anlamda karşısında görüldüğü, ama, kimsenin vazgeçemeyeceği bu büyük sektöre hayırlı olmasını diliyorum.

Saygı sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kabataş.

Gruplar adına, ikinci söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Hayrettin Özdemir'e ait.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

MHP GRUBU ADINA HAYRETTİN ÖZDEMİR (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına, görüşülmekte olan Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı hakkında düşüncelerimi ifade edeceğim.

4389 sayılı Bankalar Kanunu, 18.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş ve 23.6.1999 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu kanunla, konuya ilişkin uluslararası uygulamalara paralel olarak banka denetim ve gözetim yetkisinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen siyasi otoriteden bağımsız karar alma yetkisine ve idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum oluşturulmuş olmasına rağmen, banka kuruluş izni verilmesi ve faaliyet izninin kaldırılması gibi temel yetkiler Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Ancak, konuya ilişkin uluslararası uygulamalar, bu tür kurumların faaliyetlerinin siyasi iradeden tümüyle bağımsız bir şekilde yürütülmesini öngörmektedir. Bu defa yapılan değişiklikle, bankalarla ilgili ola-

rak kuruluştan tasfiyeye kadar olan süreçte alınması gereken kararların tamamı, sözü edilen kurumun karar organı olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yetkisine bırakılmıştır.

Bankaların kullanılabilecekleri kredilerle ilgili olarak 4389 sayılı Kanunla getirilen hükümlerle Avrupa Birliği standartlarına büyük ölçüde paralellik sağlanmış olmakla birlikte, yapılan son değişikliklerle, mevzuatımız, konuya ilişkin Avrupa Birliği mevzuatına bütünüyle uyumlu hale getirilmekte; konsolide denetim ilkeleri, daha açık ve kapsamlı olarak düzenlenmektedir.

4389 sayılı Kanunla ayrıntılı olarak düzenlenmiş bulunan, sistemde faaliyet gösteren bankaların mali bünyelerinde meydana gelebilecek zafiyet nedenlerinin belirlenmesi ve buna göre gerekli önlemlerin süratle alınarak uygulamaya konulmasına ilişkin hükümler daha kapsamlı hale getirilmekte; alınan önlemlere rağmen mali bünyeleri iyileştirilemeyen bankaların, gerektiğinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilerek rehabilitasyona tabi tutulmalarına ve yeniden yapılandırılmalarına imkân sağlanarak, bazı bankalarımızda ortaya çıkabilecek sorunların sistem bütününe sırayet etmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; getirilen bu kanun tasarısıyla yapılan değişiklik ve yenilikleri şöyle sıralayabiliriz:

4389 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları değiştirilerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin usul yeniden düzenlenmekte, bankacılığın özel bir uzmanlık alanı olduğu dikkate alınarak üyelerin en az beşinin bankacılık ve finans alanında 10 yıllık deneyim sahibi olması şartı getirilmekte, ayrıca, kurul üyeliğinden ayrılan kişilere getirilen 3 yıllık çalışma yasağı 2 yıla indirilmektedir.

Ayrıca, kurul üyelerinin göreve başlamadan önce sahip oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhrî hisusları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmaları zorunlu hale getirilmiş, durumlarını bu fıkraya uygun hale getirmeyen üyelerin üyelikten çekilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

3 üncü maddenin (8) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerle, görevleriyle ilgili olarak soruşturmanın, kurul üyeleri için ilgili bakanın, kurum personeli içinse kurulun izin vermesi kaydıyla, genel hükümlere göre yapılması sağlanmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişikliklerle, Türkiye'de bir bankanın kurulmasına veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın Türkiye'de ilk şubesinin açılmasına izin verilmesi ve buna ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi yetkisi, Bakanlar Kurulundan alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

Ayrıca, 14 üncü madde uyarınca işlem yapılan bankalarda, yüzde 10'un altında kalmış olmasına rağmen yönetim veya denetim kurullarına üye belirlenme imtiyazı veren pay sahipleri de kapsama alınarak, 8 inci maddenin (2) numaralı fıkrasıyla uyum sağlanmıştır. Banka sermayesinin yüzde 10'una veya daha fazlasına sahip tüzelkişilerin sermaye devirleri kurulun iznine bağlanmış ve 8 inci maddenin (c) fıkrası yeniden düzenlenmiştir.

4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin çeşitli fıkralarında değişikliklere gidilerek kredi tanımını genişletilmiş; her türlü ortaklık payları, izlendiği hesaba bakılmaksızın, bu kanun uygulamasında kredi sayılmıştır. Dolaylı kredi sınırı yüzde 50'den yüzde 25'e indirilmiş; dolaylı pay sahipliği, kredi ve iştirak tanımları ile gayri nakdi kredilerinin dikkate alınma oranlarının belirlenmesi kurula bırakılmıştır. Kredi limitlerinden istisna tutulacak işlemlerin kapsamı daraltılmış; bankaların ortakları ve iştiraklerine açılacak kredilere ilişkin sınırlar kaldırılarak, bunlar, genel sınırlamala-

ra tabi tutulmuştur. Bankaların kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak, miktarı belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla ayıracakları karşılıklara ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi, Bakanlar Kurulundan alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

4389 sayılı Bankalar Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendindeki, bankaların mali kurumlar dışındaki kuruluşlara iştirak etmelerine ilişkin sınırlama, her türlü ortaklık paylarının kredi tanımı içerisinde alınmasına uygun olarak kaldırılmıştır.

Yine, Bankalar Kanununun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası değiştirilmek suretiyle, konsolide denetime ilişkin hükümler uluslararası uygulamalara paralel hale getirilmiştir. Tasarıda yer verilen bu hükmün temel amacı, her ne şekilde ve surette olursa olsun, banka açısından risk doğurma ihtimali bulunan işlemlerin tamamı, risk dağılımı prensipleri çerçevesinde değerlendirilmesine imkân sağlamaktadır.

Yine, tasarının 7 nci maddesiyle, 4389 sayılı Kanunun "denetlemeler sonucu alınacak tedbirler" başlıklı 14 üncü maddesinin 2, 3, 4 ve 5 numaralı fıkraları yeniden düzenlenmiştir; ayrıca, bu maddeye 6 ncı ve 7 nci fıkralar eklenmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 57 nci cumhuriyet hükümetimizin Meclise getirmiş olduğu bu tasarıyla, banka mali bünyelerine ilişkin muhtelif sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik tedbirler bir fıkra altında birleştirilmiş; mali bünyelerindeki problemleri giderilmeyen bankaların ortaklık haklarıyla birlikte yönetim ve denetiminin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ya da bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına imkân sağlanmış; yine, ortakların, banka kaynaklarını, bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan ya da dolaylı olarak kendi lehlerine kullanmaları ve bu şekilde bankayı zarara uğratmaları halinde, bunların, temettü hariç, ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetiminin fona devredilmesine imkân sağlanmış; yönetim ve denetimi ya da hisseleri kendisine devredilen bankalarla ilgili olarak fonun yetkileri düzenlenmiştir. Ayrıca, maddeyle, bankaların bankacılık yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin yetki Bakanlar Kurulundan alınarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

4389 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasına eklenen hükümlerle, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun görevlerine ilave yetkiler verilmiş, fonun, ek tedbirleri gerektiren olağanüstü hallerin ortaya çıkması halinde, Hazine Müsteşarlığı ve kurumun müştereken belirlenmesi kaydıyla, uzun vadeli borçlanabilmesi ve kurulun talebi halinde Merkez Bankasının avans verilmesi imkânı getirilmiştir. Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususları belirleme yetkisi Bakanlar Kurulundan alınarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

Bir bankanın, bankacılık yapma ve mevduat kabul etme yetkilerinin kaldırılması, birleşme ve devirlere ilişkin esas ve usullerin belirlenmesinde yetki Bakanlar Kurulundan alınarak, yine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 11 inci maddesiyle, mevduat kabul etmeyen bankaların tabi olmayacakları hükümler, yapılan değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. Bu bankaların karşılık yükümlülüklerinden muaf tutulmaları sağlanmıştır. Özel finans kurumu adı altında faaliyet gösteren kuruluşları, sağlam bir hukukî altyapıya kavuşmalarını teminen, bu kanuna tabi tutulmuş ve tabi olunmayan hükümler ayrıca belirlenmiştir. Kurum, bu kanun hükümleri çerçevesinde, bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özellikleri dikkate alınarak, her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Özel finans kurumları açısından emtia veya

gayrimenkullerin finansal kiralınması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de, bu kanuna göre, kredi olarak kabul edilmektedir.

Bu kurumların özel cari hesaplar ve kâr-zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla topladıkları fonlar ve diğer taahhütleri, 1211 sayılı Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin 2 numaralı paragrafının (a) bendi hükümlerine tabidir.

Tasarıyla, Türk Ceza Kanununun emniyeti suiistimal ve dolandırıcılıkla ilgili hükümlerini düzenleyen maddelerinde belirtilen fiillerin, kamu fonları emanet edilen bankaların yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya diğer personeli veya bankanın sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 10'undan fazlasına sahip olan ortaklarınca işlenmesi halinde daha ağır bir cezaya çarptırılarak, caydırıcılığın sağlanması ve kamu vicdanının rahatlatılması öngörülmüştür.

Nitekim, bir bankanın faaliyetlerini etkileyecek şekilde zarara uğratılması veya kamu fonlarında oluşan banka kaynaklarının menfaat temini amacıyla, gerçekte ehil ve dürüst kişiler olması gereken bu kişilerce kullanılması veya kullandırılması halinde, genel hükümlere göre daha ağır cezalara çarptırılması, birçok devlet tarafından öngörülen, caydırıcı niteliği yüksek bir tedbir olarak karşımıza çıkmaktadır. Faillerin, sadece mensubu ya da ortağı oldukları bankadan, doğrudan veya dolaylı olarak kendileri ya da başkaları lehine menfaat temin etmeleri veya mensubu oldukları bankanın zararına sebep olmaları halinde bu hükümlerin uygulanması öngörülmüştür. Bu kanunla, Bankalar Kanununa eklenen suçlar kapsamında yer almayan diğer suçlar, genel hükümlere göre işleme tabi tutulacaktır.

Tasarının 15 inci maddesiyle, 4389 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri değiştirilmiştir.

Yine, Bankalar Kanununda -4389 sayılı yasada- yer alan kurul başkan ve üyelerinin, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde atanması ve kurumun bir yıl içerisinde faaliyete geçmesi hususları "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkan ve üyelerinin 31.3.2000 tarihine kadar atanmaları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun ise 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçmesi" şeklinde değiştirilmiş ve hüküm altına alınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 16 ncı maddesiyle, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ıncı maddesinin (II/d) bendi değiştirilerek, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan veya Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara, şartları banka tarafından karşılanmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilmesi sağlanmıştır. Kendisine kredi verilen bankalarla ilgili olarak, bankanın, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde, banka, verilen kredi miktarıyla sınırlı olmak üzere, iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla katılabilecektir.

Yine, tasarıyla, özel finans kurumlarının kurulması, faaliyetleri ve tasfiyelerine ilişkin esas ve usullere dair Bakanlar Kurulu kararı ile bu karara dayanılarak çıkarılan bütün mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren özel finans kurumları, mevcut durumlarını, 4389 sayılı Bankalar Kanununa tabi oldukları maddelere iki yıl içerisinde intibak ettirmek zorundadırlar. Bu süre içerisinde intibak sağlamayan özel finans kurumlarının genel hükümlere göre tasfiye edileceği hüküm altına alınmıştır. Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, bankalarda ilgili alınacak her türlü tedbirleri kararlaştırmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır. Bu tedbirlerle ilişkin Bakanlar Kurulu kararının ilgili bakan tarafından yürütülmesi hüküm altına alınmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bu tasarının lehinde oy kullanacağımızı bildirir; şahsım ve Grubum adına, Yüce Heyetinize saygılar sunarım. (MHP, DSP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özdemir.

Gruplar adına üçüncü söz, Fazilet Partisi Grubu adına, İstanbul Milletvekili Sayın Ali Coşkun'un.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

FP GRUBU ADINA ALİ COŞKUN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Fazilet Partisi Grubu adına, Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı hakkında görüşlerimizi bildirmek üzere söz almış bulunuyorum ve bütün Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, yakında kaybettiğimiz Milliyetçi Hareket Partisi Çanakkale Milletvekili aziz kardeşimiz Sıtkı Turan Beye, Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, hepimizin başı sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, 2000 yılına ait bütçenin görüşüleceği şu günlerde karşılaştığımız tablo, ekonomimizin ne denli bir bunalım içerisinde olduğunu bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. Bu bakımdan, ekonominin içinde altyapıyı oluşturan, mali piyasaların en önemli kuruluşları olan bankaların, hangi ortamda çalıştığını anlama bakımından, müsaadenizle, ekonomimizin durumunu gösterecek bazı göstergeleri hatırlatmak istiyorum.

Ekim ayı sonu itibariyle gayri safi milli hâsılada yüzde 6,5'lik bir gerileme vardır; yani, Türk ekonomisi küçülmüştür, Türk Halkı fakirleşmiştir. Sanayide yüzde 5,2'lik bir küçülme vardır. Üretim sanayiinde yüzde 8,3'lük küçülme, madencilikte ise yüzde 14'lük küçülme yaşanmıştır. Sadece 2,8'lik bir artış, elektrik enerjisinde olmuştur; normalde, bu artış, geçen yıllara baktığımızda, yüzde 10-12 civarındadır.

Bütçeye baktığımızda; 1999 yılı bütçesinde, ekim ayı sonu itibariyle, 1998 yılı bütçesinin aynı dönemine göre, giderlerde yüzde 84, gelirlerde yüzde 53, bütçe dengesinde ise yüzde 181 değişim olmuştur. Böylece, ekonominin fevkalade kötüye gittiği görülmektedir. Giderlerde yüzde 84'lük bir artış yaşanırken, tüketici fiyatlarında yüzde 56'lık, toptan eşya fiyatlarında ise yüzde 64'lük bir endekse karşı karşıyayız. İhracatta yüzde 7'lik bir küçülme, ithalatta yüzde 18'lik bir küçülme, dışticarete ise yüzde 33'lük bir küçülme yaşandı. Ödemeler dengesi açık vermiştir; ithalattaki bu küçülmeye rağmen, başabaş seviyesinde açık vermiştir.

Borçlara gelince; ekonomiyi karabulut gibi saran iç borçlar, 21 katrilyon 641 trilyon lira; bu, kamu bankalarının görev zararlarıyla birlikte, aşağı yukarı 50 milyar doları aşiyor. Dış borçlar ise, yüzde 75'i uzun vadeli, yüzde 25'i de kısa vadeli olmak üzere, toplam 104 milyar dolar civarında.

Gayri safi milli hâsılamız içinde bu borçların tamamı yüzde 75 oranında yer almaktadır. Dünya Bankası ve IMF, bu oranın yüzde 60'ı geçmemesi konusunda önerilerde bulunmuştur.

Döviz-Türk Lirası değişimine baktığımızda; oniki aylık değişim, dolarda yüzde 64 civarındadır, DM'de yüzde 49,3 olarak yaşanmıştır. Döviz sepetine baktığımızda, geçmiş dönemde, dolar artışı 1,5 DM olarak yapılan hesapta, onbir aylık dönemde yüzde 50, oniki aylık ortalama yüzde 60,5'tir.

Bunu günün için söylüyorum: Merkez Bankası Başkanımız, hakikaten, mesleğinde fevkalade başarılı bir başkandır; geçenlerde, para politikalarını, döviz politikalarını açıkladı. Şimdi, dövizdeki yüzde 60'lık bir değişimin yaşandığı ortamda, enflasyonun yüzde 64'lerde olduğu bir yaşamda, eğer ekonomi istikrar sürecine girmemişse, bunu birdenbire yüzde 20'ye düşürmek fevkalade zordur ve zaten durgun olan ekonomimizde büyük bir depresyonun işaretidir. Özellikle -ihracattaki gerilemeyi demin arz ettim- döviz kurlarındaki böyle bir baskı, yeniden serbest piyasa ekonomisinin

dışına çıkılıyor anlamı taşımaktadır ve ihracat fevkalade zor duruma düşer; çünkü, şu ana kadar, bu politikayı destekleyecek yan tedbirler alınmamıştır; Eximbanktan, ihracatçılar için ilave özel krediler getirilememiştir. Kaldı ki, bir İtalya'da, bir Yunanistan'da -Avrupa Birliğinin eşiğine geldiğimiz günlerde- ihracatçının aldığı kredi faizleri libor seviyesindedir; belki, libor + 0,5'tir; bizde ise, fevkalade büyük faizlerle verilmektedir.

Bütün bu sıkıntıları yaşadıkdan sonra, bankacılığın da, bu ortamda, fevkalade sıkıntıda olduğunu görüyoruz. Ekonomimizin altyapısını oluşturan mali sektörün lokomotif durumundaki bankacılığımızın da, özel özkaynak yapısı ve aktiflerindeki sağlıklı gelişmeler ve özellikle kredi borç batakları açısından güven verici bir yapıya kavuşmadığı ortadadır.

Devlet, hazine açıklarını kapatmak için, yıllarca bankaları, âdeta, tefeciliği teşvik aracı olarak kullanmış, böylece mali piyasalar ile reel sektör arasındaki dengeler bozularak, ekonomi, zaman zaman da siyasî irade, rant sektörünün baskısı altına sürüklenmiştir.

Mevduatlara yüzde 100 garanti verilmesi gecekondü bankacılığını teşvik etmiştir.

Güven ve itibar sağlayan müesseseler olması gereken bankalar üzerinde etkin bir denetleme düzeni de kurulamamıştır.

Bankalarımız, bir taraftan içine sürüklendiği çıkmazlarla uğraşırken, diğer taraftan yeniden yapılanmanın arayışı içine girmişler, bir başka yoldan da uluslararası piyasalarda varlık göstermeye çalışmaktadırlar.

Şimdi, bankalarımızın durumunu kısaca özetlemek istiyorum:

Son yedi yılda bankacılık anlayışı bozuldu. Banka kârları, devlete verilen borç faizlerinden oluştu. Bunu kanıtlayacak bir gelişme var; yeni atanan banka genel müdürlerinin uzmanlık dallarına baktığımızda, hepsi fon yöneticisi; çünkü, bankacılık, ancak fon yönetimiyle uğraşmaktadır. Ancak, uzun dönemde bunun böyle devamı mümkün değildir. Dünyada internet bankacılığının, bireysel bankacılığın geliştiği, hatta bankaların, müşterilerine bu konularda -finansman konularında- danışmanlık yaptığı bir ortamda, bankalarımızın, bütün hatalarının faturasını sanayiye ya da mevduat sahiplerine çıkardığı ve hazine bonolarından aldığı komisyonlarla geçindiği bir ortamda yaşaması mümkün değildir. Dışa açılan bankaların da yabancı piyasalarda rekabet etmesi mümkün olmamaktadır; güçleri yoktur.

Türkiye'de yerli-yabancı 75 banka vardır; 60'ı ticarî, 15'i kalkınma ve yatırım bankasıdır. Ticarî bankaların 4'ü kamu bankası, 38'i özel, 18'i yabancı sermayelidir. Kalkınma ve yatırım bankalarının 3'ü kamu, 9'u özel, 3'ü yabancı sermayelidir. Ayrıca, 6 özel finans kurumu mevcuttur; bunların da 3'ü yerli sermayeli, 3'ü yabancı sermayelidir. 75 bankanın 7 370 şubesinde 166 492 kişi çalışmaktadır.

Özel finans kurumlarına gince; kamuoyunda medyanın bir kısmının da yanıltmasıyla meydana gelen yanlış izlenimi silme bakımından bazı bilgileri sunmak istiyorum.

Özel finans kurumları, faizli sistemle çalışmayan, ama, halkın tasarruflarını toplayarak, bu fonları havuzlarda biriktirip, üç aylık, altı aylık, yıllık şeklinde, doğrudan reel ekonomiye, ticaret hayatına ya da sanayi yönlendiren kurumlardır; yani, bugün, rant ekonomisinden reel ekonomiye geçmekte en çok önem vereceğimiz bir husustur. Kaldı ki, yurt dışında çalışan gurbetçilerimizin, yabancı bankalarda 60 milyar doları aşkın tasarrufları vardır ve devlet, bütün uğraşmalarına rağmen, DÇM işlemlerinde devlete olan güven sarsıldığı için, bu tasarrufların tamamını Türkiye'ye getirememektedir. Bazı müteşebbislerin toplayarak getirdikleri de -geçen konuşmamda söyledim- yeşil sermaye diye, teşvikleri önlenmekte, gelişmeleri durdurulmaktadır.

Özel finans kurumları, hem bu yurt dışındaki tasarrufları Türkiye'ye çekme bakımından hem de halk arasında "yastıkaltı serveti" olarak bilinen ve 70 milyar doları aştığı söylenen, altın, döviz ve Türk Lirası olarak bulunan tasarrufların, böylece, millî ekonomiye kazandırılmalarında fevkalade önemli kurumlardır. Bu bakımdan, hazine bonolarıyla, devlet, bu tasarrufları emememektedir. Onun için, bu yasa değişikliğinin tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiği günlerde, bu konu, basınımda biraz da abartılarak gündeme getirilmiştir. Huzurunuzda bir gerçeği söyleme durumundayım. 3 milyar dolar civarında bir fon bu özel finans kurumlarında toplanmıştır ve uzun zamandır hazine bunlara sermaye artırım hakkı tanımadığı için, şube açma hakkı tanımadığı için ve bazı bankacılık hizmetlerini engellediği için de güdük kalmışlardır. Aslında, yabancı sermaye olarak da buraya gelecek büyük paralar vardı. Hazinenin tutumu, medyanın yazdığı olumsuz yazılar dolayısıyla, bu sermaye ürkmüştür, yoksa bugün 3 milyarlık dolar değil, 15-20 milyar dolarlık fonlarla reel ekonomi desteklenebilirdi.

Bu bakımdan, bu yeni yasa değişikliğinin tartışılması sırasında, hükümetimizin, hükümet ortakları olan parti liderlerimizin, Sayın Bakanımızın ve komisyon üyelerinin gösterdiği anlayışa teşekkür ediyorum. Böylece, halkın bir kısmının faizsiz sistemde değerlendirmek istediği tasarruflarının kayıtdışı ekonomiye kayması önlenmiştir.

Değerli arkadaşlarım, bir İngiliz dergisi olan The Banker Dergisi, Temmuz 1999 ayında bir araştırma yaptı. 1998 yılı sonunda 75 bankamızın büyüklüğü, dünyanın en büyük bankası olan City Group'un gücü karşısında yüzde 25 değeri tutuyor; 2 nci sırada, 42 milyar dolarla, Bank American Corporation geliyor; 37 nci sırada olan İspanyol Banko Stander 10,6 milyar dolar özsermayeye sahip; bizim 75 Türk bankamızın toplamı da 10 milyar dolar özsermayeye sahip. Böyle bir durumda, Avrupa Birliğine gireceğimiz şu yıllarda -eğer kısmet olursa- bankacılık sektörünün, bir defa, ekonomimiz için de fevkalade güçlenme ihtiyacı içinde olduğu burada görülüyor; çünkü, 75 bankanın tümü, bir İspanyol bankası kadar etmiyor. Bu sebeple, öncelikle, banka mali yapıların güçlendirilmesi gerekiyor. Böylece, kredibiliteleri de artacaktır. Şu anda Türkiye'nin ekonomik durumu dolayısıyla uluslararası finans kurumları musluklarını tamamen kapattığından, bu gelişmeler, yeniden kredilerin açılmasına da yol açacaktır. Tabii ki, bütün bunlar, son görüşmelerdeki IMF stand-by anlaşmasına bağlanmıştır. Sayın Kemal Kabataş bu konulara çok iyi değindiği için tekrar etmek istemiyorum. IMF'nin ve Dünya Bankasının alacağı kararlara, vereceği yardımlara, hükümet, artık tamamen bağlı durumdadır.

Bizim bu yasa tasarısında, üzerinde en çok durmak istediğimiz hususlar var; çünkü -şunu hemen söyleyeyim ki; Komisyonumuzun, hükümet kanadıyla beraber ilk defa uyum içerisinde çıkardığı bir yasa tasarısıdır; ama, üzüntülerimizi de belirtmek durumundayız- biliyorsunuz, Anayasa Mahkemesinin iptalinden sonra, 23 Haziranda geceyarılarına kadar çalışarak, Bankalar Yasası değiştirildi, üç ay içinde Bankalar Üst Kurulu oluşturulacaktı, 23 Eylül'e kadar oluşturulamadı. Bu, hükümet için -bağışlısınlar- bir ayıptır ve bankalar, eski statüyle devam ettikleri için, daha da kötü duruma girdiler.

Şimdi, hükümetin uygulamadığı bu yasa, yeniden değiştirilerek Meclise getirildi; bunu anlamak mümkün değildir. Kaldı ki, komisyonlarda da tekrar, hükümet önerleriyle, getirilen tasarı yeniden değiştirildi. Ama, tekrar söylüyorum; Komisyonumuz, en son olarak Meclise sunulan tasarı hususunda karşılıklı uyum içinde çalışmıştır; bu bakımdan da, Sayın Bakanın anlayışını tebrik ediyorum haddim olmadan; çünkü, şimdiye kadar hep, yasalar, Plan ve Bütçe Komisyonundan, hükümet kanadının dayatmasıyla geçti. Eğer haziranda bu yasa dayatılmasaydı, bu duruma girilmeyecekti. Bunu, bundan sonraki çalışmalarda örnek alınması bakımından hatırlatmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu yasa tasarısında, demin de arz ettiğim gibi, bizi rahatsız eden bir husus vardır. 23 Haziran görüşmelerinde ve daha önce Plan ve Bütçe Komisyonunda da söyledik; bu kurulun, uluslararası finans çevrelerinde güven kazanması, Türkiye'de güven kazanması, ekonominin istikrara kavuşması bakımından fevkalade önemlidir; ama, bu kurulun üzerine siyasi gölge dökülmüştür, partilerarası politik çekişmenin gölgesi düşürülmüştür. Biz teklif ediyoruz, yine teklif ettik; muhalefet şerhi koyduk; ama, önergelerimiz burada reddedildi. Onun için, bu kere, böyle bir muhalefet şerhi koymadan geldik; ama, yapılan yanlış. Şimdi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu 7 kişiden oluşacaktır; 3'ü bankacı ve diğerleri de finans mesteğinden veya diğer konularda bu meslek dahında çalışmış insanlar; niteliklerine, belirlenen özelliklerine itirazımız yok.

Ama, şimdi düzeltilmek istenen yasada, biliyorsunuz, Hazineden, Bankalar Birliğinden, Merkez Bankasından, Maliyeden, Devlet Planlamadan ve SPK'dan temsilciler vardı. Hatta, biz dedik ki: Bankalara muhatap olan özel sektörden de temsilci olsun. Büyük tartışmalar oldu, hükümet kanadı kabul etmedi. Şimdi, bu yasa tasarısında, bu kurulların da temsili kaldırılmıştır ve Sayın Bakanın -tabii, sadece şimdiki Bakanımızın değil, ona büyük saygımız var- teklifiyle ve hükümetin kararıyla bu kurul oluşturulacaktır ve benden önceki konuşmacıların da belirttiği gibi, bu kurul, bankaları kapatmaya, açmaya, şube yetkisi vermeye, sermayesini artırmaya, tasfiye etmeye, velhasıl, ekonominin candamarı olan bankalar üzerinde her türlü tasarruf sağlamaya yetkili olacaktır. Bakanlar Kurulu, bütün yetkisini buraya aktarmaktadır; siyasi otoritenin emrinden tamamen çıkmış durumdadır ve hükümetlerin sık sık değiştiği ülkemizde, altı yıl, atanan başkan ve başkan yardımcısı görevden alınamayacaktır ve belki de, gelecek günlerde ekonomi böylece kilitlenmiş olacaktır; bunun acılarını yaşadık. Bu, bir nevi, bürokratik cumhuriyetin temel taşları olarak yerleştirilmektedir. YÖK'ten sonra SPK da böyle çıktı; şimdi, Bankalar Üst Kurulu böyle çıkıyor ve -saymayayım- birçok oligarşik adacıklar oluşturuluyor ve siyasi otoritenin tamamen kontrollünden çıkıyor. Halbuki, bizim teklifimiz, Bakanlar Kurulunun, kurumlardan ikiye aday teklif etmesi, Büyük Millet Meclisinin de son seçimi yapması ve 7'ye indirmesi; böylece, denetimin, Büyük Millet Meclisinde olmasıdır; bunu, tekrar, hükümet kanadına teklif ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, bunun dışında, dolaylı krediler ve ortaklıklar konusunu arkadaşlarım belirtti; vaktim bitiyor, o bakımdan, değinmiyorum. Zaten, maddeler üzerinde söz alacak arkadaşlarımız bunu dile getirecektir; ama, genelinde, biz, bu Bankalar Yasası değişikliğini, IMF'yle ve Dünya Bankasıyla olan sıkışık durumu da dikkate alarak, Fazilet Partisi olarak desteklemek durumundayız; yeter ki, hükümet, yanlışlarında ısrar etmesin.

Bu yasanın ülkemiz için hayırlı olması dileğiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Coşkun.

Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini, Manisa Milletvekili Sayın Ekrem Pakdemirli ifade edecekler.

Buyurun Sayın Pakdemirli. (ANAP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

ANAP GRUBU ADINA EKREM PAKDEMİRLİ (Manisa) -- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 4389 sayılı Bankalar Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin 293 sıra sayılı kanun tasarısıyla ilgili, ANAP Grubunun görüşlerini bildirmek için huzuruza çıktım; hepinize saygıyla, sözlüme başlamak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, insanlar, beraberce yaşadıkları dönemlerde, müşterek üretmişler, ürettiklerinin bir kısmını tüketmişler, bir kısmınıysa tasarruf etmişlerdir; tasarruf edilenin ileride kullanıla-

bilmesi için, önemli ölçüde tedbir almayı, hatta bir sistem getirmeyi gerekli görmüşlerdir. Milletlin ürettiklerinden, tüketilenler, ihraç edilenler dışında, kalanın -yurtiçi tasarruf olarak bilinen bu kısmın- yatırımlara dönüştürülebilmesi, genelde bankalar aracılığıyla olmaktadır. Ülkemizde son sekiz yıldır ortalama yurtiçi tasarruf oranı millî gelirimizin yüzde 22'sini bulmaktadır. Gelişmiş ülkelerde bu oran yüzde 20, gelişmekte olan ülkelerde ise daha yüksektir; Asya Kaplanlarında bu oran yüzde 30'un üzerindedir. İç tasarruf oranı ne kadar yüksek olursa ve de yabancı sermaye akışı varsa, o ülkenin kalkınması o derece hızlı olur.

Değerli arkadaşlarım, ülkemizde 75 adet banka vardır ve yurt içinde de, 7 370 şubelerinde 166 500 çalışanı var. Bu bankaların 1999 yılı başında 34,7 katrilyon toplam aktifleri vardı; kalkınma ve yatırım bankalarını da dikkate alırsak, bu miktar 36,5 katrilyondur. Toplam özkaynakları 2,1 katrilyon ve kârları 792 trilyon olmuştur; 1998 kârları, 1999 yılı başında buydu rakam. Bu rakamlarda aktiflerin özkaynağa oranı 17'dir; yani, bu sektöre yatırılan 1 lira 17 liralık bir aktif yaratmaktadır. Bankalar bu aktiflerine 22,8 katrilyonluk mevduatla ulaşımlardır. Bu bankalar dışında, özel finans kurumları da 1 katrilyon kadar bir sermaye veya katılım payları olarak ekonominin kullanımına sunmaktadır.

Hatırlanacağı üzere, 16.12.1983 tarihinde çıkardığımız bir kararnameyle, bu kurumları finans sektörüne kazandırmıştık. Bu müessesenin kararnamesini hazırlayan kişilerden biri olarak, bunu, İngiltere'de faiz yerine risk sermayesi dağıtıp, kendine para yatırana kâr payı veren müesseselerden aldık; yani, bunun esinlenme kaynağı İngiltere'dir. Batı'da, şu anda birçok banka faiz yerine kâr ortaklığına dayanan bankacılıkta yapmaktadır. 1999 yılı başı olarak, bankalardaki toplam aktiflerin yüzde 49'u yabancı para, yüzde 51'i ise TL'dir. Personeldeki verimlilik ise, şube sayısının çokluğundan dolayı düşüktür. Personel başına 216 milyar liranın idaresi gerekmektedir. Demin, Sayın Ali Coşkun arkadaşımız çarpıcı bir örnek verdi; Türkiye'deki 75 bankanın toplam sermayesi İspanya'daki bir bankanın toplam sermayesinden daha düşüktür. Bu demektir ki, sermaye yönünden fevkalade zayıf kurumlar ve sayıları çok.

Bankaların özkaynakları, artı dönem kârı, artı geçmiş yılın kârından donuk aktifleri düşüştüğümüzde bulunan net çalışma sermayesi, bu tarifile, maalesef, kamu bankalarında negatiftir. Kamu bankalarının çok acil olarak özelleştirilmesi, olmuyorsa sermaye yapılarının güçlendirilmesi kaçınılmazdır. Bugün mevduata en yüksek faizi kamu bankaları vermektedir, ihtiyacından dolayı vermektedir. Kamu bankaları açık döviz pozisyonu tutamaz iken -sebepleri malum- özel bankalar 8 milyar dolara kadar açık pozisyon tutmaktadır. Mevduatın yüzde 23'ü -yine, 1999 yılı başı olarak söylüyorum- vadesizdi; yüzde 14'ü bir ay vadeli, yüzde 40'ı ise üç ay vadeli ve yüzde 20'si altı ay vadeliydi, sadece, yüzde 4'ü oniki ay ve daha uzun vadeliydi.

Görülüyor ki, vadeli mevduat dediğimiz, aslında, çok kısa bir zaman dilimi olan üç ayda toplanmıştır. Bunu da ciddi bankacılık nomanklatürüyle vadeli hesap saymak mümkün değildir.

Bankaların toplamış olduğu 22 katrilyonluk bir mevduat vardır. Bunun yarısı Hazineye ödünç olarak verilmiştir; yani, toplanan her 2 liranın 1 lirası Hazineye ödünç olarak verilmiştir. Mevduat munzam karşılıkları ve likidite zorunluluğu sebebiyle endüstriye tahsis edilebilen kısım, sadece 60 kuruştur. Demek ki, toplanan mevduatın yüzde 30'u sanayie, endüstriye, geri kalanı ise Hazineye veya ona bağlı kurumlara depo edilmektedir.

Bankaların sunduğu tüketici kredi imkânlarından, bugün için -sevinerek söyleyebileceğim bir rakam var- iki milyon kişi faydalanmaktadır; yani, bankaların hizmeti, oldukça yaygınlaşmıştır. Ortalama tüketici kredi miktarı da bugün için, takriben 1 milyar liradır.

Değerli arkadaşlar, bu özet rakamlar gösteriyor ki, bankaların yapısı oldukça zayıftır. Çok sayıda banka açma mitsaadeti verileceğine, bankaların füzyonu teşvik edilmelidir. Diliyoruz ki, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, bankaların füzyonunu teşvik etsin, bankaların sayısı sayı olarak azalsın veya büyük fon aktarımlarıyla özsermayeleri, özkaynakları bugünkü duruma göre üç-beş misli artabilsin.

Değerli arkadaşlar, 18 Haziran 1999 tarihinde, yani 5 ay önce, 4389 sayılı Bankalar Kanunu kabul edilmişti. Bu kanunla, banka denetim ve gözetim yetkisinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi için, bağımsız karar alabilen, idarî ve malî özerkliği olan, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kurulmuş idi; ancak, banka kuruluş izni verilmesi ve faaliyet izninin kaldırılması gibi temel yetkiler, Bakanlar Kuruluna bırakılmıştı. İşte, bu kanun değişikliği tasarısıyla, bankaların kuruluştan, gereğinde, tasfiyeye kadar olan süreçte alınması gereken kararların, olası bir siyasî etkiden uzak olarak alınmasını sağlamak ve bankaların kullandırabileceği krediler üst sınırları Avrupa Birliği direktifine uydurularak, konsolide denetim ilkeleri daha açık hale getirilmektedir. Biraz evvel, Sayın Ali Coşkun arkadaşımız "Dünya Bankası ve IMF'nin direktifleri" dedi; yok, biz, şimdi, bunu, Avrupa Birliğine uyum direktifi adı altında zaten yapacaktık; ama, bir de, çok isabetli bir kararla, çok isabetli bir hamleyle Avrupa Birliğine aday olmamız dolayısıyla, biz, o günleri beklemeden, bugün, milletimiz için, insanımız için daha uygun olanları yapmamızda bir beis yoktur.

Şimdi, bu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, fevkalade güçlendi. Siyasî otorite, yavaş yavaş, egemenliğini atanmışlarla yürütme durumunda; dünyanın trendi böyle. Her ne kadar arkamızda "egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" diye yazıyorsa da, hem kaydı var hem de şartı var şimdi; bundan sonra, daha da artacak. İşte, Sermaye Piyasası Kurulu var, YÖK var, bu kurul var, daha bir çok kurul var; böylelikle, siyaseten uzak bazı kararlar alınacak.

Değerli Bakan bizim, eski, kadim mesai arkadaşımızdır; şimdi, kendisinden, bu kurulla ilgili özel bir ricam var. Bu kurula, mutlaka, asgarîden bir bayan atasın; çünkü, ben, kırk yıla yakın idarecilik dönemimde, hangi kurul veya hangi komisyona bir hanım atamışsak, o kurul, çok daha randımanlı ve çok daha verimli çalışmıştır. Böyle yüce yetkilerle, güçlü yetkilerle donanmış bir kurulda, asgarîden bir de hanım olsun; bu, benim ve grubumun temennisidir.

Şimdi, efendim, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, sistem içerisinde faaliyet gösteren bankaların malî bünyelerinde meydana gelebilecek zafiyetleri ortadan kaldırmak için alınması gereken tedbirleri tespit edecek, uygulayacak, nihayet netice alınmıyorsa bankayı tasfiyeye sokacak ve bu kararların sürecini de kendisi kontrol edecek. Tabii, bankacılığın çevresel kuralları var, o kurallar içerisinde bankaları yönlendirecektir.

Kurulun tayin edilmesiyle ilgili azamî bir sınır getirilmiştir ve faaliyete geçmesi için, yine bir süre getirilmiştir. Bunların hepsi fevkalade iyi, yeter ki, bu sürelere uyalım, geçen defaki gibi, yani, 4389 sayılı Kanunda öngörülen kurulu bir türlü atayamamıştık, bugün de bu olmasın. Yeni kurul ve onun işlemlerini, kanunda gösterdiğimiz süreler içerisinde yerine getirelim.

Şimdi, bu kurula seçilecek yedi kişiden en az üçünün, bankacılık alanında 10 yıl deneyimli olması öngörülmektedir. Tabiatıyla, bu kurulda, Türkiye'nin ekonomisini, Türkiye'nin finans sektörünün özelliklerini dikkate alarak, sırf bankacılık formasyonu ile yetişmiş insanların yanında, daha geniş perspektifte olan iktisatçı veya hukukçu bazı arkadaşlarımızın da olmasında yarar görmekteyiz. Meslekler arasında veya meslekler içerisinde bir taassup yerine, yaygın, ama o güce uygun biçimde katkıda bulunacak elemanların seçilmesinde büyük isabet vardır diye düşünüyoruz.

Ayrıca, mevduat toplama yetkisi bulunmayan; ancak, özel cari hesaplar ve kâr-zarara katılma hakkı veren hesaplar yolu ile fon toplayan, ekonomik faaliyetleri, ekipman ve emtia temini veya ki-

ralanması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bu kanun kapsamına alınmıştır. Bankalar Kanunu dışında, bir kararnameyle faaliyet gösteren, o kararnameye dayanarak Hazine tarafından çıkarılan tebliğlerle, yönetmelikle idare edilen bu özel finans kurumları, şimdi, bir bankacılık kanunu içerisinde daha iyi kontrol edilebilen ve gelişmelerini sağlayabilecek bir ortam içine konulduğu için, isabetli bir karar alınmıştır diye Grubumun hissiyatını ifade ediyorum.

Bu alımdan sonra, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, böyle çalışan müesseselerin, objektif kriterlerle daha iyi çalışmasını sağlayacak ve bugün, mevduatın takriben yüzde 5'ini ifade eden bu kurumları, risk sermayesi dalında, fevkalade cimri davranan bankaların rakibi yapacaktır. Bu sırada 75 bankamız, hemen hemen risk sermayesi olarak hiçbir fon ayırmamakla birlikte, özel finans kurumlarının yüzde 90'ı aslında risk sermayesi şeklinde çalışmaktadır. Batılı ülkelerde risk sermayesinin önemini takdir edersiniz; bizde de, eksikliği, bu kurumlar vasıtasıyla gidermekteyiz.

Bu tasarının geçici maddeleriyle dolaylı krediler yönünden yeni bir düzenleme getirilmektedir. Malum, bugün için dolaylı kredi, toplam kredide dolaylılar dahil, üst limiti yüzde 75 iken, 2000 yılında bir şey değiştirmemektedir. Yani, öntümüzdeki bir yıl içerisinde değişmemesi; ama, ondan sonra da beşer, onar puan gerileyerek, yüzde 25'e indirilmesi öngörülmüştür. Bu da, takriben 2007 yılında yüzde 25'e indirilecektir.

Sayın Kemal Kabataş Bey Kardeşimiz, burada "bu kadar kısa zamanda -beş yıl dedi- bu oranlara düşmek mümkün değildir" diye ifade ettiler. Benim de şahsen, bazı endişelerim var; ama, ortaya çıkacak ilk problem, asgari onsekiz onsekiz ay sonra olacak; yani, onsekiz ay sonra bankacılık sektöründe önemli bir sıkıntı çıkacak olursa, bu kanunun bir maddesinin bir fıkrası veya bir bendi değiştirilebilir. Onun için, getirilen bu kısıtlama Avrupa Birliği direktifi olduğu için, bunu aynen almakta fayda vardır. Bu müzakeredeki sıkıntıları gördükçe, tıpkı 1987'de, o zamanki Anavatan Partisi İktidarının Avrupa Birliğine müracaatındaki Meclis müzakerelerini tekrar hatırlıyor gibiyim; herkes dedi ki : "İşte, bizim sanayimiz... Giresek ne olur; mahvoluruz..." O zaman rahmetli Özal çıktı, dedi ki: "Biz müracaat ettik; ama, ertesi gün bizi alacak değiller. Bizim müracaatımız burada, biz, kapıyı çalıyoruz. Bakalım, bizi kapının dışında mı tutacaklar, içinde mi?" Bakın, tam oniki sene sonra ancak -iyi bir tesadüf tabii- bizim aday ülke olmamıza evet dendi.

Şimdi, oradaki tartışmalar neyse, buradaki bu kanunla ilgili tartışmaları da buna paralel olarak görüyorum. Diyorum ki, burada yanlışlıklar olabilir; ama, zarar görmeye başlanılacak ilk tarih 2001 yılının ortası veya sonu. O zamana kadar, mutlaka -böyle mesailere alıştık zaten, gece yarısına kadar çalışma, bir saat daha çalışır- çıkması olası olan bir ihtilafı da hallederiz.

Şimdi, geçici maddelerden 4 üncü geçici maddede, özel finans kurumlarının, iki yıl içerisinde intibak etmemeleri halinde tasfiyesi öngörülmektedir. Eğer, bu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun teşkili çok gecikecek olursa -yani, kurulması kanunda tarihlere bağlanmış; ama, gecikecek olursa- bu iki yılda bir sıkıntı doğabilir; çünkü, bu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun nasıl bir kriterle bu özel finans kurumlarını yönlendireceğini bilmiyoruz. Oturacaklar, bankacılık teamüllerine uygun, bunların Batı'daki paralel müesseselerine uygun belli kriterler getirecekler. Bu kriterlere uymak için, sürenin biraz elastik olması gerekirdi; ama, yine, diyorum, iki yıl sonra eğer bir problem çıkıyorsa, toplanır, bu konuda karar veririz. Çünkü, bu özel finans kurumları, eşdeğerleri Batı'da olan ve bizde de risk sermayesi yatırımlarını büyük çapta karşılayan, bu arada, faiz yerine kâr ortaklığını yeğleyen insanlarımıza da bir hizmet götürmektedir. Bu hizmeti genişletmekte fayda vardır, köreltmek, ekonominin aleyhine olur ve görüyorum ki -müzakere notlarını da okuyunca- bu müesseselerin kapatılması değil, geliştirilmesi ve ekonomiye daha kontrollü biçimde, onların ekonomiye daha yararlı olması biçiminde yönlendirilme isteği var.

Bu yönüyle, Bankacılık Kanununun, bu değişim tasarisını hazırlayan arkadaşlarımıza ve hükümete teşekkür ediyor, hepinize saygılar sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pakdemirli.

Gruplar adına son söz, Demokratik Sol Parti Grubu adına, Bartın Milletvekili Sayın Cafer Tufan Yazıcıoğlu'nun.

Buyurun Sayın Yazıcıoğlu. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakika.

DSP GRUBU ADINA CAFER TUFAN YAZICIOĞLU (Bartın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Demokratik Sol Parti Grubu adına ve şahsım adına Genel Kurula saygılar sunuyorum.

Dünya ekonomisiyle bütünleşme, ticaret ve yatırım faaliyetlerinin etkin şekilde yürütülebilmesi için bankacılık sektörünün gelişmiş olması gerekir. Bankacılık sistemimizi etkin ve çağdaş örneklerden birisi yapmak zorundayız. Sermaye yapılarını güçlendirmek, vasıflı insangüçü yetiştirilmesine artan ölçüde önem vermek ve üretken yatırımlara yönelmek bankacılığın öntündeki zorlu görevler arasındadır.

Bilgi toplumunda örgütlerin yeniden yapılanması gerekir. Yeni toplumsal aşama, kendine özgü kurumları ve kuralları beraberinde getirmektedir. Bilgi, bizzat üretim konusu olmakta, bilgiyi işleme ve yönetmede kullanılan teknolojiler gelişmektedir.

Ülkemizin, bölgesel finans ve bankacılık merkezi olma hedefi gerçekleştirilmelidir. İç ve dış finansman kaynaklarını, mümkün olan en düşük maliyetle sağlayabilmeliyiz.

Kaynak yapısının bozukluğu, aktif kalitesinin yetersizliği, maliyet-randıman ilişkisinin gözeltmemesi, verimsizlik, bankacılık sisteminin temel özellikleri olarak ortaya çıkmıştır.

Türk mali sektörünün derinliğinin artırılması ve yeterli dinamizme kavuşturulabilmesi için, öncelikle, bu kesimin lokomotif durumundaki bankacılık kesiminin uluslararası normlara göre çalışabilir hale getirilmesi gerekmektedir.

Halkın tasarruflarının korunması ve ekonominin ihtiyaçlarının daha düşük finansman maliyetleriyle karşılanabilmesi için, öncelikle, bu kesimin düzenlenmesine ve denetlenmesine ilişkin yasal boşluk bu kanunla doldurulmaktadır.

Sektörün gözetim ve denetim sonuçlarının etkili, caydırıcı olması ve zamanında tavizsiz olarak uygulanabilen yaptırımlara bağlanmasıyla, halkımızın tasarruflarının yerinde ve kurallara uygun bir biçimde ülkemiz yararına değerlendirilmesi sağlanmıştır. Uluslararası alandaki gelişmeler dikkate alınmaktadır.

Bankaların, ihracata, dışsatıma ve üretime yönelik işlevlerini yeterince yerine getirebilmeleri ve dış finans çevrelerine güven verebilmeleri gerekmektedir. Bankalar, Türk toplumunun ve Türk iş âleminin dinamizmine ayak uydurmalıdırlar.

Çetelerle ve kayıtdışı ekonomiyle, karaparayla mücadele konusunda bankalar sisteminin yeterli etkinlik sağlaması, çıkarılan Bankalar Kanunuyla sağlanmaktadır.

Bankacılıkta, bankalara güven unsuru son derece önemlidir. Bu nedenle, bankacılık sistemi, spekülasyon konusu olmamalıdır.

Mevzuatımız, konuya ilişkin Avrupa Birliği direktiflerine bütünlüyle uyumlu hale getirilmekte; özellikle konsolide denetim ilkeleri daha açık ve kapsamlı olarak düzenlenmektedir.

4389 sayılı Bankalar Kanunu ile konuya ilişkin uluslararası uygulamalara paralel olarak banka denetim ve gözetim yetkisinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen siyasi otoriteden bağımsız karar alma yetkisine ve idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum oluşturulmuş olmasına rağmen, banka kuruluş izni verilmesi ve faaliyet izninin kaldırılması gibi temel yetkiler Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Ancak, bu konudaki uluslararası uygulamalar, bu tür kurumların faaliyetlerinin siyasi iradeden tümtüyle bağımsız bir şekilde yürütülmesini öngörmektedir. Bu defa yapılan değişiklikle, bankalarla ilgili olarak, kuruluşun tasfiyeye kadar olan süreçte alınması gereken kararların tamamı, sözlü edilen kurumun karar organı olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yetkisine bırakılmaktadır.

Kredi sınırları Avrupa Birliği mevzuatına uygun olarak yeniden düzenlenmekte, bu çerçevede, dolaylı kredi sınırı yüzde 25'e indirilmekte, iştiraklar, kredi tanımı içine dahil edilmekte, ayrıca, konsolide denetim ilkeleri daha açık ve kapsamlı olarak düzenlenmektedir.

Tasarıyla, 4389 sayılı Kanunla ayrıntılı olarak düzenlenmiş bulunan, sistemde faaliyet gösteren bankaların mali bünyelerinde meydana gelebilecek zafiyet nedenlerinin belirlenmesine ve buna göre gerekli önlemlerin süratle alınarak uygulamaya konulmasına ilişkin hükümler daha kapsamlı hale getirilmekte, alınan önlemlere rağmen, mali bünyeleri iyileştirilemeyen bankaların, gerektiğinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilerek rehabilitasyona tabi tutulmalarına ve yeniden yapılandırılmalarına olanak sağlanarak, bazı bankalarımızda ortaya çıkabilecek sorunların sistem bütününe sirayet etmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Halen, Bakanlar Kurulu kararı ve buna ilişkin diğer düzenlemeler çerçevesinde faaliyet gösteren özel finans kurumlarının hukuki altyapısının güçlendirilmesini teminen Bankalar Kanununa eklenen hükümlerle, bunların, faaliyetlerini Bankalar Kanununun belirli hükümlerine tabi olmak suretiyle sürdürmeleri öngörülmektedir.

Bankacılık sektörünün sorunlarının giderilmesinde ve uluslararası rekabete açılmasında çok önemli eksikliği giderecek tasarımı desteklediğimizi arz eder, 57 nci hükümete teşekkür eder, Genel Kurula saygular sunarım. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yazıcıoğlu.

Böylece, gruplar adına konuşmalar tamamlanmış oldu.

Şimdi, şahıslara söz vereceğim.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'e ait.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Yüce Heyetinizi içtenlikle selamlıyor ve saygılarımı sunuyorum.

Görüşmekte olduğumuz Bankalar Kanunuyla ilgili değişiklikler, aslında, temmuz ayında kabul edilen 4389 sayılı Yasada, Avrupa Birliğine uyum, uluslararası standartlara uyum ve siyasi otoritenin bu konuda, özellikle bankacılıkla ilgili kararlarda devre dışı bırakılmasına ilişkin düzenlemeleri ele almaktadır.

Bankacılık, Türkiye'de, cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar önemli zamanlarda rol almış; ama, beklenmeyen zamanlarda da sürekli sorun olmuştur. Cumhuriyetin kuruluşundan, özellikle Lozan Anlaşmasından sonra, Türkiye'de, uzun bir süre merkez bankası kurulamamış, bankacılık hizmetlerinden yararlanarak, birikimlerin yatırıma dönüştürülmesi süreci, Türkiye Cumhuri-

yetinin kontrolünde gerçekleştirilememiştir. Nitekim, bu kontrolün gerçekleştirilebilmesi için, özellikle karma model dediğimiz model bulunmuş ve bu arada, Türkiye'de Merkez Bankasının kurulmasıyla birlikte, standartlara uygun bir bankacılık sisteminin geliştirilmesine başlanmıştır.

Bankacılık, gerek tek parti döneminde gerek demokratik sisteme geçildiği dönemde, ciddi baidirelerden geçmiştir. Bankaların, zaman zaman, tasfiyeye girdikleri, hatta, 1960 yılında tasfiyeye giren Sağlık Bankası, Tutum Bankası gibi bankaların tasfiyelerinin hâlâ tamamlanmadığı bilinmektedir. Halk, genellikle parasını yatırdığı bu bankaların tasfiyeye uğraması sonucunda uğradıkları zararlar ya da ortak sıfatıyla, ellerindeki hisse senetlerinin değerlerinin birden bire sıfıra ulaşması sonucunda, zaman zaman, birikimlerini yatırıma yöneltmemiş, belki de, kamuoyunda inşaat sektörünün canlanmasına yararlı olmuştur. Nitekim, Türkiye'de, dikkat edilirse, Bankalar Kanununun düzenlendiği ilk zamanlarda, bankaların özellikle inşaat şirketlerine kredi vermesi bile bu nedenle engellenmiştir.

Buna ve buna benzer uygulamalar gösteriyor ki, Türkiye'de bankacılık sektörü tıkanıkça, bulunan çözümler, aslında, başka bir tıkanıklığın başlangıcı ve önemli bir nedeni olmuştur. Nitekim, 1994 yılında yaşanan kriz sonrası getirilen yasal çözümler, daha sonra, bankacılık sektörünü rehabilite edeceğine, büyük sorunlar getirmiş ve bugün bankacılık sektörünü tıkanık hale getirmiş; IMF ya da Dünya Bankası ile devlet düzeyinde yapılan görüşmelerde, bankacılık sektörünün rehabilitasyonu ve bankacılık sektöründeki tıkanıklığın giderilmesi için özel görüşmeler bile yapılmıştır.

1994 yılından sonra yapılan düzenlemelere ilişkin kararnamenin aslında iptali söz konusu olmamakla birlikte, dayanağı olan yetki kanununun iptali nedeniyle bu konu tartışılır hale gelmiş ve bu nedenle belirli bir boşluğa meydan vermemek için, geçtiğimiz aylarda Yüce Meclisimizin 21 inci Dönemde kabul ettiği Bankalar Yasasında -o zamanlar da tartışıldı ve söylendi- Avrupa Birliği'ne uyum isteniliyorsa, uluslararası standartlara uyum isteniliyorsa, bazı tedbirlerin, bazı önlemlerin bu yasa çerçevesinde ele alınması gerekiyordu.

Bu söylemlere rağmen, bankacılık mevzuatının düzenlenmesinde verilen süreler, tanınan çeşitli olanaklara rağmen, bazı kesimler, sürekli, bankacılık sisteminin kuruluşunu siyasi platforma çekmeye çalışmıştır. Oysa, Türkiye'de, bankacılık sektörünün, artık, liberal ekonominin geldiği noktaya göre, tamamen siyasi iradenin dışına çıkması gerekiyordu. İşte, bugün burada tartışacağımız ve oylarımızla kabul etme noktasına geleceğimiz Bankalar Kanunu Tasarısı bankaların kuruluşundan tasfiyesine kadar siyasi otoritenin etkinliğini ortadan kaldıran bir düzenlemeyi getirmektedir.

Bu konuda akla ilk gelen soru, bankalarda meydana gelecek tıkanıklık ülke ekonomisini etkileyeceğine göre, acaba, ülke ekonomisini etkileyecek böyle önemli bir organa siyasi sorumluluğu üstlenen otoritenin yetkisini sınırlandırmak doğru mudur? Bu sorunun yegâne cevabı Parlamento'dur; yani, yarın öbür gün, bu organların "siyasi otorite yok, ben devlet içerisinde devlet olurum" mantığını getirdiği takdirde yetkilerinin hangi noktada kısıtlanması gerektiği, yine Yüce Heyetinin kararına sunulduğu zaman, derhal düzeltilebilecek noktadadır.

O halde bu Kuruldan, bu siyasi otorite kalktıktan sonra, acaba ne yapacaklar endişesi ve düşüncesi yerine, bu kurulun devlet içinde bir devlet anlayışı yaratmaksızın, ama bu ülkedeki ekonomik faaliyetlere de paralel olabilecek nitelikte, bir bankacılık sistemini düzenlemeyi beklediğimizi, burada, biz, bu kanunun gerekçelerine, tartışmalarına bir not olarak düşme yükümlülüğündeyiz.

Biz, milletvekilleri olarak, aldığımız halkın iradesini, bankacılık sektörünün düzenlenmesi konusunda, bu Kurula devrederken, onlardan beklediğimiz, bu konuda gerekli titizliği göstermeleri ve

bu iradeyi kullanırken, sistemi tıkmak, sistem içinde ayrımcılığa yol açmak değil, eşit ve adaletli bir yaklaşımla gerekli düzenlemeleri yapmaktır. İşte, bu noktada bakıldığı zaman, Kurulun tüm kararlarında tam yetkili olduğu ve olacağı görülmektedir.

Kurulun önemli bir diğer özelliği, bankacılık uygulamasını ele aldıktan sonra -ki, bunun tarihi 2000 yılının sonundan sonra olacaktır- atanacağı mart ayından sonra dokuz aylık bir süre gerekli düzenlemeleri yapmak, gerekli sisteme ilişkin organizasyonları geliştirme olanağına sahiptir. İşte, Kurul bu çalışmaları yaptığı anda, tıpkı bugünlerde yaşadığımız gibi, bir enflasyonu düşürmek, ekonomiyi düzluğe çıkarmak konusunda, hükümet ile Merkez Bankası sıkı bir ilişki içerisinde nasıl oluyorsa, bu görevi üstlenen Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun da aynı sıklık içinde ve paralel bir yaklaşım içinde olması, zaten bankacılık sektörünün tabiatı gereğidir. Bu gerçeği dikkate aldığımız zaman, bankacılık sektörünün bundan sonra, burada bizlerin oylarıyla kabul edeceğimiz, rasyolar çerçevesinde değerlendireceği gerçeği de vardır.

Burada, maddelere geldiğinde görüleceği gibi, özellikle iştiraklerin ve dolaylı kredi kavramının dikkate alınarak, bankaların, özkaynak ve kullanılabilir kredi rasyolarının belirlenmesinde, Kurula, Bankalar Birliğiyle, yani, sektörün bizzatlı temsilcileriyle işbirliği yaparak, belirleme ve bu konuda gerekli önlemleri alma yetkisi ve görevi verilmektedir.

İşte bu noktada bakıldığı zaman, 1983 yılından beri önemli bir işleve sahip olan, gelişmiş ülkelerde bankacılık sektörü içinde de, örneğin, bir Citibankın, bir branşında, faizsiz bankacılık dediğimiz kâr amaçlı bankacılığın sürdürüldüğü bir dünya düzeninde, artık, ülkemizde, bir kararnameyle, bir tebliğle değil, bu sistemin kurallarına, uyar bir şekilde, özel finans kurumları da dahil edilmiştir. Özel finans kurumlarının, mevduat kabul etmemesi; ancak, diğer bankalara yasaklanan mal alım ve satımı yapma yetkisiyle donatılmış olup benzer rasyolara tabi olması, ülkemizdeki finans kesiminin eşitlik kuralları içinde değerlendirilebileceği ve dolaylı fon akımının bu vesileyle değerlendirilebileceği gerçeğini göz önüne getirerek bu konuyu değerlendirmemiz gerekir.

Bankacılık Kanununda yapılan bu değişikliklerin, ülkemiz için ve özellikle ekonomideki tıkanıklığın giderilmesi açısından hayırlı olmasını diler, bu vesileyle Yüce Heyetinize saygılarımı sunarım. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Hükümeti temsilen, Devlet Bakanı Sayın Recep Önal; buyurun efendim. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; Bankalar Kanunu değişiklik tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda görüşülme-ye başlanması nedeniyle, hepimizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Para ve sermaye piyasalarından oluşan mali piyasalarda, Sermaye Piyasası Kanunundan sonra gündemimize gelmiş olan Bankalar Kanunu değişiklik tasarısı, yasalasmasıyla birlikte, 21 inci Dönemde, genel olarak mali piyasalarda özlediğimiz istikrar, gelişme ve atılım sağlanacak, yasal altyapı tamamlanmış olacaktır. Bu düzenlemelerle, Anayasamızın 167 nci maddesinde öngörülen para ve sermaye piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemesi için devletin tedbir alma görevi de gereğince yerine getirilme olanağına kavuşmuş olacaktır.

Bildiğiniz gibi, kamunun, banka gözetim ve denetiminde temel amacı, mevduat sahiplerinin hak ve yararlarının korunması ve bankalarımızın fon aktarımında verimliliğin artırılmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; belirttiğim bu amaç çerçevesinde hazırlanan değişiklik tasarısı, dört temel konuda yeniden yapılanmayı öngörmektedir; bunlar, bağımsız otorite, bankaların aktif kalitesi, sistemin sağlığı ve özel finans kurumlarının yasal çerçevesi olarak belirlenebilir.

Konuya ilişkin uluslararası uygulamalara koşut olarak, kamu adına banka denetim ve gözetim yetkisinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesi için, siyasi otoriteden bağımsız karar alma yetkisine ve idari ve mali özerkliğe sahip olarak oluşturulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna, piyasanın kendi dinamikleri içerisinde gelişmesini gerçekleştirmek, kamu adına gerekli meslekî gözetim ve denetimi ilke edinen kurallar oluşturmak ve uygulama yönünde, ülkemiz mali piyasalarının işleyişinde büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Önerilen bu değişiklikle, konuya ilişkin uluslararası norm ve uygulamalara uygun biçimde, bankalarla ilgili olarak, kuruluşun tasfiyeye kadar olan aşamalarda, yani, bir bankanın yaşam sürecinde kamu gözetim ve denetimi amacıyla alınması gereken kararların tümü, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun görev ve yetkisine bırakılmaktadır.

Diğer yandan, bankaların kullanılabilecekleri kredilerle ilgili olarak önerilen son düzenlemelerle, dolaylı kredi sınırının yüzde 25'e indirilmesi, iştiraklerin kredi tanımı içinde yer alması, ayrıca, konsolide denetim ilkelerinin daha açık ve kapsamlı olarak düzenlenmesi öngörülmektedir. Böylece, bankacılık mevzuatımız, konuya ilişkin Avrupa Birliği direktiflerine bütünlüyle uyumlu hale getirilmektedir. Bu bağlamda, bankalarımızın yeni kurallara uyum sağlamaları için de altı yıl gibi uzunca bir süre öngörülmektedir.

Bunun yanında, tasarıyla, 4389 sayılı Kanunla ayrıntılı olarak düzenlenmiş bulunan, sistemde faaliyet gösteren bankaların mali yapılarında oluşabilecek zayıflıkların nedenlerinin belirlenmesi ve buna göre gerekli önlemlerin gecikilmeksizin alınarak uygulamaya konulmasına ilişkin hükümler de kapsamlı hale getirilmektedir. Alınacak önlemlere rağmen mali yapıları iyileştirilemeyen bankaların, gerektiğinde, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilerek, rehabilitasyona tabi tutulmalarına ve yeniden yapılandırılmalarına olanak sağlanmaktadır. Böylece, bazı bankalarımızda zaman zaman ortaya çıkabilecek sorunların sistem bütününe yaygınlaşmasının önlenmesi amaçlanmaktadır.

Diğer yandan, halen, Bakanlar Kurulu kararı ve buna ilişkin diğer düzenlemeler çerçevesinde faaliyet gösteren özel finans kurumlarının hukukî altyapısının güçlendirilmesi amacıyla, Bankalar Kanununa eklenen hükümlerle, bunların faaliyetlerini Bankalar Kanununun belirli hükümlerine kıyasen tabi olmak suretiyle sürdürmelerini öngörülmekte, uyum sağlayamayanların ise tasfiye edilecekleri hükme bağlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarımın Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi sırasında, gerek Komisyon üyelerimizin ortaya koyduğu ve gerekse basında yer alan endişe ve eleştiriler, üç ana noktada toplanmaktadır. Bunlar, sırasıyla; sermaye renklere ayrılıyor ve faizsiz sisteme dayatma getiriliyor; ikincisi, Kurula aşırı yetkiler veriliyor ve bunlardan biri de, kuruluş, işleyiş ve sona erme aşamalarından oluşan banka gözetim ve denetiminin son aşaması için önemli yapısal değişiklikler getiriliyor. Bu üç noktada toplanmaktadır. Şimdi, izin verirseniz, onları size söyleyeceğim.

Birinci konuyla ilgili olarak, bildiğiniz gibi, kambiyo sistemindeki liberalleşmeye paralel olarak, ülkemize giren ve çıkan fonlar üzerinde, herhangi bir kısıntı ve ayrıcalık gözetilmemektedir; bundan sonra da gözetilmesi düşünülmemektedir. Mali fonlar üzerindeki kamu gözetim ve denetimi iki noktada tavizsiz uygulanmaktadır; bunlardan biri, karapara; ikincisi, küçük tasarruflunun haklarının korunmasıdır. Mali piyasalar konusunda yeterli bilgi sahibi olmayan küçük tasarruf sa-

hibinin yanıtılarak, mevduat toplayan bir banka gibi, yurt içinden ve yurt dışından kuraldışı fon yaratılmasına Hükümetimizce izin verilmemektedir ve verilmemesinde de Hükümetimiz kararlıdır. Mali piyasalarımızda faizsiz sistem dayatması diye bir dayatma kesinlikle söz konusu değildir ve olmayacaktır.

Nitekim, Hükümetimiz, buradaki, objektif, tarafsız ve kararlı yaklaşımını iki noktada göstermiştir; bunlardan biri, özel finans kurumlarının gözetim ve denetim yönünden Bankalar Kanunu kapsamına alınmasıdır; ikincisi de, yine, geçen hafta sonunda Resmî Gazetede yayımlanan, özel finans kurumlarının, bankalar gibi hesap cüzdanı kullanabilmelerine olanak sağlayan Bakanlar Kurulu kararının çıkarılmasıyla, Hükümetimiz, bu konudaki tutarlılığını ve kararlılığını kanıtlamıştır.

İkinci konu, bağımsız otorite olan Kurula aşırı yetkiler veriliyor iddiası. Bağımsız idarî otoriteler, merkezi yönetim gibi, genel hukuk kuralları içinde kendiliğinden çözüm yaratma konusunda çekimser davranmaktadırlar. Bu nedenle, bunların görev ve yetki kapsamlarının, yasa da, tam olarak, açıkça ve eksiksiz belirlenmesi gerekmektedir. Bu amaç, bu kurulaşların görev ve yetki kapsamlarının çok genişmiş gibi yorumlanmasına yol açmaktadır.

Bağımsız idarî otoritelerin yeni olmasından kaynaklanan temel sorunlar yakından bilinmektedir. Bunlar, yönetimin yetersizliği ve uyumsuzluğu, zaman zaman keyfî yönetime eğilim nedeniyle kamu gücünün kötü kullanılması, meslekî kararlarında ve personel hukuku uygulamalarında tutarsızlıklar ve adaletsizlikler doğması olasılıklarıdır. Bu olumsuzlukların ortaya çıkmaması için gerekli önlemlerin alınmasına büyük çaba gösterilmektedir.

Bankaların, kuruluş, işleyiş ve sona erme aşamalarından oluşan, banka gözetim ve denetiminin son aşaması için önemli yapısal değişiklikler getirilmektedir. Evet, bu doğrudur; ancak, getirilmesi önerilen değişiklik ve yeniliklerin çoğunun uygulanması, esas olarak, kurumun çalışmaya başlamasından sonra gündeme gelecektir.

Önerilen metin, sistemin rehabilitasyonu için iki temel supap getirmektedir; gerektiğinde başvurulacak bu olanaklardan birincisi, olağanüstü hallerde, Hazine'nin bu amaçla, özel koşullu devlet iç borçlanma senedi ihraç etmesidir; ikinci supap ise, yine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın, fon şekillenmesini karşılamak amacıyla kredi açmasıdır.

Bu olanakların öngörülmüş olmasıyla, sisteme, yeterli fon girişinin sağlanması güvence altına alınmış olmaktadır.

Ayrıca, kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, Bakanlar Kurulumuza, mali yapısını güçlendirmek isteyen bankalar için çeşitli finansal kolaylık ve destekler sağlama olanağı da tanınmış olmaktadır.

Bunun yanında, Hükümetimizin, Kurumun çalışmaya başlamasına kadar, bankacılıkta yüzde 100 mevduat güvencesini sürdürme kararlılığında olduğunu açıkça belirtmek istiyorum. Bu nedenle, tasarruf sahiplerinin, sistemin yeniden yapılandırılması amacıyla alınması olası bazı önlemlerden etkilenmesi hiçbir zaman söz konusu olmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetimiz, 4389 sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tasarımın, yapısal sorunları bulunan bankacılık sistemimizin, bu sorunların çözümünde ve uluslararası rekabete açılmasında çok önemli bir işlev görev göreceği inancındadır.

Bu çerçevede, söz konusu tasarının, tüm partilerimizin olumlu yaklaşımları ve katılımlarıyla, varsa eksikleri de giderilerek, kısa bir süre içinde olgunlaştırılarak yasalaştırılacağını düşünüyorum.

Tasarının, gerek alt komisyonda gerekse Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasın-da yapıcı önerileriyle katkıda bulunan tüm arkadaşlarıma, çalışmalar sırasında farklı görüş ve öne-rilerde uzlaşmayı sağlayan komisyon başkanlarımıza huzurunuzda teşekkür ediyorum.

Zaman zaman tartışmalara konu olan komisyon görüşmeleri yanında ve Genel Kurulumuzda yapılacak görüşmelerde değerli arkadaşlarımızın uyarıları elbette ki, yasa tasarısının olgunlaşması ve yasalaştıktan sonra uygulanması sırasında uygulayıcılar için yön gösterici olacaktır. Bu nedenle, bu katkılarından dolayı tüm milletvekili arkadaşlarıma ayrı ayrı şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca, bu-rada, yasa tasarısının hazırlanma döneminde görüş bildirerek katkıda bulunan başta Türkiye Ban-kalar Birliği olmak üzere, tüm meslek kuruluşlarına da, Hükümetimiz, sizler ve şahsım adına te-şekkürlerimi sunuyorum.

Sözlerime son verirken, tekrar hepinize teşekkür ediyorum, tasarının, bankacılık sektörümüze ve ekonomimize beklenen yararı sağlaması dileğiyle Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Al-kışlar)

BAŞKAN – Devlet Bakanımız Sayın Recep Önal'a teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki son konuşma, şahsı adına söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Ali Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin.(FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 293 sıra sayılı kanun tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporu üzerinde kişisel görüşlerimi arz etmek üzere huzuru-nuzdayım.

Ben hukukçu bir milletvekili arkadaşımızım, ekonomik işlerden, doğrusu, fazla anlamam; za-ten bu tasarı da hükümetçe Meclise gönderildiğinde Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmüş ve önümlüze o komisyondan geldi. Dobra dobra konuşmayı da severim. Anadolu'da bir söz var "çok laf yalansız, çok para haramsız olmaz" derler; değerlendirmesini herkes kendisine göre yapabilir. Zannediyorum buna bir cümle daha eklemek daha doğru olur diye düşünüyorum; çok kanun da ha-tasız olmaz.

Bunu niçin söylüyorum; bakın, şimdi görüşmekte olduğumuz Bankalar Kanununda değişiklik yapan bu tasarının gerekçesini okuduğunuzda, hangi kanunda değişiklik yapıyor; 4383 sayılı Ka-nunda. Ne zaman çıkmış bu Kanun; daha üstünden altı ay geçmemiş; ayın 23'ünde altı ay olacak. Peki, kaç madde altı ay önce veya beşbuçuk ay önce çıkan Kanun; 27 madde. Şimdi değiştirmek için sevk edilen metin kaç madde; geçici maddelerle birlikte 22 madde. Aşağı yukarı beşbuçuk ay önce çıkarılan bir kanun, beşbuçuk ay sonra 22 maddesiyle, tamama yakınıyla değiştirilme ihtiya-cı hissediliyor. Şimdi burayı anlamakta çok büyük güçlük çekiyorum. Peki altı ay içerisinde veya beşbuçuk ay içerisinde ne değişti; gerekçesinde sık sık atıfta bulunulan Avrupa Birliği standartları mı değişti, Avrupa Birliği direktifleri mi değişti, Anayasamız mı değişti, yoksa, bankalar mevzu-atında veya banka dünyasında deprem mi oldu?!

Hükümet, Değerli Bakanım ve Hükümeti oluşturan partilerin değerli milletvekili arkadaşlarım kusura bakmasınlar; altı ay sonrası göremeyecek kadar basiretsiz davranan bir hükümetin, bu ül-kenin sorunlarını çözeceğine inanmakta zorluk çekiyorum. (FP sıralarından alkışlar) Altı ay önce aklınız neredeydi? Allah aşkına, burası, böyle, boyacı kütü mü? Beşbuçuk ay önce, altı ay önce bir kanun çıkarmışsınız, aşağı yukarı tamamını değiştirmek için yeniden geliyorsunuz... Bu Parlamen-tonun zamanı kıymetlidir; bu Parlamentonun zamanını, böylesine israfa yol açacak teşebbüslerde

hiç kimse bulunmamalıdır. Tabii, Meclis çalışacak; ancak, beşbuçuk ay önce, altı ay önce çıkmış olan bir kanunu, aşağı yukarı tamamen değiştirmek için gelirse, ben, bunları söylemekte de hak kesbetmiş olurum.

Değerli arkadaşlarım, ne yapıyor; Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu kuruluyordu; kuruldu, altı ay geçti; hani nerede kurul üyeleri?.. Hükümet ortakları anlaşılmadığı için kurul üyeleri de atanmadı; şimdi, yeni kriterler getiriliyor. Peki, altı ay sonra yeni kriterlerle Meclisin önüne gelmeyeceğinizi nereden garanti edeceksiniz ?

Arkadaşlar, Bakanlar Kuruluna ait -biraz önce Sayın Bakan da ifade etti- izin verme ve izin kaldırma yetkisini kurula devrediyorsunuz. Niye; gerekçenizde diyorsunuz ki: "Uluslararası uygulamalar bu tür kurumların faaliyetlerinin siyasi iradeden tümtüyle bağımsız bir şekilde yürütülmesini öngörmektedir. "

Peki, kurul üyelerini kim atayacak; ilgili bakanın teklifiyle Bakanlar Kurulu atayacak. Gerekçede "efendim, uluslararası uygulamalar siyasi iradeden tümtüyle bağımsız olmasını gerektiriyor, biz bu değişikliği bunun için sevk ettik" diyorsunuz. Bu, kendi içerisindeki çelişkiyi nasıl izah edebilirsiniz?

Değerli arkadaşlarım, bilmiyorum, sizin de dikkatinizi çekiyor mu; işte yedinci ayında 57 nci cumhuriyet hükümeti; geleli beri, Meclise, sürekli kanun tasarısı sevk ediyor; aşağı yukarı tamama yakını hep ekonomik amaçlıdır, hep parayla ilgilidir. İşte, ilk aklımıza gelenler: Tahkimle ilgili anayasa değişikliği yaptık, zannediyorum, şimdi de, ilgili kanunlarla ilgili tasarı geldi; bunun ucu, yine, paraya dayanıyor, uluslararası sermayeyi Türkiye'ye çekmeye dayanıyor. İşte, Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tasarıyı konuşuyoruz; bir iki gün önce, dün gece geçti, nedir, Sermaye Piyasası Kanunu, yine, parayla ilgili; faizle ilgili kanun, temerrüt faiziyle ilgili kanunu dün gece geçirdik; vergi kanunu, ek vergi kanunu, hep parayla ilgili... Peki, bunların sevk gerekçesinde de hep aynı şey var; efendim, çağın gereği. Avrupa Birliği standartlarına uymamız lazım, globalleşmenin bir sonucudur bu, serbest piyasa ekonomisinin bir gereğidir bu deniliyor.

Değerli arkadaşlar, zannediyorum, biz, bir şeyi yanlış anlıyoruz veya yanlış tatbik ediyoruz. Bakınız, Batı, ekonomiyi serbestliğe kavuşturmadan önce, ekonomiyi özgürleştirmeden önce başka bir şey yaptı; kafaları özgürleştirdi; biz, tersinden başladık... Yani, cebi, cüzdanı, kasayı sivilleştirmeden önce, insanların beyinlerini ve kafalarını özgürleştirdi, insanların öntündeki fikri, düşünceyi, düşünce açıklamayı yasaklayan düzenlemeleri değiştirdi, bunları sivilleştirdi. Şimdi, serbest piyasa ekonomisine geçmeden önce, mutlaka, Türkiye, serbest düşünce ortamına geçmelidir. Batı, böyle yaptığı için kalkındı.

Bu ülkede fikir, düşünce açıklamak öntünde hâlâ engeller var. Bugün eski bir parlamenter arkadaşımızı, eski bir bakan arkadaşımızı, Anavatan Partisinin eski bir mensubu ve bir partinin genel başkanı, bir fikir, düşünce adamı Hasan Celal Güzel'i cezaevine gönderdik. Ne yaptı; çaldı mı çırptı mı, yedi mi yedirdi mi; hayır; sadece, fikrini ve düşüncesini açıkladı... Fikrini, düşüncesini açıklayan bir eski parlamenter arkadaşına sahip çıkamayan bir Parlamento, 500 tane bankalar kanunu çıkarsa ne yazar! (FP ve DYP sıralarından alkışlar) Önce bunları düzeltereğiz.

Sayın Hükümet, 10 Aralıkta, günü, Avrupa Birliğine aday üye olma noktasında anlaşma yaptı; memnuniyetle karşılıyorruz, birtakım itirazlarımız mahfuzdur. Kopenhag kriterlerini Türkiye'ye getireceğiz... Şimdi, şu Parlamento, yeni bir asra girerken, Kopenhag Kriterlerine uygun yasal düzenlemelerle ilgili çalışmalıydı harıl harıl; ama, biz, hep, para, para, cüzdan...

Bu konulara, şu benim söylediğim konulara, bu Parlamentoda, en az bizim kadar sahip çıkması gereken bir parti var; o da, Demokratik Sol Partidir; ama, itirazlar, ne garip, oradan geliyor. Sos-

yal demokrat ne demek Allah aşkına, sosyal demokrasi, demokratik sol ne demek?! (FP sıralarından alkışlar) İşte, bu benim söylediklerim. Bir insanın adının sosyal demokrat veya demokratik sol olmasıyla o insan demokratik solcu olmaz; uygulamalarınızla olacak, uygulamalarınızla...

Ben, Hükümeti göreve davet ediyorum; hep paraya, hep kasaya, hep cüzdana hitap eden tasarılarla gelmeyin, insanımızın öntünü açacak, onu fikren özgürleştirecek, onun eğitim özgürlüğü öntündeki engelleri kaldıracak olan birtakım yasal düzenlemelerle gelin ve yeni bir asra böyle girelim.

Bakin, hâlâ, temel hak ve hürriyetler öntünde engeller var; kimi zaman kısıtlanıyor, kimi zaman durduruluyor, Anayasanın 13 ve 14 üncü maddeleri gereği kimi zaman tamamen kaldırılabilir. Gelin, önce, şu Anayasa ile ilgili birtakım düzenlemeler yapalım. Hükümet ve hükümeti oluşturan partiler ve Sayın Başbakan, bu konuda önce bir talimat versin. İşte, yarın sabahleyin, uzlaşma komisyonu yeniden bir araya gelecek; üçüncü toplantımızı yapıyoruz; inşallah, yarın sabah, hükümet ortağı partilere mensup üye arkadaşlarımızın "tamam, Anayasa ile başlıyoruz özgürleşmeye, sivilleşmeye" demelerini, çok büyük bir özlemlerle bekliyorum. Türkiye'nin, asıl, bu ekonomik sorunlar kadar, belki ondan da daha önemli, bu, sosyal alanda atılacak adımlara ihtiyacı var.

Onun için, kusura bakmayalım, ben, bu Bankalar Kanunu ile ilgili düzenlemeyi fazla önemsemiyorum. Asıl, Türkiye'nin öntünü açacak, insanımızı düşüncesiyle, fikriyle, eğitim arzusuyla, eğitimle ilgili onu özgürleştirecek ve sivilleştirecek yasal düzenlemelere ihtiyacımız var. Bu Parlamento bunu başarır, inanıyorum ki, milletimize en hayırlı hizmetleri yapmış olacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (FP, DYP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şahin.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmış oldu.

Şimdi, tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Maddelerine geçilmesini uygun görenler, lütfen, işaret etsinler... Uygun görmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1 inci maddesini okutuyorum:

BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1.- 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları ile (8) numaralı fıkrasının son iki cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, siyasal bilgiler, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-finance alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan, birini de ikinci başkan olarak görevlendirir."

"5. a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri bu göreve atanmalarını takip eden

30 gün içinde maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hissımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadırlar. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere uygun hale getirmeyen tıyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b) Kurul tıyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul tıyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir."

"Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul tıyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır."

BAŞKAN - 1 inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Adana Milletvekili Sayın Yakup Budak'ın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Sayın Budak, süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA YAKUP BUDAK (Adana) - Sayın Başkan, değerli tıyeler; sözlerime başlarken, hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa Tasarısı Meclisin huzuruna geldi. Biraz önce konuşan arkadaşlarımız "daha beş ay, altı ay geçmeden nasıl oluyor da böyle değişiklikler yapılıyor" dedi; iktidar sıralarından bir arkadaşımız da "daha kırkı çıkmadı" diyor. Dolayısıyla, kırkı çıkmamış bir kanunu, tekrar değiştirmek için, Genel Kurulda tartışıyoruz.

Benim üzerinde konuştuğum madde, özellikle, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun atanma şekliyle, yıllarıyla ilgili. Biraz önce arkadaşlarımız burada ifade buyururlarken "efendim, IMF dayatması var, ABD'den böyle talepler var" denildiği zaman, arkadaşlar biraz rahatsız oluyorlardı. Şimdi, görüyorum ki, gönüll rahatlığıyla "Helsinki kararlarının neticesinde böyle düzenlemeler yapıyoruz" diyorlar; bu da, hükümette güzel bir gelişme diye düşünüyorum; ama, acaba, bu Helsinki kararları alınırken, bu kurul tıyelerinin okulları da mı oradan belirtilmişti! Mesela, bu yapılan değişiklikte sadece, bir siyasal bilgiler fakültesi eklenmiş. Siyasal bilgiler fakültesi yeni kurulmadı, Türkiye'de var; ama, herhalde geçen dönemde çok acil çıkarılmak istendiği için unutulmuş ya da kurula siyasal bilgiler mezunu bir insan atanacağı için bu ilave edilmiş. Yoksa, bunun başka türlü bir izah tarzını bulamazsınız. Geçen yıl da bu konudaki hizmet sürelerinin, deneyim sürelerinin, üst düzey yöneticiliklerinin süresi oniki yılken, bu yasayla on yıla indiriliyor. Allah aşkına, bunun da Kopenhag kriterleriyle, Helsinki kararlarıyla bir alakası var mı?.. Herhalde, daha önce farklı insanlar düşünülüyordu, şimdi ise daha farklı insanlar düşünülüyor ki, ona göre yeni bir düzenleme yapıyor. Eskiden elbise biçilmişti, yeni arkadaşlara ya dar geliyor ya bol geliyor; ona göre, yeni arkadaşlara göre bir ayarlama yapıyor diye düşünüyorum. Yoksa, bunu izah etmenin anlamı yok. Sürelerle ilgili, yıllarla ilgili, okullarla ilgili bir düzenlemeyi, altı ay geçtikten sonra yapmanın mantığını, ben, şahsen göremiyorum.

Dolayısıyla, bu düzenlemeler, şahıslara uygun olan düzenlemelerdir. Bari, buraya, adresleri, telefonları da yazılmış olsaydı da ona göre bir değerlendirme yapılmış olsaydı. (FP sıralarından alkışlar)

Sanki, yeni bir şey yapıyormuş gibi, bankacılık sektöründe yeni bir reform gerçekleştiriliyor-muş gibi, bir de, üslup benimseniyor. Çağdaş kriterlere uymak, dünyaya uymak, yeni girdiğimiz Avrupa Birliğinin adaylığı söz konusu, falan... Bizim, zaten, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığımızın bünyesinde bir Bankacılık Genel Müdürlüğümüz var. Biz, bu işlemleri yapan, bu görevleri yerine getiren o Bankacılık Genel Müdürlüğünü, biraz daha bağımsızlaştırıyoruz, Hazine ve Dış

Ticaret Müsteşarlığının dışına çıkarıyoruz; Bakanlar Kurulunun, ilgili bakanın ve Başbakanın birtakım yetkilerini de ne yapıyoruz; bu kurula devrediyoruz.

Dolayısıyla, çok yeni şeyler yapıyormuş gibi, âdeta yeni bir çığır açıyormuş gibi, bankacılık sektörünü ve ekonomiyi düzelterek, istihdamı sağlayacak, bu sektördeki bütün olumsuzlukları ortadan kaldıracak gibi bir iddia var ki, buna da katılmak mümkün değildir.

Dolayısıyla, bu Hükümet, bu tasarıyı getirmiştir. Zaten, geçenlerde bankacılık değişikliği yapıldı; ama, işin ilginç tarafı, bu kadar süre geçmesine rağmen, bu kurula, atamalar bile yapılamadı. Bunun da üzerinde durmak lazım. Bir hükümet, altı ay içerisinde, kendisinin ortaya koyduğu, çıkardığı ve Meclisten geçirdiği bir kanunla ilgili bir kurula, hem de alelacele çıkardığı bir kurula, aciliyetinden dolayı getirdik, bankacılık sektörümüz batacak, birtakım bankalar sıkıntıda, bunu düzelterek bir kurul kurmamız lazım diye, Meclisi, gece gündüz çalıştırarak getirdiği kurula, altı ay geçti, hâlâ bir atama yapmadan, o kurul hiç işlem yapmadan, görevini yapmadan, varlığı ortaya çıkmadan, tekrar, o kurulun yapısı değiştiriliyor, süreler değiştiriliyor, okullar değiştiriliyor; bunu hangi mantukla izah edebiliriz ki, bilemiyorum. Onun için, bir şeyler yapıyoruz niyetiyle, birtakım göstermelik tavırlarla ekonomiyi düzelttiğimiz kanaatinde olmamız ve halka birtakım yanlış bilgiler vermemez, zannediyorum, yönetim anlayışıyla da, iktidar anlayışıyla da bağlaşmaz.

İktidar, şimdi bir de gerekçe bulmuş "efendim, bu kurulu siyasal etkilerin dışında tutmak..." Allah aşkına, Bakanlar Kurulu, ilgili bakan, bir kurulu tayin edecek, tespit edecek; orada siyasal etkinin olmadığını düşünmek için, herhalde Türkiye'de yaşamamak lazım veyahut da uzaydan, Türkiye'ye, bu Parlamentoya uçakla bir iniş yapmış olmak lazım! Yani, siz söyleyin; hangi mantukla, hangi yaklaşım tarzıyla siyasal etkilerden uzak kalacak, bağımsız olacak diyoruz?!

Tamam, bağımsız arkadaşlardan teşekkül ettirdiğimizi söyleyelim. Bu kurulu atayan bir kurul var değil mi, Bakanlar Kurulu var; bu hükümetin omurgasını da, 55 ve 56 ncı hükümeti oluşturan iktidar partileri oluşturuyorlar. O partiler, Anayasa Mahkemesine müracaat ettiler; bu konuyla ilgili bir yasa değişikliğini, hükümet kararnamesini Anayasayla değiştirttiler; onaltı ay, onyediy ay bekletiler; ondan sonra, bir banka olayı çıktı, o banka olayından sonra da alelacele getirdiler. Şimdi, ben, sizlere sormak istiyorum; o günkü rakamlarla 1,5 katrilyon veya 3 milyar dolar Hazineye zarar verdiği iddia edilen bu bankaların içi boşaltılırken, bugünkü Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun görevini yapan insanlar, bu Meclisteki iktidarı oluşturan partilerin atadığı insanlar değil miydi; ya da bu iktidar, bu insanları atayacak olursa, biz, bu kurula nasıl güveneceğiz; siz söyleyin!

Hazineye 3 milyar dolarlık zarar verdiren olay, bu iktidarın zamanında olmuştur; iki yıl içerisinde o bankaların içi boşaltılmıştır. Maalesef, bu hükümet de geldi, şu üç dört ay içerisinde, geçtiğimiz dönemlerde, sanki bakkal dükkânı açana ruhsat verir gibi, altı yedi tane banka ruhsatı verdi. Kime verdi, niye verdi, niçin verdi, ekonominin gerekleri, ihtiyaçları var mıydı; o, hiç belli değil; verdiler. Zaten, Türkiye'de bir moda çıktı; bir bankacılık izni alacaksınız, yüksek faizlerle mevduat toplayacaksınız, sonra, içini boşaltacaksınız, sonra, Hazineye devredeceksiniz, ondan sonra da, bu ülkeye en büyük katkıyı yaptığımızı söyleyeceksiniz. Acaba, bu hükümet, bu konularda ne yapacaktır?! Bu millet ve bu Meclis, bu hükümete, bu konularda bu yetkiyi verirken nesine güvenecektir?! Şaibesi var demiyorum, sabıkası var ve bu bakanlar, yine, bu Bakanlar Kurulunda ekonomiyi düzeltmekle ilgili bakanlar görev alıyorlar. Vaktiyle, o zaman da bir bakan vardı, Uzakdoğu'da kriz oluyordu "Uzakdoğu krizi Türkiye'yi ne zaman vuracak" diye sorulduğunda, ne kriz vurması efendim, üç dört ay içerisinde Türkiye'ye 300-400 milyar dolar gelecek, bu dolarları koyacak yer bulamayacağız, enflasyonu düşüreceğiz, düşürmezsek, ben kendimi atarım, istifa ederim diyor-

lardı. Ondan sonra da, bir de baktık ki, hükümet de gitmiş, Türkiye'nin ekonomisi de gitmiş, bankaların içerisi de boşaltılmış. Maalesef, üç ay sonrasında, dört ay sonrasında göremeyen bakanlardan, iktidarlardan, bu bankacılık sektörüne yeni bir çekidüzen verdiklerini iddia etmeleri kadar boş bir şey olabilir mi? Bu yapıldı, altı ay içerisinde ne getirdi Türkiye'nin bütçesine, Türkiye'nin ekonomisine, Türkiye'nin yönetim anlayışına?!

Şimdi, bir de, tabii ki, yine bu maddede deniliyor ki "...görev alamazlar. Kurul üyeleri, Kurum personelinin uyacakları meslekî ilkeler Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir." Bir kurul kuruyorsun, yönetileceği ilkeleri kendin tespit etmiyorsun ve o üyeler, kendi personelinin nasıl çalışacağını kendileri tespit ediyorlar, Bakanlar Kuruluna sunuyorlar. Bakanlar Kurulu da, âdeta bir noter gibi, onu tasdik etmek durumunda kalacak. Tasarının mantığından bu anlaşılıyor.

Dolayısıyla, bir kurula çok büyük yetkiler veriliyorsa, bu yetkiler verilirken de, maalesef, sorumlulukları nelerdir, sorumluluklarının sınırı nereye kadardır, bu tasarıda onu da göremiyoruz; ondan sonra da, diyorsunuz ki, ben şu şu ilkelere göre çalışacağım, benim personelim de bu ilkelere göre çalışacak, bunu onaylayın diyorsunuz. Dolayısıyla, Bakanlar Kurulu birtakım yetkilerinden vazgeçerken, Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin Bakanlar Kurulunu da, âdeta bir noter durumuna düşürüyoruz. Bunu da, yeni, çağdaş yönetim anlayışıyla bağdaştırmak mümkün değildir. Bu da niye yapılıyor; siyasi etkileri bu kurulun üzerinden kaldırmak için. Siyasetten kaçarak nereye varabilirsiniz, kendinizi inkâr ederek nereye varabilirsiniz, millet iradesini devlet kurumlarının üzerinden kaldırarak nereye varabilirsiniz?! Yeni yeni oligarşik adacıklar meydana getiriyorsunuz. Sorumsuz, milletin beklentilerine ve hükümetin de hedeflerine ters düşebilecek kararlar alınca ne olacak? İşte, birtakım kurumları da kuruyoruz. Efendim, kuracağımız kurumlar, hükümetle ortak çalışacaklardır, paralel çalışacaklardır. İşte, Yargıtayda bir savcı, saat 23.00'te bayan bir milletvekilinin kapısına gidiyor "kapıyı kıracağım" diyor. Bu adam da bağımsız, bu adam da özel!.

Öbür tarafta, bu Meclisin, partilerin, görev alan milletvekillerinin büyük bir bölümünün tasvip etmediği işte YÖK'ün Başkanı var; özerk... Bu özerk kurumun başında olan insan, bu Meclisle uyumlu çalışabiliyor mu, bu hükümetle uyumlu çalışabiliyor mu; bu milletin değerleriyle uyumlu mu; bu insan?! Dolayısıyla, efendim, öyle insanlar getireceğiz ki, iktidarla uyumlu olacak, yönetimle uyumlu olacak diyeceğiz.

Arkadaşlar, kendi kendimizi aldatmayalım; millet iradesinden kurumları kaçırmayalım... Sürekli olarak, hangi kurum olursa olsun, hangi birim olursa olsun, nasıl ki, Parlamento, kendisini millet iradesinin temsilcisi olarak gördüğü için, milletin denetiminde görüyorsa ve dört yıldan dört yıla da gidip, millete hesap veriyor, hesabını veremediği zaman da iktidardan gidiyorsa, bu Parlamentodan çıkan hükümetlerin oluşturduğu kurumların da, muhakkak surette bir hesap vereceği mekanizmanın olması gerekir.

Zaten, işin başından yanlış yapılıyor. Bu tip kurumlar, özerk kurumlar, bağımsız kurumlar, muhakkak surette millet iradesine dayanmak mecburiyetindedirler, Parlamento tarafından tespit edilmek mecburiyeti vardır, aynı zamanda, bu kurumlarda görev alacak olan insanlar, bir gün, Meclis ve millete hesap vereceklerini de bilmek mecburiyetindedirler. Çünkü, verdikleri zararın faturasını bu Meclis ödeyecektir, siyasi iktidar ödeyecektir, halk ödeyecektir. Mesela Sermaye Piyasası Kurulu, kendisi aleyhine açılan davaların yüzde 82'sini kaybetmiş. Bu kaybedilen davalarda milletin uğradığı zarar nedir, Sermaye Piyasasının uğradığı zarar nedir; ekonominin uğradığı zarar nedir; bunun tazmini yolunda, bu yöneticilerin sorumluluğu ne olmuştur, ilgili bakan, acaba bu konuda bir açıklama yapabilir mi? Maalesef, ne kadar karar verildiğini, ne kadar zarara uğratıldığını bile bilmeyen insanların da, yönetme anlayışları, sık sık kanun değişikliklerini, bugün olduğu gibi

huzurumuza getirir, burada da parmaklar kalkar, iner; ama, parmakların kalkması, inmesi sorunu çözülüyor bu zamana kadar çözmediği gibi. Onun için, gerçekçi, adil, milletin beklentilerine, ekonominin uygar değerlerine uygun yasalar çıkarmak mecburiyetindeyiz diyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar).

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

Gruplar adına ikinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Mehmet Dönen'e ait.

Buyurun efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA MEHMET DÖNEN (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun tasarısının 1 inci maddesi üzerinde Grubum adına söz almış bulunuyorum; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, görüştüğümüz Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı, burada konuşan iktidar partisi sözcüleri ve Sayın Bakanın da belirttiği gibi, ekonomimizin önündeki tıkanıklıkların aşılması yönünde çok önemli bir adım olarak görülmektedir.

Şimdi, anlaşıyor ve görülüyor ki, Türkiye Cumhuriyetinin -Sayın Pakdemirli de burada az önce bahsetti- kendi iç tasarruflarıyla gelişmesini tamamlaması mümkün değil. Eğer, kendi iç tasarruflarıyla ülke gelişmesini sürdürmüyorsa, o zaman, başka bir ülkenin tasarruflarını kullanmak durumunda kalmaktadır; yani, yabancı sermayeye ihtiyaç duymaktadır. Peki, bu yabancı sermayenin bir ülkeye gelmesi hangi koşullara, hangi kurallara bağlıdır? Bu, tamamen, o ülkenin ekonomik ikliminin, siyasal ikliminin, demokratik ikliminin, o sermayenin gelip, Türkiye'de büyütülebileceği, gelişebileceği ve güven bulabileceği koşulların oluşumuna bağlıdır. Eğer, bu koşullar bütünüyle oluşmazsa, yalnız Bankalar Yasası ve Sermaye Piyasası Yasalarıyla bu iklimi bütün koşullarıyla oluşturmanız mümkün değil. Az önce, İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Ali Şahin arkadaşımız burada konuşurken, çok haklı bir noktaya değindi; bu iklimin oluşmasında, en önemli koşullardan birisi demokrasinin gelişmesiyle ve standartlarıyla ilgili ve yine, bir başka önemli koşulu şeffaflıkla ilgili. Bugün, Uzakdoğu'da çok önemli, kaplan olarak görülen ve dünya ekonomisinde çok önemli yer tutan Japonya'nın ekonomik krizinin altında yatan temel unsurlardan birisi, şeffaf bir ekonomik yapılanmaya ve demokrasi normlarına uygun olmamasından kaynaklanmıştır. Bu, dünyadaki diğer ülkelere de örnek olduğu için, gelişmekte olan ülkeler, artık, demokrasi standartlarını geliştirme yolunda çok önemli adımlar atmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, görüşmekte olduğumuz Yasanın 1 inci maddesi, bu Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun atanma şartlarını ve özellikle onların vasıflarını, sürelerini yapacakları, yapamayacakları işlerle ilgili konuları düzenlemektedir. Burada, benden önce konuşan arkadaşlarımızın da belirttiği gibi; bundan beşbuçuk ay önce, yani 6 Haziranda, bu Yasanın 1 inci maddesini biz buradan çok farklı bir biçimde geçirmişiz; yani, burada, gecesini gündüzüne katan milletvekili arkadaşlarımız, bu 1 inci maddeyi farklı bir biçimde kabul etmişler bundan altı ay önce. Yani, normları çok farklı. Yani, biz, parti olarak, özellikle böyle bir özerk kurumun, Bakanlar Kurulunca atanan bu kurulun siyasi otoritenin dışında olmasına karşı olmamıza rağmen, bir an düşünelim, daha önceki atanma koşulları bugünküyle hangi tezatları teşkil ediyor, onu bir analiz etsek, çok farklı sonuçlar çıkmaktadır.

Şimdi, daha önce, burada, bu Mecliste, bu yasayı kabul ettiğimizde, Hazine 4 temsilci belirliyor, bu 4 temsilciden 2'sini Bakanlar Kurulu tespit ediyor bu kurula atamak üzere; Maliye 2 tem-

silci belirliyor, bunun l'ini Bakanlar Kurulu atıyor kurula; Merkez Bankası 2 kişi belirliyor, 1 kişi atanıyor Bakanlar Kurulunca; Bankalar Birliği 2 kişi belirliyor, 1 kişi atanıyor; SPK 2 kişi belirliyor, 1 kişi atanıyor; Devlet Planlama Teşkilatı 2 kişi belirliyor ve 1 kişi atanıyor. Böyle bir düzenleme getirilmiş. Şimdi, böyle bir özerk kurula karşı olmamıza rağmen, daha önceki yasa, bence, daha demokratik bir anlayışla yapılmış. Yani, bu kurulu kuracağım diyen iktidar, daha önceki kurulu biraz daha demokratik olarak, yani, özellikle malî piyasalarla, bankacılıkla ilgili olan bütün kurumlardan, hiç olmazsa, 1'er veya 2'şer temsilci almış. Şimdi, buna karşın, yeni getirilen düzenleme, tamamen, ilgili bakanın teklifi ve Bakanlar Kurulunun atamasıyla gerçekleşiyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, ilgili bakanın, özellikle Hazine'den sorumlu bakanın tek başına bu kişileri teklif etmesi ve Bakanlar Kurulunun bunu kabul etmesi, zaten, sizin, otonom olarak ve bağımsız olarak görev yapacak diye hazırladığınız bu kurul, daha baştan, çok önemli bir siyasî tercihle karşı karşıya kalıyor. Yani, Sayın Bakan, elbette ki, buradaki normlara uyan, istediği kişileri, bu kurula atanmak üzere, Bakanlar Kuruluna sunacaktır.

Değerli arkadaşlarım, bu kurul, daha başlamadan politize olmuş duruma getirilmiştir.

Şeklen, altı ay önce bu şekilde getirdiğiniz bir yasa; altı ay sonra tekrar değiştirmenin hiçbir gerekçesi yok. Bunun, ne Avrupa normları ile ne Amerika Birleşik Devletleri normlarıyla hiç ilgisi yok. Hatta, komisyonlarda konuşan arkadaşlarımızın bir bölümü, Amerika Birleşik Devletlerinde, tek başına, bu kurul, başkanın imzasıyla atanır gibi sözler kullandılar. Değerli arkadaşlarım, atadır; ama, Amerika Birleşik Devletlerinin sistemi çok ayrı. Amerika Birleşik Devletlerinde seçilen başkanın ötüne üç seçenek gelir, onun içinden birisi seçilir ve seçilen insanlar da, gelir, orada parlamento görevini gören kurulun ötünde hesap verir; ama, buradaki atadığımız kurul, yalnızca siyasî bir bakanın önerisiyle atanan bu kurul, Türkiye Büyük Millet Meclisine veya onun içerisinden çıkan hükümete hesap vermek zorunda değil.

Şimdi, millet adına görev yapan, millete belirli taahhütleri olan iktidarlar, programını yapan iktidarlar, oluşturduğunda altı yıl görev yapacak bu kurulla çatışırsa ne olacak; ekonomi kilitlenecek; bunu, daha önceki yıllarda yaşadık biz. Ekonomi kilitlendiği zaman Türkiye'nin içine düşeceği durumu, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Sayın Pakdemirli'nin söylediği gibi, tekrar, bu yasanın bir maddesini değiştirerek halledemez; iş işten geçmiş olur ve bu sektör kilitlenir. Bizim, buradaki temel itirazımız, bu konulara; yani, ekonomimizin daha iyi işleyebilmesi için, bankacılık sektörünün şeffaf ve özellikle de, milletin temsilcilerine hesap veren bir durumda olmak zorunda. Bunun, başka bir izahı, başka bir koşulu düştürülemez; çünkü, değerli arkadaşlarım, burada, milletin temsilcileri olarak, biz, gece yarısına kadar yasa çıkarıyoruz; ama, çıkardığımız yasalara bakıyoruz, görüyoruz ki, üç dört ay sonra tekrar değiştiriyoruz. Burası, deneme tahtası haline getirilmemeli. Sayın Bakanlığımızın değerli bürokratları bunları çok iyi düşünmeliler, bunları hazırlarken çok iyi düşünmeliler. Avrupa normlarını ve diğer ülkelerin demokratik normlarını, ekonomik normlarını çok iyi bilmek durumundalar ve önümüze öyle getirmek durumundalar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız efendim.

MEHMET DÖNEN (Devamla) – Biz, burada, bir tasdik merci değiliz. Bizi tasdik merci olarak gören zihniyetin her zaman karşısında olmuşuzdur. Biz, burada, millet adına görev yapıyoruz, onun kaynaklarını denetlemekle biz görevliyiz ve bu görev bizden alınıp bürokrasiye verilemez, verildiği zaman da şartlarına ve koşullarına uymak zorunda kalırız.

Hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Dönen.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'in.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun tasarısının geneliyle ilgili çok şey söyleyebiliriz. Meseleyi, düşünce özgürlüğüne, bazı partilerin davranışlarına, ekonomide demokrasinin olup olmadığına dayandırabiliriz; ama, ben inanıyorum ki, biz milletvekillerinin en önemli görevi, her maddenin, bürokrasiye ya da bazı kurumlara teslim ettiğimiz uygulamaların bizim irademiz içerisinde yorumlanabilmesi için, içtihat teşkil etmek, gerekçe teşkil etmek bakımından bilgi vermektir.

Burada, ekonomide demokrasi kavramı, ya halkın sermaye birikimine ortak olması; yani, başka bir tabirle sermayenin tabana yayılması ya da ekonomide demokrasi, bir sürecin kendi kendini yönetmesiyle sağlanabilir. Bu maddede, idare hukukunun önemli ilkelerinden birisi olan istikrar ilkesinin korunması amaçlanmıştır. İstikrarı, burada kurum oluşturacaktır; hiçbir siyasi gayesi ya da bir siyasi düşüncesi olmaksızın, bağımsız bir şekilde kararları alacaktır. Bu istikrara, bu statükoculuğa karşılık, değişimi ve toplumsal dinamiği, biz, parlamentere olarak yerine getireceğiz ve biz, burada biraz evvel söylenildiği gibi -böyle yanlış bir manaya neden olmasın diye söylüyorum- bunu bir kuruma teslim ederken, o kurumu başıboş bırakmıyoruz. Bugün çok tartışılan, eleştirilen Yükksek Öğretim Kurulu hakkında bir araştırma önergesi sonrası araştırma açılmıştır, bu araştırma sonuçlarına göre de Parlamentoda gereği yapılacaktır. Bugün Sermaye Piyasası Kurulu hakkında da burada bir araştırma önergesi verip araştırma açabiliriz; yarın, öbür gün, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu hakkında da araştırma açıp, bunu görüşebiliriz.

Burada bir konuya açıklık getirmek lazım. Türkiye'de 2 tane siyasal bilgiler fakültesi vardır; birisi, Ankara Üniversitesine bağlıdır, diğeri ise İstanbul Üniversitesine bağlıdır. Buna karşılık, diğer üniversitelerin tümünde, siyasal bilgiler fakültesinin müfredat "kamu yönetimi" adı altında uygulanmaktadır. Bazı kurumların, siyasal bilgiler fakültesinin ismi açıkça yazılmamışsa, buralarda, değil kurul üyeliği gibi atanmayı, memur olarak atanmayı da engellemektedir ve araştırılırsa, Danıştaya kadar giden kararlar vardır. Bu nedenle, siyasal bilgiler fakültesi isminin konulması, hükümetin talebi üzerine değil, komisyonda, hükümetten gelen bu tasarının tamamlanması amacıyla, komisyon üyeleri tarafından konulmuştur.

MEHMET DÖNEN (Hatay) – Altı ay önce yok muydunuz komisyonda?

MASUM TÜRKER (Devamla) – Bazı şeylerin doğuştan güzel, doğuştan tam olmasını beklemek, o doğuştan sonra başka doğuşun olmamasını beklemektir. Altı ay önce doğan bir bebeğin, ayak parmaklarının ebadını ölçmek, geniş taraklı ayaklı mıdır, dar taraklı ayaklı mıdır kararını vermek mümkün olmayabilir; ama, çocuk büyüdükten sonra, çocuğun geniş taraklı ayakkabıyla da dolaşabileceğini ya da böyle bir ayakkabıya ihtiyaç olacağını düşünebiliriz. Eleştirii...

MUSTAFA ÖRS (Burdur) – Büyürken her altı ayda bir değiştirirsin.

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MASUM TÜRKER (Devamla) – Getirilen eleştiri, getirilen bazı şeyin yerine kullanıp kullanmaması amacıyla olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, şimdi, kurul üyeleriyle ilgili buradaki meslek etiğine açıklık getirmek lazım. Sayın Budak dikkat çektiği için teşekkür ediyoruz; vermek gerekir. Etiğin, kişiye ilişkin etik, çalışma alanına ait etik, yani kurallar ve alan kuralları şeklinde belirlenmesi gerekir. Bu etiğe ne-

den gerek duyulmaktadır? B maddesinde de, bu kurulda çalışanların, iki yıl müddetle, benzer kurullarda çalışılmayacağına açıklık getirilmiştir. Hepimiz biliyoruz, 1981 yılında çıkarılmış, 2531 ya da 2581 sayılı -numarasını hatırlamıyorum- yasa vardır. Bütün siyasiler bu ülkede hükümet olmuşlardır; ama, o yasa, etîği olmadığı için, hiçbir kovuşturmayla tabi olmamıştır. Bir yerden ayrılan, temasta bulunduğu kuruma derhal gidip işbaşı yapmıştır. İşte, buraya etik maddesinin konulmasının, komisyonla tartışılmasının temel nedeni budur. Bu vesileyle, tekrar, Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Şahıslar adına son konuşma Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'a ait.

Buyurun Sayın Ayhan. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

CEVAT AYHAN (Sakarya) - Muhterem Başkan, muhterem üyeler; 193 sıra sayılı Bankalar Kanununda değişiklik yapan tasarının birinci maddesi üzerinde şahsen söz almış bulunuyorum.

Birinci madde, kurul karar organının yedi kişi olacağını, bunların vasıflarını ve seçim tarzlarını belirtmekte; daha doğrusu, 1 inci madde, 4389 sayılı Kanunun 3 üncü maddesini tadil etmekte. Bu tadilat meyanında da, kurum karar organını teşkil eden yedi kişinin vasıflarını, seçim tarzını, Kurul üyeleriyle ilgili yasakları belirten -ki, bu yasaklar, özel ve resmî kurumlarda başka görev alma yasağıdır, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapma yasağıdır, Kurul üyelerinin, ticaret, serbest meslek çalışmaları yapmalarıyla ilgili yasaklardır- şirketlerde hisse sahibi olmayı men eden hükümlerdir.

Maddenin getirdiği bir diğer husus da, görevden ayrılanların iki yıl süreyle, Bankalar Kanunu şümülüne giren kurumlarda çalışmasıyla ilgili yasaktır.

Bir diğer husus da, soruşturmaya ilgili. Kurumda çalışanlar hakkında açılacak soruşturmalar da, Kurul üyeleri için Bakanın, kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydı getirilmektedir.

Tabii, arkadaşlar ifade ettiler; bizim bu tasarıda itirazımız, bundan altı ay önce çıkarılmış olan bir kanunda, altı ay sonra hemen değişiklik yapılması yoluna gidilmesidir. Demek ki, hükümet, bu tip kanun tasarılarını dikkatle hazırlamıyor, dikkatle üzerinde çalışmıyor ve getiriyor.

Tabii, gerekçede, hiç de mesnedi olmayan beyanlar var: "İyi kanun yaptık; ama, Avrupa Topluluğuyla ilgili ilkelere uymak için tekrar değiştiriyoruz." Altı ay evvel de vardı Avrupa Topluluğu... Biz sorduk -hatırlar Sayın Türker de- bu bankalar neden batıyor, bunun tedbiri nedir diye biz-zat ben sordum. Hatta, 1994'te bankalar battıktan sonra burada yine müzakere ettik. Bunların değerlendirilmesiyle ilgili belli kısıtların olması lazım; belli oranların, özkaynak oranları, kredi oranları, vesaire; yani, dönmeyen krediler... Bir takip mekanizması olması lazım.

Şimdi ne getiriyorsunuz... "Uluslararası birtakım normları uyguluyoruz..." Bunları, o zamanki Sayın Bakan "Basel kodlarını uyguluyoruz" diye -yanlış hatırlamıyorsam- ifade ettiler ve ona göre, bu geçti. Şimdi altı ay sonra tekrar geliyor; yani, hakikaten, şahsen, bende de güvensizlik oluyor; ama, bu güvensizliğin bir sebebi de, Meclisin zayıflığıdır, Meclis komisyonlarının zayıflığıdır. Bendeniz, bunu, mütteaddit defa ifade ediyorum; bu Meclisin güven sağlaması için, bu Meclisin gündeme hâkim olması için komisyonların güçlü olması lazım. Komisyonlar mutfaktır. Komisyonlarda birinci sınıf uzman olması lazım. Plan ve Bütçe ise, orada; Millî Savunma ise, uluslararası savunma meselelerini bilen, Türkiye'nin savunma meselelerini bilen, sahasında birinci derecede, müsteşar olabilecek kabiliyette insan; finans meselesi ise, orada; Adalet Komisyonu ise, kendi sa-

hasına birinci derecede hâkim olabilen, üniversitede hoca olan uzmanların istihdam edilmesi lazım. Yani, Meclisin mutfağı, komisyonlardır; mutfağımız zayıftır, aşçılarımız zayıftır, yamakları zayıftır ve bu Meclisten de kanun gelir, kanun geçer, üç ay sonra tekrar gelir, tekrar geçer... Yani, onun için, bunu, tenkit için söylemiyorum; yani, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Batı parlamentoları gibi hâkim, güçlü, dinlenen, sayılan kurum olması için bu vasıfları iktisap etmesi lazım diye söylüyorum bunu. Tabii, bu olmadan Meclisi güçlendiremeyiz değerli arkadaşlar.

Bu Kurul üyelerinin seçimine de itiraz ettik. Bunlarda da, Plan ve Bütçe Komisyonunda öns seçim, Genel Kurulda kesin seçim yaptığımız Sayıştayda olduğu gibi, RTÜK'te olduğu gibi bir yola girmemiz lazım.

Özerk bir kurum kuruyoruz. Arkadaşlar söylediler; altı yıl değiştiremezsiniz bunları. Yani, gelen hükümetle uyumlu olmayan bir komisyon varsa, burada bir kurul varsa, hükümet bununla harp mi etsin yani?! Hükümet asıl işleri bırakıp da kurumla mı boğuşsun, kurumla mı uğraşsın?! Efendim, niye boğuşsun?.. Yani, Türkiye ekonomisinden sorumlu olan hükümettir; hesabı verecek olan hükümettir; Yüce Divana gidecek olan da hükümettir; seçimde hesap verecek olan da hükümettir. Siz, bir ayrı dukalık kuruyorsunuz -yani, tabiri caiz görün- layüsel bir kurum kuruyorsunuz; batır-sa da çıkarsa da... Yani, çok zordur Kurul üyelerini değiştirmek. Yani, seçilmişlere güvensizliğin manasını anlamıyorum...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVAT AYHAN (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Ayhan, lütfen toparlayınız.

CEVAT AYHAN (Devamla) – İkincisi; tabii, daha önceki kanunda bankaların kurulması ve kapatılmasıyla ilgili hükümete ait yetkiyi, şimdi, hükümetten alıp Kurula veriyoruz. Buna da katılmadığımızı ifade ediyorum. Tekrar üzerinde düşünmekte fayda var desem de, artık, bundan sonra düşünülecek bir hal yok. Bu kanun tasarısı bu şekilde geçecek; ama, ileride, inşallah, sıkıntı olmaz diyorum. Hayırlı olmasını diliyorum.

Hürmetlerimi arz ederim efendim. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Görüşmekte olduğumuz 1 inci madde üzerindeki müzakereler tamamlanmış oldu.

Madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi, Komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Türkiye'de bir bankanın kurulmasına veya yurtdışında kurulmuş bir bankanın Türkiye'de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye'de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihin-den itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur."

"(bc) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması."

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Vey-
sel Candan'ın.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan 293 sıra sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 2 nci maddesiyle ilgili olarak Fazilet Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, bu kanun tasarısıyla -2 nci maddesi de dahil- dikkatle takip edilip incelendiği zaman, Anadol-D Hükümetinin günah çıkardığını görüyoruz. Yeni ortağı da, aslında, bu yasa tasarısıyla suç ortağı yapıyor. Neden ortak da suçlu diye sorarsanız, bu yasa tasarısı, aslında, birilerini, 20 civarında bankayı kurtarmayı amaçlamaktadır. Aslında, tasarının, bundan sonra kurulacak bankalar için de birtakım olumlu tedbirler aldığını da söylemek gerekir.

Bir konuşmacı, konuşmasının bir yerinde "neden bu kadar banka ruhsatı verildi?.. 6 tane..." dedi. Aslında, doğru olan, iki yılda 20 civarında ticarî banka kurma izni verildi ve bunların birçoğunun, kanunun öngördüğü altyapı malzemesi de yoktur, eksiktir.

Bu itibarla, hükümetin verdiği cevap, zannediyorum ki, Cumhurbaşkanımızın dediği gibi "verdiyse verdi, verdimse verdim" mantığıyla oldu. Bu bakımdan, şimdi, bu tasarı, aslında, geçmişe yönelik -biraz sonra ifade edeceğim açıklamalardan da anlaşılacağı üzere- bankaları kurtarma operasyonudur.

Değerli arkadaşlar, şimdi, 20 civarında verilen özel ticarî banka kurma izninden sonra, bu bankaların, maalesef, içleri boşaltılmıştır. Hükümet, bu tasarıyla şunu yapmak istemektedir: Şu ana kadar, banka kurmak, açmak, kontrol etmek, hükümetin, Bakanlar Kurulunun yetkisi altındaydı; yetkisini, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna böylelikle devrediyor. Bundan sonra yapılacak tüm tasarruflarda hükümet risk almıyor; artık, bundan sonraki uygulamalarda Kurul görevli oluyor. Bu Kurulun, bu yasa çıktıktan sonra ilk yapacağı iş, batanları birleştirmek ve Sigorta Mevduat Fonuna almaktır.

Değerli arkadaşlar, hatırlanacağı üzere, 55 nci hükümet, Türk Ticaret Bankasını, geceyarısı, özelleştirirken suçüstü yakalandı ve gensoruyla düşürüldü. Bu konuşmalarına belge olarak ifade ediyorum; Bankekspres ve İnterbank, içi boşaltıldı ve Fon kapsamına alındı. Erol Evcil, İş Bankasından 150 milyon dolar götürdü. Alaattin Çakıcı yurt dışından getirildi; ama, yargılanamıyor. Yargılansa, birçok siyasî arenada kıyamet kopacak, iş dünyasında kıyamet kopacak. Enteresandır, azmettirmekten yargılanacak, banka soyaktan değil. Simerbank özelleştirildi; şaibeler var. Etibank özelleştirildi. Hepsinin sonunda sorular var.

Değerli arkadaşlar, bundan iki gün önce Çeçen sorunu burada tartışılırken "Rus lobisi" çok tartışıldı ve bir kısım arkadaşlar da belki itiraz ettiler; halbuki, verilen 52 milyon dolar usulsüz avans kredisi, avans ödemelerinde bu banka lobilerinin desteği olduğu, kamuoyunda yazılıp çizilen sözler arasındadır.

Görüşmekte olduğumuz bu tasarının 2 nci maddesinde yapılan iş şudur: Bakanlar Kurulu, kendi görevlerini, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna devrediyor. Devrettiği görev nedir?.. Türkiye'de bir banka kurulacaksa veya yurt dışında bir banka kurulmuş da Türkiye'de şube açmak istiyorsa, buna ilişkin usul ve esaslara, nasıl açılacağına, ne yapacağına bu kurul, yani, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu karar verecektir.

Değerli arkadaşlar, bu maddeyle, aslında, Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi devre dışı bırakılmaktadır. Tabii, burada yapılan bir değişiklik de, eğer bankanın yönetim ve denetiminde ciddi birtakım sıkıntıları varsa, buradaki pay sahiplerinin yönetim ve denetim yetkisi alınıyor, bu yetki de Tasarruf Fonuna devrediliyor.

Değerli arkadaşlar, aslında, tasarının gerekçesinde, bankaların kurulması, denetimi ve gözetiminin, uluslararası uygulamalarda, böyle bir kurul tarafından yürütüldüğü iddia edilmektedir ve doğru olan da budur; ama, aslında, altı ay önce, hükümet bu tasarıyı getirdiğinde, bu kürsüde, muhalefet bunun böyle olacağını, bağımsız bir kurula devredilmesi lazım geldiğini söylediğinde, iktidar sıralarında oturan arkadaşlarımız buna itiraz etmişlerdi ve böyle bir kurul olmayacağını söylemişlerdi. Dolayısıyla, demek ki, bu acı örnek, hükümete, muhalefetten gelen birtakım tavsiyelere kulak asmanın doğru olacağını söylemektedir.

Değerli arkadaşlar, bankalar, normalde, Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinde... Bir banka nasıl denetlenir; eğer, banka, ilke ve teamüllere aykırı işlem yaparsa, bankanın çalışmasını tehlikeye düşürürse, önce ikaz edilir -işlemi anlatıyorum- düzeltmezse yönetim kurulu değiştirilir, faaliyetleri kısıtlanır, mevduat prim miktarı artırılır, bankanın varlıkları taahhütlerini karşılamaz hale gelirse, birtakım işlemler yapıldıktan sonra, Fon, bankaya el koyar. Şu anda bu prosedür kaldırılmakta, direkt müdahale getirilmektedir. Halbuki, bu prosedür işlemiş olsaydı, bu prosedürün belirli safhalarında yanlış yapanlar, usulsüzlük yapanlar, evvela malî cezalara, daha sonra hapis cezalarına çarptırılacaktı. Şimdi, bu değişiklikte, artık, direkt müdahale olacak. Bunun anlamı şudur: Bu Kurula verilecek direktifler doğrultusunda istediği bankayı devre dışı bırakacak, istediği bankayı Fona alacak ve böylece, artık, geçmişle ilgili bir hesaplaşma ortadan kalkmış olacak. Yani, aslında, bu 2 nci maddeye, bir noktada, "bankaları kurtarma operasyonu" demek, daha doğru olacaktır kanaatindeyim.

Değerli arkadaşlar, Harp Akademileri Komutanlığının bir ekonomi raporunda şu satırlar yazılıdır: "Harp Akademileri Komutanlığı tarafından yayınlanan Türk bankacılık sistemi raporunda, rehabilitasyon programı -bu kanunun içinde bu program vardır; yani, bankaları iyileştireceksiniz, ortak yapacaksınız vesaire- 10 ile 20 milyar dolar arasında bir maliyet getirecektir." Yani, bu kanun çıktıktan sonra, bu bankaları incelediğiniz zaman 10 ile 20 milyar dolarlık bir paraya ihtiyaç var. Peki, Sayın Bakan buna nasıl cevap veriyor; Sayın Bakan Recep Önal bir açıklamasında "endişeye mahal yok; Mevduat Sigorta Fonumuzda 1,1 milyar dolar paramız hazır -yani, bu bankaları alabiliriz- artı, kaldı ki, Dünya Bankasından da 3 milyar dolar, bunun için paramız geliyor" diyor. Yani, bu kanun ne söylemeye çalışıyor; Sayın Bakanın ifadesiyle, bu bankalarda bir rehabilitasyona gittiğimiz zaman, 10 ilâ 20 milyar dolar olmasa bile 1'i hazır 3'ü gelmek üzere 4 milyar dolarlık bir paraya ihtiyaç var, o da elimizde hazır bulunmaktadır denilmektedir.

Değerli arkadaşlar, aslında, şu satırları yazarken, hükümete bir yanlışlık, bir haksızlık yapmayalım diye çok düşündüm; ekonomi konuşuyoruz, icraat konuşuyoruz... Bir kere, şunu peşin bilirsiniz ki, ülkeyi kötlü yönetiyorsunuz. Hükümete söylüyorum ve uyarıyorum. Fakir fukarayı gözetmiyorsunuz. İşçi, memur ve çiftçi sıkıntıda. Her işimiz ya vergi ya zam. Partizanlık yapıyorsunuz. Hükümet israf içinde. Mevcut yasaları uygulamaktan acizsiniz. Çok kanun çıkararak iş yaptığımızı zannediyorsunuz; ama, altı ayda bir, aynı kanunu bir kere daha getirip revize etme ihtiyacını hissediyorsunuz.

Ülkede, sekiz ay öncesine göre hiçbir şey daha iyi değildir maalesef. Laf üretip iş yapmıyorsunuz. Şimdi de batan bankaları, milletin kesesinden bu yasayla kurtarmaya çalışıyorsunuz. Yalnız, bir fikrimi ifade edeyim; bu tasarı kanunlaşır, inşallah iyi de uygulanırsa, bundan sonra kurtulacak bankalar için olumlu olduğunu da ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, maddeyi dikkatle takip ettiğimiz zaman -yine elimdeki bir araştırma raporundan okuyorum- Fon kapsamına alınan üç bankadan bahsediliyor. Güç duruma düşükleri için çeşitli tarihlerde Tasarruf Mevduat Fonuna alınan, el konulan Türkbank, Bankekspres ve İnterbank'ın batık kredileri, kullandırdıkları toplam kredilerin ikibuçuk katına yaklaşmıştır ve bankacılık sektöründe batık krediler toplamı, Haziran 1999 ayı itibarıyla 1 katrilyon 671 trilyon liradır.

Değerli arkadaşlar, Maliye Bakanlığı ve Hazine şu ana kadar bankaları ciddi manada denetlememiştir, denetlememiştir.

Yine, bir araştırma raporunda -bu araştırma raporu, bankacılık sektöründe araştırma yapan bir kurum tarafından yazılmıştır- aynen şöyle denilmektedir: "Beş yılda, takipteki en yüksek krediler oranına baktığımız zaman, bankacılık sektörü, özel bankalar ve kamu bankalarının içleri tamamen boşaltılmıştır."

Değerli arkadaşlarım, evvela, özel bankalar, siyasi inisiyatifle açılmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, lütfen toparlayınız.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – ...önce, kendi yan kuruluşlarındaki birtakım şirketlere usulsüz kredi aktarmışlar ve bankalar, içi boşaltıldıktan sonra incelemeye tabi tutulduğu zaman, artık işten geçmiş olmaktadır. Ümit ediyorum ki, bu yasa tasarısı kanunlaşmış iyi uygulandığı zaman, belki birtakım suiistimalleri de önler kanatindeyim.

Bu düşüncelerle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Candan.

Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini, İzmir Milletvekili Sayın Ufuk Söylemez ifade edecekler. (DYP sıralarından alkışlar)

Buyurun Sayın Söylemez.

Süreniz 10 dakikadır.

DYP GRUBU ADINA H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 2 nci maddesi üzerinde Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; konuşmama başlamadan önce, hepinizi, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, aradan altı ay geçtikten sonra bu kürsüden aynı şeyleri tekrarlamak istemeyerek söz aldım. Az önce, teknik bilgisine ve mesleki dürüstlüğüne güvendiğim Masum Türker arkadaşımızın, altıncı ay sonunda tekrar gelen bu kanunu savunmak için yaptığı benzetmeleri de, aslında ilgiyle izledim; ama, hiç de haklı bulmadığımı söylemek isterim.

Yani, bu kanun, altı ay içinde uygulandı da bir tarafı eksik, fazla geldi, onun için mi değişiyor; asla. Bu kanun, Avrupa Birliği kriterlerine uysun diye değiştiriliyorsa, Avrupa Birliğine ilişkin bu belgeler, 1992 yılından beri yürürlüktedir. Yani, Avrupa Birliğinin 1992 yılında saptadığı kriterleri haziran ayında yapsaydık, temel bir yasa olan Bankacılık Yasasını sağlıklı biçimde çıkarıyorduk, ne olurdu; bu Yüce Heyet gece yarılarna kadar sarf ettiği bu değerli mesaisini mükerrer olarak boşa bir kez daha harcamazdı.

Ben, iktidar sözcülerinden veya en azından Sayın Bakandan "biz, muhalefetin sözünü, uyarılarını, grup kredilerine ilişkin düzenlemelerini, bu işin Avrupa Birliği normlarına uydurulmasına yönelik ikazlarını dinlemedik; ilk kanundu, çabuk çıkarmak istedik, çabuk da çıktı; hiçbir değişiklik önermesini kabul etmedik; altı ay içinde bu kanunu uygulayamadık, kurul atayamadık, şimdi

'sil-baştan' yapıyoruz" demelerini beklerdim; bu, bir özeleştirme olurdu, bana göre daha inandırıcı olurdu; ama, öyle, altı ay oldu, ayak parmağı değişti filan gibi ifadeler, hem gerçeği yansıtmıyor hem de Masum Türker'in mesleki dürüstlüğüne yakışmıyor.

MURAT SÖKMENOĞLU (İstanbul) – Pışmanım diyen iktidar var mı?..

H. UFUK SÖYLEMEZ (Devamla) – Yok... Doğru, haklısınız; "pardon" diyen olmuyor hiç; peki...

Değerli milletvekilleri, ben, Sayın Başkanın, böyle, esprili bir cevabını da, aslında, bu anlamda bir özeleştirme olarak kabul edebilirim; teşekkür ederim uygunluğuna.

Gerçekten, bu Bankalar Yasası, bir Ceza Yasası, bir Ticaret Kanunu gibi temel bir yasadır. Bu kanun çıkarsa, iktidara ciddi bir avantaj sağlamaz; çıkmazsa da, muhalefete ciddi bir avantaj sağlamaz. Temel yasalar; toplumun temel dengelerini -ekonomide olsun, siyasette olsun- sosyal yaşamda olsun sağlarlar. Bu anlamda, üzerinde hassasiyetle durmamız, muhalefet istedi diye doğruları esirgemememiz, önerge değişikliklerini reddetmememiz gerekir.

Az önce, Fazilet Partili değerli milletvekili Mehmet Ali Şahin Bey bahsetti; "ben, ekonomist değilim, hukukçuyum" dedi kendisi; ama, işte, "burada konuşmak istiyorum" dedi; ama, böyle, her kanunu, her ekonomik kanunu, her vergi kanununu, her bankacılık kanununu, böyle, çift dikiş yaparsak, herkes ekonomist olacak Mecliste. Aslında, bu da bir kazanç; ama, bunun maliyeti çok yüksek... O bakımdan, bu tür kanunları çıkarırken...

Bakın, sektör, bugün, çok sıkıntılı. Sektörü yakın izleyen bir arkadaşımız olarak, birçok banka "ben kapatılacak mıyım, bana el mi konacak", birçok tasarruf sahibi "bu banka zayıf mı kuvvetli mi" diye, bizi, her yerde gördüğünde sormaya başladı. Böyle bir şeyin şüyyu vukuundan beterdir değerli kardeşlerim. Gerçekten, bankacılık sektörünü kaynatan, ikide bir gündeme getiren, ikide bir böyle tehlikeli tartışmaların önünü açan, operasyon söylentileri yayan tasarımlarda hassasiyet göstermemiz gerektiği kanaatindeyim.

Kurulun özerk olmadığı konusunda, fikirlerimiz ve ısrarımız aynen devam etmektedir. Bana göre, Türkiye'de, bağımsız, çağdaş anlamda tek bir özerk kurul yoktur. Ne Rekabet Kurulu böyle, ne RTÜK böyledir ne Yüksek Öğrenim Kurulu böyledir, ne yazık ki, ne SPK böyledir, ne de bugün Bakanlar Kuruluna atama yetkisi verdiğimiz Bankacılık Kurulu böyle olacaktır. Özerk kurulun tek özelliği, yaptıkları ve yapamadıklarıyla, dönemsel olarak, sadece yılda bir kez değil, performansları itibarıyla Yüce Meclise hesap vermesidir. Yüce Meclise hesap vermeyince, YÖK örneğinde olduğu gibi, Yüce Meclis sıkıntıyı yaşar. Devlet içinde devlet olan bürokratik bu kurulların, Türk demokrasisine yararı değil zararı olur. Atanacak bu kurullar, iktidarın kurulları olur.

Ben buradan ilan ediyorum; eğer, nasip olur, Doğru Yol Partisi iktidar olursa, bu kanunları, mutlaka değiştireceğiz, bu kurulların yapısını değiştireceğiz, gerçek özerk kurulları, mutlaka Meclis gündemine getireceğiz. SPK'yi da değiştireceğiz, Bankacılık Kurulunu da değiştireceğiz, bugüne kadar özerk olamamış bütün kurulları değiştireceğiz; gerçek demokratik, çağdaş bir ülkenin temel kuralına mutlaka uyacağız.

Başka; buraya, liyakatlı olan insanları atayacağız. On senelik, dokuz senelik birtakım, sınırlar getirilmekle, bankacılıkta liyakat olmaz. Bakanlar Kurulu, liyakatlı olacak insanları atayacaksa, bunu da yakından izleyeceğiz; ama, bizim de korkumuz ve kuşumuz vardır: Siyasal bir kimlikten arınması iddiasıyla kurulan bu kurulun, aslında, siyasetin gölgesinde olma riski vardır; inşallah, Bakanlar Kurulu, böyle siyasal bir kurul oluşturup da, çok hassas bu sektöre yeni bir darbe vurmaz diye düşünüyorum.

Bu kanun tasarisinin tümünde, mali sektörü gözetmeyen maddeler vardır; leasing nerede, factoring nerede, bu tür sigorta şirketleri nerede? Mali sektör, aslında, sermaye piyasaları da dahil olmak üzere, sermaye piyasaları ile mali piyasalar arasındaki ayırım, bir kâğıdın inceliğine inmiştir değerli arkadaşlar. Bütün bunları, tek bir mali sektör yasası altında, mali kuruluşlar yasası altında, çağdaş dünya ülkeleri toplamış. Madem değişiklik yapacaktınız, hiç olmazsa, böyle gelseydiniz. Madem değişiklik yapacaktınız, hiç olmazsa, Yüce Meclise, "şunu yaptım, bunu yapamadım" diye, performans kriterlerini koyarak, denetim yetkisi verseydiniz. Bakınız, ülkemiz, IMF ile bir anlaşmaya gidiyor; üç ayda bir, altı ayda bir, performans kriterleri açısından IMF'ye, bir anlamda hesap verecek; bu hesaplar tutmazsa, krediler serbest bırakılmayacak. Türkiye Cumhuriyeti, IMF'ye, kriterleri performans olarak koyup da hesap verirken, bizim kurduğumuz kurullar, burada Meclise hesap vermeyecek mi? Böyle bir çelişkiyi, Yüce Meclis, içine nasıl sindirebilir? (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, konuşmasında, bu kanunun, bankaları, bağımsız kurula dönüştüreceğini söyledi; Türk usulü bağımsızlık, evet; ama, gerçek özerklik olmayacak.

Başka; aktif kalitesinin düzeltileceğini söyledi. Değerli arkadaşlarım, bankacılık sektöründe, kanunla aktif kalitesi düzeltileseydi, defalarca, üst üste, mükerrer, böyle kanunlar çıkarırdık, sektörün meseleleri çözüldü. Bankacılık sektöründe aktif kalitesinin bozuk olmasının temel nedeni; kamu finansman açıklarıdır, kamunun bankaların kullanacağı fonlara el koyması nedeniyle, fon maliyetlerinin pahalılaşması, "crowding out" denilen, iktisatta, bu fonlara el koyma hadisesidir.

Başka; tüketici enflasyonunun, yılbaşı itibarıyla, yüzde 65 ile 70 arası oluşmasıdır. Yüksek enflasyon...

Başka; talep yetersizliğidir; durgun bir ekonomide, yaprağın kımıldamadığı bir ekonomide talep yetersizliğidir, yatırım yetersizliğidir.

Bundan başka; güvensizlik ve istikrarsızlık nedeniyle fonların kısa vadede toplanmasıdır.

Başka; kütülen bir ekonomide kredilerin ardi ardına batması veya donuklaşmasıdır.

Aktif kalitesini düzeltmek için Türkiye'nin ikibuçuk yıldır uyguladığı hatalı makro ekonomik politikaları derhal terk etmemiz lazımdır. IMF'e gönderilecek bu anlaşma metninde, yine aynı politikalara devam edilirse, sektörde bir kanun daha çıkar; ama, ne aktif kalitesi düzelir, ne gerçek anlamda özerk ve çağdaş bir kurulumuz olur, ne diğer mali kuruluşlar -leasing, factoring, sigorta şirketleri gibi kuruluşlar- bir çatı altında toplanır, ne de temel bir yasa olan Bankacılık Yasası hiçbirimizin içine sinmez. Dolayısıyla, gelin, bu kanun tasarisında, hiç olmazsa, değişiklik önergeleriyle, accountability'i, hesap vermeyi getirelim, diğer mali kuruluşları bu çatının altına alalım. Gelin, bu temel kanunda kişisel avantaj, iktidar-muhalefet avantajını bir yana bırakarak doğruyu bulalım; bir daha böyle çift dikiş kanunlar çıkarmayalım; hem milletimizi televizyonların başında üzme-yelim, hem sektörü sarsmayalım ve hem de bu değerli heyetin mesaisini daha sağlıklı, daha verimli işlerle değerlendirelim.

Hepinizi, şahsım ve Doğru Yol Partisi Grubu adına saygıyla selamlıyorum efendim; sağ olun. (DYP sıralarından alkışlar)

BASKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Söylemez.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahıslar adına olan taleplere geçiyoruz.

İlk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'in.

Buyurun Sayın Türker. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddede iki önemli değişiklik söz konusu; ama, önce, maddenin içeriğini hatırlamakta yarar var. Bu maddeyle, kurulacak bankalarda aranacak temel kurallar belirlenmiştir ve bizim tartıştığımız altı ay önceki zamanda, bu temel kuralların nasıl olacağına ilişkin, şube açılmayla ilgili yönetmeliğin Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanıp yayımlanması yer alırken, şimdi yapılan yeni düzenlemeye göre, kurum, kendisi bu yönetmeliği hazırlayıp, belirleyecektir.

Getirilen ikinci önemli husus şudur: Banka kurucusu olacakların kimlikleriyle ilgili olarak, kişilikleriyle ilgili olarak bir farklı ayrımı daha getirilmekte, yüzde 10'dan az bir paya sahip olsa bile, imtiyazlı pay sahibi olarak yönetim ve denetim kurulunu belirlemeye yetkili olanların, yine, yüzde 10'dan fazla pay sahibi olmuş olanlar gibi, kendilerinin kurucu olamayacakları belirtilmiştir.

Bu iki düzenlemede, özellikle, kurum tarafından hazırlanacak yönetmelik çok önemlidir. Eğer, biz, burada, konuşmalarımızda, bu yönetmeliğin içinde iradenin görüşü olarak neler istediğimizi belirtmezsek, kuşkusuz, yaptığımız tartışmalarda ve eleştirilerde haklı oluruz; çünkü, bu kuruma yön gösterecek siyasi iradeyle ilgili bazı tavırları vermemiş oluruz.

Her şeyden evvel, ana maddede, hatırlandığı gibi, sermayenin en az 20 trilyon olma koşulu vardı ve bu 20 trilyon sermayenin yanı sıra, belirli bazı suç işlemekten, sahip olunması gereken niteliklere kadar belirlenmiştir; ama, burada, kurumun, özellikle banka başvurularında Türkiye'nin gerçeklerine uygun, Türkiye'nin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek ve Türkiye'nin, bu konuda, özellikle, gelecek yabancı bankalarla ilişkilerin başlangıçta belirlenebilir ve işi muallakta bırakmayan, ne zaman sonuçlanacağı iznini vermeyen, kesin tarihleri koyması gerekir. Bu tarihlerin yanı sıra, kanun koyucu olarak, kanun koyuncunun bir üyesi olarak, ben, yapılacak işlemleri, şeffaf, herkesin bilebileceği bir vadeye, bir tarih skalasına yaymasını beklerim; yani, yarın, öbür gün, banka kurmak isteyen herhangi bir kişinin, banka kuruluşu için başvurduğunda, eğer, bu Kurul, hazırladığı yönetmelikle işlemleri açıkça belirtmemişse ve "onbeş günde bir şu belge eksik, bir ay sonra şu belge de eksik" deyip parça parça isterse, o zaman, kurum, buradaki endişelerimizde olduğu gibi, kendi keyifliğini, kişisel keyifliğini, yönetenlerin keyifliğini ortaya koyar.

Bizim, kanun koyucu olarak bu maddeden beklentimiz, özellikle Kurumun yapacağı her türlü düzenlemede, tarih skalasını ortaya koyup, bazı tartışmaları ortadan kaldırmaktır.

Bu vesileyle Yüce Heyetinize saygılarımı sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Madde üzerindeki son konuşma, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'a ait.

Buyurun Sayın Ayhan.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Ben söz hakkımı Sayın Yakup Budak'a veriyorum.

BAŞKAN – Yakup Budak'ın ismi listede var.

Buyurun Sayın Budak. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

YAKUP BUDAK (Adana) – Sayın Başkan, değerli üyeler; kanun tasarısının 2 nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; sözlerime başlarken hepinize saygılar sunuyorum.

Aslında, bu maddede, altı ay önce yapılan düzenlemeden çok farklı bir yön yok. Altı ay önce yapılan düzenlemede, bankaların kurulması, kapatılması, bankacılık işlemlerinin yapılmasıyla ilgi-

li izinler, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunda 5 üyenin olumlu oyuyla ve önerisiyle, Bakanlar Kurulunca veriliyordu. Yapılan bu düzenlemeyle "Bakanlar Kurulu" ibaresi çıkarılıyor, bütün yetki Düzenleme ve Denetleme Kurulundaki 5 üyeye veriliyor. 5 üye olumlu oy kullandığı zaman, banka kuruluyor, kapatılabiliyor ve Denetleme Kurulunun yapabileceği bütün işlemler geçerli hale geliyor.

Buradaki yetki, gerçekten, geçmişte yaşadığımız sıkıntıları giderici mahiyette müeyyidelere sahip değildir. Bu yetki veriliyor; ama, bu yetkinin karşılığında, sorumluluğun neler olacağı belli değil. Bu yetki verilirken "gelişmiş Batılı ülkelerde, Amerika'da, Avrupa'da bu yetkiler verilmiş, özerk kurumlar oluşturulmuş" deniliyor. Doğrudur, elbette bu yetkilerin verilmesi gerekir. Biz, merkezin yetkilerinin alt kademelere dağıtılmasına karşı değiliz; ama, yetkiler verilirken, ülke şartlarını ve ekonominin içerisinde bulunduğu dengelerin de dikkate alınması gerekir.

O sözü edilen ülkelerde, ekonomi stabil bir durumdadır, dengeleri oturmuştur. Bizde olduğu gibi, bir gecede borsadaki hisse senetleri yüzde 200, yüzde 300 artıp, düşmez. Eğer, o ülkelerde bir gecede borsadaki hisse senetleri 10 puan aşağıya düşerse, borsa başkanı yerinde kalamaz, sermaye piyasası kurulu üyeleri toptan istifa ederler. Bizde, bakıyorsunuz, bir gecede, bankalar faizlerle değişik şekillerde oynamak suretiyle, sermaye piyasasını altüst ediyorlar, mali piyasaları altüst ediyorlar.

Hükümetler, bu yetkilerini böyle kurullara devrettiği zaman ne olacaktır; yarın, ekonominin dengeleri çok daha bozulacaktır. O ülkelerin paraları dolar öksürdüğü zaman rahatsız olmaz, hastalanmaz; ama, bizde, bir ülkedeki değişik bir etki, borsalardaki o etki hemen ekonomimizde kendisini gösteriyor.

Dolayısıyla, bu yetkilerin bu kurullara verilmesi bu sıkıntıları da giderecek değildir. Üstelik, bu kriterler belirlenirken objektif kriterler de belirlenmemiştir. Açılmasında ve kapanmasında doğrudan doğruya bu kurula yetki verilmiştir. Bu kurul işlerken, kendilerine karşı ya da başkalarının işleyeceği suçlarla ilgili kararlar verilirken, tamamen kurulun kendi düzenlemeleriyle ilgili müeyyideler ortaya konulmaktadır.

"Meclisimizde, daha birkaç gün önce 86 yıllık Memurin Muhakematı Hakkında Kanununu değiştirdik, bir reform yaptık, Osmanlıdan kalan bir kanunu değiştirdik" deniliyor; ama, bu düzenleme getirilen nedir; bu kurulda görev alacaklara, bu kurulun görevlilerine ayrıcalık getiriyoruz, âdeta, o Memurin Muhakemat Kanunundan çok daha gerilere gidiyoruz; yani, buna " bu ne biçim perhiz, bu ne biçim tahana turşusu" derler. Üç gün önce bir kanun çıkaracaksınız, çağdaşlaştık diyeceksiniz, ondan sonra buraya getireceğiniz maddeyle de diyeceksiniz ki: "Kurul üyeleri ve başkan yardımcılar hakkında ancak ilgili bakanın izniyle; personel hakkında da ancak ilgili kurul üyelerinin izniyle soruşturma açılabilir." Değiştirilen bu kanunla, burada getirilen düzenlemeyi bağdaştırmak mümkün değildir.

Dolayısıyla, bu yasalar hazırlanırken, bazen ifade ediyor, ortak bir beyin yok. Hükümetin bir kanadı veya bir kurum, kendisine göre bir düzenleme yapıyor, bir kurum ayrı bir düzenleme yapıyor. Tabii ki, her kurumun düzenlemesini yapan bürokratlar da elbette, kendilerinin daha sağlam yerde olmalarını, daha az soruşturmaya muhatap kalacakları bir yapının oluşturulmasını istemeleri, muhakkak ki, insanî açıdan da, kendi etik değerleri açısından da üzerinde düşünülmesi gerekli bir konudur.

Biraz önce, buradaki arkadaşlarımız etik değerlerden bahsettiler. Maalesef, etik değerleri yitirdiğimiz için, kanunlarımızı da işlemez hale getiriyoruz. Kanunları ne kadar mükemmel çıkarırsak çıkaralım, kurulları ne kadar düzgün insanlardan kurarsak kuralım, bir de uygulayıcıların, o ya-

sanın uygulanmasına bakış açıları da çok önemlidir. Türkiye'nin çektiği sıkıntılar, kaçınsuzluktan, yasalardaki boşluklardan kaynaklanmıyor, maalesef, o yasaları uygulamakla, yürütmekle, piyasa şartlarına göre denetlemekle görevli olan insanlar, görevlerini vaktinde, zamanında, piyasanın beklentilerine, ülkenin gerçeklerine ve ekonominin yararlı olabileceği değerlere uygun olarak yapmadıkları için sıkıntılarla karşı karşıya kalıyoruz.

Onun için, bir sorumluluk veriyorsak, yetki veriyorsak, muhakkak surette, bunların da hesap verebilecekleri bir düzenlemeyi yapmadıkça, kimlerden kurarsak kuralım, işte yolsuzluk yapmasınlar diye istersek maaşların en yüksek devlet memuru maaşının 10 katına çıkaralım, yine de yolsuzlukların üzerine gitmemiz mümkün değildir, uygulamalar bunu göstermektedir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Budak, lütfen toparlayınız.

YAKUP BUDAK (Devamla) – Efendim, işte iki yıl süre veriyoruz; dolayısıyla, bunların birtakım yanlış uygulamalarının önüne geçeceğiz, kendi hak sahibi oldukları paylarını sıhri hisimleri dışında başkalarına devretmelerini sağlıyoruz gibi tabirler, her ne kadar caydırıcı bir mteleyide gibi görünüyorsa da, uygulamada bunların olmadığını görüyoruz. İnsanların öyle yakınları vardır ki, kendi hanımından, kendi oğlundan, kendi kızından çok daha yakındır; böyle birtakım aile fotoğraflarına şahit oluyoruz. Dolayısıyla, bu yapıdaki bir Türkiye'de, şu düzenlemeyi getirdik de, bu caydırıcı olacak demek mümkün değildir; hele, Masum Türker Beyin altı ayda çocuğunun ayakkabısını değiştirmesine akıl erdirmek de hiç mümkün değildir diyorum, saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Budak.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 2 nci madde üzerindeki müzakereler tamamlanmış bulunuyor.

Madde üzerinde önerge yoktur.

Maddeyi, komisyondan geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. – 4389 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ile (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.”

“Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır.”

“c) Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaştırıncaya kadar uygulanır.”

BAŞKAN – 3 üncü madde üzerinde, gruplar adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Altan Karapaşoğlu'na ait.

Buyurun efendim. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

FP GRUBU ADINA MEHMET ALTAN KARAPAŞAĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; tasarının 3 üncü maddesiyle ilgili, Grubumuz adına düşüncelerimizi, görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum; hopinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tasarının 3 üncü maddesinde göze çarpan en önemli değişiklik şöyle oluyor: 4389 sayılı Kanununun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ve (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesi suretiyle, bentlere dağılmış olan, ayrı bentlerde ifade edilmiş olan "Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması gerektiğini" ifade ediyor.

Bu hisse senetlerinin, bir vesileyle, bir başka şekilde başkalarına intikal etmesi halinde de "banka sermayesinin yüzde 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır" demek suretiyle, bankanın yönetim sermayesinin daha derli toplu denetim altına alınmış olduğu görülüyor. Güzel düzenlenmiş, iyi düzenlenmiş bir maddedir. Burada, modilerin; yani, mevduat yatırımların, ufak sermayedarların sermayelerinin denetim altında tutulması, istismara uğratılmaması bakımından bir düzenleme yapılmış.

Tabii, bu düzenleme, bundan altı ay önce de, biraz önce ifade ettiğim gibi, ayrı maddeler halinde, ayrı paragraflar halinde yapılan düzenlemede buna benzer tarzda vardı. Fakat, altı ay önce yapmış olduğumuz bu düzenleme, sabahlara kadar yapmış olduğumuz çalışma, bu yasanın tekrar buraya getirilip, komisyonlara getirilip, yeniden düzenlenmesini temin etme, olsa olsa bu yasada yapılmış olan birtakım eksikliklerin, birtakım hataların yeniden gözden geçirilmek, düzeltilmek suretiyle monte edilmesinden ibarettir diye yorumluyoruz, böyle düşüncüyüyoruz. Zira, bu maddenin, doğrudan yönetimle ilgili bir özelliği yok; yani, kişilere göre giydirilmiş, kişilere göre tanzim edilmiş bir madde hükümünde değil, doğrudan doğruya birtakım dağılık ifadeleri bir araya toplayan, denetimi daha müteselsil bir şekilde ileriye doğru veya geriye doğru getiren bir maddedir. Bundan dolayı, bu maddeyi düzenleyen Sayın Bakanımıza ve ekibine teşekkür ediyoruz; denetimle ilgili olarak hassasiyetlerinin ifadesidir.

Sayın Bakanımızın burada biraz önce yapmış olduğu açıklamalardan anladığımız kadarıyla, sermayenin herhangi bir şekilde, herhangi bir sıfatla sınıflandırılmayacağı, böyle bir konunun gündeme gelmeyeceği ifadeleri bize bir taahhüt anlamına geliyor; zira, bugüne kadar yapılan birtakım çalışmalarda, Türkiye'de, ifade edilen, birtakım sermaye hareketlerinde, maksatlı veya maksatsız - biz bunların maksatlı olduğunu ifade etmek istiyoruz- sermayenin şekillendirilmek suretiyle, damgalanmak suretiyle, önleri kesilmek suretiyle, aslında, ülkemize getireceği yarar bu müddet zarfında erelenmiş oluyor. Türkiye'nin güven bunalımını aşması lazım; Türkiye'nin sınırları içerisinde yaşayan insanların sermayelerinin renginin ruhsarının olmayacağını bilmesi lazım; her şekilde ve her konumda sermayeye aynı uzaklıkta davranılması lazım; ülke imkanları eşit bir şekilde dağıtılması lazım; gerek sermayeye teşvik konusunda gerekse buna benzer finans kurumlarının düzenlenmesi noktasında daha disiplinli bir çalışmanın yapılması lazım. Bu maddenin düzenlenmesinde

de biz bunu görüyoruz, hissediyoruz; ancak, gerçi maddeyle ilgili değil; ama, bir konu hakkında, buraya gelmişken, bir izlenimimizi aktarmak istiyoruz, sebebi de şu: Türkiye'de yeni yeni birtakım kurumlar ve kurullar oluşturuluyor. Bu kurumlar ve kurullar oluşturulurken itibar edeceğimiz, göz önünde tutacağımız birtakım geçmiş olaylar var, bu olayları da öntümütze koymamız lazım.

Mesela 1995 yılında Anayasa Mahkemesinin verdiği bir karar var. Bu kararda, belirtilmeyen, tarif edilmeyen suçta, bir organın ceza vermesi mümkün olmuyor. Bu organın, birtakım olumsuzluklara, birtakım suiistimallere ceza verebilmesi için, bu cezanın yasalarda belirtilmiş olması gerekiyor. Bundan dolayı endişemiz, bu yasanın, bir vesileyle, iptal edilmek suretiyle, tekrar şu Genel Kurula gelmesi endişesini taşıdığımızdandır. Bunu belirtiyorum; zannediyorum, Sayın Bakanlık yetkilileri, buna da itibar etmişlerdir, bunu da göz önüne almışlardır; ancak, burada bir eksiklik vardır. Bu eksikliğin mutlaka giderilmesi lazım.

Türkiye'de son zamanlarda oluşturulan kurumlar, yasama, yargı ve denetim yetkilerini, hüküm verme yetkilerini üzerlerinde bulunduruyorlar. Bizim Anayasamıza göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde bulunan yasama, yürütme, yargı yetkisi, bir kanun olmadan, bir başka şekilde, bir başka kurula veya kuruma devredilemez hükmü taşıyor. Bu konuyu tekrar araştırmak lazım, üzerinde tekrar durmak lazım, bu yasaların tekrar bu Genel Kurula sil baştan gelmesini önlemek lazım.

Tabii, öyle zannediyorum ki, yeni bir uygulamadır, yeni bir düzenlemedir, altı aydan bugüne kadar görülmüş birtakım aksaklıkları vardır, olabilir diye düşünüyoruz. Bundan sonra bunun iyileştirileceği istikametinde, tatbikatı safhasında karşımıza çıkan olumsuzlukların giderileceği istikametinde de, Bakanlığın Sayın bürokratlarından, Sayın Bakanımızdan böyle bir takibin yapılacağı istikametinde de bir izlenim alıyoruz. Dolayısıyla, hayırlara vesile olmasını diliyoruz ve inşallah Türkiye'nin ihtiyacı olan konsensüsün, birlikteliğin, buna benzer yasalarla da yavaş yavaş perçinleşmesi dilek ve temennilerimizle saygılarımızı sunuyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Karapaşaoğlu.

Gruplar adına ikinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, Aksaray Milletvekili Sayın Murat Akin'in.

Buyurun efendim. (DYP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

DYP GRUBU ADINA MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 293 sıra sayılı Bankalar Kanununda değişiklik yapan tasarrufların 3 üncü maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım; Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 3 üncü madde 4389 sayılı Kanunla, -yani, arkadaşların, hatiplerin biraz önce ifade ettikleri gibi- altı ay önce düzenlenmiş olan bir maddeyi, tekrar, altı ay sonra değişikliğe uğratmak üzere hazırlanmış bir maddedir. Daha önce, maddenin birinci fıkrasındaki "yönetim ve denetim" diye başlayan cümle, "yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir" olmuştur. Burada, sadece "ve" kelimesi kalktı "veya" konuldu. Yani, yönetim ve denetim kurulu üyeliklerine ikisine birden seçilebilmek için kurucularda aranan şartlar diye. Halbuki, bu fıkranın böyle anlaşılması da doğru değil; bir insan yönetim kurulu üyeliğine seçiliyorsa, denetim kurulu üyeliğine seçilemez; denetim kurulu üyesiye, yönetim kurulu üyeliğine seçilemez. Hukuk bilgisiyse bu tartışıldığı zaman, böyle, bankaları tıkayacak bir madde değildi.

Yine, ikinci fıkrada "sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse se-

netlerine sahip olan ortakların kuruculara aranan nitelikleri taşıması şarttır" şeklindedir. Bu da, mevcut bir bankanın hisselerinin üçüncü bir AŞ tarafından, kötü niyetli bir şirket tarafından, dolaylı bir şekilde, bankanın ele geçirilmesine, kötü niyetli insanların ele geçirmesine mâni olan bir fiikradır. Eğer, mevcut bir bankayı ele geçirmek isteyen kişi, bir anonim şirketi kurmuş ve bu mühim hisseleri dolaylı yoldan alacak ise, banka kurucularında aranan şartlar, bu yeni kurulan üçüncü şirkette de aynı özellikleri taşıması gerekir. Diğer devam eden (c) bendi de buna paralel bir düzenlemedir.

Değerli milletvekilleri, bankalar, biliyorsunuz ki, ekonomide mali sektörü oluşturmaktadır. Ekonomide, esas olan, reel sektör. Bankalar sektörü, reel sektöre destek veren, finansman temin eden, finansman kaynağını teşkil eden bir sektördür. Ne yazık ki, son iki yıl içerisinde, bankalar, neredeyse, ekonomiyi yönlendiren, firmaları icabında büyüten, yerine göre batıran bir konuma gelmiştir.

Bankacılık sektörü, ekonominin oldukça daraldığı bir ortamda -1998 ve 1999'un Kasım aylarına kadar- olağanüstü bir büyüme içinde. Bu büyüme, daha ziyade, devletin mali krizden, büyüyen dış açıklardan, dolayısıyla, içborçlanma kâğıtları sayesinde gerçekleşiyor. Yüksek faizlerle toplanan mevduatları krediye dönüştürmek yerine, daha kolay ve daha kârlı bir kazanç kapısı olan devlet içborçlanma kâğıtlarına yönlendiriliyor. Bu sayede, kârlar da katlanıyor, katlanıyor...

Değerli milletvekilleri, enflasyonun yüzde 60'ın üzerinde, yüzde 65'lerin içinde olduğu 1999'un son aylarında, toplam mevduatta yüzde 90, toplam kredilerde ise yüzde 50 artış görülüyor. Bu süre içerisinde toplam kredi/toplam mevduat oranı yüzde 72'den yüzde 57'ye geriliyor, dikkatinizi çekmek istiyorum.

Aynı dönemde para arzında da benzeri gelişmeler yaşandı: Dolayışındaki para yüzde 122 oranında artarken, M1'de yüzde 116, M2'de yüzde 121, M2Y'de yüzde 93 artış görüldü. M2Y'deki düşük artış, yıllardır M2Y para arzının diğer para arzı göstergelerine göre daha fazla artışı sağlayan döviz tevdiat hesaplarının artış hızının yavaşlamasından kaynaklandı. Bu dönemde döviz tevdiat hesapları yüzde 64,5 oranında arttı.

Değerli milletvekilleri, 1998 yılında dünyada ve Türkiye'de yaşanan kriz sonucu, bankacılık kesimi dışkaynak bulmakta oldukça zorlandı. Bunun sonucu, kaynak ihtiyacını içpiyasada faizleri olağanüstü yükselterek karşıladı. Böylece mevduat kompozisyonu içinde neredeyse yarı yarıya olan (1997 Aralık sonunda Türk Lirası yüzde 51, yabancı para yüzde 49) Türk Lirası (TL), yabancı para oranı 1998 sonunda yüzde 53, yüzde 47 olarak TL lehine değişti. 1999 Mart ayı sonu itibarıyla de yüzde 55, yüzde 45 oldu.

Değerli milletvekilleri, bu mevduata karşılık, sektörün toplam kredi hacmi, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 50 artarak 14 katrilyon liraya ulaştı. Kredi hacminin yüzde 49'u TL, yüzde 51'i yabancı para kredilerinden oluştu. TL kredileri yüzde 45, yabancı para kredileri yüzde 54 arttı. Bu da, içeride uygulanan yüksek faiz politikası nedeniyle, yabancı para kredilerinin daha cazip olmasından kaynaklanıyor. Zaten, yıllardır yüksek enflasyon ve yüksek faiz ortamında bankalar ve diğer kişi ve kuruluşlar, yurt dışından sağladıkları kredileri içeride TL'ye çevirerek, devlet iç borçlanma kâğıtlarına yatırıyorlar ve buradan sağladıkları yüksek getirilerle de çarkı döndürüyorlar. Bu durum, hemen her yatırımcının yabancı para krediye yönelmesi sonucunu getiriyor.

Değerli milletvekilleri, 1999 Mart ayı itibarıyla 11,6 katrilyon lirayı bulan mevduat bankalarının mali kesim dışı yurtiçi kredilerinden yüzde 30,9'u kamu bankaları, yüzde 65,7'si özel, yüzde 3,3'ü yabancı bankalar tarafından açıldı. 1997 Aralık ayına göre, kamu bankaları payında 3 puanlık küçülme, özel bankaların payında 3 puanlık artış oldu. Mevduat bankalarının yurtiçi kredilerinde TL yabancı para oranı 1997 yılından bu yana ciddi bir değişiklik göstermedi.

Değerli milletvekilleri, mevcut hükümetle birlikte enflasyonda yükselmeler devam etmekte. Enflasyon, dinmek bilmeyen bir durgunluk dönemine denk geldi. Böylece, enflasyonla birlikte durgunluğun yaşandığı bir konjonktüre girildi. İktisat dilinde stagflasyon olarak adlandırılan bu meselelerin nasıl aşılacağı da tartışma ortamına oturdu. Ekonomistlerin bazıları, hem enflasyonla hem de durgunlukla mücadele etmenin piyasa şartlarında mümkün olmadığını, siyasi iktidarların ya durgunluğu ya da enflasyona rağmen canlanmayı tercih etmesi gerektiğini vurguluyorlar.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz durgunluğu daha fazla kaldıramayacağından, tercihin canlanmadan yana yapılması gerekir; bunun için de, reel faizleri aşağı çekecek politikalara ihtiyaç vardır. Para arzının artırılması ve 40 milyar dolarlık içborç stokunu uzun vadeye yayacak bir operasyonu içeren önlemler dizisi alınması gerekir. Ancak, IMF başta olmak üzere, Türkiye'nin izleyeceği iktisat politikalarını etkileyen uluslararası kuruluşların, canlanma eğilimine sıcak bakmayacakları, her yıl ortalama yüzde 5 büyümeye alışmış Türkiye'yi, yüzde 1 büyümeye, daha doğrusu küçülmeye ikna edecekleri tahmin ediliyordu. Gerçekten de, mevcut siyasi iktidar, bu telkine daha fazla direnmeden, söz konusu acı ve öldürücü reçeteyi kabul etti.

Değerli milletvekilleri, bize kalırsa, bu koşullarda yeni hükümetin halletmesi gereken en önemli görev, enflasyonu düşürmek saplantısıyla ekonomiyi daha fazla durgunluğa yönlendirmekten vazgeçmek olmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın, lütfen, 2 dakika içerisinde toparlayınız.

Buyurun.

MURAT AKIN (Devamla) – Bunalımdan çıkmak için ekonomiyi canlandırmak şarttır; bunun için de, yavaş yavaş talebi, yani, tüketimi desteklemeye geçmek şarttır. Böylece, üretim, istihdam, vergi geliri artışı ve reel ekonomik ilişkilerde piyasa içi güvenin artışına yönelik yeni işaretler ortaya çıkabilecektir. Ticari bankaların tahsili gecikmiş alacaklarının geçen yılın son çeyreğinde yüzde 23 fırlamasının başka türlü düzeltilebileceğini düşünabiliyor musunuz? Açmaz şuradadır ki, biraz önce de ifade ettiğimiz üzere, uluslararası mali kuruluşların desteklemek isteyecekleri program bunun tam zıddıdır. IMF'ye ayak direyebilecek bir siyasi oluşum ise, bugünkü siyasi tabloda bulunmamaktadır. Bakalım, bu düğüm nasıl çözülecek.

Değerli milletvekilleri, kamu maliyesi alanındaki gelişmeler umut kırıcıdır. Geçen yıl kamu gelirleri yüzde 44,5, vergi gelirleri ise yüzde 43,7 artabilmiştir; başka bir deyişle, gelirler, enflasyon artışının altında kaldığı için, reel olarak gerilemiştir. Bunun arkasında ekonomik faaliyetlerin yavaşlamasının etkisi olduğu kadar, 4369 sayılı Yasanın -daha önce de defalarca dikkati çektiğimiz- vergi gelirlerini azaltıcı etkileri de bulunmaktadır. Meşhur reform kanunu, mali milat, hakikaten, bizi, İsa Peygamberin dönemindeki ilkel yaşantıya sürüklemektedir.

Değerli milletvekilleri, öte yandan, bütçenin gider kalemlerindeki artış, yüzde 81,1 oranıyla enflasyonun üzerinde büyümeye devam etmiş; bunun sonucunda, bütçe açığı beklenenin çok üzerinde gerçekleşmiştir. İlk dört ayda faiz harcamaları, bütçe harcamalarının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akın, son cümleiniz için tekrar açıyorum; son cümleiniz için...

MURAT AKIN (Devamla) – ...harcamalarının yüzde 42,2'sini oluştururken, sosyal güvenlik kuruluşlarına transfer kaleminden ancak yüzde 11,5 aktarılabılmıştır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akın.

Gruplar adına başka söz talebi?: Yok.

Şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'e ait.

Buyurun Sayın Türker. (DSP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika efendim.

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu madde iki farklı düzenlemeyi getiriyor. (a) ve (b) şıkkıyla ilgili düzenleme, biraz evvel görtüştüğümüz maddedeki, imtiyazlı hisse senetleriyle ilgili kontrolü gerektiren düzenlemelerdir; ama, asıl düzenleme, eklenen (c) bendiyle ilgilidir.

Hepimiz, bu kürsülerde, hangi partiden olursak olalım, batan bankaların, içi boşaltılan bankaların varlığından dem vurup, bu bankaların ne zaman kuruldukları, ne zaman el değiştirdiklerine bakmaksızın, suçlama yoluna gideriz. Halbuki, asıl olan, bu bankaların benzerini batırmayacak kişilerin, benzeri uygulamada bulunmayacak ortamın, iklimin yok edilmesidir.

İşte, bu düzenlemede, geçmiş dönemlerdeki yasalarda da olmayan ve 4389 sayılı yasada da yer almayan bir düzenlemeyle, bankalar yarın öbür gün el değiştirerek iç boşaltılmaya gittiklerinde, sahibi belli olmayan tüzel kişiliklere banka hisselerinin devredilmesini engelleyen bir düzenlemedir ki, bununla ilgili kurul, en alta, dibe vuracak, yani, son şahıs bulana kadar, bu konuda belirli bir ayrıntıya girecektir. Burada, kurulun, yapılacak düzenlemeye esas olmak üzere, özellikle bu tür devirlerde, alttaki kişiye ulaştığı zaman, o kişinin de sorumluluğunu alacak bir ciro zinciri içindeki ara şirketlerde, yine, bu banka boşaltma imkânlarını, manipülasyonun yapılmasını engellemesi gerekir.

Ben, özellikle bu notu bu maddenin dipnotuna dilerken, bu ayrıntıyı dikkate alarak düzenleme yapılmasını ve kurulun, boşaltma yapılmasını engellemesini bekliyorum.

Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

Şahıslar adına son konuşma, Sakarya Milletvekili Sayın Cevat Ayhan'a aittir.

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sayın Başkan, konuşma hakkımı Sayın Polat'a devrediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Polat, sizinde isminiz var.

Süreniz 5 dakikadır.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; belki de, bu Genel Kurulda ilk defa konuyla ilgili olmayan bir şey konuşacağım için, başta hepinizden özür diliyorum.

Biraz önce, ben, Genel Kurulda konuşma yaptıktan sonra dışarı çıkınca, DSP İstanbul Milletvekili Cahit Savaş Yazıcı, gemi sicili konusunda bana cevap vermiş. Ben burada değildim. Ne söylemiş, ona bir bakalım. Aynen şöyle: "Sayın Başkanım, Sayın Aslan Polat'ın okumak için eline aldığı metni, herhalde, hazırlayanlar konuya çok vâkıf olmadıkları için, kendisini de yanlış bilgilendirmişler. Genel Kurula yanlış bilgi verilmesini önlemek için konuşuyorum" demiş burada kendisi ve ondan sonra da "10 yaşından küçük diye, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen metin, sadece yurt dışından ithal edilecek gemiler için geçerlidir" demiş. Peki, ben ne demişim? İşte, burada tutanaklarım. Ben ne demişim?..

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, madde üzerinde konuşmanız için size söz verdim. Tutanakları incelettiyorum. Sataşma için ayrıca söz veririm size.

ASLAN POLAT (Devamla) – Tamam, bitiriyorum Sayın Başkan, fazla sürmeyecek.

BAŞKAN – Lütfen, madde üzerinde konuşun.

Buyurun efendim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Ben ne demişim burada? Aynen "Plan ve Bütçe Komisyonu, Sağlık Komisyonunun verdiği 10 yaş sınırını kaldırmakla iyi etmiş" demişim. Bizim gemilerin şu andaki oranlamasını vermişim. Deniz Müsteşarlığının oranları burada; aynı rakamlar var. "Bizim, şu anda, gemi filomuzun yüzde 7'si 10 yaşın altında, yüzde 93'ü 10 yaşın üzerinde. Dolayısıyla, 10 yaş sınırını burada kullandırsaydınız, ithal edilen gemilerin aynı oranda olacağı kabul edilirse, ancak yüzde 7'si için ikinci sicili kabul ederdik, diğerlerini kabul edemezdik. Bu da iyi bir uygulama olmazdı" demişim. Ha, bunu da, ben, kendimden söylememişim. İşte, İstanbul Deniz Ticaret Odasının da bize çektiği faks var; onlar da aynı şeyi söylüyorlar. Diyorlar ki: "Sağlık Komisyonunda yapılan bu konunun kaldırılması iyi olur; çünkü, Türkiye'deki gemilerde bu değer 17 yaş ve üzerindedir. Bunun kalkması iyi olur..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Polat, müsaade eder misiniz.

ASLAN POLAT (Devamla) –konuştuğumu onlara da söyledim...

GÜLER ASLAN (İzmir) – Teker teker konuşun, anlayamıyoruz...

BAŞKAN – Sayın Polat, müsaade eder misiniz.

ASLAN POLAT (Devamla) – Sayın Başkan, 1 dakika.. Bitiriyorum.

BAŞKAN – Hayır, ben size söz vereceğim.

ASLAN POLAT (Devamla) – Yani, şunu bilin ki...

BAŞKAN – Sayın Polat, müsaade ederseniz...

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) – Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Polat, tutanakları getirttim. Hakikaten "Sayın Aslan Polat, Plan ve Bütçe'deki metnin 4 üncü maddesinde '10 yaşından küçük' diye bir ibarenin gelmesinin konuya da çok fazla aydınlık getirmediği için haksızlık olduğu, kanunların hep böyle tepeden inme geldiği şeklindeki bir yaklaşımda bulundular" denilerek, sizin adınızdan bahsedilmiş.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Başında da var; başına bakarsanız daha ağır bir ifade var.

BAŞKAN – Sizin adınızdan bahsedilmiş; ancak, satışma noktasında söz almayıp da, madde için söz almanız sebebiyle, müsaade ederseniz, maddeyi bitirelim; ama, siz de satışmayla ilgili sözlerinizi bitirmiş oldunuz.

ASLAN POLAT (Erzurum) – Peki.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, madde üzerinde soru sormak istiyorum.

CAHİT SAVAŞ YAZICI (İstanbul) – Sayın Başkan, söz istemiyorum...

BAŞKAN – Söz istemiyorsunuz.

Sayın Polat, madde üzerinde konuşmadığı için, madde üzerinde konuşacak arkadaşlara sıra gelebilir.

Sayın Turhan İmamoğlu, burada mı?..

CEVAT AYHAN (Sakarya) – Sıra bende Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, siz sıranızı verdiniz.

Böylece, şahısları adına konuşmalar da tamamlanmış oldu.

Üçüncül madde üzerinde önerge yok.

Maddeyi...

MEHMET BATUK (Kocaeli) – Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, soru soracağım efendim.

BAŞKAN – Peki, oylamaya geçmeden evvel soru sorabilirsiniz.

Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, aracılığınızla bir soru sormak istiyorum.

Sayın Başkan, son zamanlarda, birçok banka, özellikle bir banka, çok büyük reklam masraflarını vermek suretiyle çok büyük reklamlar yapmaktadır ve bana göre, öteki bankalara göre de haksız para toplamaktadır. Yani, hangi televizyonu açarsanız, bu bankanın reklamı var. Öyle görünüyor ki, bu banka halktan çok büyük paralar topluyor. Acaba, bu bankanın topladığı paraların, banka patronları tarafından kendi özel şirketlerine haksız olarak kredi için kullanılıp kullanılmadığını, kullanılmışsa, bu konuda sağlıklı bir denetim olup olmadığını ve kısa zamanda, bu banka patronlarının, bu bankanın içini boşaltıp, geçmişte 2,5-3 milyar dolar hortumlayan bankalar durumuna düşürüp düşürmeyeceğini, düşürmeyeceklerse, Bakanlık olarak bu konuda ne gibi tedbirler alındığını öğrenmek istiyorum efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka soru var mı efendim?

Buyurun Sayın Söylemez.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, aracılığınızla, Sayın Bakana, aşağıdaki soruyu tevcih ediyorum:

Anasol-D hükümeti döneminde, ardi ardına, altı tane yatırım bankasına izin verildi. Herhalde, bu, Türkiye'de yatırım bankasına ihtiyaç olduğu düşünüldükçe verildi. Bu altı yatırım bankası faaliyete geçti mi? Bunların sermayeleriyle ilgili bir düzenleme yapıldı mı? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka soru var mı? Olmadığı anlaşıldı.

Cevap verecek misiniz Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

İlk arkadaşımızın sorusu... Bankalar, gayet tabii, reklam yaparak para toplayabilirler ve hepsi, mevcut yasanın denetimi altındadır. Bunların, daha evvel kendilerinin söylediği şekildeki duruma düşmemeleri için, bu yasa getirilmektedir; ama, mevcut yasayla da, denetim tümüyle devam etmektedir. Bunun dışındaki konuları benim söylemem, kamu görevi taşıdığımız için, banka sırrı kapsamına girmektedir. Onun dışında söyleyebileceğim bir şey yok.

Teşekkür ederim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ama, vatandaşın tasarrufunun da korunması, devletin parasının korunması lazım.

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) - Gayet tabii, koruyoruz efendim onu.

Şimdi, ikinci arkadaşımızın sorduğu, yatırım bankası... Daha evvel, Sayın Veysel Candan da aynı şekilde sormuş; hatta, orada bir hata yapılmış. Demişti ki "son iki yılda 20 bankaya kuruluş izni verildi." Hayır; 1998'de 10 bankaya kuruluş izni verilmiş, 1999'da banka kuruluş izni verilmiş. 1998'de izin alan bankaların bir kısmı, 1999'da faaliyete geçmiştir. İzin verilen 10 bankanın 3'ü yabancı banka şubesi, 7'si ise yatırım bankasıdır. Bunlar -yatırım bankaları- tümüyle faaliyete geçmiştir.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) - 7'si de faaliyete geçti mi?

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) - Evet efendim, hepsi faaliyete geçti, 7'si de. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 3 üncü maddenin oylamasını yapacağız.

MUSTAFA NİYAZI YANMAZ (Şanlıurfa) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) - Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN - Sayın Bakanımızın ilave edeceği bir husus varmış.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANİ RECEP ÖNAL (Bursa) - Bir virgül, bu tapaj sırasında düşmüş zannedersem. Uygun görürseniz (c) bendinde, o "izin" kelimesinden sonra bir virgül ilave etme imkânımız olursa...

BAŞKAN - Görüşmekte olduğumuz 3 üncü maddenin (c) bendinin üçüncü satırında yer alan "izin"den sonra bir virgül eksikliği, tapaj hatası olarak düzeltiliyor.

Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ MEHMET HANIFI TIRYAKI (Gaziantep) - Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN - Katılıyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, maddenin oylamasına geçiyoruz; karar yetersayısı istenmiştir.

3 üncü maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır ve madde kabul edilmiştir. (DSP ve MHP sıralarından alkışlar)

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- 4389 sayılı Kanununun 11 inci maddesininin (1) numaralı fıkrası, (2) numaralı fıkrasının (a) bendi, (3) ve (5) numaralı fıkraları, (6) numaralı fıkrasının (c) ve (f) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (6) numaralı fıkrada yer alan (e) ve (g) bendleri metinden çıkarılmış, (h) bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiş, (4), (7) ve (8) numaralı fıkraları metinden çıkarılmış, (9) numaralı fıkrasının (c) bendinden sonra gelen ikinci cümlesi ile (12) numaralı fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabul-ter gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödüncüler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır."

"2.a) Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak özkaynaklarının yüzde yirmibeşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır."

"3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir."

"5. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır."

"c) Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler,"

"f) Bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları"

"(a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz."

"12. Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Bu karşılıklardan Bakanlar Kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde teminatsız kalan kredilere tekabül eden kısmı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir."

BAŞKAN - 4 üncü maddeyle ilgili olarak, grupları adına ilk söz, Fazilet Partisi Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Bekir Sobaçı'ya ait.

Buyurun Sayın Sobaçı. (FP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika efendim.

FP PARTİSİ GRUBU ADINA BEKİR SOBACI (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bankalar Kanunda değişiklik yapan kanun tasarısı üzerinde Fazilet Partisi Grubu adına söz aldım.

Burada, gruplar adına yapılan konuşmalarda, arkadaşlarımız, uluslararası bankacılık sektöründe banka ölçekleri ve büyüklükleri üzerine rakamlar verdiler. 60 küsur milyon nüfusa sahip Türkiye'de, 200 milyar doları bulmayan bir gayri safi millî hâsılayla bizim bankalarımız ile trilyon dolarlık gayri safi millî hâsılaya sahip üretken ülkelerin bankaları da, elbette, bu ölçülere göre, böyle bir ölçek ortaya koyacaktı,

Şimdi, aslında, burada, uygulanan ekonomik politikalarda, Türkiye'deki mevduat yapısının ve dağılımının da önemli olduğunu inanıyorum. Türkiye'de tasarruf eğiliminin hangi noktalarda olduğunu ve özellikle 55, 56 ve 57 nci hükümetlerin uyguladığı makro tercihler sebebiyle hangi sonuçları doğurduğu ve günümüzdeki kararını doyurma mücadelesi veren yığınların, milyonların olduğu bir ülkede, siz, mevduattaki artışların sağlıklı bir artış olduğunu kabul ederseniz, gerçekçi bir ekonomik politikayı yakalayamazsınız, başarıyı da yakalayamazsınız.

Türkiye'de senelerdir dağıtılan yüksek reel faizlerin, bugün mevduattaki büyümede çok önemli rolü olduğuna inanıyorum. Mevduattaki büyümede düşük gelir grubundaki insanların, ülke milyonlarının payı nedir. Bu konuda, 2000 yılındaki ekonomi politikasını, parasal düzenlemeleri

açıklayan Merkez Bankası Başkanının acaba bu konudaki yorumları nedir? Bunu da merak ediyorum.

Şimdi, burada, bu kanunu düzenlerken, önce, hükümetin kendi kurumları içerisinde, ekonominin enstrümanları ve aktörleri içerisinde bir uyum olması lazım. Bir kanun düzenliyoruz, bankacılık sistemini bir disiplin altına alıyoruz; ama, 2000 yılına ait, açıklanan, sadece parasal enstrümanlarla ifade edilen bu programın başarılı olacağı şüphelidir.

İşin, bir de devlet mali bilançosundaki pasif tarafı var Hazine'de. 21 katrilyonluk faiz ödemesini hiç görmeden, kalkıp Merkez Bankası, özerk banka... Evet, sistemden özerk olabilir; ama, Türkiye'deki mali finansman darboğazından kamu finansmanı açığının o vahşi ve genişleyen karadelik gibi yapısından habersiz yapılan açıklamaların, ben, başarılı olacağına inanmıyorum. Onu nasıl ödeyeceksiniz?

Yani "dolar düşecek" emriyle, dolar düşmez. "Faizler düşecek" dersiniz, bankalarla oturur bir pazarlık yaparsınız; ama, yarın tutamazsınız. Geleceğiniz sonuç, açıklanan bu faiz düşüşlerinin, ben, reel bir ekonomi politikasına ve iyileşmeye işaret ettiğine inanmıyorum.

Değerli arkadaşlar, burada bir kurul oluşturuluyor ve kurula da, bu maddede, birtakım izafi, çok sübjektif değerlendirmeler yapacak yetkiyi veriyoruz. Bir kere, ben şunu ifade etmek istiyorum: Bu kurulun, bir rotasyon döneminden sonra seçilecek üyeleri altı yıl görevde kalacak.

Değerli arkadaşlar, Türk Parlamentosunun yirmi yılına baktığımızda, seçim dönemlerinin üç yılın altına indiği bir rakam çıkıyor karşımıza. Demokratik temsil açısından, sistem açısından bir kere bu, aykırıdır; yani, ömürlü, parlamenter dönemi, yasama dönemi üç yılın altına inmiş bir siyasi yapıda, altı yıl, özerklik ya da sorumsuzlukla yetkilendirilmiş bir kurulun seçilmesinde, yarın, hükümetler ve yürütme organı açısından sıkıntı çıkar ve o sıkıntı sonucunda da, o kuruldaki görevli arkadaşların oradan alınması noktasında, değişen parlamento aritmetiğinde ve hükümetlerin makro tercihlerinde, o arkadaşlarımıza, belki uymasa da, yanlış da olsa, birtakım teftiş kanalları çalıştırılarak, korkarım ki, birtakım ithamlar yapılacaktır.

Onun için, burada bu sürelerin kısa tutulmasında fayda var. Artı, burada, biraz daha, mevcut hükümetin... Şu anda, Türkiye'de, bankacılık sektörü netameli bir konu, belalı bir konu. Daha geçen dönem, 20 nci Dönemde kurulan, Meclisin kurduğu İç ve Dış Borç Kredilerinin Araştırılması Komisyonunda, kamu finansmanı uzmanlarının, yetkililerinin, Hazine yetkililerinin açıkladığı 10'a yakın bankanın, Mevduat Sigorta Fonuna devredilme gereğinden bahsetti bu bürokratlar bize. Kalksın bu hükümetin yetkilileri, bu bankaları açıklasın ya da işlem yapsın, geciktirmesinler. Geciktirilen her gün, batan bankanın kamu finansmanına yükünü çoğaltmaktadır. Bunda gerçekleri gizleyerek birtakım sonuçlar elde etmek ya da müspete doğru yaklaşmanın mümkün olmadığına inanıyorum.

Şimdi, burada, eski metinde 3 üncü madde var. Burada, aslında, yapılan dolaylı kredi, iştirakler tanımında bir limit getirilmiş, şimdiki düzenlemeyle bunu kaldırıyoruz ve bunu, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kuruluna veriyorsunuz. Bu arkadaşlar, yarın, itham altında kalacaklardır ve korkarım, sübjektif uygulamalarıyla, kamuoyunda şaibecilerle, maalesef, karşı karşıya kalacaklardır.

Şimdi, bu manada, değerli arkadaşlar, bu kurul yönetiminin üyelerinin, bu talihsiz ithamlara muhatap olmamaları bakımından, diğer maddelerde nasıl bazı kredilendirmelerde limitler tayin edilmişse, aslında, dolaylı kredi, dolaylı iştirakte de... 3 üncü maddenin de kaldırılmasının yanlış olduğuna inanıyorum. Bir kere, burada, yarın bu izafi, sübjektif değerlendirmelerle itham edilecek arkadaşların suçlandıkları konu, bu kanunda, aslında açıkça belirtilseydi, bu sorumluluğu yasama

organı üzerine almış olacaktı ve o kurul üyeleri de, çok zor ve sıkıntılı bir tespitle karşı karşıya kalmayacaklardı. O manada, ben, bu değişikliğin hem Anayasaya hem de kanun ve yasama anlayışına, sorumluluk anlayışına da ters düştüğünü ifade etmek istiyorum. Burada, sanki hükümet, netameli konuda bir günah keçisi oluşturuyor gibi geliyor bana. İşte, ne yapalım, kurul böyle karar verdi; hayır... Demokratik temsil sisteminde, icra, yürütme, yasama organı içinden çıkan yürütmenin sorumluluktan kaçması, sorumluluğunu ciro etmesi diye bir şey yok; sonuçta, ülke kayıplarla karşı karşıya kalıyor. İşte, YÖK'ün, üniversite sınavındaki fiyaskonun ve skandalın sorumlusu şu anda bulunamıyor, ortada yoktur, sıygaya çekilemiyor. İşte, yeni fiyaskolar ve skandallarla, biz, Türkiye'de, mali sektörü sıkıntıya sokarız diye düşünüyorum.

Kredi tanımlamasında pay oranlarının, iştiraklerin de kredi tanımı içine alınmasında isabet vardır. Burada, gruplar adına konuşan arkadaşlar, bunun yanlış olduğunu söylediler; ama, hayır, müspet bir düzenlemedir; çünkü, bir mevduat cenneti olan, mevduat garantisi olan ülkede bankacılık yapan sektörlerdeki güçler, güçlü sermaye grupları, bankasını kuruyor ve iştiraklerini de fonluyor.

Bu ülkenin en eski sanayicilerinden olan ve 5 Nisanda batan bir sanayicinin oğlunun bir ifadesi var, "ben, babamın yaptığı yanlış yapmayacağım, kendimi toparladığım zaman, ilk yapacağım banka kurmaktır" demişti; çok köklü bir sanayici ailenin çocuğu. Evet, işte, bu manada, o topladığı mevduatı kendi şirketlerine fonlama yerine, banka kuramayan; ama, bu ülkenin gerçek üretimine, ihracatına katkıda bulunan KOBİ'lerin kredilendirilmesine dönük bir müspet madde düzenlemesidir diyorum. Bu iştiraklerin de, kredi tanımının içine alınmasında isabet olmuştur diyorum.

Değerli arkadaşlar, yalnız, bu manada, bu kurul, aynı zamanda, prensler oluşturacaktır maalesef. Şimdi, istediğiniz kadar, siz, üç yıllık yasağı iki yıla indiriniz... Şimdi, ayrıldıktan sonra kurduğu danışmanlık firmasıyla, o bankalara danışmanlık yapmayı yasak mı ettiniz; hayır. Yani, yarın, bu insanlardan alınacak tilyolarla, işte, bir gecede trilyonların nasıl götürüldüğünü biz biliyoruz. O manada, bir atasözü var: "Kilit doğru insan içindir" derler, evet. İki liralık mevduatın bir lirasını kamunun kullandığı bir ülkede, saadet zincirini kıramadığınız müddetçe, bu kurullarla neyi düzenlemeye kalkarsanız kalkın, sonuç alamayız. Onun için, yapılacak iş, Sayın Bakanımız "evet, mevduata devlet garantisini kaldırabiliriz; ama, henüz erken" dedi; hayır. Türkiye'de saadet zincirini kırmanın tek yolu, mevduata, devlet garantisini çok düşük limitler için muhafaza edip, yüksek limitler için kaldırmaktan geçer, Türkiye'de, yapılacak olan iş budur ve bundan da önce yapılacak olan, Türkiye'nin kamu finansmanı borçlanma gereğinin rakamlarının, yüzdelerinin düşürülmesidir, bu ölçeklerin küçültülmesidir. Bunun için de, reel bir ekonomi politikasına dönmek gerekir; yoksa, Merkez Bankası Başkanının açıkladığı programları, parasal tedbirleri başka reel ekonomik tedbirler ile makro tercihlerinizi değiştirerek desteklemezseniz... Türkiye'de, o çok güvendiğiniz Merkez Bankası döviz rezervlerinin karşılığının ne olduğuna hiç bakmıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sobacı, lütfen toparlayınız.

BEKİR SOBACI (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

O döviz rezervlerinin karşılığı Hazinesinin devlet malî bilançosunun pasifindeki içborç stokudur. O döviz rezervlerine güvenerek, bu ülkenin kanını emen içborç canavarının, vahşi borçlanma politikaları sonucunda yüksek reel faizlerle oluşan ve sonuçta, halktan kaynak transferiyle bir sermaye birikimi oluşturma politikası olarak ifade edilebilecek bu yanlış politikaların devamını sağlamaktan öte hiçbir yol ben göremiyorum.

Onun için, Türkiye'de büyüyen mevduat pastasının halkın mevduatı değil, işte bu yüksek reel faizlerle ve bilerek yapılan yanlış tercihlerle büyüyen o mevduat pastasındaki en büyük payın çok küçük bir azınlığa ait olduğunu biliyoruz ve yine o döviz rezervinin de nereden kaynaklandığını söylemek gerekirse, piyasadaki, ekonomideki aktörlerin, şirketlerin, firmaların, sanayi ve üretimden vazgeçerek, kaynaklarını götüüp sıcak para haline getirerek bu ülkenin iç borç stokunu büyütmelelerinin ifadesidir diyorum ve bu manada, Bankalar Kanununun, aslında, altı ay önce prematüre bir doğum olarak çıkmış yasanın kuvözde büyütülmesi gibi anlamak gerektiğine işaret ediyor; hepinize saygılar sunuyorum. (FP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Sobacı.

Gruplar adına ikinci söz, Doğru Yol Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Sayın Ufuk Söylemez'in.

H. UFUK SÖYLEMEZ (İzmir) - Kemal Kabataş'a devrediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Kemal Bey. (DYP sıralarından alkışlar)

Sayın Kabataş, süreniz 10 dakika efendim.

DYP GRUBU ADINA KEMAL KABATAŞ (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubunun görüşlerini sunmak üzere söz aldım, sözlerime başlamadan önce, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, tüm bankacılık sistemimizde ve kredi uygulamalarında fevkalade önemli bir düzenlemeyi, önemli tanımları içeren bir madde ve tasarının genel mantığına uygun olarak, ekonomiyi daraltan, küçülten ve bir anlamda Avrupa Birliği kriterlerine uyuma yönlendiren bir yaklaşımı ifade ediyor.

Burada yapılacak düzenleme, fevkalade dikkatle yapılmak zorundadır, fevkalade titizlikle yapılmak zorundadır. Tasarı, bu itınayı, bu titizliği ortaya koymuyor ve gayet rijit bir yaklaşımla, sert bir yaklaşımla, öteden beri bizim bankacılık sektörü için getirdiğimiz modelin dışına çıkılması yönünde, bankalar üzerinde ağır bir baskı uyguluyor.

İçinde bulunduğumuz daralan, küçülen ekonomik konjonktürde bu düzenlemenin, bu konjonktür içinde yapılıyor olması da, ayrıca bir talihsizlik olarak ifade edilmelidir benim görüşme göre.

Nedir yapılmak istenen: Görüntüde çok basit; bir bankanın, bir gerçek veya tüzelkişiye açabileceği kredilerin toplamı, banka özkaynaklarının yüzde 25'ini aşmayacak. Ancak, burada "kredi nedir" konusunun tanımı önemli. Kredinin tanımı konusunda, çok yeni ve Türkiye'ye özel, Türkiye'nin şartlarından doğan bir tanım getiriliyor; bankaların ortaklık payları da, bankalar tarafından bu ortaklıklara verilmiş kredi olarak değerlendiriliyor. Bugün, bankaların aktiflerinde, tarih değerlerle, eski değerlerle yer alan çok büyük, dev kuruluşlar var. Bu madde, Türk bankacılık sektörünün önde gelen özel sektör bankalarını birinci derecede ilgilendiriyor; aktifleri fevkalade zengin, geçmişten kalmış büyük yatırımları var, büyük iştirakleri var, her birisi bir holding büyüklüğünde, holding değerinde iştirakleri var. Biz, artık, bu iştiraklerin bugünkü değerini, bu madde uygulamasında, kredi olarak değerlendireceğiz.

Bunun sonucu ne olacak; bu bankalar, bu büyük kuruluşlardan, bu prestijli kuruluşlardan uzaklaşmak ve bunlardan bir şekilde kurtulmak için çare ve çözüm aramak zorunda kalacaklar. Belki, uzun vadede bunu savunmak mümkün; ama, bunun olasılığını, bu maddeyi hazırlayan, bu maddeyi ortaya koyan değerli yöneticiler test etmiş değiller. Bu sektör bizim; bu uygulama bizim kurumlarımızı birinci derecede rahatsız ediyorsa, bunu çok dikkatle, çok itınayla yapmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, buradaki yaklaşım farkına, buradaki itinasızlığa dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu büyük kuruluşlar, bu ülkenin dev kuruluşları, prestij kuruluşları; devletin teşvikleriyle bu ortaklık ilişkileri oluşturulmuştur. Bu kapsamda, güzel kuruluşlar vardır, büyük kuruluşlar vardır, dev kuruluşlar vardır; bu kuruluşlar, bu ülkeye hizmet etmektedir.

Kaldı ki, bu konuda bir de model tartışması vardır. Bugün, dünyada "üniversal bankacılık" diye tarif ettiğimiz bir model vardır. Bankalar, entegre bir yapı içinde, özellikle malî sektör içinde faaliyet gösteren sigortacılık şirketlerini, leasing şirketlerini, factoring şirketlerini, aracı kurumlarını bir çatı altında, bir bütünlük içinde oluşturmaktadırlar. Bankaların yönetiminde olan malî kurumlar, herkesin daha çok değer verdiği, itibar ettiği, daha profesyonel standartlarda yönetilen kurumlar olmaktadır.

Devlet, geçmiş uygulamalarında, bu modeli teşvik etmiştir, şimdi tasfiye için hazırlık yapıyoruz; ama, tasfiye için gerekli zamanı, tasfiye için gerekli esnekliği de bu kurumlardan esirgiyoruz. Tabii, bir ayırım daha yapıyoruz, açılış. Bu kanunla ilgili genel görüşmemde de ifade ettim, Türk bankacılık sektörünün yüzde 45'ini oluşturan devlet bankalarını, bu sistematüğın dışında tutuyoruz.

Şimdi, şunu anlamak istiyorum: Hazine ile bu bankalar arasındaki ilişkilere baktığımızda, yaklaşık, bu bankaların Hazineden 10 katrilyon liralık, 22 milyar dolarlık alacağı var. Bu alacağı nasıl tasfiye edeceksiniz? Bu anlamda, bu alacak, kamu bankaları tarafından Hazineye açılmış kredi değil midir? Teknik olarak kredidir, gerçek olarak da kredidir.

Siz, sektörün yüzde 45'ini elinde tutan bir kesimin 22 milyar dolarlık bir alacağını, kredi ilişkisi ve bu madde uygulaması açısından gündeme getiremiyorsunuz; ama, özel sektör bankalarını, özel sektörün önde gelen büyük kuruluşlarını, sanayie ve malî sektöre büyük katkılar sağlamış kuruluşlarını, gerçekten sıkboğaz ediyorsunuz. Bunu, haklı ve makul bulmuyorum.

Kaldı ki, iştirakler meselesinin, iştiraklerin ya da ortaklık paylarının kredi sayılması tatbikatı, Avrupa Birliği kriterlerinde yoktur; bize özgü, bizim dar yaklaşımımıza özgü bir düzenlemedir ve çok büyük ölçüde de, IMF'nin stand-by programı içinde empoze edilmektedir; bunun ısrarla altını çizmek istiyorum.

Bu maddeyle ilgili olarak ifade etmek istediğim ikinci konu; tabii, yine, bu maddenin teknik açıdan tanımında yer alan dolaylı kredi ilişkisidir. Dolaylı iştirak ve dolaylı kredi ilişkisi, bizim bankacılık sistematüğımızın en temel düzenlemelerinden birisidir ve kanunla yapılmıştır. Dolaylı iştirak ilişkisi, dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ilişkisi, bütün oranlarıyla ve detaylarıyla mevcut kanunda yer almaktadır. Bunları kaldırıyoruz, bunları iptal ediyoruz; yeni modele uygun tanımları ortaya koyma yetkisini, süper kurula veriyoruz! Kurul, bundan böyle, dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımlarını yapacak ve buna göre kredi limitleri belirlenecek ve bu limitlere uyulmamanın müeyyideleri de kurul tarafından uygulanacak. Gerçekten böylesine dar bir yaklaşımla, bu maddeyi dizayn etmiş ve yürürlüğe koymuş oluyoruz. Türk bankacılık sektörü, bu kadar dar bir yaklaşımı, deyim ağır olmayacaksa, bu kadar acımasız bir yaklaşımı hak etmiş değildir; buna işaret etmek istiyorum.

Yine bu maddeyle ilgili çok özel bir konu, kredilerle ilgili. Bankaların doğmuş veya doğması beklenen ve miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarına karşılık olmak üzere, bir karşılık ayırma yükümlülüğü vardır. Bu karşılık ayırma konusundaki düzenleme, bugün, Bakanlar Kurulu tarafından yapılmaktadır. Hangi alacakların muhtemel zararlar oluşturduğu, bunların miktarının ne olduğu, bunlar için hangi oranda karşılık ayrılacağı, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenmektedir; malî tablolar açısından fevkalâde önemlidir. Bu yetki de, Bakanlar Kurulundan alınarak, bu kurula devrediliyor. Bakanlar Kuruluna bırakılan, sadece marjinal bir yetki var; o da, bu alacaklardan

teminatsız olanların hangileri olduğunu Bakanlar Kurulu belirleyecek, teminatsız hale gelenler vergiden indirim konusu yapılabilecek. Nihayet, burada, vergi uygulamasına bir saygı var ve Bakanlar Kurulunun yetkisi, sadece bu küçük parantez içinde ifade edilmiş durumda.

Bütün bunlar birer deneme; bütün bu model, önümüzde riskli bir uygulamanın başlangıcını oluşturacak; getirilen sakıncalara, yaratabileceği sakıncalara, sonuçlara, sektör üzerinde yaratacağı muhtemel olumsuzluklara teknik açıdan işaret etmek, bu kürsüde bu konuyu anlatırken, benim için bir görevdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayınız.

KEMAL KABATAŞ (Devamla) – Bunlara işaret ediyorum. Bu konuları, gerek altkomisyon-da gerek Bütçe Komisyonunda yeteri kadar tartıştık; ama, daha önceden kabul edilmiş taahhütler nedeniyle, maalesef, çok küçük düzeltmeler yapılabildi. Bu düzeltmeler bile, muhtemel olumsuzlukları düzeltme açısından, ortadan kaldırma açısından bir katkı sağlamıştır diye düşünüyorum.

Bu dar kalıbm, bu dar elbisenin, bankacılık sektörüne uymayacağını biliyorum; ama, her şeye rağmen, sektörde değerli hizmetler gören, Türkiye'nin onuru dev kuruluşlara, büyük bankalarımıza, getirilen bu dar sisteme uyum göstermeleri yönünde kolaylıklar diliyorum.

Bu vesileyle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kabataş.

Gruplar adına başka söz talebi?.. Yok.

Şahısları adına ilk söz, İstanbul Milletvekili Sayın Masum Türker'e ait.

Buyurun efendim. (DSP sıralarından alkışlar)

MASUM TÜRKER (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanunun bu değişikliğindeki en önemli üç maddeden ya da dört maddeden bir tanesi budur. Bu maddede getirilen değişiklik, bu yasal düzenleme yapılmadan önce, yıllardır uygulanan, birçok bankanın içinin boşaltılmasına neden olan düzenlemede, bankaların kredi verebileceği oranın yüzde 75 olduğu düzenlenmişti. 4389 sayılı Yasada altı ay evvel yaptığımız düzenlemede bu yüzde 25 oranı muhafaza edilmiş; ancak, dolaylı kredi kavramına 3 üncü maddede yer verilmişti. Bu düzenlemede, kanunda bu sınır daha daraltılmakta; yüzde 25 oranı, dolaylı krediyi kapsadığı gibi, aynı zamanda iştirakleri de kapsayabilecek hale getirilmiş bulunmaktadır. Bu, şu demektir: Bankalar, ya sermaye artırımını yaparak özkaynak oranını bu yeni kavram dahilinde sağlayacaklardır, yeni ortak bulacaklardır ya da sermaye sahiplerinin kendilerine ait kişisel varlıklarını sermaye olarak buraya aktaracaklardır veya kendilerine verilen aynı süre içinde bu dolaylı kredileri ve iştiraklerini de sistemin içindeki kredilendirme sisteminden çıkaracaklardır.

Buradaki bu düzenlemede, geçtiğimiz dönemde, yüzde 50 olduğu dönemde, Meclisimizden beş yıllık bir intibak süresi tanınmıştı ve bu intibak süresi geçici 2 nci maddede yer alıyordu. Geçici 2 nci maddedeki, bu süre, şimdi altı yıla çıkarılıyor; buna karşılık, konsolide olarak ele alınacak bu tabloların oranlarının hesaplanmasında da, 6 ncı maddede, Kurul ve Bankalar Birliğinin müşterek olarak belirleyeceği esasların getirilmesi suretiyle, konsolide bilançolar konusunda bir kolaylık getirilmesi düşünülmektedir.

Bunu belirttikten sonra, özellikle bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. İştiraklerle ilgili olarak, bedelsiz elde edilmiş iştirak payları, yani yeniden değerlendirme yoluyla ya da başka nedenlerle ortak oldukları kurumların kendilerine verdikleri hisseler, bu iştirak hesabında dikkate alınma-

yacağı gibi, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkelerden herhangi birinin merkezinden, yani doğrudan doğruya hükümetten veya hükümetin merkez bankasından alınan kredilerin de bu hesaplamada dikkate alınmayacağı hususu düzenlenmiştir.

Bu düzenlemenin diğer önemli bazı kısımları, aslında bazı dublikasyonları, yani diğer maddelerdeki farklılaşmaları düzenleme amacı gütmüştür.

Bu düzenlemenin ülkemiz için hayırlı olacağını ve sermaye piyasasında, en azından, çğer sektörle işbirliği yapılır, bunun uygulanmasında ciddi esaslar tespit edilirse, bankalar sektöründeki tıkanıklığın giderileceğini düşünüyorum; Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (DSP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Türker.

İkinci söz, Konya Milletvekili Sayın Veysel Candan'ın.

Buyurun efendim.

Streniz 5 dakikadır.

VEYSEL CANDAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 293 sıra sayılı kanun tasarısının 4 üncü maddesi üzerinde kişisel görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu madde, tasarının en önemli maddelerinden bir tanesidir; sektörde kredi yozlaşmasını önlemek, batık kredileri azaltmak, bankaların atıl kapasitesini harekete geçirmek, ortaklık paylarını kredi tanımına içine almak için düzenlenmiştir. Aslında, bu ortaklık paylarıyla ilgili olarak, menfi tarafı varsa da, dikkatle uygulandığı zaman faydalı olacağı kanaatindeyim.

Bu maddeyi kendi içerisinde, aslında, dört başlık altında toplamak mümkün. Kredi tanımı yapılıyor ve genişletiliyor. Dolaylı krediler yüzde 50'den yüzde 25'e indiriliyor. İstisnalar daraltılıyor. Bankaların ortaklarına ve iştiraklerine -bu en önemli paragraf- açılan krediler sınır içinde tutuluyor, ayrıcalık kaldırılıyor. Bankaların zararlarına karşı ayrılacak karşılıkları düzenleme yetkisi de, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna bırakılmaktadır. Aslında, bütün bu paragraflar ve bentler, krediyi bir denetim altına almak için olumlu ibarelerdir.

Değerli arkadaşlar; bankacılar kurulunun açıkladığı bir rapordan özet bilgi aktarmak istiyorum. Bir özel banka, 1999 yılı ilk altı ayında 174 trilyonluk serbest ticaret, yani serbest piyasadan faiz geliri var, 305 trilyonluk devlet iç borçlanma senedi, yani tahvil almış -yani, devletten faiz almış- altı aylık geliri 479 trilyon; 2 ile çarptığımız zaman, bir özel bankanın faiz geliri, rant geliri, yaklaşık 1 katrilyon. 2000 yılı bütçesinde 21 katrilyon faiz giderini hesapladığımız zaman, aslında bu bankaların, yatırımdan çok, devlet tahvilini almak suretiyle gelirlerini ranttan elde ettikleri gözlenmektedir.

Bu tasarrın, aslında, en mühim eksiği, banka mevduatına verilen yüzde 100 garantidir. Aslında, güvencenin hemen bu tasarı içerisinde kademeli olarak indirilmesi gerekirdi. Aslında, bugün, özel bankalar, birtakım gizli anlaşmalarla yüksek faizle para toplamaktadırlar. Avrupa standartlarına baktığımız zaman, güvence indirimi 20 000 Euro olarak kaydedilmektedir. Burada her konuşmacı, özellikle iktidarı temsil eden arkadaşlar, Avrupa standartlarından, Avrupa Birliğinden bahsettiler; ama, zannediyorum, bu kanunu okudukları halde, Avrupa kanunlarını eksik okudukları anlaşılmaktadır.

Aslında, hükümet, aldığı bir kararla, Aralık-1999'la Haziran-2000 arasında dövize resmen نرخ koydu. Bu, liberal ekonomilerde, serbest ekonomilerde olmaz, tutmaz, ihracatı azaltır, turizm gelirlerini azaltır, ithalat patlaması yapar, dış ticaret açığımızı da aleyhte büyütür.

Değerli arkadaşlar, aslında, ülkemizde bir saadet zinciri vardır; bir bankacılar bölümü, bir medya bölümü, ithalat ihracat şirketleri, müteahhit firmalar, aracı kuruluşlar var. Bu beşli saadet zinciri içerisinde, hükümetlerin doğru dürüst icraat yapmaları da maalesef zorlaşmaktadır. Özellikle, mesela bir örnek vermek gerekirse, bir patronun iki bankası vardır; enerji ihaleleri almıştır, cep telefonları ihaleleri almıştır, çimento fabrikaları almıştır; devlete trilyonlarca borcu vardır, yargıda mahkemeleri devam etmektedir; o televizyon kanalında da her gün hükümetle ilgili lehte programlar yapılmaktadır. Bu açıdan, dünyada olduğu gibi bizde de; belirli bankacılık söktörü, sermaye söktörü ile medyanın arasını keskin çizgilerle ayırmak gerekir diye düşünüyorum.

Aslında, tasarıda en mühim eksikliklerden bir tanesi de, kamu bankalarının bu tasarının dışında tutulmuş olmasıdır. Hazinesin bu bankalara verdiği trilyonlarca krediler var. Bu bankaların gayrimenkulleri var; üstelik, ilk defa Özelleştirme Yasası içerisinde kamu bankalarının iki yıl içerisinde özelleştirilmesi öngörülmüşken, Halk Bankası, Emlak Bankası, Vakıfbank ve Ziraat Bankasıyla ilgili düzenlemeler bu tasarının dışında tutulduğu için, devlet soygunu devam edecek anlamına gelmektedir.

Yine, buna örnek olarak, Türkiye Emlak Bankası teftiş kurulu raporlarına baktığımız zaman, 1997'de batık kredi 11,2 trilyon, 1998'de 31,8 trilyon; 2000 hedefleri de 150 trilyon batık kredi öngörülmektedir.

Değerli arkadaşlar, yine, bu tasarıda en önemli konulardan bir tanesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Candan, lütfen, toparlar mısınız.

VEYSEL CANDAN (Devamla) – ...Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu üyelerinin aslında Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesi gerekirdi; belki, o zaman, daha bağımsız, daha objektif kararlar alma imkânı hâsıl olurdu.

Netice itibarıyla, aslında, bu tasarı gelmişken, kamu bankalarına da el atmak ve hemen, gereken özelleştirmenin yapılmasının doğru olacağı kanaatindeyim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Candan.

Böylece, 4 üncü madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmış oldu.

Sayın Sobacı, soru mu var?

BEKİR SOBACI (Tokat) – Evet efendim.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

BEKİR SOBACI (Tokat) – Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakana tevcih edeceğim sorunun cevaplandırılmasını arz ediyorum. Mevcut kanunun 11 inci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle "Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile" diye devam eden düzenlemede, federal sistemle yönetilen ülkelerdeki eyalet hükümetlerinin fonlarından ya da mali kuruluşlarından alınacak birtakım kredi ve diğer işlemler bakımından, acaba, burada bir eksiklik doğmuyor mu; ileride bir sıkıntıya sebep olabilir mi? Kanaatlerini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Başka soru?..

Buyurun efendim.

ÖZKAN ÖKSÜZ (Konya) – Sayın Başkanım, delaletinizle, Bakanımıza şu soruyu sormak istiyorum: Bankalar Kanunundaki değişiklik ikinci defadır Genel Kurulumuza inmektedir. Bankalar Kanunu yanında, acaba, Sayın Bakan, Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanununda da, buna bağlı olarak bazı değişiklikler yapmayı düşünüyorlar mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öksüz.

Sayın Karapaşaoğlu, buyurun.

MEHMET ALTAN KARAPAŞAOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, delaletinizle, Sayın Bakanımın bir konuyu anlamak istiyorum.

Efendim, bu yasa tasarısının bu maddesinde, bankaların kredi kullandırmalarında oldukça ciddi sınırlamalar var, birtakım önlemler var. Bu, acaba, bankaları reel ekonomiye yönlendirmek açısından, bir başka şekilde, teşvikle desteklemek suretiyle, KOBİ niteliğindeki küçük ve orta ölçekli işletmelere daha fazla kaynak aktarmaları açısından bir teşvik unsuru düşünülebilir mi? Sayın Bakanlık bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor mu? Zira, öntündeki bu engellerden dolayı, bu özel bankaların, reel olmayan ekonomiye, yani devlet kâğıtlarına kaymaları daha kolay olacaktır. Reel ekonominin desteklenmesi, biliyorsunuz, ülkenin ekonomisinin altyapısını oluşturan en önemli enstrüman, KOBİ niteliğindeki işletmelerdir. Bunlara biraz daha kaynak aktarılması açısından önemli bir teşvik getirilebilir mi diye soruyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztekin, buyurun.

LATİF ÖZTEK (Elazığ) – Sayın Başkanım, aşağıdaki sorularımı Sayın Bakan tarafından cevaplandırılmasını delaletinizle arz ediyorum.

Görüştiğimiz maddenin üç numaralı fıkrasında geçen, dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları, niçin kanun tasarısında belirlenmemiş, kurula bırakılmıştır? Bunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Öztekin.

Sayın Albayrak, buyurun.

KEMAL ALBAYRAK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, aracılığınızla, aşağıdaki sorularımın Sayın Bakan tarafından cevaplandırılmasını arz ederim.

Sorum: 4 üncü maddenin birinci bendinde "bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanunun uygulamasında kredi sayılır" deniliyor; bunun gerekçesi nedir? Avrupa Birliği kriterlerinde böyle bir uygulama var mıdır?

İkinci soru olarak da, 4 üncü maddenin 2a bendinde, verilecek kredinin özkaynakların yüzde 25'iyle sınırlanması, oldukça düşük bir sınırlama değil midir? Acaba, bu, yüzde 40 veya yüzde 40'ın üzerinde olsa, buradaki sınırlamanın ne gibi sakıncaları olabilir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Albayrak.

Sayın Akin, buyurun efendim.

MURAT AKIN (Aksaray) – Sayın Başkan, delaletinizle, aşağıdaki sorunun Sayın Bakanımız vastasıyla cevaplandırılmasını arz ediyorum.

Bu yapılan yeni düzenlemeler dahil, yatırım bankalarının, repo işlemlerinden vazgeçerek üretim ve istihdama yönelik sektörlere kredi vermesi temin edilebilecek mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Yumakoğulları, buyurun.

OSMAN YUMAKOĞULLARI (İstanbul) – Sayın Başkan, delaletinizle, soracağım sorunun Sayın Bakan tarafından cevaplandırılmasını talep ediyorum.

4 üncü maddenin (a) bendi hükümleri, niçin, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan, banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 10 ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzelkişi ortakların hisselerine uygulanmamaktadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yumakoğulları.

Başka soru yok.

Sayın Bakan, cevaplandırıcak mısınız?

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Cevaplandıracağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI RECEP ÖNAL (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, cevaplara geçmeden evvel, uygun görürseniz, son fıkrada bir harf fazlalığı var, 12'yle başlayan bölümün üçüncü satırında "ayrılacak" diye yazılmış, bir "ı" harfi fazla efendim.

Efendim, soruların hemen hemen birçoğu, bu maddenin düzenlenme mantığıyla ilgili. Bu maddenin temel esprisi, riskin dağıtımı üzerine kurulmuş ve bankacılığın temel ilkelerinden birisi. Riskin temerküzü, bankacılıkta en büyük tehlikelerden birisi ve arkadaşlarımızın söylediği gibi, çeşitli sınırlar konulmadığı takdirde, bir firmaya verilecek kredilerin boyutu çok büyüdüğü takdirde, bu kredilerin geri dönüşünde büyük sıkıntılar doğabiliyor.

Bu maddenin düzenlenme nedenlerinden bir başkası da, yine, "banka içinin boşaltılması" kavramı içerisinde ifade edilen hem kredi sınırları bakımından hem de iştirak sınırları bakımından bir bütünleşme getirilmiş olması. İştiraklere yapılan yatırım ve bu iştiraklere verilen krediler ve yine aynı kişinin sahip olduğu firmalara verilen kredilerin toplanmasıyla yüzde 25 sınırına ulaşılıyor. Böylece, küçük tasarruf sahiplerinden toplanan banka kaynaklarının belirli firmalara büyük miktarlarda verilmesinin önüne geçilerek, bankada, banka kaynaklarının riski asgariye indirilecek şekilde kullanımı öngörülüyor; bu, bankacılığın temel prensiplerinden biri. Yalnız, şimdiye kadarki uygulamada, biliyorsunuz, bu oran yüzde 75'ti; bu oranın yüzde 25'e indirilmesi öngörülüyor. Gayet tabii; arkadaşlarımız yüzde 40'tan bahsetti. Yüzde 40'lar da olabilirdi; yalnız, Avrupa Birliği standartlarında, iştirakler artı krediler, bir kişiye verilebilecek, bir kişi üzerinde toplanabilecek banka riski tutarı yüzde 25'e sınırlandırılmış. Biz de, önümüzdeki altı yıl içerisinde, bu yüzde 25'lik risk temerküzü ilkesine bankalarımızı getirmek istiyoruz. Böylece, küçük tasarruf sahiplerinin bankalara yatırdıkları mevduatın aktif kullanım yönünden emniyeti sağlanmak isteniliyor.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkelerin eyalet yönetimleri bizce kabul edilmiyor, sadece merkezî yönetimleri esas alınmaktadır. Ayrıntıda, eyaletlerdeki durum, bu maddenin dışında kalmaktadır.

Bildiğiniz gibi, gayri nakdi risklerin, bu tasarıda gösterilen risk sınırlaması içerisinde aynen benimsenmesi söz konusu ve bu tip riskler içine giren sadece kredi ve iştirakler değil, gayri nakdi riskler değil, ayrıca, bu alınmış hisse senetleri de yine risk temerküzü içerisinde mütalaa edilmektedir.

Bir başka arkadaşımız "Borçlar Kanununda değişiklik yapılması gerekiyor mu" diye sordu. Bankalar Kanunu daha çok kamu hukukunu ilgilendiriyor, Borçlar Kanunu da özel hukukla ilgili. Bildiğiniz gibi, Medeni Kanunda bir değişiklik taslağı hazırlandı. Bunlar temel kanunlar ve çok hacimli kanunlar; bunlarda küçük değişiklikler yapılması çok güç. Borçlar Kanununda da, belki Ticaret Kanunuyla birarada bir değişiklik çalışması yapılması lazım; ama, bu bir sistematik çalışma ve ancak uzun bir sürede hazırlanabilir.

Bir başka konu, bankaların malî plasmanları yerine, reel ekonomiye kaynak sağlamaları zorlanabilir mi; bu zorlanamaz, ekonomik ihtiyaçlar gereği, ekonomik ortam gereği, bankalar kârlı gördükleri yerlere plasman yapmaktadırlar ve bankalar şimdiye kadar, son dönemlerde, devlete borç vermeyi tercih etmişlerdir. Bunun nedeni de; devletin hem güvenli görülmesi, yani banka plasmanlarının geri dönme garantisini görmeleri ve bir de yüksek faiz elde edilmesidir. Reel sektöre verdikleri kaynakların geri dönüşünde sıkıntı doğmuştur.

Devleti, biz uyguladığımız ekonomik politikalarla, hükümetimizin son dönemde ortaya koyduğu, peşpeşe uygulamaya koyduğu ekonomik politikalarla, finans piyasalarından elini çektiğimiz zaman; bankalar alternatif yerlere bu plasmanlarını yapacaktır ve büyük ölçüde reel sektöre kaynak aktarma imkânına kavuşacaklardır.

Ayrıca, malî piyasalardaki verimlilik düştüğü takdirde, yani devlete verilen borçların faiziyle, reel piyasadan elde edilen faiz arasında bir marj oluştuğu takdirde, bankalar reel piyasayı daha çok finanse edebileceklerdir; ama, esas olarak, devletin daha az borçlanma gereğini ortadan kaldırarak, bu bankalardan daha az borçlanmasını temin ettiğimiz zaman, kaynakların büyük bölümü reel piyasaya gidebilecektir.

Avrupa Birliği mevzuatında iştiraklerin, kredi sayılması yer almaktadır; yani, iştiraklerle, krediler Avrupa Birliği mevzuatında da toplanmaktadır.

KOBİ teşvikleri bankacılığın konusu değil; KOBİ teşvikleri ayrıca teşvik mevzuatının konusudur. Bankalar Kanunu, kesinlikle teşvikle ilgili bir kanun değildir ve bankacılıkla ilgili temel ilkeleri, bankacılığın denetim ve düzenlenmesini tedvin eden bir kanundur. Onun için KOBİ teşvikinin bu kanunda yer almasının uygun olmayacağını düşünüyoruz.

Zannedirim, bütün arkadaşlarımızın sorularına cevap vermiş oldum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz 4 üncü maddeyi, maddî hata düzeltmesiyle beraber oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde, kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, çalışma stremimizin sonuna gelmiş bulunuyoruz.

Kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 17 Aralık 1999 Cuma günü saat 13.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 00.06

VI. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Hatay Milletvekili Metin Kalkan'ın, Hatay İline bağlı bazı ilçelerin devlet hastanesi projelerine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Osman Durmuş'un cevabı (7/922)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Osman Durmuş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

S. Metin Kalkan

Hatay

İlimizin sorunlarından biride sağlıktır. Üniversite hastanesi olmayışı, tam teşekküllü devlet hastanesi yetersiz oluşu sağlık sorununun çözümünlü öncelikli hale getirmektedir.

1. Hassa-Altınözü-İskenderun-Erzin-Reyhanlı Devlet Hastaneleri projesi ne aşamadır? Ne zaman tamamlanacaktır?
2. Kırkhan Devlet Hastanesi ek bina inşaatı ne aşamadır? Ne zaman tamamlanacaktır?
3. Sözkonusu projelerin bir an önce tamamlanması için ek ödenek ayrılmakta mıdır?

T.C.

Sağlık Bakanlığı

15.12.1999

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı

Sayı : B100APK0000000/3033

Konu : Yazılı soru önergesi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : 1.12.1999 tarih ve A.010.GNS.0.10.00.02-7/922-2768/7004-835 sayılı yazıları.

Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan tarafından, Hatay İlindeki bazı Devlet Hastanelerinin proje inşaatları ile alakalı olarak verilen yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Doç. Dr. Osman Durmuş

Sağlık Bakanı

Hatay Milletvekili Sayın Metin Kalkan'ın "Antakya İli Sağlık sorunlarının çözümü ile ilgili taleplerine" ilişkin yazılı soru önergesinin cevabıdır.

Sorular :

1. Hassa-Altınözü-İskenderun-Erzin-Reyhanlı Devlet Hastaneleri projesi ne aşamadır? Ne zaman tamamlanacaktır?
2. Kırkhan Devlet Hastanesi ek bina inşaatı ne aşamadır? Ne zaman tamamlanacaktır?
3. Sözkonusu projelerin bir an önce tamamlanması için ek ödenek ayrılmakta mıdır?

Cevaplar :

1. a) Hassa Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931000030 proje numarası ile yer almaktadır. Fizikî gerçekleşmesi % 90 olup; 2000 yılında bitirilmesi planlanan yatırımlarımız arasında yer almaktadır.

İnşaatın bugüne kadar tamamlanamaması yatırım bütçesinden Bakanlığımıza ayrılan ödeneğin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

2. b) Altınözü Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931001380 proje numarası ile yer almaktadır. Fizikî gerçekleşmesi % 10 olup; 2000 yılı bütçe imkânları dahilinde desteklenecektir.

c) İskenderun Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931001730 proje numarası ile yer almaktadır. Fizikî gerçekleşmesi % 20 olup; 2000 yılı bütçe imkânları dahilinde desteklenecektir.

d) Erzin Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931001730 proje numarası ile yer almaktadır. Fizikî gerçekleşmesi % 25 olup; 2000 yılı bütçe imkânları dahilinde desteklenecektir.

e) Reyhanlı Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931000070 proje numarası ile yer almaktadır. Fizikî gerçekleşmesi % 50 olup; 2000 yılı bütçe imkânları dahilinde desteklenecektir.

2. Kırkhan Devlet Hastanesi inşaatı, Yatırım Programımızda 931000070 proje numarası ile yer almaktadır. Ödenek yetersizliği ve 99/9 sayılı genelge kapsamında olması nedeniyle ihale edilememiştir.

3. Mevcut bütçede uygulanan tasarruf tedbirleri nazara alınarak Bakanlığımıza ayrılan ödenek nispetinde sözkonusu projelere de ödenek ayrılacaktır.

Türk Uluslararası Gemi Sicilli Kanunu ile 491 Sayılı Kanun Hükmünde Kararıname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların sonucu:

Üye Sayısı : 550
 Kabul edenler : 220
 Reddedenler : 2
 Mükerrer oylar : 1
 Toplam : 223
 Açık Üyelikler : 5

B.35

SS:217

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Adana	BİLDİK	İbrahim Yavuz	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:48
Adana	BİLİCİ	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Adana	BUDAK	Yakup	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:21:36
Adana	ÇULHAOĞLU	Mehmet Metanet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Adana	DAĞLI	Mehmet Halit	Doğruyol Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	GÖREN	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	GÖLEK	Tayyibe	Demokratik Sol Part	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	HALAMAN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	ÖZDEMİR	A. Fatma	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Adana	ÖZTÜRK	Musa	Anavatan Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	SEZER	Arif	Demokratik Sol Part	KATILMADI	16.12.1999	19:19:28
Adana	TEKİN	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:45
Adana	VURSAVUŞ	İsmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:43
Adana	YILDIRIM	Recai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Adıyaman	BILGIÇ	Mahmut Nedim	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:22:20
Adıyaman	BOZKURT	Mahmut	Anavatan Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:20:05
Adıyaman	FIRAT	Dengir Mir Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:20:05
Adıyaman	GÖKSU	Mahmut	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:05
Adıyaman	GÜLER	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	16.12.1999	19:20:05
Adıyaman	ÖZYOL	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:20:05
Afyon	AÇBA	Sait	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:37
Afyon	AKCAN	Abdülkadir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Afyon	ATTILA	İsmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	16.12.1999	19:19:16

T.B.M.M.

B : 35

16.12.1999

O : 2

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Afyon	KAYAYERLİ	Müjdat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Afyon	ÖZSOY	Halil İbrahim	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Afyon	TELEK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Afyon	YAKIN	Gaffar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Ağrı	ERYILMAZ	Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:13
Ağrı	ESİN	Celal	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	KONYAR	Musa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ağrı	SEVEN	Nidai	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:53
Amasya	GÜLLE	Akif	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:45
Amasya	İYİMAYA	Ahmet	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Amasya	SARAY ALPHAN	Gönül	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Amasya	UÇAŞ	Adnan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKBULUT	Yıldırım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AKGÖNENÇ MUĞİS	Oya	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSEVEN	Nejat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ARSLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Ankara	AYDIN	Koray	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	AYGÜN	Oğuz	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Ankara	BAYER	Melda	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:35
Ankara	BEDÜK	Saffet Ankan	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:24
Ankara	ÇELİK	M. Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇETİN	Şevkat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÇEVİK	Sedat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:34

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Ankara	ÇİÇEK	Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ERDAL	Birkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜRKAN	Uluç	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	GÜROCAK	Ayşe	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	İŞIKLAR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Ankara	İÇLİ	H.Tayfun	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:45
Ankara	KÜÇÜK	Abdurrahman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ÖZDEMİR	Hayrettin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:15
Ankara	ÖZDOĞU	Esvet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:29
Ankara	PAÇACI	Mustafa Cihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SANAY	Éyyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEÇKİNER	Yücel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	SEZER	M. Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:42
Ankara	TÖMEN	Aydın	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:13
Ankara	ULUCAK	Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	ULUĞBAY	Hikmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Ankara	YAHNICI	Şevket Bülent	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Antalya	AYDOĞAN	Cengiz	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Antalya	BAYSARI	Mehmet	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:18
Antalya	ÇELEN	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	ÇELİK	Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	GÜRDAL	İbrahim	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Antalya	MÜDERRİSOĞLU	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:31

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Antalya	OKUTAN	Mehmet Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Antalya	SAYIN	Ahmet Sancar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:13
Antalya	ŞAHİN	Metin	Demokratik Sol Part	RED	16.12.1999	19:19:25
Antalya	TOSKAY	Tunca	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Antalya	ÜNAL	Nesrin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:11
Antalya	VURAL	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:26
Artvin	BAYRAK	Ergün	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	---	---
Artvin	EKİNCİ	Hasan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Aydın	ALTINKAYA	Cengiz	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Aydın	DİKMEN	Halit	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:37
Aydın	GÖNÜL	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Aydın	KUMCUOĞLU	Ertuğrul	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	---	---
Aydın	ONGUN	Bekir	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:12
Aydın	PIŞKINSÜT	Sema	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Aydın	UZUNIRMAK	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Aydın	YALOVA	Yüksel	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	AYTEKİN	İlhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	GÖKMEN	Aydın	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Balıkesir	GÜLTEKİN	Numan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:24
Balıkesir	GÜNER	Agah Oktay	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Balıkesir	KALKAN	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Balıkesir	KANBER	Tamer	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Balıkesir	KARAHAN	M. Güven	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:19

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Balıkesir	ÖZGÜN	İsmail	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:49
Balıkesir	YILMAZYILDIZ	İlyas	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	ARABACI	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bilecik	VARDAR	Sebahat	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:43
Bingöl	GÜLER	Mahfuz	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bingöl	KORKUTATA	Hüsamettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bingöl	YÖNDAR	Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ÇEVİK	Yahya	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ERGEZEN	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	GAYDALI	Edip Safder	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bitlis	ORAL	İbrahim Halil	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	ALPTEKİN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	HOŞVER	Necmi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bolu	KARSLIOĞLU	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:18
Bolu	ÖZCAN	Ersoy	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Burdur	COŞKUNER	Süleyman	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Burdur	MACİT	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Burdur	ÖRS	Mustafa	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:48
Bursa	ARABACI	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:58
Bursa	BEYRELİ	Ali Rahmi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	ÇELİK	Faruk	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	GÜLENER	Fahrettin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:25
Bursa	KARAPAŞAOĞLU	Mehmet Altan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bursa	KORKMAZ	Hayati	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:11
Bursa	OCAK	Orhan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:18
Bursa	ORHAN	Burhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:15
Bursa	ÖNAL	Recep	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Bursa	ÖZALP	Teoman	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	SÖNMEZ	Kenan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	SÜNNETÇİOĞLU	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	ŞEN	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Bursa	TAYAN	Turhan	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Bursa	TEZMEN	Oğuz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bursa	YALÇINBAYIR	Ertuğrul	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çanakkale	ERSÜMER	Cumhur Mustafa	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çanakkale	KIRBAŞ	Sadık	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:35
Çanakkale	ŞAHİN	Nevfel	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çankırı	DURAN	Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Çankırı	KARAGÖZ	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çankırı	KELEŞ	İrfan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çorum	AKSOY	Bekir	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çorum	ÇAY	Abdulhaluk Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Çorum	HATİBOĞLU	Yasin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Çorum	KARACA	Melek DENLİ	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:37
Çorum	KAYIRICI	Vahit	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	ASLAN	Beyhan	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:17

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Denizli	AYKURT	Mustafa Kemal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	ERBEYİN	Salih	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	ERÇELEBİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	GÖZLÜKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	KESKİN	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Denizli	KOCABATMAZ	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Diyarbakır	ASLAN	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ATİK	Nurettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	DİLEK	Nurettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ENSARİOĞLU	Mehmet Salim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	ERDOĞMUŞ	Abdülbaki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	GÜNBEY	Sacit	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	HAŞİMİ	Seyyit Haşim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	HATİPOĞLU	Ömer Vehbi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	SEYDAOĞLU	Sebğatullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	SÜMER	Salih	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Diyarbakır	TURGUT	Abdülşamet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Edime	BULUT	Evren	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Edime	ERTÜRK	Ali Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:00
Edime	İLİMEN	Mustafa	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:18
Edime	ŞİMŞEK	Şadan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:48
Elazığ	AĞAR	Mehmet	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	GÜL	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Elazığ	ÖZTEK	Latif	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:50
Elazığ	SEPTİOĞLU	Ali Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Elazığ	TUNÇ	Ahmet Cemil	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	AKSU	Mihrali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Erzincan	KARAKAYA	Tevhit	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzincan	KARAKELLE	Sebahattin	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:59
Erzurum	ERTUGAY	Zeki	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	ESENGÜN	Lütfü	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	GÖKDEMİR	Ayvaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	HİMOĞLU	Mücahit	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	KÖSE	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:32
Erzurum	KUKARACI	Fahrettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	POLAT	Aslan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Erzurum	POLAT	Cezmi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:08
Eskişehir	ALBAY	Necati	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:32
Eskişehir	BÜYÜKERMAN	Mehmet Mail	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:22
Eskişehir	DEDELEK	İbrahim Yaşar	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Eskişehir	ERDİR	Mahmut	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:29
Eskişehir	SAZAK	Süleyman Servet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Eskişehir	YILDIRIM	Mehmet Sadri	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	AKTAŞ	Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	AY	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:21:10
Gaziantep	ILIKSOY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:51

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Gaziantep	KONUKOĞLU	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	ÖZDEMİR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:21:11
Gaziantep	TAŞAR	Mustafa Rüştü	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	TİRYAKİ	Mehmet Hanifi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gaziantep	YILMAZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	AKGÜN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Giresun	ALÇELİK	Turhan	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:48
Giresun	KARA	Burhan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Giresun	YAMAN	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:03
Giresun	ZALMOĞLU	Rasim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	DOĞAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Gümüşhane	YAŞAR	Bedri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Hakkari	PARLAK	Evliya	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hakkari	PIRÜZBEYOĞLU	Mecit	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hakkari	TÖRE	Hakkı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	ATAHAN	Namık Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Hatay	AYKUT	Hakkı Oğuz	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Hatay	ÇIRKIN	Süleyman Turan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:33
Hatay	DÖNEN	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	GEÇER	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	GÜNAY	Ali	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:43
Hatay	KALKAN	Metin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Hatay	MISTIKOĞLU	Levent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Hatay	ŞANDIR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:49
Hatay	TARHAN	Mehmet Nuri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İsparta	AKSOY	Osman Gazi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İsparta	GÜL	Ramazan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İsparta	MUMCU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İsparta	ZORLU	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
İçel	ER	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜNGÖR	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	GÜVEN	Turhan	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:41
İçel	KAYA	Yalçın	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	KILINÇ	Hidayet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖKSÜZ	Enis	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
İçel	ÖZGENÇ	Edip	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:58
İçel	SERİN	Akif	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:07
İçel	TALAY	M. İstemihan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	TEKELİOĞLU	Cahit	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	YILMAZ	Ayfer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İçel	YÜCELEN	Rüşü Kazım	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ADAN	Celal	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AĞAOĞLU	Fadlı	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:34
İstanbul	AKARCALI	Bülent	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AKSU	Abdülkadir	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AKTAŞ	Ziya	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:18

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	AL	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:40
İstanbul	ANDİCAN	Ahat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ATEŞ	Azmi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AYAYDIN	Aydın	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	AYDINLI	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:25
İstanbul	AYRIM	Şamil	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:20
İstanbul	BAŞ	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	BAŞEĞMEZ	Mukadder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	BUDAK	Rıdvan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	COŞKUN	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:17
İstanbul	ÇAĞAN	Nami	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÇAKAR	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÇİLLER	Tansu	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YILMAZ DOĞAN	Perihan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:32
İstanbul	DÜZ	Mustafa	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ECEVİT	Bülent	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	EMRE	Süleyman Arif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ERDENER	Yücel	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:22
İstanbul	FIRAT	Mehmet Fuat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	GÖK	Bülent Ersin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:08
İstanbul	GÜL	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:24
İstanbul	GÜLER	Zafer	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:14
İstanbul	GÜNDÜZ	İrfan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	GÜZEL	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:25
İstanbul	HUN	Ediz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ILICAK	Nazlı Ayşe	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	İRTEMÇELİK	Mehmet Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KAHRAMAN	İsmail	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KANSU	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KARAKOYUNLU	Yılmaz	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KARAKUŞ	Nazire	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:12
İstanbul	KAVAK	Cavit	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KILIÇ	Osman	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:17
İstanbul	KOZAKÇIOĞLU	Hayri	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	KOCAOĞLU	Emre	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:21:56
İstanbul	KÖSE	M. Tahir	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:15
İstanbul	MENDERES	Aydın	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	MERT	Hüseyin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:17
İstanbul	NAS	Nesrin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OĞUZ	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	OKUMUŞ	Nazif	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÖZ	Esat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÖZKAN	H.Hüsamettin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ÖZKAN	Sühan	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:22:43
İstanbul	ÖZTÜRK	Bozkurt Yaşar	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	PAK	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:21

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
İstanbul	SARUHAN	Necdet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:20
İstanbul	SERBEST	Sulhiye	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:35
İstanbul	SİPAHI	Bahri	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:58
İstanbul	SÖKMENOĞLU	Murat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ŞAHİN	Mehmet Ali	Fazilet Partisi	RED	16.12.1999	19:19:26
İstanbul	TAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TANER	Güneş	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TANTAN	Sadettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TOPRAK	Erdoğan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TUZCU	Şadan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	TÜRKER	Masum	Demokratik Sol Part	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
İstanbul	VERKAYA	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:26
İstanbul	YAĞIZ	Süleyman	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:15
İstanbul	YALÇINTAŞ	Nevzat	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	YAZICI	Cahit Savaş	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:13
İstanbul	YUMAKOĞULLARI	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İstanbul	ZENGİN	Bahri	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İzmir	ASLAN	Güler	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:29
İzmir	BAŞARAN	Saffet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:21
İzmir	BIÇAKÇIOĞLU	Burhan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:57
İzmir	ÇAĞLAYAN	B. Suat	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:36
İzmir	ÇELEBİ	Işın	Anavatan Partisi	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
İzmir	ÇÜMEN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:17

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Izmir	DAYIOĞLU	Salih	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:01
Izmir	DİRİ	Hayri	Demokratik Sol Part	KABUL KABUL	--:--	--:--
Izmir	GÜREL	Şükrü Sina	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	KIRKPINAR	Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Izmir	METİN	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	MUTMAN	Atilla	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	ORAL	Sümer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	ÖZCAN	Mehmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Izmir	SAYGIN	Işılray	Anavatan Partisi	KABUL KABUL	--:--	--:--
Izmir	SERDAROĞLU	Rifat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	SEZGİN	Rahmi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Izmir	SÖYLEMEZ	Hasan Ufuk	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	TANIK	Süha	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	TANRIKULU	Ahmet Kenan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	TARTAN	Hakan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Izmir	ULUPINAR	Yıldırım	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:20
Izmir	VATAN	Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:30
Izmir	VURAL	Oktay	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Kars	AKÜZÜM	İlhan	Anavatan Partisi	KABUL KABUL	--:--	--:--
Kars	AYDAR	Arslan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Kars	BİLGİR	Çetin	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Kastamonu	BAŞESGİOĞLU	Murat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kastamonu	DİLEKÇİ	M. Hadi	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:22

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kastamonu	SERDAROĞLU	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Kastamonu	TEKİNEL	Nurhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	BAKTİR	Hamdi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:48
Kayseri	CEM	İsmail	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÇAKMAKOĞLU	Sabahattin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ESEN	Sevgi	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:21:15
Kayseri	GÜL	Abdullah	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	KAPUSUZ	Salih	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	ÜSTÜNBAŞ	Hasan Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kayseri	YAKUT	Sadık	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:12
Kırklareli	KARAGÖZ	Nural	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Kırklareli	ÖZBİLEN	Cemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırklareli	TEKİN	Necdet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırşehir	HAYKIR	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:43
Kırşehir	MİRZAOĞLU	Ramazan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırşehir	TECER	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:20:29
Kocaeli	AKŞENER	Meral	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ARKAN	Ahmet	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Kocaeli	BATUK	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kocaeli	ÇALIK	Halil	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:12
Kocaeli	DURMUŞ	Cumali	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:49
Kocaeli	EKŞİ	Sefer	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:32
Kocaeli	GÖNÜL	Vecdi Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kocaeli	IMAMOĞLU	M. Turhan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Kocaeli	KÖSE	Kemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:34
Kocaeli	PEPE	Osman	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	ARI	Hüseyin	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	BAL	Faruk	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:23:49
Konya	BİLGE	Abdullah Turan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Konya	CANDAN	Veysel	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	ÇETİN	Remzi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	GEBEŞ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	GÖLHAN	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	GÖNEN	Mustafa Sait	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	GÜNERİ	Teoman Rıza	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	HALICI	Mehmet Emrehan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Konya	İZGİ	Ömer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	KAYA	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Konya	KEÇECİLER	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	ÖKSÜZ	Özkan	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	YALMAN	Lütfi	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Konya	YAVUZ	Mehmet Ali	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:59
Kütahya	AKÇALI	Cevdet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Kütahya	DERİN	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Kütahya	KARA	Emin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Kütahya	KARAKUŞ	Seydi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kütahya	KARAKUYU	İsmail	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kütahya	AKDOĞAN	Miraç	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	ASİLTÜRK	Oğuzhan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	CANBAY	Yaşar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	COŞKUN	Basri	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Malatya	DURHAN	Namik Hakan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	KUTAN	Recai Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Malatya	ÖZAL	Ahmet Tevfik	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	AKÇALI	Rıza	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
	AKGÜL	Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:50
Manisa	ARINÇ	Bülent	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	BOZDAĞ	İsmail	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Manisa	ÇETİNKAYA	Mehmet Necati	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	ENÖZ	Mustafa	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Manisa	GÜLAY	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Manisa	PAKDEMİRLİ	Ekrem	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Manisa	SERDENGEÇTİ	Ali	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Manisa	YAZAR	M. Cihan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Kahramanmaraş	DOĞAN	Ali	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	DOĞAN	Avni	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	KAMALAK	Mustafa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Kahramanmaraş	KAYA	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Kahramanmaraş	KOCABAŞ	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Kahramanmaraş	ÖZBAŞ	Edip	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:54
Kahramanmaraş	SAĞLAM	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kahramanmaraş	SEZAL	Ali	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:00
Kahramanmaraş	TANER	Nevzat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:09
Mardin	ADAK	Fehim	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ÇELEBİ	Süleyman	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ERTAŞ	Ömer	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	MUSAOĞLU	Metin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Mardin	ŞAHİN	Veysi	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:14
Mardin	TUĞMANER	Mustafa Kemal	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Muğla	DİKMEN	Tunay	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:26
Muğla	ERGUN	Metin	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	ÖZYER	Hasan	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muğla	TOPALOĞLU	Nazif	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:13
Muğla	UZUNHASAN	Fikret	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:11
Muğla	YAZICI	İbrahim	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	EKER	Zeki	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:22:10
Muş	KEMALOĞLU	Erkan	Anavatan Partisi	KATILMADI KABUL	--:--:--	--:--:--
Muş	YAVUZ	Mümtaz	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Muş	YILDIZ	Sabahaddin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Nevşehir	ÇEVİK	İsmail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Nevşehir	ELKATMIŞ	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Nevşehir	TAŞKIN	Mükremin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:27

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Niğde	BARAN	Doğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	---	---
Niğde	DOĞANLAR	Eyüp	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:27
Niğde	LEVENT	Mükerrem	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:11
Ordu	ÇABUK	İhsan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Ordu	ENGİNYURT	Cemal	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:14
Ordu	FATSA	Eyüp	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Ordu	KOÇAK	Sefer	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Ordu	KONYALI	Hasan Fehmi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Ordu	YILDIRIM	Yener	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:39
Ordu	YÜRÜR	Şükrü	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Rize	BEKAROĞLU	Mehmet	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:48
Rize	KABİL	Ahmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Rize	YILMAZ	Mesut Ahmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Sakarya	AYDIN	Nezir	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Sakarya	AYHAN	Cevat	Fazilet Partisi	KATILMADI	---	---
Sakarya	ERCAN	Nevzat	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:21:42
Sakarya	SAVAŞ	Ş. Ramis	Demokratik Sol Part	KATILMADI	---	---
Sakarya	TARANOĞLU	Ersin	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---
Sakarya	ZİHNİOĞLU	Osman Fevzi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	---	---
Samsun	AÇIKGÖZ	Yekta	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Samsun	AYDIN	Ahmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Samsun	CENGİZ	Tank	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:41
Samsun	ÇAKAR	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	---	---

İl	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Samsun	ÇINAROĞLU	Vedat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	DEMİRCAN	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	KABATAS	Kemal	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Samsun	KAPICI	Şenel	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Samsun	SEZGİN	Erdoğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Samsun	UZUNKAYA	Musa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Siirt	AYDIN	Ahmet Nurettin	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Siirt	SEVGİLİ	Nizamettin	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Siirt	YARAYAN	Takiddin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sinop	BOSTANCIOĞLU	Metin	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Sinop	BOZKURT	Kadir	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:59
Sinop	TOPÇU	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	CEYLAN	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	DEMİRÇİ	Musa	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	GÖKALP	Hüsnü Yusuf	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	GÜLEÇ	M. Cengiz	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	KARAMOLLAOĞLU	Temel	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Sivas	ŞENER	Abdülâtilif	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	AYTEKİN	Fevzi	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	DAYANIKLI	Bayram Fırat	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	İLGÜN	Nihan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--	--:--
Tekirdağ	SÖLÜN	Enis	Anavatan Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:19
Tekirdağ	ZAMANTILI	Ahmet	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--	--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Tokat	BALAK	Hasan Hüseyin	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:58
Tokat	CEYLAN	Lütfi	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:15
Tokat	DAĞCIOĞLU	M. Ergün	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:21:33
Tokat	DOĞRU	Reşat	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tokat	EREK	Ali Şevki	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:30
Tokat	SOBACI	Bekir	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:16
Trabzon	AŞIK	Eyüp	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	BAŞARAN	Ali Kemal	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	BIÇAKÇIOĞLU	Orhan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Trabzon	ÇELEBİ	Nail	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:18
Trabzon	MALKOÇ	Şeref	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Trabzon	TUNCER	Ali Naci	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:20:20
Trabzon	TÜRK	Hikmet Sami	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Tunceli	GENÇ	Kamer	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:17
Tunceli	GÜNDOĞAN	Bekir	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	AKMAN	Yahya	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:54
Şanlıurfa	BUCAK	Sedat Edip	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	CEVHERİ	Necmettin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	ÇAKMAKLI	Muzaffer	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	GÜLPINAR	Eyyüp Cenap	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	GÜNEŞ	Mehmet	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	İZOL	Zülfikar	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	KARAVAR	Ahmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Şanlıurfa	ŞIHANLIOĞLU	Mehmet Fevzi	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	YALÇINKAYA	Mehmet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şanlıurfa	YANMAZ	Mustafa Niyazi	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Uşak	ÖZGÖBEK	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Uşak	ÜNAL	Mehmet Yaşar	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:25
Uşak	YILMAZ	Armağan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:20:14
Van	ARVAS	Mafiki Ejder	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	BAYRAM	Mustafa	Bağımsız Milletvekili	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ÇELİK	Hüseyin	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ÇEVİK	Ayhan	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	ERBAŞ	Fethullah	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	GÖLTEPE	Fetullah	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Van	İNAN	Kamran	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	ARSLAN	İlyas	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:22
Yozgat	ÇİÇEK	Mehmet	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	ERSOY	Ahmet Erol	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Yozgat	KAYALAR	Lütfullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yozgat	TÜRKER	Mesut	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:13
Yozgat	ÜŞENMEZ	Şuayip	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	ATASOY	Veysel	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	BARUTÇU	Ömer	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	BAYCIK	Tahsin Boray	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:21:27
Zonguldak	CERRAHOĞLU	İsmail Hakkı	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Zonguldak	GEMİCİ	Hasan	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Zonguldak	ÜSTÜNKOL	Ömer	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:23
Aksaray	AKIN	Murat	Doğruyol Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Aksaray	ESER	Kürşat	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:21:01
Aksaray	SOMUNCUOĞLU	Sadi	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Aksaray	TOPRAK	Ramazan	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	KARDEŞ	Şaban	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bayburt	PAMUKÇU	Suat	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Karaman	ÇALIŞ	Hasan	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Karaman	ÜNAL	Zeki	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karaman	ÜNLÜ	Fikret	Demokratik Sol Part	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	ALBAYRAK	Kemal	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	DURMUŞ	Osman	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	FİLİZ	Hacı	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kırıkkale	GÖKBULUT	Nihat	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	AYDIN	Alaaddin Sever	Fazilet Partisi	KABUL	16.12.1999	19:22:39
Batman	HAMİDİ	Ataullah	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	İSEN	Burhan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Batman	ÖZDEMİR	Faris	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	DEĞER	Mehmet Said	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	SEYDA	Abdullah Veli	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Şırnak	YILDIRIM	Mehmet Salih	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Bartın	ÇAKAN	Zeki	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu	Tarih	Saati
Bartın	YAZICIOĞLU	Cafer Tufan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:10
Ardahan	DEMİR	Faruk	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:28
Ardahan	KAYA	Saffet	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
İğdir	BOZYEL	Abbas	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:47
İğdir	GÜNER	Ali	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yalova	OKUYAN	Yaşar	Anavatan Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Yalova	SUNA	Hasan	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:20
Karabük	EREN	Mustafa	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Karabük	KARAN	Erol	Demokratik Sol Part	KABUL	16.12.1999	19:19:22
Karabük	YILMAZ	İlhami	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kilis	GÜREŞ	Doğan	Doğruyol Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Kilis	NACAR	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:21
Osmaniye	BAHÇELİ	Devlet	Milliyetçi Hareket Pa	KATILMADI	--:--:--	--:--:--
Osmaniye	BÜYÜKÖZTÜRK	Biröl	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:19:19
Osmaniye	KUNDAKÇI	Mehmet	Milliyetçi Hareket Pa	KABUL	16.12.1999	19:21:53
Osmaniye	ÜNAL	Şükrü	Fazilet Partisi	KATILMADI	--:--:--	--:--:--

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

35 İNCİ BİRLEŞİM

16 . 12 . 1999 PERŞEMBE

Saat : 13.00

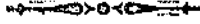
1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

1. — Bursa Milletvekili Ali Rahmi Beyreli ve 20 arkadaşının, amatör sporun sorunlarının araştırılarak aksaklıkların tespit edilmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/6)

2. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, eğitimin sorunları ile uygulanan eğitim politikalarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/7)

3. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, yumurta üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/8)

4. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 22 arkadaşının, ithal kömür uygulamasının yeniden değerlendirilmesi ve kömür üreticilerinin içinde bulunduğu durumun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/9)

5. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır ve 31 arkadaşının, tekstil ve konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

6. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, SSK'nın bugünkü durumunun araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

7. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 23 arkadaşının, Emekli Sandığı'nın sorunlarının araştırılarak yeniden yapılandırılması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)

8. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yeraltı ve yertüsti su kaynaklarımızın daha etkin kullanımını sağlamak ve komşu ülkelerle olan su sorununa çözüm bulmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/13)

9. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, trafik kazalarının önlenmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/14)

10. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, işsizlik ve yoksulluk sorununun araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)

11. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, köylerin sorunlarının araştırılarak köy kalkınması ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)

12. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 36 arkadaşının, telefonların yasadışı olarak dinlendiği iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)

13. — İstanbul Milletvekili Ayşe Nazlı Ilıcak ve 23 arkadaşının, bazı basın kuruluşlarının kamu imkânlarından baskı kurmak suretiyle yararlandıkları iddiaları konusunda Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)

14. — İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 43 arkadaşının, THK yönetimi hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/19)

15. — Bartın Milletvekili Cafer Tufan Yazıcıoğlu ve 21 arkadaşının, erozyonun nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/20)

16. — Sivas Milletvekili Musa Demirci ve 35 arkadaşının, hayvancılık sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)

17. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 19 arkadaşının, tarım sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/22)

18. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, yerel basının sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İktüzüğüün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/23)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

19. — İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve 24 arkadaşının, Ege kıyılarındaki balık çiftliklerinin neden olduğu zararların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)

20. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 23 arkadaşının, ilköğretim okullarının içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/26)

21. — Bursa Milletvekili Faruk Çelik ve 23 arkadaşının, Uluslararası Çok Taraflı Yatırım Anlaşması (MAI)'nın ülkemiz açısından doğabilecek etkilerini araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)

22. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 23 arkadaşının, ülkemizde yaşanan ekonomik krizin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

23. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, üniversite kurulacak illerin tespiti ve bu konuda alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/31)

24. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, Erzincan ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

25. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 20 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kriterler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/1)

26. — Kütahya Milletvekili Ahmet Derin ve 27 arkadaşının, bankacılık sektörünün sorunlarının ve devlete devredilen bankaların batış nedenlerinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

27. — İzmir Milletvekili Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, Dünya Bankası tarafından desteklenen Birinci Sağlık Projesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

28. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı ve 21 arkadaşının, teröre destek veren ülkeler ve bu ülkelerdeki kuruluşlar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

29. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, göç olayının nedenlerinin ve göçten kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

30. — Amasya Milletvekili Akif Güllü ve 21 arkadaşının, Amasya İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunları ile özellikle Amasya'nın kamu yatırımları, özel sektörlü teşvik edici tedbirler ve kamu hizmetleri yönünden ihmal edilmesinin ortaya çıkardığı sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

31. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 20 arkadaşının, Sivas İlinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

32. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 arkadaşının, gençliğin sorunları ve uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

33. — Erzurum Milletvekili Lütfü Esengün ve 20 arkadaşının, Doğu Anadolu'nun bölgesel kalkınması ve Doğu Anadolu Projesi (DAP) konusunda Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

34. — İstanbul Milletvekili Ziya Aktaş ve 50 arkadaşının, Türkiye'nin bilgi ve bilgi teknolojisi kaynaklarının etkin kullanımı konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

35. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Adana İlinin sınaî, tarımsal, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

36. — Çankırı Milletvekili Hüseyin Karagöz ve 21 arkadaşının, Çankırı İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

37. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 24 arkadaşının, zeytin ve zeytinyağı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

38. — Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 31 arkadaşının, MGK için hazırlan-
dığı iddia edilen bir rapor konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci
maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

39. — Sivas Milletvekili Abdüllatif Şener ve 34 arkadaşının, bazı gizli bilgi ve
belgelerin bazı aracı kuruluşlara sızdırılarak borsada haksız kazanç sağladığı iddia-
larının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın
98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılma-
sına ilişkin önergesi (10/45)

40. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç ve 20 arkadaşının, Elazığ ilinin
sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anaya-
sanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması
açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

41. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 19 arkadaşının, ulusal kemik
iliği bankası kurulması amacıyla Dr. Oktar Babuna tarafından başlatılan kampanya
hakkındaki iddiaları araştırmak amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve
105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

42. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 21 arkadaşının, tekstil ve
konfeksiyon sektörünün sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belir-
lenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca
bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/48)

43. — İstanbul Milletvekili Aydın Ayaydın ve 23 arkadaşının, İstanbul TEM
otoyolunun Çamlıca ve Mahmutbey girişlerinde yaşanan sorunların araştırılarak alın-
ması gereken önlemlerin tespit edilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104
ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

44. — Çanakkale Milletvekili Sadık Kırbuş ve 23 arkadaşının, kamu harcamala-
rı üzerindeki parlamenter denetimin etkinliğinin artırılması için alınması gereken ted-
birlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci mad-
deleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

45. — Sakarya Milletvekili Nevzat Ercan ve 20 arkadaşının, sermaye piyasa-
sının ve borsalarla ilgili olarak ortaya atılan iddiaların ve sorunların araştırılarak
alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün
104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi
(10/52)

46. — Konya Milletvekili Veysel Candan ve 20 arkadaşının, özelleştirmelerle
ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belir-
lenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca
bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

47. — Tokat Milletvekili M. Ergün Dağcıoğlu ve 19 arkadaşının, Tokat ilinin
ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken ted-

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

birlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

48. — Adana Milletvekili Yakup Budak ve 21 arkadaşının, Türk aile yapısının korunması ve güçlendirilmesi için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

49. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 25 arkadaşının, kültür politikalarının incelenmesi ve milli bir kültür politikası oluşturulması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

50. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 41 arkadaşının, Türk çaycılığının ve çay üreticilerinin sorunlarının ve çözüm yollarının tespiti amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

51. — Şanlıurfa Milletvekili Ahmet Karavar ve 29 arkadaşının, GAP'ın bir an önce bitirilmesi için gerekli önceliklerin tespiti, projenin yavaş ilerlemesinin altında yatan sebeplerin belirlenmesi ile kalıcı çözümlerin üretilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

52. — Ankara Milletvekili Cemil Çiçek ve 20 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler ve uygulanan politikalarla ilgili olarak Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/4)

53. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 19 arkadaşının, 903 sayılı Kanuna göre kurulan resmî vakıflarla ilgili yolsuzluk ve şikayet iddiaları ile bu vakıfların gelirlerinin nerelerde kullanıldığının tespiti ve faaliyetleri ile ilgili alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

54. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Gökse ve 27 arkadaşının, meslek liselerinin eğitimdeki yeri, günümüzdeki durumu ve öğrencilerinin karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

55. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 21 arkadaşının, Kırıkkale ilinin, uygulanan politikalar sonucu karşılaştığı sımai, tarımsal ve ekonomik alanlardaki sorunlarının tespiti ve çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

56. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse ve 52 arkadaşının, Kuzey Irak'ta yaşanan son gelişmeler ile uygulanan politikalar konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/5)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

57. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 19 arkadaşının, Şanlıurfa ilinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

58. — Kırıkkale Milletvekili Kemal Albayrak ve 22 arkadaşının, Türkçenin korunması, kullanılması ve bu alandaki eksikliklerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

59. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 26 arkadaşının, sınır ticaretinin ekonomik boyutları ile yerli üretime etkisinin araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

60. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, ülkemizde meydana gelen deprem felaketi konusunda alınması gereken kalıcı önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

61. — Karaman Milletvekili Zeki Ünal ve 19 arkadaşının, yangınların zararlarını en aza indirmek için alınması gereken tedbirleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

62. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 26 arkadaşının, pratisyen hekimlerin sorunlarının araştırılarak ülke sağlığı açısından alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

63. — Diyarbakır Milletvekili Sacit Günbey ve 28 arkadaşının, Dicle Nehrine petrol atığı bırakıldığı iddialarının araştırılarak alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

64. — Erzincan Milletvekili Mıhralı Aksu ve 55 arkadaşının, üniversite kurulacak illerde aranacak kıstasların belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

65. — Rize Milletvekili Mehmet Bekaroğlu ve 26 arkadaşının, cezaevlerinde meydana gelen olayların ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

66. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Anadolu başının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

67. — Balıkesir Milletvekili İlyas Yılmazyıldız ve 32 arkadaşının, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün modernize edilerek daha etkin ve verimli hizmet verebilmesi için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

68. — Trabzon Milletvekili Nail Çelebi ve 23 arkadaşının, Trabzon ilinin ekonomik, sosyal ve kültürel sorunlarının araştırılarak kamu hizmetlerinden daha fazla yararlandırılması için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

69. — Batman Milletvekili Burhan İsen ve 27 arkadaşının, POAŞ'ın özelleştirilme ihalesiyle ilgili olarak ortaya atılan iddiaların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

70. — Erzurum Milletvekili Zeki Ertugay ve 28 arkadaşının, tarım sektörünün ve çiftçilerin içinde bulunduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

71. — Aydın Milletvekili Ali Rıza Gönül ve 27 arkadaşının, Türkmenistan doğalgazının Türkiye içi dağıtımıyla ilgili Mavi Akıntı Projesi hakkında ileri sürülen iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

72. — Ankara Milletvekili Saffet Arıkan Bedük ve 23 arkadaşının, Ankara'nın ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak örnek bir başkent olmasını sağlamak için alınması gereken önlemleri belirlemek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

73. — Adıyaman Milletvekili Mehmet Özyol ve 20 arkadaşının, Adıyaman ilinin sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

74. — Bingöl Milletvekili Hüsamettin Korkutata ve 24 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğuda bazı illerde uygulanan olağanüstü halin kaldırılarak ekonomik kalkınmayı sağlayacak kalıcı önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

75. — FP Grubu Adına Grup Başkanvekili ve Manisa Milletvekili Bülent Arıncı'nın, Ahmet Taner Kışlalı cinayetinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

76. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın ve 29 arkadaşının, Siirt ilinin ekonomik ve sosyal yönden kalkınmasını engelleyen nedenlerin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

77. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz ve 22 arkadaşının, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinin ekonomik kalkınmasını sağlayacak önlemlerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

78. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu ve 25 arkadaşının, Bayburt ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

79. — Edirne Milletvekili Şadan Şimşek ve 21 arkadaşının, Edirne ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

80. — Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri ve 27 arkadaşının, sokak çocuklarının sorunlarının saptanarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

81. — İzmir Milletvekili B. Suat Çağlayan ve 21 arkadaşının, bütün mamullerinin insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik kamusal tedbirlerin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

82. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz ve 22 arkadaşının, öğretmenliğin yeniden saygınlık kazanması ve özlük haklarının iyileştirilmesi için alınacak önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

83. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu ve 27 arkadaşının, Bursa'nın Büyükşehir, Harmançık, Orhaneli ve Keles ilçelerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

**GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER**

84. — Ankara Milletvekili Mehmet Arslan ve 29 arkadaşının, İç Anadolu Bölgesinin modern bir yapıya kavuşturulması ve ekonomik kalkınmasının sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

85. — İzmir Milletvekili Hakan Tartan ve 22 arkadaşının, enerji sorununa çözüm bulunması için alınması gereken önlemlerin araştırılarak yeni bir enerji politikası belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

86. — Van Milletvekili Hüseyin Çelik ve 27 arkadaşının, Van ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

87. — Kayseri Milletvekili Hasan Basri Üstünbaş ve 35 arkadaşının, Kayseri ilinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

88. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya ve 31 arkadaşının, vakıf müesseseleri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

89. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz ve 23 arkadaşının, antepfıstığı üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/105)

SÖZLÜ SORULAR

1. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun SSK Hastanesinin sağlık personeli ihtiyacına ve yeni hastane binasının ihalesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/218) (1)

2. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsa şirketlerinden Kepez Elektrik'in yaptığı işlemlere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/219) (1)

3. — Konya Milletvekili Veysel Candan'ın, borsada yasadışı işlemler yaptığı iddia edilen iki firmaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/220) (1)

4. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İli Siverek İlçesinde bulunan tarihî eserlerin restorasyonuna ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/224) (1)

5. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı köy yollarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/225) (1)

6. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa İline bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/226) (1)

7. — Antalya Milletvekili Mehmet Zeki Okudan'ın, Antalya - Çandır Beldesi ve civarında meydana gelen dolu afetinden mağdur olan çiftçilere yardım yapıp yapılmayacağına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/230) (1)

8. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankasının deprem bölgesinde bulunan bina ve lojmanlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/232) (1)

9. — İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, Emlak Bankası Genel Müdürlüğüne yayımlanan bir duyuruya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/234) (1)

10. — Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün, Konya İlinin sağlık personeli ve hastane ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/237) (1)

11. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryolu taşımacılığına ve bakanlık bünyesindeki atamalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/241)

12. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, Adana - İskenderun hattına mavi tren konulmasıyla ilgili bir çalışma olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/242)

13. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa'ya bağlı Viranşehir İlçesinin derslik ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/243)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

SÖZLÜ SORULAR

14. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, büyük marketlerin kuruluş yerlerine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/246)

15. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Havaalanı inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/248)

16. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Organize Sanayi Bölgesi Projesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/249)

17. — Ardahan Milletvekili Saffet Kaya'nın, Ardahan Sevimli Barajı inşaatına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/250)

18. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Ladik Devlet Hastanesi projesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/252)

19. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa iline bağlı ilçe ve köylerde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/253)

20. — Karabük Milletvekili Mustafa Eren'in, Karabük Kültür Merkezi projesine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/254)

21. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yapımı planlanan Samsun Öğrenci Yurdu projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/255)

22. — Samsun Milletvekili Musa Uzunkaya'nın, Samsun Vezirköprü ve Havza Meslek Yüksek Okulları inşaatlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/256)

23. — Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman'ın, «Bitki Besleme» adlı kitabın bir yabancı yayından isim verilmeksizin tercüme edildiği iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/257)

24. — Muğla Milletvekili Fikret Uzunhasan'ın, Yasemin Dalkılıç'ın, kırdığı Dünya rekoruna TRT'de yer verilmemesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/258)

25. — Kahramanmaraş Milletvekili Avni Doğan'ın, iki basın mensubunun gözetilmesine alınmasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/259)

26. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Şanlıurfa - Hilvan'da kamulaştırılan bir caddesinin bedelinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/260)

27. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, ŞHÇEK ile ilgili iddialara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/261)

28. — Bayburt Milletvekili Suat Pamukçu'nun, pancar kotasının kaldırılıp kaldırılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/262)

SÖZLÜ SORULAR

29. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Denizli Adliye Binası inşaatına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/264)

30. — İstanbul Milletvekili Osman Yumakoğulları'nın, 17 Ağustos Marmara Depreminden sonra gönderilen yardımların kullanımına ve depremzedelerin konut ihtiyacına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/265)

31. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Ankara Gölbaşı Mogan Gölündeki çevre kirliliğinin önlenmesi için herhangi bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre Bakanından sözlü soru önergesi (6/266)

32. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, sağlık ocaklarındaki personel açığına ve Ankara Şereflikoçhisar Devlet Hastanesinin uzman doktor ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/267)

33. — Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, Tuz Gölündeki çevre kirliliğinin önlenmesi için herhangi bir çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çevre Bakanından sözlü soru önergesi (6/268)

34. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa - Yenişehir İlçesi Köprühisar Köyü sağlık ocağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/269)

35. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ulusal televizyon ve radyoların TÜRSAT aboneliği için TELEKOM'a ödedikleri kira bedellerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/270)

36. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, telefon faturası tahsilatı yapan özel bankalara ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/271)

37. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, NMT araç telefonlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/272)

38. — Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, internet aboneliğine ve denetimine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/273)

39. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, demiryollarının depremden zarar görüp görmediğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/274)

40. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa Hindeki belediyelerin deprem yardımı alıp almayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/275)

41. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, 8.9.1999 tarih ve 10197 sayılı ve 15.10.1999 tarih ve 12297 sayılı genelgeler kapsamına giren yerleşim merkezlerindeki inşaatlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/276)

42. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun Bursa Bölgesinde uygulanan erken üretim primine ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/277)

43. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak İline yapılan yatırımlara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/278)

SÖZLÜ SORULAR

44. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak İlinin veteriner hekim ihtiyacına ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/279)

45. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak'ta içme suyu amaçlı yapılan tesis, kuyu, montaj sayısına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/280)

46. — Şırnak Milletvekili Abdullah Veli Seyda'nın, Şırnak İlinde yapılan yatırımlara ve atamalara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/281)

47. — Şanhurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, sorgulama ve gözaltı yöntemlerinde değişiklik yapılması için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/282)

48. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde yaşandığı iddia edilen yolsuzluklara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/283)

49. — Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, Denizli'nin sulama suyu ve toplulaştırma projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/284)

50. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç Millî Eğitim Müdürlüğü Hizmet Binası inşaatına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/285)

51. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinde yağışların neden olduğu zararlara karşı alınacak önlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/286)

52. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç Devlet Hastanesinin bazı sorunlarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/288)

53. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinin yollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/289)

54. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinin içme suyu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/290)

55. — Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya'nın, Erzincan - İliç İlçesinde Kadastro Müdürlüğü açılıp açılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/291)

56. — Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün'ün, amatör spor faaliyetlerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/292)

57. — Şanhurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Olağanüstü Hal Bölgesindeki Çocuk Esirgeme Kurumlarında görevli öğretmenlerin kademe ilerlemelerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/293)

58. — Şanhurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, okullarda idareci olarak çalışan öğretmenlerin makam tazminatlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/294)

SÖZLÜ SORULAR

59. — Hakkâri Milletvekili Hakkı Töre'nin, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde hayvan sevkıyatı konusunda uygulanan ambargonun ne zaman kaldırılacağına ilişkin Tarım ve Köyışleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/295)

60. — Bursa Milletvekili Ahmet Sünnetçioğlu'nun, Bursa İli Inegöl İlçesinde uygulanan taşımali eğitime ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/296)

61. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Dokümantasyon Merkezinde yolsuzluk yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/297)

62. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, ÖSYM sınavına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/298)

63. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK ve İstanbul Üniversitesi hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/299)

64. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde garanti kapsamında bulunan araçların yüksek fiyata tamir ettirildiği ve sosyal tesislerden elde edilen gelirin öğrenci yararına kullanılmadığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/300)

65. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkındaki bazı iddialara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/301)

66. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Rektörünün bazı yolsuzluklara karıştığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/302)

67. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihalelere fesat karıştırdığı ve bazı yolsuzluklar yapıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/303)

68. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde ihale yasalarına uyulmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/304)

69. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay denetim elemanlarınca hazırlanan raporların YÖK Başkanı tarafından dikkate alınmadığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/305)

70. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesinde öğrenci harcamaları için ayrılan ödeneğin rektörün seyahat harcamalarında kullanıldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/306)

71. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, YÖK Başkanı hakkında bir işlem yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/307)

72. — İstanbul Milletvekili İrfan Gündüz'ün, İstanbul Üniversitesi Sosyal Tesislerinden elde edilen gelirlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/308)

73. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, sürücü kurslarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/309)

74. — Hatay Milletvekili Namık Kemal Atahan'ın, polis okullarının eğitim sürecine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/310)

SÖZLÜ SORULAR

75. — Samsun Milletvekili Musa Uzunmaya'nın, Cumhurbaşkanlığı Köşkünde meydana gelen elektrik kesintilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/311)

76. — Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın, Bursa - Pınarcık Kayak Merkezi Projesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/312)

77. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Ceylanpınar'da topraksız çiftçiye toprak dağıtımı için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Tarım ve Köy İşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/313)

78. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Akçakale - Hilvan - Siverek - Diyarbakır demiryolu inşaatına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/314)

79. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa - Suruç'un içme suyu sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/315)

80. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Şanlıurfa'da din turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/316)

81. — Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Yalçınkaya'nın, Birecik'te baraj göl sahasında kalan köylerin istimlak programlarının yapıp yapılmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/317)

82. — Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman - Gerger Belediye Başkanının kaybolmasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/318)

83. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Siirt İli Alkumru ve Pervari Hidroelektrik Santrali Projelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/319)

84. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, gübre fiyatlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/320)

85. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, Başbakanlığa yeni alınacak makam arabalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/321)

86. — Şanlıurfa Milletvekili Mustafa Niyazi Yanmaz'ın, sınır kapılarından yapılan mazot ticaretine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/322)

87. — Siirt Milletvekili Ahmet Nurettin Aydın'ın, Siirt'i Van'a bağlayan karayoluna ve Cevizlik Beldesinin yol sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/323)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 1. — Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji komisyonları raporları (1/507) (S. Sayısı : 217) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

2. — Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/584) (S. Sayısı : 293) (Dağıtma tarihi : 14.12.1999)

3. — Danıştay Kanunu ve İdari Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/577) (S. Sayısı : 292) (Dağıtma tarihi : 13.12.1999)

× 4. — Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/345) (S. Sayısı : 107) (Dağıtma tarihi : 5.8.1999)

× 5. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/355) (S. Sayısı : 108) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/268) (S. Sayısı : 96) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 7. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/269) (S. Sayısı : 102) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 8. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/361) (S. Sayısı : 106) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 9. — Karadeniz Ülkeleri Spor Bakanları Toplantısı Tutanağı ile Karadeniz Oyunları Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri komisyonları raporları (1/373) (S. Sayısı : 119) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 10. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sınır Olay ve Uyuşmazlıklarının Çözümüne Dair Sözleşme ve Sözleşmeye Ait Ek 1 ve 2 Numaralı Protokoller ile Türkiye - Azerbaycan Sınır Hattının Her İki Tarafında Kalan Onar Kilometrelik Bölgenin İçinde Yapılacak Sivil ve Askerî Hava

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Vasıtalarının Uçuşlarını Düzenleyen Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/314) (S. Sayısı : 35) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

11. — İstanbul Milletvekili Bülent Akarcalı'nın; Siyasî Ahlak Komisyonu Kanunu Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/75) (S. Sayısı : 40) (Dağıtma tarihi : 15.7.1999)

× 12. — Türkiye Cumhuriyeti ve İsveç Krallığı Arasında 30 Haziran 1978 Tarihinde İmzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesine Ek Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/337) (S. Sayısı : 45) (Dağıtma tarihi : 19.7.1999)

× 13. — Türkiye Cumhuriyeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hong Kong Başkonsolosluğunun Yeni Hukukî Statüsünün Belirlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/304) (S. Sayısı : 42) (Dağıtma tarihi : 20.7.1999)

× 14. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/312) (S. Sayısı : 43) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 15. — Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında 4 Temmuz 1966 Tarihinde Brüksel'de İmzalanan Sosyal Güvenlik Hakkındaki Genel Sözleşmenin Revizyonu ile İlgili Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/338) (S. Sayısı : 46) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 16. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kanada Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/350) (S. Sayısı : 47) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 17. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/354) (S. Sayısı : 48) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 18. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/356) (S. Sayısı : 49) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 19. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/372) (S. Sayısı : 50) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

20. — Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun İki Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/396) (S. Sayısı : 53) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

21. — Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/461) (S. Sayısı : 55) (Dağıtma tarihi : 21.7.1999)

× 22. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/326) (S. Sayısı : 64) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 23. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Malezya Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/342) (S. Sayısı : 66) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

24. — Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükümünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/455) (S. Sayısı : 71) (Dağıtma tarihi : 23.7.1999)

× 25. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/344) (S. Sayısı : 67) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 26. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/362) (S. Sayısı : 68) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 27. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/371) (S. Sayısı : 69) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

28. — Türk Silahlı Kuvvetlerinde İlk Nasıp İstihkakına İlişkin Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/390) (S. Sayısı : 72) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

29. — Seferberlik ve Savaş Hali Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/407) (S. Sayısı : 73) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

30. — Hazır Gıda İaşesi Kanunu Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/439) (S. Sayısı : 74) (Dağıtma tarihi : 26.7.1999)

× 31. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/327) (S. Sayısı : 80) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 32. — Avrasya Ülkeleri Kadımları İşbirliği Grubu Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/324) (S. Sayısı : 81) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 33. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/315) (S. Sayısı : 83) (Dağıtma tarihi : 28.7.1999)

× 34. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdari Bölge Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/341) (S. Sayısı : 78) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 35. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovakya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/310) (S. Sayısı : 84) (Dağıtma tarihi : 29.7.1999)

× 36. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Federal Almanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Hava Ulaştırma Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Mütakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/368) (S. Sayısı : 77) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 37. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/349) (S. Sayısı : 79) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 38. — Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/273) (S. Sayısı : 85) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 39. — Hayvanları Koruma Kanunu Tasarısı ve İçişleri ve Çevre komisyonları raporları (1/393) (S. Sayısı : 89) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 40. — Avrupa Meteoroloji Uyduları İşletme Teşkilâtı Dokunulmazlıklar ve Bağımsızlıklar Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/285) (S. Sayısı : 90) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 41. — Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak İçin Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanuna Ek Milletlerarası Para Fonu Ana Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/363) (S. Sayısı : 92) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 42. — D-8 Uluslararası İcra Direktörlüğünün Türkiye'de Yararlanacağı Ayrıcalıklar, Bağımsızlıklar ve Kolaylıklara Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/316) (S. Sayısı : 93) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 43. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kabinesi Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri komisyonları raporları (1/357) (S. Sayısı : 97) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 44. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/369) (S. Sayısı : 98) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 45. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/274) (S. Sayısı : 101) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 46. — Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/343) (S. Sayısı : 104) (Dağıtma tarihi : 30.7.1999)

× 47. — Dünya Turizm Teşkilâtı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/266) (S. Sayısı : 94) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 48. — Türkiye Cumhuriyeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/267) (S. Sayısı : 95) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 49. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İsrail Devleti Hükümeti Arasında Kara Taşımacılığı Alanında İlkeler Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulundu-

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİGER İŞLER**

ğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışışleri komisyonları raporları (1/303) (S. Sayısı : 100) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 50. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışışleri komisyonları raporları (1/331) (S. Sayısı : 103) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

51. — Türkiye Cumhuriyeti Ordusu Subay, Askeri Memur ve Muadilleriyle Astsubayların Giyeceğine Dair Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/402) (S. Sayısı : 112) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

52. — Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun Bazı Maddeleri ile Madalya ve Nişanlar Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/440) (S. Sayısı : 113) (Dağıtma tarihi : 3.8.1999)

× 53. — Çok Taraflı Yatırım Garanti Kuruluşu Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışışleri komisyonları raporları (1/353) (S. Sayısı : 115) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 54. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışışleri komisyonları raporları (1/319) (S. Sayısı : 117) (Dağıtma tarihi : 9.8.1999)

× 55. — Balkan Ticareti Geliştirme Bölge Merkezi Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışışleri komisyonları raporları (1/364) (S. Sayısı : 118) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

56. — Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/394) (S. Sayısı : 126) (Dağıtma tarihi : 10.8.1999)

× 57. — Türkiye Cumhuriyeti ile Avustralya Arasında Suçluların Geri Verilmesi Anlaşması ile Bu Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışışleri Komisyonu Raporu (1/279) (S. Sayısı : 125) (Dağıtma tarihi : 11.8.1999)

58. -- Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Plan ve Bütçe

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/433) (S. Sayısı : 137) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

59. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/502) (S. Sayısı : 138) (Dağıtma tarihi : 12.8.1999)

60. — Topyekûn Savunma Sivil Hizmetleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/385) (S. Sayısı : 139) (Dağıtma tarihi : 13.8.1999)

61. — Sıtma ve Frengi İlaçları İçin Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (1/469) (S. Sayısı : 142) (Dağıtma tarihi : 14.8.1999)

× 62. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/293) (S. Sayısı : 149) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 63. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/308) (S. Sayısı : 151) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 64. — Avrupa Yerel Topluluklar veya Yönetimler Arasında Sınırötesi İşbirliği Çerçeve Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dışişleri komisyonları raporları (1/351) (S. Sayısı : 152) (Dağıtma tarihi : 25.8.1999)

× 65. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/270) (S. Sayısı : 143) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 66. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/302) (S. Sayısı : 150) (Dağıtma tarihi : 26.8.1999)

× 67. — Türkiye Cumhuriyeti ve Moldova Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (S. Sayısı : 163) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 68. — Türkiye Cumhuriyeti ve Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/296) (S. Sayısı : 164) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

× 69. — Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (S. Sayısı : 165) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 70. — Türkiye Cumhuriyeti ile Kuveyt Devleti Arasında Hususî Hukuk, Ticaret ve Ceza Hukuku Konularında Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/313) (S. Sayısı : 166) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 71. — Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/311) (S. Sayısı : 167) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 72. — Uluslararası Ticarî İşlemlerde Yabancı Kamu Görevlilerine Verilen Rüşvetin Önlenmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/367) (S. Sayısı : 168) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 73. — Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (S. Sayısı : 169) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

× 74. — Avrupa Enerji Şartı Konferansı Nihai Senedi, Enerji Şartı Antlaşması ve Eki'ni Teşkil Eden Kararlar ile Enerji Verimliliğine ve İlgili Çevresel Hususlara İlişkin Enerji Şartı Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (S. Sayısı : 170) (Dağıtma tarihi : 1.10.1999)

75. — 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy-İşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/479) (S. Sayısı : 173) (Dağıtma tarihi : 13.10.1999)

× 76. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/489) (S. Sayısı : 174) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 77. — Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/499) (S. Sayısı : 175) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

78. — Elazığ Milletvekili Ahmet Cemil Tunç'un, Elazığ İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/191) (S. Sayısı : 181) (Dağıtma tarihi : 19.10.1999)

× 79. — Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/511) (S. Sayısı : 177) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 80. — Türkiye Cumhuriyeti ve Romanya Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/518) (S. Sayısı : 178) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 81. — Türkiye'de İrtibat Ofisinin Kurulmasına İlişkin Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Bölge Ofisi ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/520) (S. Sayısı : 180) (Dağıtma tarihi : 20.10.1999)

× 82. — Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/519) (S. Sayısı : 179) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 83. — Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/530) (S. Sayısı : 183) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

× 84. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/542) (S. Sayısı : 185) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

85. — Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanunu Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyşleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/392) (S. Sayısı : 186) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

86. — Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/481) (S. Sayısı : 187) (Dağıtma tarihi : 25.10.1999)

87. — Şanlıurfa Milletvekili Zülfükar İzol ve 38 Arkadaşının, Şanlıurfa İlinde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/18) (S. Sayısı : 192) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

88. — Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/537) (S. Sayısı : 194) (Dağıtma tarihi : 2.11.1999)

89. — Askerî Hava Alanları Çevresinde Uygulanacak İnşaat ve Her Türlü Mania Sınırlamaları Hakkında Kanun Tasarısı ve Millî Savunma Komisyonu Raporu (1/384) (S. Sayısı : 193) (Dağıtma tarihi : 4.11.1999)

× 90. — Avrupa Patentlerinin Verilmesi ile İlgili Avrupa Patent Sözleşmesi ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/512) (S. Sayısı : 190) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

91. — Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/548) (S. Sayısı : 197) (Dağıtma tarihi : 8.11.1999)

× 92. — EFTA Devletleri ile Türkiye Arasında Anlaşmada Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri komisyonları raporları (1/529) (S. Sayısı : 200) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 93. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/531) (S. Sayısı : 201) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 94. — Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri komisyonları raporları (1/549) (S. Sayısı : 202) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 95. — Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Çalışma, İskân ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/535) (S. Sayısı : 203) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

× 96. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Büyükelçilikler Faaliyetlerinin Gayrimenkul ve Mali Veçhelerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (S. Sayısı : 204) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

97. — Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Adına Tescil Edilecek Taşınmaz Mallar Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/506) (S. Sayısı : 205) (Dağıtma tarihi : 15.11.1999)

**KANUN TASARI VE TEKLIFLERIYLE
KOMISYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

98. — Harp Araç ve Gereçleri ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Millî Savunma komisyonları raporları (1/381) (S. Sayısı : 196) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 99. — Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri komisyonları raporları (1/539) (S. Sayısı : 199) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

100. — İstanbul Milletvekili Tansu Çiller ve 3 Arkadaşının, Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/87) (S. Sayısı : 206) (Dağıtma tarihi : 17.11.1999)

× 101. — Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/541) (S. Sayısı : 208) (Dağıtma tarihi : 18.11.1999)

102. — Samsun Milletvekili Ahmet Demircan ve 18 Arkadaşının, Kuzey Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/119) (S. Sayısı : 213) (Dağıtma tarihi : 25.11.1999)

103. — Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet komisyonları raporları (1/378, 1/532) (S. Sayısı : 214) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

104. — Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köy İşleri Komisyonu raporu (1/513) (S. Sayısı : 216) (Dağıtma tarihi : 26.11.1999)

× 105. — Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre, Plan ve Bütçe ve Dışişleri komisyonları raporları (1/360) (S. Sayısı : 121 ve 121'e 1 inci ek) (Dağıtma tarihleri : 9.8.1999 ve 6.12.1999)

× 106. — Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre ve Dışişleri komisyonları raporları (1/359) (S. Sayısı : 122 ve 122'ye 1 inci ek) (Dağıtma tarihleri : 10.8.1999 ve 6.12.1999)

107. — Uşak Milletvekilleri Mehmet Yaşar Ünal ile Hasan Özgöbek'in, Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine

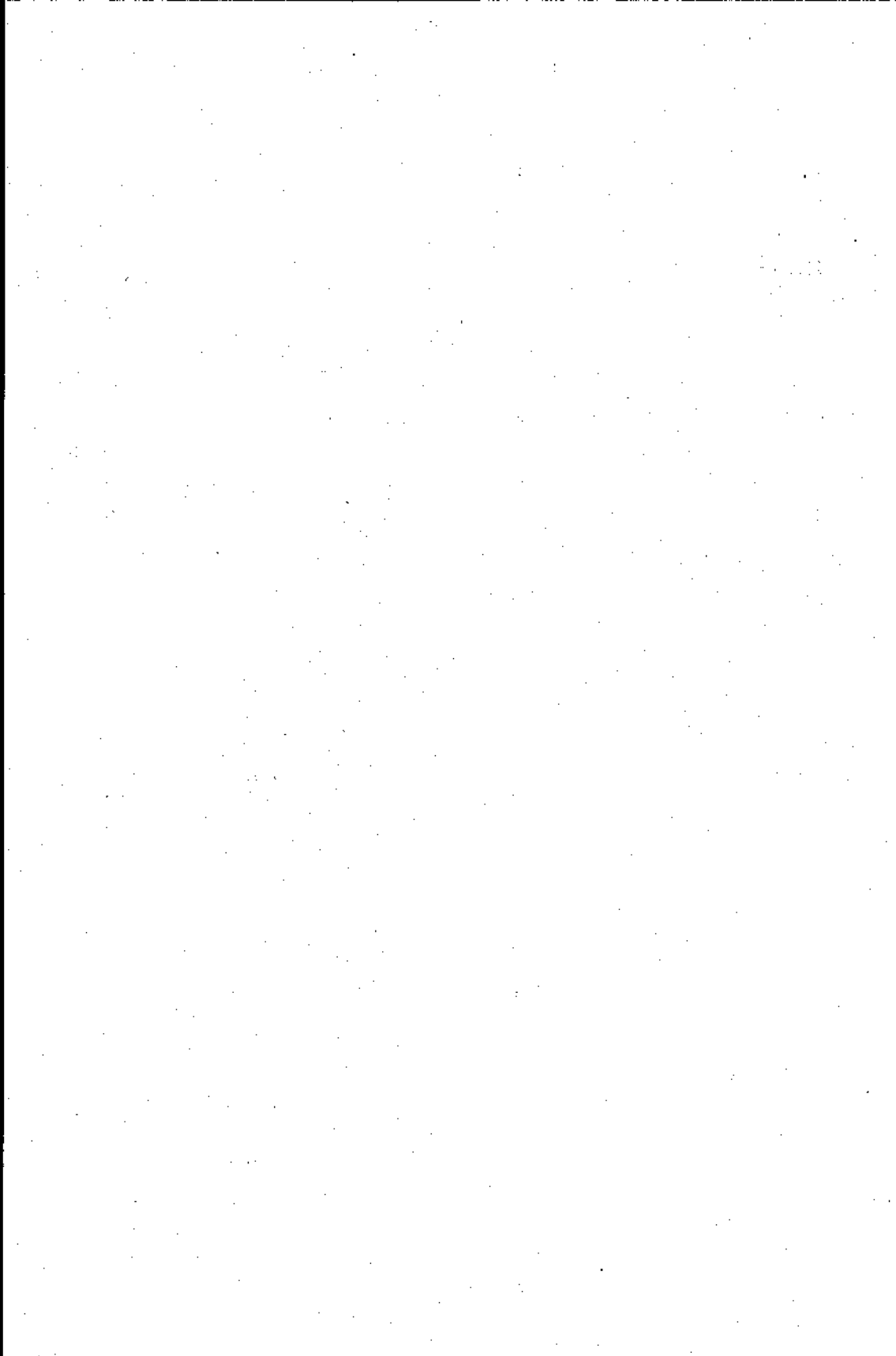
**KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**

Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/129) (S. Sayısı : 220) (Dağıtma tarihi : 6.12.1999)

108. — Konya Milletvekili Teoman Rıza Güneri'nin; Konya Ovası ve Orta Anadolu Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilâtının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/4) (S. Sayısı : 219) (Dağıtma tarihi : 8.12.1999)

109. — Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu raporu (1/447) (S. Sayısı : 294) (Dağıtma tarihi : 14.12.1999)

(X) Açık oylamaya tabi işleri gösterir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 293)

Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/584)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

3.12.1999

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1393/6026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arz Bakanlar Kurulunca 25.11.1999 tarihinde kararlaştırılan "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit

Başbakan

GENEL GEREKÇE

4389 sayılı Bankalar Kanunu 18.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilmiş ve 23.6.1999 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun ile konuya ilişkin uluslararası uygulamalara paralel olarak banka denetim ve gözetim yetkisinin daha etkin bir şekilde kullanılabilmesini teminen siyasî otoriteden bağımsız karar alma yetkisine ve idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum oluşturulmuş olmasına karşın, banka kuruluş izni verilmesi ve faaliyet izninin kaldırılması gibi temel yetkiler Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Ancak, konuya ilişkin uluslararası uygulamalar bu tür kurumların faaliyetlerinin siyasî iradedden tümüyle bağımsız bir şekilde yürütülmesini öngörmektedir. Bu defa yapılan değişiklikle, bankalarla ilgili olarak kuruluş-tan tasfiyeye kadar olan süreçte alınması gereken kararların tamamı sözlü edilen kurumun karar organı olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yetkisine bırakılmaktadır.

Diğer yandan, bankaların kullanılabilecekleri kredilerle ilgili olarak 4389 sayılı Kanunla getirilen hükümlerle Avrupa Birliği standartlarına büyük ölçüde paralellik sağlanmış olmakla birlikte, yapılan son değişikliklerle mevzuatımız konuya ilişkin Avrupa Birliği direktifine bütünlüyle uyumlu hale getirilmekte, ayrıca konsolide denetim ilkeleri daha açık ve kapsamlı olarak düzenlenmektedir.

4389 sayılı Kanunla ayrıntılı olarak düzenlenmiş bulunan, sistemde faaliyet gösteren bankaların mali bünyelerinde meydana gelebilecek zaafiyet nedenlerinin belirlenmesi ve buna göre gerekli önlemlerin süratle alınarak uygulamaya konulmasına ilişkin hükümler daha kapsamlı hale getirilmekte, alınan önlemlere rağmen mali bünyeleri iyileştirilemeyen bankaların gerektiğinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilerek rehabilitasyona tabi tutulmalarına ve yeniden yapılandırılmalarına olanak sağlanarak, bazı bankalarımızda ortaya çıkabilecek sorunların sistem bütünlüne siyaset etmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Sözkonusu maddeyle Kanunun (3) ve (5) numaralı fıkraları değiştirilerek Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin usul yeniden düzenlenmekte, bankacılığın özel bir uzmanlık alanı olduğu dikkate alınarak üyelerin, en az beşinin bankacılık alanında olmak üzere, finans alanında deneyim sahibi olması şartı getirilmekte, ayrıca, kurul üyeliğinden ayrılan kişilere ilişkin 3 yıllık çalışma yasağı kaldırılmaktadır. Diğer yandan, kurul üyelerinin göreve başlamadan önce maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhrî hisusları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorunda oldukları, durumlarını bu fıkra hükümlerine uygun hale getirmeyen üyelerin üyelikten çekilmiş sayılacağı hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca (5) numaralı fıkraya eklenen yeni bir hüküm ile kurul üyelerinin kurul başkanının, kurul başkanının ise ilgili Bakanın yazılı izni olmadan Bankalar Kanunu kapsamına giren kuruluşlarla istihdama yönelik görüşme yapmaları engellenmekte, üyelerin görevden ayrılmalarını izleyen bir yıl içinde Bankalar Kanunu kapsamındaki kuruluşlarda görev almaları halinde, bu süre içinde görev yaptıkları kuruluşları kurum nezdinde temsil edemeyecekleri hükme bağlanmaktadır.

Maddenin (8) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle, görevleri ile ilgili olarak soruşturma yapılabilmesi; kurul üyeleri için ilgili Bakanın, kurum yöneticileri ve meslek personeli içinse kurulun önerisi üzerine ilgili bakanın iznine bağlı hale getirilmekte, (9) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle ise Kanun kapsamındaki kuruluşları ilgilendiren hususlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak düzenlemeler için kurumun görtüşünün alınması esası benimsenmektedir.

Madde 2. — Kurulun yapısına ilişkin olarak genel gerekçede belirtilen esaslar çerçevesinde Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yapılan değişiklikle Türkiye'de bir bankanın kurulmasına veya yurt dışında kurulmuş bir bankanın Türkiye'de ilk şubesinin açılmasına izin verilmesi ve buna ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi yetkisi Bakanlar Kurulundan alınarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmektedir. Aynı maddenin (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) altbendi hükmü kapsamına, hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada yönetim ve denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahipleri de alınarak Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendi hükümlerine paralellik sağlanmaktadır.

Madde 3. — Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (b) bendi hükmü, yönetim ve denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların da sahip oldukları hisse oranına bakılmaksızın kurucularda aranan nitelikleri taşıması zorunluluğu getirilmesi suretiyle Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendi hükümlerine paralel hale getirilmektedir. Diğer yandan aynı fıkranın (c) bendi hükmü uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların engellenmesini teminen yeniden düzenlenmiştir.

Madde 4. — Maddeyle Kanunun 11 inci maddesinin çeşitli fıkralarında değişikliğe gidilerek; kredi tanımı genişletilmekte, her türlü ortaklık payları kredi tanımı içine alınmakta, dolaylı kredi sınırı yüzde elliden yüzde yirmibeşe indirilmekte; dolaylı pay sahipliği, kredi ve iştiraklerin tanımlanması ile gayrinakdi kredilerin madde uygulamasında dikkate alınma oranının belirlenmesi yetkisi kurula verilmekte, kredi limitlerinden istisna tutulacak işlemlerin kapsamı daraltılmakta, bankaların ortakları ile iştiraklerine açılacak kredilere ilişkin sınırlar kaldırılarak bunlar genel sınırlara tabi tutulmakta, ayrıca, bankaların kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen ancak miktarı belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla ayrılacak karşılıklara ilişkin esas ve usulleri belirleme yetkisi Bakanlar Kurulundan alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmektedir.

Madde 5. — Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendindeki, bankaların mali kurumlar dışındaki kuruluşlara iştirak etmelerine ilişkin sınırlama, her türlü ortaklık paylarının kredi tanımı içine alınmasına paralel olarak kaldırılmaktadır.

Madde 6. — Kanunun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası değiştirilmek suretiyle konsolide denetime ilişkin hükümler uluslararası uygulamalara paralel hale getirilmektedir. Bunun sonucunda, bankalar, Bankalar Kanununda ve bu Kanuna istinaden yürürlüğe konulan düzenlemelerde münferiden uymak zorunda oldukları oran, sınır ve kısıtlamalara; kurulca belirlenecek kapsam ve esaslar çerçevesinde yapılacak düzenlemeler doğrultusunda konsolide edilmiş mali tablolarına göre de uymak zorunda olacaktır. Bankalar Kanunu Tasarısında yer verilen bu hükmün temel amacı, her ne şekil ve surette olursa olsun banka açısından risk doğurma ihtimali bulunan işlemlerin tamamen risk dağılımı prensipleri çerçevesinde değerlendirilmesine olanak sağlamaktır.

Madde 7. — Maddeyle Kanunun 14 üncü maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları yeniden düzenlenmek ve maddeye (6) ve (7) numaralı fıkralar eklenmek suretiyle, daha önce (2) ve (3) numaralı fıkralarda yer verilen banka mali bünyelerine ilişkin muhtelif sorunlar ve bu sorunların giderilmesine yönelik önlemler (2) numaralı fıkra altında birleştirilmekte, (3) numaralı fıkra ile mali bünye zaafiyeti giderilemeyen bankaların ortaklık haklarıyla birlikte yönetim ve denetiminin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesine ya da bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına olanak sağlanmakta, (4) numaralı fıkrayla ortakların banka kaynaklarını bankanın emniyetinde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan ya da dolaylı olarak kendi lehlerine kullanmaları ve bu şekilde bankayı zarara uğratmaları halinde bunların temettül hariç ortaklık haklarıyla bankanın yönetim ve denetiminin fona devrine olanak sağlanmakta, (5), (6) ve (7) numaralı fıkralarla yönetim ve denetimi ya da hisseleri kendisine devredilen bankalarla ilgili olarak fonun yetkileri düzenlenmekte, (7) numaralı fıkra ile ayrıca, madde hükümlerine göre yapılacak işlemlerin istisna tutulacağı hükümler belirlenmektedir. Diğer yandan, maddeyle bankaların bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin yetki Bakanlar Kurulundan alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmektedir.

Madde 8. — Kanunun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına eklenen hükümlerle, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna 14 üncü maddede yapılan değişikliklere paralel olarak ilave görev ve yetkiler verilmektedir. Aynı maddenin (2) numaralı fıkrasının sonuna yapılan ek hükümle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun, ek tedbirleri gerektiren olağanüstü hallerin ortaya çıkması ve bu durum karşısında fon kaynaklarının yetersiz kalması durumunda Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabilmesi ve ihtiyaç hâsıl olduğu takdirde Hazine Müsteşarlığından, faiz oranları da dahil olmak üzere tabii olacağı usul ve esaslar ile bunların Fon tarafından hangi vade ve şartlarda ödeneceği Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenmesi kaydıyla, uzun vadeli Devlet İş Borçlanma Senellerini ödünç alabilmesi öngörülmektedir. Maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendinde yapılan değişiklikle, Fona ayrıca bankalardan alınacak avans tutarına bağlı olmaksızın Kurulun talebi üzerine Merkez Bankasınca avans verilmesi imkânı getirilmektedir. Ayrıca, aynı maddenin (6) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü değiştirilerek sigortaya tabii olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususların belirlenme yetkisi Bakanlar Kurulundan alınarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmektedir.

Madde 9. — Maddeyle Kanunun 16 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki yetkiler Bakanlar Kurulundan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruluna verilmektedir.

Madde 10. — 17 nci maddenin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasında yer alan atıflar, 14 üncü maddede yapılan değişikliklere paralel olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 11. — Mevduat kabul etmeyen bankaların tabi olmayacakları hükümler 14 üncü maddede yapılan değişikliklere paralel olarak yeniden düzenlenmiş ayrıca, bu bankaların karşılık yükümlülüğünden muaf tutulmaları sağlanmıştır. Diğer taraftan, özel finans kurumu adı altında faaliyet gösteren kuruluşları, sağlam bir hukukî altyapıya kavuşmalarını teminen, bu kanuna tabi kılınmış ve tabi olmadıkları hükümler ayrıca belirtilmiştir.

Madde 12. — 21 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son hükmü uygulamada ortaya çıkabilecek sorunların engellenmesini teminen yeniden düzenlemiştir.

Madde 13. — Türk Ceza Kanununun emniyeti suiistimal ve dolandırıcılıkla ilgili hükümlerini düzenleyen 503, 504, 508 ve 510 uncu maddelerinde belirtilen fiillerin, kamu fonları emanet edilen bankaların yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya diğer personeli veya bankanın sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak % 10'undan fazlasına sahip olan ortaklarınca işlenmesi halinde daha ağır bir cezaya çarptırılarak caydırıcılığın sağlanması ve kamu vicdanının rahatsızlanması öngörülmüştür. Nitekim, bir bankanın faaliyetlerini etkileyebilecek şekilde zarara uğratılması veya kamu fonlarından oluşan banka kaynaklarının menfaat temini amacıyla gerçekte ehil ve dürüst kişiler olması gereken bu kişilerce kullanılmasını veya kullandırılmasını halinde genel hükümlere göre daha ağır cezalara çarptırılması bir çok devlet tarafından öngörülen, caydırıcı niteliği yüksek bir tedbir olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu Kanun ile getirilen hükümlerde, temelde genel hukuk prensiplerine bağlı kalmıştır. Bu sebeple, faillerin sadece mensubu ya da ortağı oldukları bankadan doğrudan veya dolaylı olarak kendileri ya da başkaları lehine menfaat temin etmeleri veya mensubu oldukları bankanın zararına sebep olmaları halinde bu hükümlerin uygulanması öngörülmüştür. Bu kişilerin mensupluk ya da ortaklık ilişkisi içinde bulunmadıkları başka bir banka ile ilgili ya da atelade bir şekilde bu suçları işlemeleri halinde Türk Ceza Kanununda hüküm altına alınan suçlardan cezalandırılacakları açıktır. Diğer taraftan, bu Kanun ile Bankalar Kanununa eklenen suçlar kapsamında yer almayan diğer suçların genel hükümlere göre işleme tabi tutulacağına herhangi bir kuşku bulunmamaktadır. Bununla birlikte, Bankalar Kanununda düzenlenen suçların diğer kanunlara göre daha ağır cezayı gerektirmesi halinde, failler hakkında en ağır cezayı gerektiren kanun maddesi uygulanacaktır.

Madde 14. — Bankaların, halihazırda Türk Ceza Kanununun emniyeti suiistimal ve dolandırıcılıkla ilgili hükümlerini düzenleyen 503, 504, 508 ve 510 uncu maddeleri uyarınca bu maddelerde belirtilen fiilleri işleyen personeli ve ilgililer hakkında takibe geçebildiği dikkate alınarak, belirtilen maddeler paralelinde bu Kanunun 12 nci maddesinde yapılan düzenlemeler ile ilgili olarak Kurumun şikâyetine bağlı olmaksızın, personeli ve ilgililer hakkında bankaların Savcılıklara şikâyet hakkını kullanabilmesine olanak tanınmıştır.

Madde 15. — 4389 sayılı Bankalar Kanununun Geçici 1 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri değiştirilmek suretiyle Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Başkan ve üyelerinin 31.3.2000 tarihine kadar atanmaları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun ise 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçmesi hüküm altına alınmıştır. Diğer yandan, dolaylı kredi limitlerine ilişkin geçiş sürecini düzenleyen hükümlerin yeniden düzenlenmesi nedeniyle, Kanunun Geçici 2 nci maddesinin (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 16. — Maddenin (a) bendiyle, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesinin (II/d) bendinde yer alan, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan bankala-

ra veya 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara kredi verilme şartlarının belirlenmesine ilişkin kararın, herhangi bir vade ve miktar sınırlaması olmaksızın Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Merkez Bankasına müştereken alınması öngörülmektedir. Ayrıca, aynı maddenin (b) bendinde, özel finans kurumlarının bu Kanunla 4389 sayılı Kanun hükümlerine tabi kılınması nedeniyle, bu kuruluşlarla ilgili daha önceden yürürlükte bulunan mevzuatın yürürlükten kaldırılmasına ilişkin hüküm düzenlenmiştir.

Geçici Madde 1. – 4389 sayılı Kanun ile Bankalar Kanununda kamu ve özel bankalar arasındaki farklar tamamen kaldırılmış olmakla birlikte, kamu bankalarının şube açması hususunda ortaya çıkan sorunların bertaraf edilmesini teminen geçici bir süre için şube açmalarına ilişkin usul ve esasların Kurulun iznine bırakılması ve buna ilişkin mevcut hükümden muaf tutulması öngörülmüştür.

Geçici Madde 2. – Maddeyle, bankaların dolaylı kredi sınırına ilişkin yeni düzenlemeye intibak süreleri belirlenmiştir.

Geçici Madde 3. – Maddeyle 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümlerine göre alınacak kararlarda yetki, Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

Geçici Madde 4. – Maddeyle halihazırda özel finans kurumu adı altında faaliyet gösteren kurumların 4389 sayılı Kanun hükümlerine uyum sağlamasını teminen iki yıllık geçiş süresi öngörülmekte, ayrıca bu kurumlardan 31.12.2000 tarihine kadar müracaat edenlere ise bankaya dönüşme imkanı tanınmaktadır.

Madde 17. – Kanunun yürürlük maddesidir.

Madde 18. – Kanunun yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 1/584

Karar No.: 74

13.12.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 3.12.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale edilen "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 8.12.1999 tarihinde yapmış olduğu 24 üncü birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Recep Önal ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi; sağlıklı bir malî sistemin temel şartlarından birisi de bankacılık, para ve sermaye piyasalarında istikrarın ve güvenin sağlanmasıdır. Bu çerçevede, ülkemiz bankacılık sektörünün uluslararası standartlara uygunluğunun sağlanması amacıyla 18.6.1999 tarihinde 4389 sayılı Bankalar Kanunu kabul edilmiştir. Bu Kanunla bankaların denetim ve gözetiminden sorumlu, siyasi otoriteden bağımsız karar alma yetkisine ve idarî ve malî özerkliğe sahip Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu oluşturulmuştur. Ancak, Bankaların kuruluşuna izin verilmesi ve faaliyet izinlerinin kaldırılması gibi sektörün temelini oluşturan yetkiler Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır. Oysa, uluslararası standartlara göre sözkonusu yetkilerin siyasi otoriteden tamamen bağımsız bir şekilde yürütülmesi gerekmektedir. Ayrıca, bankacılık sistemimizin bankacılığa ilişkin Avrupa Birliği

Direktifine bütünüyle uyumlu hale getirilebilmesi ve konsolide denetim ilkelerine ilişkin daha açık ve kapsamlı düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Tasarının bu ihtiyacı giderilmesi için hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

- Bankalarla ilgili olarak, kuruluşlarından tasfiyelerine kadar her aşamada alınması gereken kararların Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yetkisine bırakılmasının,

- Kurul üyelerinin atanmasına ilişkin usul ve esaslar ile meslekî faaliyetlerine getirilen sınırlamaların yeniden düzenlenmesinin,

- Banka kredilerine ilişkin usul ve esasların bankaların malî bünyelerinin korunması amacıyla yeniden belirlenmesinin, bu çerçevede kredi tanımının değiştirilerek her türlü ortaklıkların kapsama dahil edilmesinin,

- Bankaların konsolide denetimine ilişkin kuralların uluslararası standartlara uygunluğu sağlayacak şekilde düzenlenmesinin,

- Alınan bütün önlemlere rağmen malî bünyeleri iyileştirilemeyen bankaların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrine ilişkin usul ve esasların yeniden belirlenmesinin,

- Sağlam bir hukukî altyapıya kavuşmalarını teminen Özel Finans Kurumlarını Bankalar Kanununa tabi kılan düzenlemeler getirilmesinin,

- Suç ve cezalara ilişkin yeni hükümler getirilmesinin,

- Özel Finans Kurumlarına ilişkin mevzuatın yürürlükten kaldırılmasının, bu kurumların Bankalar Kanununa uyum sağlayabilmeleri için bir geçiş süresi belirlenmesinin,

öngörüldüğü anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Özel finans kurumlarının 3 milyar dolarlık bir fonu kâr ve zarar ortaklığı şeklinde doğrudan reel ekonomiye aktardıkları, bu nedenle varlıklarını devam ettirmelerinin yerinde olacağı, sözkonusu kurumların faaliyetlerine son verilmesi halinde önemli miktarda kaynağın ekonomiden çekilmiş olacağı,

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun yapacağı düzenlemelerin ekonomimizi makro düzeyde etkileyeceği, bu nedenle Kurulun ağırlıklı olarak bankacılardan oluşmasının uygulamada olumsuz sonuçlar doğurabileceği, bu konuya ilişkin düzenlemenin yeniden gözden geçirilmesinde yarar bulunduğu,

- Kanuna uyum konusunda; kamu bankalarına tanınan üç yıllık muafiyetin bankacılık sektöründe kamu bankaları lehine haksız rekabete yol açacağı,

- Bankalara da özel finans kurumlarına tanınan yetkilerin tanınmasında yarar bulunduğu,

- Kurul üyelerine, üyelikten ayrıldıktan sonra görevleriyle ilgili alanlarda çalışamayacaklarına ilişkin 3 yıllık çalışma yasağının uzun bir süre olduğu, Kurula nitelikli eleman bulunmasını engelleyebileceği, bu bakımdan sözkonusu sürenin kısaltılmasına ilişkin düzenlemelerin olumlu karşılandığı,

- Kurulun atacağı kararların, Hükümetin genel ekonomi politikaları ile uyumlu olması gerektiği, bu nedenle Kurul ile siyasi otorite arasında dengeli bir ilişkinin kurulmasında yarar bulunduğu,

- Finans sektörünün ekonominin en önemli, aynı zamanda en sorunlu sektörü olduğu bu nedenle bu alanda yapılacak düzenlemelerin olabildiğince tiz çalışmalara dayanması gerektiği,

- Kurul üyelerinin Bakan tarafından önerilip Bakanlar Kurulunca atanmasına ilişkin düzenlemenin Kurulun bağımsızlığını zedeleyeceği, bu bakımdan üyelerin parlamento tarafından seçilmesinin Kurulun etkinliğini artıracacağı,

- Bankaların kanunen gayrimenkul mallarla emtia alım-satımıyla uğraşamayacağı, bu nedende faizsiz bankacılık yapmalarının da doğru olmayacağı,

- Kurulun tarafsızlığının sağlanması için getirilen Kurul üyelerinin kurula seçildikleri zaman ellerinde bulunan bankacılığa ilişkin varlıkları başkalarına devretme zorunluluğu getiren düzenlemenin yeterli olmayacağı,

- Bankalara ait ortaklık paylarının kredi tanımı içine alınmasının finans sektörünü olumsuz yönde etkileyeceği,

- Mali sektörün bankacılık, sermaye piyasası ve sigortacılık olmak üzere üçlü bir temele dayandığı, bu nedenle sağlıklı bir mali yapı için bu üç sektörün de aynı gelişmişlik düzeyinde bulunması gerektiği,

- Özel finans kurumlarının bankalar aleyhine haksız rekabete neden olduğu, bu nedenle bankalarla ilgili sınırlamaların onlar için de getirilmesi gerektiği,

- Geçmişte bankacılık sektörüne duyulan güveni artırmak ve sanayinin gelişmesini sağlamak için bankaların sanayi kuruluşlarına iştiraklerinin teşvik edildiği, sanayi gelişükçe buna duyulan ihtiyacı ortadan kalkacağı,

- Cezalara ilişkin özel hükümler getirilmesinin doğru olmayacağı, Türk Ceza Kanununda yer alan cezaların bankacılık alanında da aynen uygulanması gerektiği,

- Kurulun bankaların kapatılmasına ilişkin yetkilerinin subjektif uygulamalara yer verilmeyecek şekilde yeniden düzenlenmesi gerektiği,

şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben Hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

- Tasarı ile sistemde faaliyet gösteren bankaların mali bünyelerinde meydana gelebilecek zarafiyet nedenlerinin belirlenmesi ve buna göre gerekli önlemlerin süratle alınarak uygulanabilmesine ilişkin hükümlerin daha kapsamlı hale getirildiği, alınan önlemlere rağmen mali bünyeleri iyileştirilemeyen bankaların gerektiğinde Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilerek rehabilitasyona tabi tutulmalarına ve yeniden yapılandırılmalarına olanak sağlanarak, bazı bankalarımızda ortaya çıkabilecek sorunların sistemin bütününe sirayet etmesinin bu suretle önlenebileceği,

- Bankaların fon talep edenlerle fon arzedenlerin aracılığıyla yapan ve bu amaçla mevduat top-layan kuruluşlar oldukları, mevduat sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla bankaların denetim ve gözetimine ilişkin hususların belirlenmesi için bu Tasarının hazırlandığı,

- Tasarının amaçlarından birisinin de Avrupa Birliği standartlarına uygunluğun sağlanması olduğu, Bankaların, getirilen düzenlemelere uyum sağlayabilmeleri için beş yıllık bir geçiş süreci tanıdığı,

- Tasarının özel finans kurumlarının hukuki altyapılarının oluşturulmasına yönelik köklü düzenlemeler içermekte olduğu, özel finans kurumlarına ilişkin olarak gerekirse Bankalar Kanunu dışında ayrı bir düzenleme de yapılabileceği,

- Özel finans kurumlarının kapatılması gibi bir amacın sözkonusu olmadığı, sadece sistemin daha sağlıklı işlemlerini sağlamaya yönelik teknik düzenlemelerin yapıldığı,

- Tasarının yasallaşması halinde bankacılık sektörünün sorunlarının giderilmesine ve uluslararası rekabete açılmasında çok önemli bir eksikliğin giderilmiş olacağı,

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunda görev alacak üyelerin bankacılık konusunda deneyim sahibi kişilerden olmasının Kurulun daha isabetli kararlar almasını sağlayacağı,

- Kurula nitelikli eleman bulunabilmesi için üyelerin görevden ayrılmaları sonrasında ticari görevleri ile ilgili alanlarda çalışamayacaklarına ilişkin sınırlamanın mutlaka kaldırılması gerektiği, Tasarıda buna ilişkin bir düzenlemeye de yer verildiği,

- İştiraklerin kredi kapsamına alınmasının uzun vadede bankaların mali bünyelerinin sağlamlaştırılmasını sağlayacağı, bu nedenle bu düzenlemenin muhafazasında yarar bulunduğu, diğer taraftan iştiraklerin sınırlandırılmasının bankaların ilgili şirketlere kredi vermek yoluyla mali bünyelerinin bozulmasını engelleyeceği,

ifade edilmiştir.

Tümtü üzerindeki görüşmelerden sonra Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyonun 8.12.1999 ve 9.12.1999 tarihlerinde ilgili bakanlık ve kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantılarda Tasarının maddeleri üzerinde görüş ve eleştiriler geniş bir şekilde dile getirilmiş ve yapılan titiz çalışmalar sonucunda oluşturulan metin bir raporla birlikte Komisyonumuza sunulmuştur.

Bu defa Komisyonumuzun, 10.12.1999 tarihinde, Hükümeti temsilen Orman Bakanı Nami Çagan ve Maliye Bakanı Sümer Oral ile Maliye Bakanlığı Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu 26 ncı birleşiminde, görüşmelere Alt Komisyon tarafından hazırlanan metnin dikkate alınması suretiyle devam edilmesine karar verilmiştir.

Alt Komisyon Metninin;

- 1 inci maddesi; 4389 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin (5) numaralı fıkrasının (a) bendinin, Kurul üyelerinin söz konusu görevlerine atanmaları nedeniyle maliki oldukları payları atanmalarını takip eden 30 gün içinde elden çıkarmalarına ilişkin hükmün anlatıma açıklık kazandırılması amacıyla yeniden düzenlenmesi ve (b) bendinin, Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları meslek ilkelerinin Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenmesini teminen yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 2 ve 3 üncü maddeleri aynen,

- 4 üncü maddesi, madde çerçevesinin Kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslara göre yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 5 ve 6 ncı maddeleri aynen,

- 7 nci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi ile (4) numaralı fıkrasında yer alan "... aynı yöndeki kararıyla..." ibarelerinin "aynı yöndeki oylarıyla" şeklinde değiştirilmesi suretiyle,

- 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri aynen,

- 15 inci maddesi, madde çerçevesinin Kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslara göre yeniden düzenlenmesi suretiyle,

- 16 ncı maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 ncı maddesinin (II/d) bendi; mali bünyesi bozulan bankalara, şartları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından belirlenmek koşuluyla fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilmesini teminen yeniden düzenlenmek suretiyle,

- 17 nci maddesi aynen,
 - Geçici 1 inci maddesi; uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin önlenmesi amacıyla re-daksiyona tabi tutulmak suretiyle,
 - Geçici 2 nci maddesi; maksadın daha açık ve anlaşılır bir şekilde ifade edilebilmesini temin-nen yeniden düzenlenmek suretiyle,
 - Geçici 3 üncü maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 18 ve 19 uncu maddeleri aynen, kabul edilmiştir.
- Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

EK : Alt Komisyon Raporu ve Metni (Komisyonumuzdaki görüşmelere bu metin esas alınmıştır.)

Başkan	Başkanvekili
<i>Metin Şahin</i>	<i>Mehmet Hanifi Tiryaki</i>
Antalya	Gaziantep
Sözcü	Kâtip
<i>Nihat Gökbulut</i>	<i>Cafer Tufan Yazıcıoğlu</i>
Kırıkkale	Bartın
Üye	Üye
<i>Sait Açıba</i>	<i>Abdülkadir Akcan</i>
Afyon	Afyon
(Muhalefet şerhi eklidir)	
Üye	Üye
<i>Gaffar Yakın</i>	<i>Hikmet Uluğbay</i>
Afyon	Ankara
Üye	Üye
<i>Ali Uzunırmak</i>	<i>Zeki Ergezen</i>
Aydın	Bitlis
	(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye
<i>Oğuz Tezmen</i>	<i>Süleyman Coşkun</i>
Bursa	Burdur
Üye	Üye
<i>Hakkı Duran</i>	<i>Mücahit Hımoğlu</i>
Çankırı	Erzurum
Üye	Üye
<i>Aslan Polat</i>	<i>Ali Er</i>
Erzurum	İçel
(İtirazım ektedir)	
Üye	Üye
<i>Aydın Ayaydın</i>	<i>Ali Coşkun</i>
İstanbul	İstanbul
(4 üncü maddeye muhalifim. Şerhim eklidir.)	(İmzada bulunamadı)

Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul
Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Tarık Cengiz
Samsun

Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(İmzada bulunamadı)
Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalefet şerhi eklidir)
Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(4 üncü maddeye muhalifim. Şerhim eklidir)
Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli

MUHALEFET ŞERHİ

1. 18.6.1999 tarihinde Bankalarla ilgili bir yasal düzenleme yapılmış olmasına rağmen altı ay bile geçmeden yeni bir düzenlemeye gidilmesi hükümetin ne kadar perakende çalıştığını, yasal düzenlemelerin altyapısı oluşturulmadan düzenlemelere gittiğini ortaya koymaktadır.

Mevcut tasarının ilk sevk edilen şeklinin Komisyonunda tamamına yakın bir değişiklik yapılması kaydı vericidir.

2. 23.6.1999'da yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanununda bankaların kuruluş ve kapasitesine ait yetki, kurulun teklifi şartıyla Bakanlar Kuruluna verilmiştir. Yeni tasarıda Bakanlar Kurulunun yetkisi kaldırılmakta ve yetki kurula devredilmektedir. Kurul üyeleri 6 yıl süre ile seçilmekte, başkan ve üyeler değiştirilememektedir.

Her hükümet kendi malî ve ekonomik politikasını uygular. Bu kanuna göre hükümet ve kurul arasında uyumsuzluk halinde ekonomik faaliyetler çıkmaza girer. Kurulun seçiminin Meclis İrade-sini yansıtacak şekilde Sayıştay'a benzer bir tarzda olması gerekmektedir.

3. Özel Finans Kurumları için ayrı kriterler getirilmesi gerekliydi. Özel finans kurumlarının

baskı altına alındığı açıktır. Helsinki sürecinde "Ertica Paranoyası" ile bu tür kurumlara baskıların devam ettirilmesi büyük bir talihsizliktir. Bilindiği gibi üç yıldır ÖFK'lara şube açma izni bile verilmemektedir.

Sait Ağa
Afyon

Cevat Ayhan
Sakarya

Aslan Polat
Erzurum

TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA,

Görtlülmekte olan Kanun Tasarısının 4 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında, Dolaylı Kredi ve Dolaylı İştirak tanımları ile gayri nakdi kredilerin dikkate alınma oranlarının Kanunda belirlenmesi gerekmektedir. Bu oranların Kanunda belirlenmeyip, kurulun yetkisine bırakılması farklı ve keyfi bir uygulamayı beraberinde getirmeye sebebiyet verecektir.

Ayrıca Anayasa Mahkemesinin 6.7.1993 tarih ve 1993/25 Karar Sayılı Kararında; Anayasanın 38 inci maddesinin ilk fıkrasında "Kimse Kanunda suç olarak belirtilmediği bir fiilden dolayı cezalandırılmaz." denilmektedir. Aynı kararda kanunla suç belirtilmemişse, hiçbir Organ ve Kurul tarafından, yönetmelik, tebliğ ve kararlar suç ihdas edilemez. Hatta Kanun Gücünde Kararname ile suç belirlenmesi Anayasaya aykırıdır.

Yukarıdaki gerekçeler ışığında bu fıkranın Anayasaya aykırı olduğu görüşündeyiz. Bu nedenle muhalifiz.

10.12.1999

Kemal Kabataş
Samsun

Aydın Ayaydın
İstanbul

ALT KOMİSYON RAPORU

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca, 3.12.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte Komisyonumuza havale edilen "Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 8.12.1999 tarihinde yapmış olduğu 24 üncü birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Recep Önal ile Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip, görülmüştür.

Tümüt üzerindeki görüşmeleri takiben Tasarının daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir Alt Komisyon kurulmasına karar verilmiştir.

Alt Komisyonun, 8.12.1999 tarihinde ilgili Bakanlık ve kuruluş temsilcilerinin de katılımıyla yapmış olduğu toplantılarda Tasarının maddeleri üzerinde görüş ve eleştiriler geniş bir şekilde dile getirilmiş ve yapılan titiz çalışmalar sonucunda oluşturulan metin ilişikte sunulmuştur.

Başkan
M. Hanifi Tiryaki
Gaziantep

Üye
Ali Coşkun
İstanbul

Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul

(4 üncü maddesine muhalifim)

Üye
Masum Türker
İstanbul

Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(4 üncü maddesine muhalifim
Sayın Ayaydın'ın muhalefet
şerhine aynen katılıyorum)

TBMM PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU ALT KOMİSYON BAŞKANLIĞINA

"Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı"nın 4 üncü maddesinin 3 fıkrasında, Dolaylı Kredi ve Dolaylı İştirak tanımları ile gayri nakdi kredilerin dikkate alınma oranlarının Kanunda belirlenmesi gerekmektedir. Bu oranların Kanunda belirlenmeyip Kurula bırakılması keyfi bir uygulamayı beraberinde getirecek, farklı gruplara farklı uygulamayı beraberinde getirmeye sebebiyet verecektir. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin 1995 tarihinde verdiği bir kararda; Kanunda belirtilmeyen, tarif edilmeyen suça bir organın ceza vermesi mümkün değildir. İlkesine ters düşmektedir. Anayasaya aykırılık teşkil ettiğinden ötürü bu maddeye muhalifim.

8.12.1999

Aydın Ayaydın
İstanbul

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU
ALT KOMİSYON METNİ
**BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 18.6.1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları ile (8) numaralı fıkrasının son iki cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, siyasal bilgiler, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-fınans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelerden birini başkan, birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.”

“5. a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri göreve başlamadan önce maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sılıri hısımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere 30 gün içinde uygun hale getirmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b) Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul, üyeler ile Kurum personelinin uyacakları meslek ilkelerini tespit eder.”

“Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır.”

MADDE 2.- 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Türkiye’de bir bankanın kurulmasına veya yurtdışında kurulmuş bir bankanın Türkiye’de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye’de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihin-den itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.”

“bc) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması.”

MADDE 3. – 4389 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ile (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.”

"Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı vcren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır."

"c) Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşılmaya kadar uygulanır."

MADDE 4.- 4389 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası, (2) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (3) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (6) numaralı fıkrasının (c) ve (f) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) ve (h) bentleri madde metninden çıkarılmış, (4), (7) ve (8) numaralı fıkraları yürürlükten kaldırılmış, (9) numaralı fıkrasının (b) bendi ile (12) numaralı fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulanmasında kredi sayılır."

"a) Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak özkaynaklarının yüzde yirmibeşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır."

"3. Bu Kanun uygulanmasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir."

"5. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır."

"c) Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler,"

"f) Bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları"

"(a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz."

"12. Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Bu karşılıklardan Bakanlar Kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde teminatsız kalan kredilere tekel eden kısmı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir."

MADDE 5.- 4389 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırmış, izleyen bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

MADDE 6.- 4389 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4. Bankalar, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Kurulca tespit edilecek kapsam ve uygulama esasları çerçevesinde, doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları ve/veya ortakları ile bu ortakların doğrudan veya dolaylı olarak sahip veya yönetim ve denetimine hakim oldukları malî ve malî olmayan ortaklıkların hesaplarını konsolide ederek konsolide malî tablolar hazırlamak zorundadır. Bu Kanuna göre yürürlüğe konulan standart oranlar bankalarca Kurul tarafından belirlenecek esas ve ilkeler çerçevesinde konsolide esasa göre hesaplanır ve uygulanır. Kurulca hesapları hazırlanacak konsolide malî tablolar kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden bu kapsamda istenen her türlü bilgi ve belgeleri ilgili bankalara ve Kuruma vermekle yükümlüdür."

MADDE 7.- 4389 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) ve (7) numaralı fıkralar eklenmiştir.

"2. a) Kurum, bir bankanın varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

aa) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması,

ab) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

b) Kurum, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

ba) Kâr dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarının huzur hakkı, ikramiye, prim, ayrı ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması,

bb) Zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması,

bc) Verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir."

"3. Kurum, bir bankanın;

a) Bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığını, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen malî bünyesinin güçlendirilmesine imkân bulunmadığını ya da malî bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğunu,

b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini,

c) Bu madde hükümlerinin uygulanmasında Kurulca belirlenecek değerleme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığını,

d) Faaliyetine devamının mevcuat sahiplerinin hakları ve malî sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini

tespit ettiği takdirde, Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki kararıyla temettül hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir."

"4. Kurum, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emniyetinde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya bankayı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki kararıyla bunların temettül hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir."

"5. a) Fon, (3) numaralı fıkra hükümlerine göre temettül hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

aa) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleriyle birlikte sigortaya tabi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

ab) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine tekabül eden zararlarını devralmaya

yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

Hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda bu Kanunun 16 nci maddesinin 2 ve 3 numaralı fıkraları uygulanmaz. Bu kanunun 16 ve/veya 17 nci maddelerine göre iflas masaları kurulması halinde, Fon ödediği tutar kadar bunlara imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

b) Fon, (4) numaralı fıkra hükümlerine göre temettül hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

"ba) Anılan fıkrada belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın, vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ve hisselerin Kurulca uygun görülecek gerçek ve tüzel kişilere devredilmesini istemeye,"

bb) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzelkişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

bc) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgililerin yurtdışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye

yetkilidir.

Bu bent hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu bent hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. Fonun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

"Bu maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği takdirde bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın bu ortaklara ait hisseler Fona intikal eder. Bu kaynaklar veya uğranılan zararın verilen süre içinde iade veya tazmin edilmesine rağmen uğranılan zararın özkaynakları aştığının tespiti halinde ise bankanın hisselerinin tamamı başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Fonun ve Fona intikal eden bankaların alacaklarına ilişkin davalarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır."

"6. Fon, (5) numaralı fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

a) Gerektiğinde malî ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı isteklisi bulunan başka bir bankayla birleştirmeye,"

b) Malî sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Kurulca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; malî bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini artırmaya, Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kanuni karşılık yükümlülüklerini cezaî faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye, her türlü alacak ve varlıkların nakde tahvilini kendisi sağlayabileceği gibi, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye,

ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5) numaralı fıkranın (aa) altı bendi hükümlerini uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra ve (5) numaralı fıkra hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

Fon bu fıkra ile kendisine verilmiş olan görevleri doğrudan veya Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanan, kuruluşu ve sermaye artırımını 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 23/2/1995 tarih ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi hükümünden muaf ve sermayesinin tamamına sahip olduğu kamu tüzel kişiliğini haiz bir şirket aracılığı ile de gerçekleştirebilir."

"7. Fon bu madde hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin gü-

venliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu amaçla sınırlı olmak üzere kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

Fon tarafından bu maddede yazılı tedbirlerin alınması amacıyla kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fonca yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanunun 7 nci maddesi, 6762 sayılı Ticaret Kanunu hükümleri ile devir ve birleşmeye tabi tutulacak bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının % 20' yi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri uygulanmaz, kuruluşa ilişkin Karar Resmî Gazete'de yayımlanır ve banka Kurumun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde hükümleri uyarınca kurulan bankaya geçici bir süreyle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni verilir ve banka verilen izin süresi içinde bu Kanunun 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde ticinnetçi kişilere devredilir. Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Kurul tarafından uzatılabilir. Bankaya geçici bir süreyle verilen bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni devir halinde sürekli hale getirilir. (5) numaralı fıkra hükümlerine göre Fona intikal eden hisseler bu Kanunun 7 ve 8 inci maddesindeki hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde ticinnetçi kişilere devredilir.

Bu madde hükümleri uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararları Resmî Gazete'de yayımlanır."

MADDE 8.- 4389 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, (2) numaralı fıkrasının son cümlesi, (5) numaralı fıkrasının (b) bendi ve (6) numaralı fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fon, 14 üncü madde hükümlerine göre hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların malî bütynelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve ticinnetçi kişilere devri ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri de yapmakla görevli ve yetkilidir."

"Olağanüstü hallerde Fon Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hasıl olduğunda Hazine Müsteşarlığına Fona ikrazen verilmek üzere uzun vadeli özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir. Fon yaptığı borçlanmalar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Malî yıl bütçe kanunlarında yer alan borçlanma ile ilgili hükümler bu senetler için de geçerlidir."

"b) Olağanüstü hallerde, Fon kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda Kurumun talebi üzerine Merkez Bankasınınca Fona avans verilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekli ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Kurumun görüşü alınarak Merkez Bankasınınca belirlenir."

"a) Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar; kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır."

MADDE 9.- 4389 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Kurul" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10.- 4389 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının son cümlesi fıkraya metninden çıkarılmış, (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkraya eklenerek izleyen fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“2. Bu madde, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temetti hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrolunan bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanır.”

“3. 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.”

MADDE 11.- 4389 sayılı Kanununun 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) numaralı fıkraya eklenmiştir.

“Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (12) numaralı fıkraları ile 12 nci maddesi, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15(2/c,d ve e bentleri hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümleri dışındaki diğer madde hükümlerine tabidir. Ancak, Kurum bu Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde bunların bankacılık işlemleri yapma izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır ve bunlar genel hükümlere göre tasfiye edilir.”

“6. Mevduat toplama yetkisi bulunmayan ancak, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralınması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları, 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15, 16, 17 ve 19 uncu maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri dışındaki diğer maddelerine tabi olup, Kurum bu Kanun hükümleri çerçevesinde bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özelliklerini dikkate alarak her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Ancak, Kurum bu Kanununun 14 üncü maddesinin 3 ve 4 numaralı fıkralarında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde, özel finans kurumunun faaliyet izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır. Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralınması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur. Bu Kanun hükümlerine göre, bu kurumların özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla topladıkları fonlar ve diğer taahhütleri de 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesinin (II) numaralı paragrafının (a) bendi hükümlerine tabidir. Bu Kanununun 21 ve 22 nci maddelerinde yer alan ceza hükümleri özel finans kurumları ve görevlileri için de uygulanır.”

MADDE 12.- 4389 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanununun 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrası hükümlerine aykırı olarak yurtiçinde açılan şube ve temsilcilikler hakkında (1) numaralı fıkranın (c) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya süreklî kapatılabilir.”

MADDE 13.- 4389 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin 8 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"8. Bankaların mensupları ve diğer görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bankalara veya müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu madde hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen kişiler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. Banka ve müşterilerine ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanır. Kredilerin takip ve kontrolü için, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konularda özel kanunlarına göre alınan izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar ile Kurum tarafından uygun görülecek şirketler arasında müşterileri ile ilgili olarak doğrudan doğruya veya en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır."

MADDE 14.- 4389 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

"3. 22 nci maddenin (3) , (6), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı ilgili kuruluşların dava açma hakkı saklıdır."

"6. Milga 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Fon veya Kurum tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak davalar, Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu Kanunda yer alan cezalara ilişkin suçlar için yapılacak kovuşturmalar bu maddede belirtilen usule tâbidir."

MADDE 15.- 4389 sayılı Kanununun Geçici 1 inci maddesinin (a) ve (b) bentlerinin ilk cümleleri ve (d) bendinde yer alan "1998" ibaresi "1999" olarak, Geçici 2 nci Maddesinin (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (g) bendi ise yürürlükten kaldırılmıştır.

"Kurul Başkan ve üyeleri 31.3.2000 tarihine kadar atanırlar."

"Kurum 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçer."

"j) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce iflas etmiş olan Bankaların tasfiyesi, tekemmül ettirilen işlemler saklı kalmak kaydıyla, iflas idareleri tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür. Bu maddenin uygulanmasında iflas idareleri, bu Kanunun 16 nci maddesinin 4 üncü, 8 inci ve 9 uncu fıkralarında Fon'a verilen yetkileri haizdir ve iflas idarelerinin açacağı dava ve yürütecekleri takiplerde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ile 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanununun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyaf tedbir ve ihtiyaf haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Kanununun 23.8.1993 tarihli ve 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına dayanılarak yapılan işlemler hakkında eski hükümlerin uygulanmasına devam olunur."

MADDE 16.- 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesinin (H/d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Diğer yetkiler ve görevleri:

Bankaca, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekişlerinin hızlanması halinde, Kanununun 36 nci maddesinin (b) fıkrası kapsamında, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan veya 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara, şartları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile Banka tarafından müştereken kararlaştırılmak üzere, fon çekişlerini karşılayacak miktarda kredi verilir.

Bu hüküm gereğince kendisine kredi verilen bankalarla ilgili olarak bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde, Banka verilen kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.”

MADDE 17.- 16.12.1983 tarih ve 83/7506 sayılı Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile bu Karara istinaden çıkarılmış tüm mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- 4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendindeki oran dolaylı krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 31.12.2000 tarihine kadar yüzde yetmişbeş, 31.12.2000 tarihinden 31.12.2001 tarihine kadar yüzde yetmiş, 31.12.2001 tarihinden 31.12.2002 tarihine kadar yüzde altmışbeş, 31.12.2002 tarihinden 31.12.2003 tarihine kadar yüzde ellibeş, 31.12.2003 tarihinden 31.12.2004 tarihine kadar yüzde kırkbeş, 31.12.2004 tarihinden 31.12.2005 tarihine kadar yüzde otuzbeş, 31.12.2005 tarihinden 31.12.2006 tarihine kadar yüzde yirmibeş, olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. - Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri çerçevesinde bankalarla ilgili olarak alınacak tedbirler Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. Bu tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ilgili Bakan tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 3. - “a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren özel finans kurumları mevcut durumlarını 4389 sayılı Bankalar Kanununun tâbi oldukları maddelerine iki yıl içinde intibak ettirmek zorundadırlar. 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 ve 9 uncu maddeleri hükümlerine bu süre içinde intibak etmeyen özel finans kurumları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde özel finans kurumlarına ilişkin düzenlemeler yapılınca kadar yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin 4389 sayılı Bankalar Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.”

MADDE 18.- Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi ile değiştirilen 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 5 numaralı fıkrasının (a) bendinin (aa) alt bendi Kurumun faaliyete başladığı tarihte,

b) diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

MADDE 19.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. – 18.6.1999 tarih ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları ile (8) numaralı fıkrasının son iki cümlesi tek cümle olarak aşağıdaki şekilde düzenlenmiş, (9) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“3. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, kamu yönetimi, uluslararası ilişkiler ve dengi dallarda en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisanüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler, en az beşi bankacılık olmak üzere, finans alanında en az 12 yıl deneyim sahibi uzman, denetim elemanı, yönetici veya öğretim üyesi olan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, atanan adaylardan birini başkan, birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.”

“5. a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmî veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri göreve başlamadan önceki maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hısmımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadır. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere uygun hale getirmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b) Kurul üyeleri, Kurul başkanının yazılı iznini almaksızın bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar ile istihdamlarına yönelik görüşme yapamayacakları gibi, görüşme yapacakları kuruluşlarla ilgili müzakerelere dair Kurul toplantılarına katılamaz. Bu hüküm uygulamasında, Kurul başkanı için ilgili Bakanın izni aranır. Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen bir yıl içinde bu Kanun kapsamına giren kuruluşları Kurum nezdinde temsil edemezler. Kurul, üyeler ile Kurum personelinin uyacakları meslek ilkelerini tespit eder.”

“Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır.”

“Bu Kanun kapsamındaki kuruluşları ilgilendiren hususlarda yetkili kurum ve kuruluşlarca yapılacak düzenlemelerde Kurumun görüşü alınır.”

MADDE 2. – Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Türkiye’de bir bankanın kurulmasına veya yurtdışında kurulmuş bir bankanın Türkiye’de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararına istinaden izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye’de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.”

“(bc) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla bir oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması,”

MADDE 3. – Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ile (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

“Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.”

“Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır.”

“c) Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ya da ortaklara ulaşıncaya kadar uygulanır.”

MADDE 4. – Kanunun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası, (2) numaralı fıkrasının (a) bendi ile (3) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (6) numaralı fıkrasının (c) ve (e) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (f), (g) ve (h) bentleri madde metninden çıkarılmış, (4), (7) ve (8) numaralı fıkraları yürürlükten kaldırılmış, (9) numaralı fıkrasının ikinci cümlesi ile (12) numaralı fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, her türlü ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır.”

“a) Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak özkaynaklarının yüzde yirmibeşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır.”

“3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir.”

“5. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır.”

“c) Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler,”

“e) Kredi limitlerinin hesabında aynı kişiye yeni kredi tahsisi halinde daha önce yabancı para cinsinden verilen kredilerin müteakiben tahsis edilen kredinin kuflandırdığı tarihteki cari kurdan dikkate alınması ve herhalde Kurulca belirlenecek süreler içerisinde kur artışlarından veya vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve diğer unsurlardan doğan limit aşımaları giderilmek kaydıyla, kredilerde kur değişikliklerinin doğurduğu artışlar ile vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve diğer unsurlar”

“(a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz.”

“12. Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayrılmak üzere kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Bu karşılıklardan Bakanlar Kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde teminatsız kalan kredilere te-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kabül eden kısmı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

MADDE 5. — Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, izleyen bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

MADDE 6. — Kanunun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“4. Bankalar, Kurulca tespit edilecek kapsam ve esaslar çerçevesinde, doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları ve/veya ortakları ile bu ortakların doğrudan veya dolaylı olarak sahip veya yönetim ve denetimine hakim oldukları malî ve malî olmayan ortaklıkların hesaplarını konsolide ederek konsolide malî tablolar hazırlamak zorundadır. Bu Kanunun 2 nci maddesinde tanımlanan özkaynak, 11 inci maddesinde yer alan kredi sınırları ve 13 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine göre yürürlüğe konulan standart oranlar bu bankalarca ayrıca konsolide esasa göre de hesaplanmak ve uygulanmak zorundadır. Kurulca hesapları hazırlanacak konsolide malî tablolar kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden bu kapsamda istenen her türlü bilgi ve belgeleri ilgili bankalara ve Kuruma vermekle yükümlüdür.”

MADDE 7. — Kanunun 14 üncü maddesinin (2), (3), (4), ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) ve (7) numaralı fıkralar eklenmiştir.

“2. a) Kurum, bir bankanın varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

aa) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması,

ab) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması,

da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

b) Kurum, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

ba) Kâr dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılara huzur hakkı, ikramiye, prim, aynı ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması,

bb) Zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması,

bc) Zarar doğurduğu tespit edilen varlıklarının elden çıkarılması,

da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.”

“3. Kurum, bir bankanın;

a) Bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığı, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen malî bünyesinin güçlendirilmesine imkân bulunmadığını ya da malî bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendiremeyecek derecede zayıflamış olduğunu,

b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

c) Bu madde hükümlerinin uygulanmasında Kurulca belirtenecek değerleme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aştığını,

d) Faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve mali sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini

tespit ettiği takdirde, Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki kararıyla temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir.”

“4. Kurum, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya banka-yı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki kararıyla bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir.”

“5. a) Fon, (3) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

aa) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilâtını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibariyle mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleriyle birlikte sigortaya tabi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kuracağı bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

ab) Devir tarihi itibariyle düzenlenecek bilanço-yu esas almak suretiyle sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine teka-bül eden zararlarını devralmaya

yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

Hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir ve Fon ödediği tutar kadar iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

b) Fon, (4) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

ba) Anılan fıkrada belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğranılan zararın, vereceği silitre içinde iade veya tazmin edilmesini veya uygun göreceği biçimde teminatlandırılmasını ve hisselerin Kurulca uygun görülecek kişilere devredilmesini istemeye,

bb) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzel kişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

bc) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz kararları ile ilgililerin yurt dışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye

yetkilidir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bu bent hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu bent hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. Fonun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

Bu maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği veya Fon tarafından uygun görülecek biçimde teminatlandırılmadığı takdirde bu ortaklara ait hisseler, uğranılan zararın özkaynakları aşmasının tespiti halinde ise bankanın hisselerinin tamamı başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyatı tedbir ve ihtiyatı haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Fonun ve Fona intikal eden bankaların alacaklarına ilişkin davalarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır.”

“6. Fon, (5) numaralı fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

a) Varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut ya da kuracağı bir bankaya devretmeye veya bankayı başka bir bankayla birleştirmeye,

b) Malî sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Kurulca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; malî bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini artırmaya, kanunî karşılık yükümlülüklerini cezaî faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye, her türlü alacak ve varlıkların Fon nam ve hesabına nakde tahvilini sağlamak amacıyla kamusal sermayeli bankalar da dahil olmak üzere bankalara görev vermeye,

ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5) numaralı fıkranın (aa) alt bendi hükümlerini uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra ve (5) numaralı fıkra hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

Fon bu fıkra ile kendisine verilmiş olan görevleri doğrudan veya Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanan, kuruluşu ve sermaye artırımını 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 23.2.1995 tarih ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi hükümünden muaf ve sermayesinin tamamına sahip olduğu kamu tüzelkişiliğini haiz bir şirket aracılığı ile de gerçekleştirebilir.”

“7. Fon bu madde hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin güvenliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri alır.

Fon tarafından bu maddede yazılı tedbirlerin alınması amacıyla kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fonca yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanunun 7 nci maddesi ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri ve 6762 sayılı Türk Ticaret Ka-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

nunu hükümleri uygulanmaz, kuruluşu ilişkin karar Resmî Gazetede yayımlanır ve banka Kurumun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde hükümleri uyarınca kurulan bankaya geçici bir süreyle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni verilir ve banka verilen izin süresi içinde bu Kanunun 7 ve 8 inci maddede hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir. Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Kurul tarafından uzatılabilir. Bankaya geçici bir süreyle verilen bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni devir halinde sürekli hale getirilir. (5) numaralı fıkra hükümlerine göre Fona intikal eden hisseler bu Kanunun 7 ve 8 inci maddesindeki hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

Bu madde hükümleri uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü haric ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararları Resmî Gazetede yayımlanır.”

MADDE 8. – Kanunun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, (2) numaralı fıkrasının son cümlesi, (5) numaralı fıkrasının (b) bendi ve (6) numaralı fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fon, 14 üncü madde hükümlerine göre hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların malî bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri de yapmakla görevli ve yetkilidir.”

“Fon olağanüstü hallerde Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hâsıl olduğunda Hazine Müsteşarlığından, çıkartılacak uzun vadeli Devlet İç Borçlanma Senetlerini ödünç alabilir. Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tâbi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir. Fon yaptığı borçlanmalar ve aldığı ödüncüler üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir.”

“b) Olağanüstü şartlar halinde, Kurumun talebi üzerine Merkez Bankasınca Fona avans verilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekil ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Kurumun görüşü alınarak Merkez Bankasınca belirlenir.”

“a) Sigortaya tâbi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır.”

MADDE 9. – Kanunun 16 ncı maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki “Bakanlar Kurulu” ibareleri “Kurul” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10. – Kanunun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının son cümlesi fıkra metninden çıkarılmış, (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkra eklenerek izleyen fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“2. Bu madde, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temettü haric ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrelen bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanır.”

“3. 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. — Kanununun 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

“Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanununun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (12) numaralı fıkraları ile 12 nci maddesi, 14 üncü maddesinin (4), (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15 (2/c, d ve e bentleri hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümlerine tâbi değildir.”

“6. Özel finans kurumu adı altında kurulan, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralanması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden kuruluşlar bu Kanununun 10 uncu maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı fıkraları, 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası, 14 üncü maddesinin (4), (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15, 16, 17 ve 19 uncu maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümlerine tâbi değildir, 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 nci maddesinin (II) numaralı paragrafının (a) bendi bu kurumlar için de uygulanır. Bu fıkra uygulamasında 21 ve 22 nci maddelerinde yer alan ceza hükümleri de dahil olmak üzere bu Kanunda geçen banka ibaresi özel finans kurumlarını da kapsar. Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralanması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur.”

MADDE 12. — Kanununun 21 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanununun 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrası hükümlerine aykırı olarak yurtiçinde açılan şube ve temsilcilikler hakkında (1) numaralı fıkranın (c) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılabilir.”

MADDE 13. — Kanununun 22 nci maddesinin 3 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, 10 numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“3. a) Banka yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirirlerse altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkûm edilirler. Bu fıkrada gösterilen suç, bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç katı kadar ağır para cezası verilir.

b) Banka yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya diğer mensupları, başkasına ait olup da idare, iade veya muayyen bir suretle istimal etmek üzere temsil ettikleri veya mensubu oldukları bankaya tevdi veya her ne namla olursa olsun teslim olunan bir şeyi başkasının menfaatine olarak satar veya rehnedir veya sarf ve istihlak eder, yahut ketim veya inkâr eyler veyahut tahvil veya tağyir ederse üç yıldan altı yıla kadar ağır hapis ve sağladıkları menfaatin bir katı tutarında ağır para cezasıyla cezalandırılır. Şu kadar ki, bu kişiler sözkonusu fiiller dolayısıyla kendilerine bir menfaat sağlamışlarsa sekiz yıldan az olmamak üzere ağır hapis ve sağladıkları menfaatin üç katı tutarında ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

c) Banka yönetim kurulu başkan veya üyeleri veya diğer mensupları, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 503 veya 504 üncü maddelerinde belirtilen fiilleri, temsil ettikleri veya mensubu oldukları banka aleyhine işlemeleri halinde on yıldan az olmamak üzere ağır hapis ve sağladıkları menfaatin üç katı tutarında ağır para cezasıyla cezalandırılırlar.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

d) Banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya oranı ne olursa olsun banka yönetim veya denetim kurullarına üye önerme imtiyazını haiz hisse senetlerine sahip olan ortakların, kendileri veya başkaları lehine menfaat temini amacıyla bu maddenin (a), (b) veya (c) bentleri veya 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 503 veya 504 üncü maddelerinde belirtilen fiilleri ortak oldukları banka aleyhine işlemeleri veya bu fiillerin işlenmesini azm ettirmeleri halinde bunlara oniki yıldan az olmamak üzere ağır hapis ve sağlanan menfaatin üç katı tutarında ağır para cezasına hükmolunur. Bu fiilleri icra edenin şahsî menfaatinin olması halinde dahi, azm ettirenlere 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ceza indirimini uygulanmaz.

e) Bu fıkrada yer alan suçlarda, zararın veya sağlanan menfaatin kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir. Ayrıca, meydana gelen zararın veya sağlanan menfaatin ödenmemesi halinde mahkemeye re'sen ödetirilmesine hükmolunur."

"Bu Kanun uyarınca hükmolunan cezalar tecil edilmez, hürriyeti bağlayıcı cezalar 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı para cezasına ve tedbirlere çevrilemez, failleri hakkında Türk Ceza Kanununun 119 üncü maddesi hükmü uygulanmaz."

MADDE 14. - Kanunun 24 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3) 22 nci maddenin (3), (6), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı ilgili kuruluşların dava açma hakkı saklıdır."

MADDE 15. - Kanunun geçici 1 inci maddesinin (a) bendinin ilk cümlesi ile (b) bendinin ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, geçici 2 nci maddesinin (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

"Kurul Başkan ve üyeleri 31.3.2000 tarihine kadar atanırlar"

"Kurum 31.8.2000 tarihine kadar faaliyete geçer."

MADDE 16. - a) 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesinin (II/d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Diğer yetkiler ve görevleri :

Bankaca, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, Kanunun 36 nci maddesinin (b) fıkrası kapsamında, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan veya 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara, şartları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile banka tarafından müştereken kararlaştırılmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilir.

Bu hüküm gereğince kendisine kredi verilen bankalarla ilgili olarak bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde, banka verilen kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder."

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 16.12.1983 tarih ve 83/7506 sayılı Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile bu karara istinaden çıkarılmış tüm mevzuat yürürlükten kalkar.

GEÇİCİ MADDE 1. - Sermayesinin yarısından fazlası veya yönetim ve denetimi genel ve katma bütçeli dairelere, kamu iktisadî teşebbüslerine veya yerel yönetimlere ait olan bankaların şube açmalarında 3 yıl süreyle bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Bu bankaların şube açmalarına kuruluca belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde izin verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

GEÇİCİ MADDE 2. — 4389 Sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendindeki oran dolaylı krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 30.6.2000 tarihine kadar yüzde yetmişbeş, 1.7.2000 tarihinden 31.12.2000 tarihine kadar yüzde yetmiş, 1.1.2001 tarihinden 30.6.2001 tarihine kadar yüzde altmışbeş, 1.7.2001 tarihinden 31.12.2001 tarihine kadar yüzde altmış, 1.1.2002 tarihinden 30.6.2002 tarihine kadar yüzde ellibeş, 1.7.2002 tarihinden 31.12.2002 tarihine kadar yüzde elli, 1.1.2003 tarihinden 30.6.2003 tarihine kadar yüzde kırkbeş, 1.7.2003 tarihinden 31.12.2003 tarihine kadar yüzde kırk, 1.1.2004 tarihinden 30.6.2004 tarihine kadar yüzde otuzbeş, 1.7.2004 tarihinden 31.12.2004 tarihine kadar yüzde otuz olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Kurunun faaliyete geçeceği tarihe kadar, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri çerçevesinde bankalarla ilgili olarak alınacak tedbirler Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. Bu tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ilgili bakan tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 4. — a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlar Kurulunca çıkarılan 16.12.1983 tarih ve 83/7506 sayılı Kararnamene ve bu Kararnameye istinaden çıkarılan yönetmelik ve tebliğ hükümlerine göre özel finans kurumu adı altında faaliyet gösteren kuruluşlar 4389 sayılı Bankalar Kanununun tabi oldukları hükümlerine 2 yıl içinde uyum sağlarlar. Bu hükümlere uyum sağlayamayan özel finans kurumları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

b) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Bakanlar Kurulunca çıkarılan 16.12.1983 tarih ve 83/7506 sayılı Kararname ve Kararnameye istinaden çıkarılan yönetmelik ve tebliğ hükümlerine göre özel finans kurumu adı altında faaliyet gösteren kuruluşlara 31.12.2000 tarihine kadar 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümlerine intibak ettikleri takdirde Bakanlar Kurulunca bankaya dönüştürerek mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma izni verilir.

c) 4389 sayılı Bankalar Kanununa göre özel finans kurumlarına ilişkin olarak yapılacak düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar, yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin 4389 sayılı Bankalar Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Hükümetin Teklif Ettüğü Metin)

MADDE 17. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 18. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.
<i>D. Bahçeli</i>	<i>H. H. Özkan</i>	<i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı
<i>R. Önal</i>	<i>H. Y. Gökulp</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yılmaz</i>	<i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	<i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı V.
<i>H. H. Özkan</i>	<i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	<i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>F. Ünlü</i>	<i>Prof. Dr. A. Çay</i>	<i>M. A. İrtemçelik</i>
Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	<i>S. Çakınakoğlu</i>	<i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı
<i>Ş. S. Gürel</i>	<i>S. Oral</i>	<i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bakanı	Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>K. Aydın</i>	<i>Doç. Dr. O. Durnuş</i>	<i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sos. Güv. Bak.	Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Prof. Dr. H. Y. Gökulp</i>	<i>Y. Okuyan</i>	<i>A. K. Tanrıku</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı	Orman Bakanı
<i>M. İ. Talay</i>	<i>E. Muncu</i>	<i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı	
	<i>F. Aytekin</i>	

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**BANKALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 3 üncü maddesinin (3) ve (5) numaralı fıkraları ile (8) numaralı fıkrasının son iki cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Kurumun karar organı, biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kuruludur. Kurul Başkanı, Kurumun da başkanıdır. Üyelerin hukuk, iktisat, maliye, bankacılık, işletme, siyasi bilgiler, kamu yönetimi ve dengi dallarda veya bu dallarla ilgili mühendislik alanlarında en az lisans düzeyinde, mühendislik dalında lisans düzeyinde öğrenim görmüş olanların ise belirtilen alanlarda lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir. Üyeler; en az üçü bankacılık olmak üzere maliye-fınans alanında en az 10 yıl deneyim sahibi ve üst düzey yöneticilik yapmış veya yukarıda sayılan öğrenim dallarında en az 10 yıl öğretim üyeliği yapan adaylar arasından ilgili Bakanın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca atanır. Bakanlar Kurulu, üyelere birini başkan birini de ikinci başkan olarak görevlendirir.”

“5. a) Kurul üyeleri, özel bir kanuna dayanmadıkça resmi veya özel hiçbir görev alamaz, dernek, vakıf, kooperatif ve benzeri yerlerde yöneticilik yapamaz, ticaretle uğraşamaz, serbest meslek faaliyetinde bulunamaz, ücret karşılığı konferans ve ders veremez, sınav ve benzeri görev alamaz, her türlü ortaklıklarda pay sahibi olamazlar. Kurul üyeleri bu göreve atanmalarını takip eden 30 gün içinde maliki oldukları payları üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar sıhri hissımları dışındakilere satmak veya devretmek suretiyle elden çıkarmak zorundadırlar. Durumlarını bu fıkradaki hükümlere uygun hale getirmeyen üyeler, üyelikten çekilmiş sayılır.

b) Kurul üyeleri, görevlerinden ayrılmalarını izleyen iki yıl içinde bu Kanun kapsamına giren kuruluşlarda görev alamazlar. Kurul üyeleri ile Kurum personelinin uyacakları mesleki ilkeler Kurulun önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.”

“Buna ilişkin soruşturmalar, Kurul üyeleri için ilgili Bakanın, Kurum personeli için ise Kurulun izin vermesi kaydıyla genel hükümlere göre yapılır.”

MADDE 2.- 4389 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası ile (2) numaralı fıkrasının (b) bendinin (bc) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Türkiye’de bir bankanın kurulmasına veya yurtdışında kurulmuş bir bankanın Türkiye’de de ilk şubesinin açılmasına, Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınan kararla izin verilir. İzin için yapılacak başvurulara ve iznin verilmesine ilişkin esas ve usuller Kurumca düzenlenecek yönetmelikle belirlenir. Kuruluşa veya Türkiye’de şube açılmasına ilişkin izinler, izin tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde geçersiz olur.”

“bc) Hakkında 14 üncü madde uyarınca işlem yapılmakta olan bir bankada doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazla oranda veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren pay sahibi olmaması.”

MADDE 3. – 4389 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendinin son cümlesi, (b) bendinin ilk cümlesi ile (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren veya intifa hakkı tanınan hisse senetlerinin devri, yukarıdaki oransal sınırlara bakılmaksızın Kurulun iznine tabidir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"Sermayenin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına veya bu oranın altında olsa dahi yönetim veya denetim kurullarına üye belirleme imtiyazı veren hisse senetlerine sahip olan ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır."

"c) Banka sermayesinin % 10 veya daha fazlasına sahip olan tüzel kişilerin sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak (a) bendinde belirtilen oranlar veya esaslar dahilinde el değiştirmesi Kurulun iznine bağlıdır. İzin devralan ortağın kurucularda aranan nitelikleri taşıması şartıyla verilebilir. Bu hüküm tüzel kişi ortağın yönetim ve denetimini belirleyen sermaye paylarının bir başka tüzel kişiye ait olması halinde gerçek kişi ortak ya da ortaklara ulaşılmaya kadar uygulanır."

MADDE 4.- 4389 sayılı Kanununun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası, (2) numaralı fıkrasının (a) bendi, (3) ve (5) numaralı fıkraları, (6) numaralı fıkrasının (c) ve (f) bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (6) numaralı fıkrada yer alan (ç) ve (g) bentleri metinden çıkarılmış, (h) bendi (e) bendi olarak teselsül ettirilmiş, (4), (7) ve (8) numaralı fıkraları metinden çıkarılmış, (9) numaralı fıkrasının (c) bendinden sonra gelen ikinci cümlesi ile (12) numaralı fıkrası ise aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Bir bankanın vereceği nakdi krediler ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabul gibi gayrinakdi krediler, satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette vereceği ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdi krediler ve gayrinakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ortaklık payları izlendikleri hesaba bakılmaksızın bu Kanun uygulamasında kredi sayılır."

"2.a) Bir banka gerçek veya tüzel bir kişiye doğrudan veya dolaylı olarak özkaynaklarının yüzde yirmibeşinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez. Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır."

"3. Bu Kanun uygulamasında dolaylı pay sahipliği, dolaylı kredi ve dolaylı iştirak tanımları ile kredi sınırlarının hesabında gayrinakdi kredilerin dikkate alınma oranları Kurulca belirlenir."

"5. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkeler ile Kurulca kabul edilecek diğer ülkelerin merkezî yönetimleri, merkez bankaları ve kredi kurumları ile yapılan işlemler veya bunlarca çıkarılan ya da ödenmesi garanti edilen bono, tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları ve verilen diğer garantiler karşılığı yapılan işlemler Kurulca belirlenen oranlar dahilinde dikkate alınır."

"c) Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde bankaların kendi aralarındaki işlemler."

"f) Bedelsiz edinilen ortaklık payları ile ortaklık paylarının herhangi bir fon çıkışı gerektirmeyen değer artışları"

"(a) bendi hükümleri, yönetim kurulu üyeliklerinde bulunan banka sermayesinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde on ve daha fazlasına sahip olan gerçek kişi ortaklar ile tüzel kişi ortakların hissedarları hakkında uygulanmaz."

"12. Bankalar, kredileri ile diğer alacaklarından doğmuş veya doğması beklenen, ancak miktarı kesin olarak belli olmayan zararlarını karşılamak amacıyla karşılık ayırmak zorundadırlar. Karşılık ayırlacak kredi ve alacakların nitelikleri ile karşılıklara ilişkin esas ve usuller Kurulca belirlenir. Bu karşılıklardan Bakanlar Kurulunun belirlediği esaslar çerçevesinde teminatsız kalan kredilere tekabül eden kısmı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir."

MADDE 5.-4389 sayılı Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmış, izleyen bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6.- 4389 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin (4) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4. Bankalar, Türkiye Bankalar Birliğinin görüşü alınarak Kurulca tespit edilecek kapsam ve uygulama esasları çerçevesinde, doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları ve/veya ortakları ile bu ortakların doğrudan veya dolaylı olarak sahip veya yönetim ve denetimine hakim oldukları malî ve malî olmayan ortaklıkların hesaplarını konsolide ederek konsolide malî tablolar hazırlamak zorundadır. Bu Kanuna göre yürürlüğe konulan standart oranlar bankalarca Kurul tarafından belirlenecek esas ve ilkeler çerçevesinde konsolide esasa göre de hesaplanır ve uygulanır. Kurulca hesapları hazırlanacak konsolide malî tablolar kapsamına alınan gerçek ve tüzel kişiler, kendilerinden bu kapsamda istenen her türlü bilgi ve belgeleri ilgili bankalara ve Kuruma vermekle yükümlüdür."

MADDE 7.- 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin (2), (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) ve (7) numaralı fıkralar eklenmiştir.

"2. a) Kurum, bir bankanın varlıklarının vade itibarıyla taahhütlerini karşılayamadığını veya bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu veya likiditeye ilişkin düzenlemelere uymadığını tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi uygun bir süre vererek;

aa) Uzun vadeli veya duran değerlere yatırım yapılmaması,

ab) İştirakler ve gayrimenkuller gibi duran değerlerin elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, likiditenin güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir.

b) Kurum, bir bankanın özkaynaklarının sermaye yeterliliğine ilişkin düzenlemelere göre yetersiz kaldığını ya da bu durumun gerçekleşmek üzere olduğunu tespit ettiği takdirde; bankadan, onaylayacağı bir plan dahilinde, sermaye artırımı veya sermaye benzeri kaynak temin edilmesi suretiyle bu durumun düzeltilmesini isteyebileceği gibi,

ba) Kâr dağıtılmaması, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılarına huzur hakkı, ikramiye, prim, ayrı ve nakdi sosyal yardım ya da her ne ad altında olursa olsun verilen ek ödemelerin durdurulması,

bb) zarar doğurduğu tespit edilen faaliyetlerinin sınırlandırılması veya durdurulması,

bc) verimi düşük veya verimsiz varlıklarının elden çıkarılması

da dahil olmak üzere, özkaynakların güçlendirilmesi amacıyla, uygun göreceği her türlü tedbirin alınmasını isteyebilir."

"3. Kurum, bir bankanın;

a) Bu maddenin (2) numaralı fıkrası kapsamında alınması istenen tedbirleri kısmen ya da tamamen almadığını, bu tedbirlerin kısmen veya tamamen alınmış olmasına rağmen malî bünyesinin güçlendirilmesine imkân bulunmadığını ya da malî bünyesinin bu tedbirler alınsa dahi güçlendiremeyecek derecede zayıflamış olduğunu,

b) Yükümlülüklerini vadesinde yerine getiremediğini,

c) Bu madde hükümlerinin uygulanmasında Kurulca belirlenecek değerlendirme esasları çerçevesinde yükümlülüklerinin toplam değerinin varlıklarının toplam değerini aşuğunu,

d) Faaliyetine devamının mevduat sahiplerinin hakları ve malî sistemin güven ve istikrarı bakımından tehlike arzettiğini

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tespit ettiği takdirde, Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan kararlar temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye veya bankacılık işlemleri yapma ve/veya mevduat kabul etme iznini kaldırmaya yetkilidir.”

“4. Kurul, bir bankanın yönetim ve denetimini doğrudan ya da dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakların, banka kaynaklarını bankanın emin şekilde çalışmasını tehlikeye düşürecek biçimde doğrudan veya dolaylı olarak kendi lehlerine kullandıklarını veya banka-yı bu suretle zarara uğrattıklarını tespit ettiği takdirde Kurul, en az beş üyesinin aynı yöndeki oylarıyla alınan kararlar bunların temettü hariç ortaklık hakları ile bankanın yönetim ve denetimini Fona devretmeye yetkilidir.”

“5. a) Fon, (3) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın devir tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançosunu esas almak suretiyle;

aa) Uygun göreceği aktiflerini, teşkilatını ve aksine talebi olmayan personeli ile devir tarihi itibarıyla mevduat toplamları en yüksek beş bankaca uygulanan faiz oranları ortalamasını geçmemek üzere işlemiş faizleriyle birlikte sigortaya tâbi tasarruf mevduatını ve pasifte yer alan karşılık kalemlerini, kurulacak bir bankaya ya da mevcut bankalardan istekli olanlara devretmeye ve/veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılmasını Kuruldan istemeye,

ab) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve hisselerinin tamamına sahip olmak kaydıyla, sermayesine tekabül eden zararlarını devralmaya

yetkilidir. Devralınan zararlara istinaden yapılacak ödemelerin karşılığını temsil eden hisseler başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

Hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın devredilen aktiflerinin toplamının devredilen pasiflerinin toplamını karşılamaması halinde aradaki fark Fon tarafından ödenir. Bu halde ve hakkında bu fıkranın (aa) altbendi hükümleri uygulanan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması durumunda bu Kanununun 16 ncı maddesinin 2 ve 3 numaralı fıkraları uygulanmaz. Bu kanununun 16 ve/veya 17 nci maddelerine göre iflas masaları kurulması halinde, Fon ödediği tutar kadar bunlara imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

b) Fon, (4) numaralı fıkra hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi kendisine devredilen bankanın;

“ba) Anılan fıkrada belirtilen şekilde kullanılan kaynaklarının veya uğradığı zararın, vereceği süre içinde iade veya tazmin edilmesini ve hisselerin Kurulca uygun görülecek gerçek ve tüzel kişilere devredilmesini istemeye,”

bb) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortakları ile tüzelkişi ortaklarının sermayesinin yüzde onundan fazlasına sahip gerçek kişi hissedarlarından kendilerine, eşlerine ve velayet altındaki çocuklarına ait taşınmaz mal ve iştiraklerini, haczi caiz olan taşınır mal, hak ve alacaklarını ve menkul kıymetlerini ve her türlü kazanç ve gelirleri ve ayrıca bildirimden önceki iki yıl içinde ivazlı veya ivazsız olarak iktisap ettikleri veya devrettikleri taşınmaz mal, haczi caiz taşınır mal, hak, alacak ve menkul kıymetlerini gösterir birer mal beyannamesi vermelerini istemeye,

bc) Yönetim ve denetimini doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte elinde bulunduran ortaklarının malvarlıkları üzerine teminat aranmaksızın ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz kararları ile ilgili yurtdışına çıkmasına yasaklama dahil, alacaklıların menfaati için zorunlu olan her türlü muhafaza tedbirinin alınmasını ilgili mahkemeden istemeye

yetkilidir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu bend hükümlerine göre istenen mal beyannamesinin en geç yedi gün içinde Fona verilmesi zorunludur. Bu mal beyanının hüküm ve sonuçları hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun ilgili hükümleri geçerlidir. Bu bend hükümleri çerçevesinde alınan tedbir ve haciz kararları, karar tarihinden itibaren altı ay içinde dava veya icra veya iflas takibine konu olmazsa kendiliğinden ortadan kalkar. Fonun ilgililer hakkında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun Onbirinci Bap hükümlerine göre açacağı iptal davasında aciz vesikası şartı aranmaz.

"Bu maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen şekilde kullanılan kaynaklar veya uğranılan zarar verilen süre içinde iade veya tazmin edilmediği takdirde bu zarar veya kullanılan kaynakların miktarına bakılmaksızın bu ortaklara ait hisseler Fona intikal eder. Bu kaynaklar veya uğranılan zararın verilen süre içinde iade veya tazmin edilmesine rağmen uğranılan zararın özkaynakları aştığının tespiti halinde ise bankanın hisselerinin tamamı başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Fona intikal eder.

c) Bu Kanun hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri Fona intikal eden bankaların, alacaklarını dava veya takip yoluyla tahsil etme cihetine gitmeleri halinde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ve 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Fonun ve Fona intikal eden bankaların alacaklarına ilişkin davalarda Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun seri muhakeme usulü hükümleri uygulanır."

"6. Fon, (5) numaralı fıkra hükümlerine göre hisseleri kendisine intikal eden bankanın;

a) Gerekliğinde mali ve teknik yardım da sağlamak suretiyle, varlık ve yükümlülüklerini kısmen veya tamamen, mevcut bankalardan istekli olanlara ya da kurulacak bir bankaya devretmeye veya bankayı isteklisi bulunan başka bir bankayla birleştirmeye,"

b) Mali sistemde güven ve istikrarın sürdürülmesini teminen, Kurulca gerekli görülen hallerle sınırlı olmak üzere; mali bünyesinin güçlendirilmesi ve yeniden yapılandırılması için gerektiğinde sermayesini arttırmaya, Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kanuni karşılık yükümlülüklerini cezai faizlerini de kaldırmak suretiyle ertelemeye veya düşürmeye, iştirak, gayrimenkul ve diğer aktiflerini satın almaya veya bunları teminat olarak alıp karşılığında avans vermeye ya da mevduat yapmaya, alacaklarını, zararlarını devralmaya, bu şekilde sahip olduğu aktifleri ve hisse senetlerini iskonto veya sair suretlerle üçüncü kişilere satmaya, vadeleri uzatılmak kaydıyla borçlarını garanti etmeye, her türlü alacak ve varlıkların nakde tahvilini kendisi sağlayabileceği gibi, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde kamusal sermayeli olanlar da dahil olmak üzere diğer bankalar aracılığıyla Fon nam ve hesabına bunları nakde tahvil ettirmeye,

ve gerekli göreceği her türlü tedbiri almaya ya da banka hakkında (5) numaralı fıkranın (aa) alt bendi hükümlerini uygulamaya yetkilidir. Bu fıkra ve (5) numaralı fıkra hükümlerine göre yapılan devir işlemlerinde alacaklı ve borçluların rızası aranmaz.

Fon, bu fıkra ile kendisine verilmiş olan görevleri doğrudan veya Fonun sahip olduğu tüm hak, menfaat ve muafiyetlerden aynı şekilde yararlanan, kuruluşu ve sermaye artırımını 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile 23/2/1995 tarih ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 29 uncu maddesi hükümünden muaf ve sermayesinin tamamına sahip olduğu kamu tüzel kişiliğini haiz bir şirket aracılığı ile de gerçekleştirebilir."

"7. Fon, bu madde hükümlerine göre temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimleri veya hisseleri kendisine intikal eden bankada, bankanın tüm varlıkları ile kayıt ve belgelerinin gü-

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

venliğini sağlamak üzere gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu amaçla sınırlı olmak üzere kamu kurumlarının yardım ve desteğinden yararlanmaya yetkilidir. Fon, yapacağı anlaşmalar çerçevesinde bu desteği özel kuruluşlardan da sağlayabilir.

Fon tarafından bu maddede yazılı tedbirlerin alınması amacıyla kurulacak bankanın kuruluşunda ve Fonca yapılan devir ve birleşme işlemlerinde bu Kanunun 7 nci maddesi, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri ile devir ve birleşmeye tabi tutulacak bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının % 20' yi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 7, 10 ve 11 inci maddeleri uygulanmaz, kuruluşa ilişkin karar Resmi Gazetede yayımlanır ve banka, kurumun talebi üzerine Ticaret Siciline tescil edilir. Bu işlemler her türlü vergi, resim ve harçtan istisna tutulur. Bu madde hükümleri uyarınca kurulan bankaya geçici bir süreyle bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni verilir ve banka verilen izin süresi içinde bu Kanunun 7 ve 8 inci madde hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir. Verilen izin süresi içerisinde devir işleminin gerçekleştirilememesi halinde izin süresi Kurul tarafından uzatılabilir. Bankaya geçici bir süreyle verilen bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni devir halinde sürekli hale getirilir. (5) numaralı fıkra hükümlerine göre Fona intikal eden hisseler bu Kanunun 7 ve 8 inci maddesindeki hükümleri uygulanmak suretiyle Fon tarafından Kurulca belirlenecek esas ve usuller dahilinde üçüncü kişilere devredilir.

Bu madde hükümleri uyarınca, bankaların hisselerinin veya temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimlerinin Fona devrine veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izinlerinin kaldırılmasına ilişkin Kurul kararları Resmi Gazetede yayımlanır."

MADDE 8.- 4389 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, (2) numaralı fıkrasının son cümlesi, (5) numaralı fıkrasının (b) bendi ve (6) numaralı fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fon, 14 üncü madde hükümlerine göre hisseleri ve/veya yönetim ve denetimi kendisine intikal eden bankaların malî bünyelerinin güçlendirilmesi, yeniden yapılandırılması ve üçüncü kişilere devri ve bu Kanun ile kendisine verilen diğer işleri de yapmakla görevli ve yetkilidir."

"Olağanüstü hallerde Fon, Hazine Müsteşarlığından izin almak kaydıyla borçlanabileceği gibi ihtiyaç hâsıl olduğunda Hazine Müsteşarlığına Fona ikrazen verilmek üzere uzun vadeli özel tertip Devlet İç Borçlanma Senedi ihraç edilebilir. Özel tertip Devlet İç Borçlanma Senetlerinin faiz oranları ve geri ödeme şartları da dahil olmak üzere tabi olacağı usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir. Fon, yaptığı borçlanmalar üzerinde her türlü tasarruf hakkına sahiptir. Mali yıl bütçe kanunlarında yer alan borçlanma ile ilgili hükümler bu senetler için de geçerlidir."

"b) Olağanüstü hallerde, Fon kaynaklarının ihtiyacı karşılamaması durumunda Kurumun talebi üzerine Merkez Bankasına Fona avans verilir. Alınan avansın vadesi, tutarı, geri ödeme şekil ve şartları ile uygulanacak faiz oranı ve diğer hususlar Kurumun görüşü alınarak Merkez Bankasına belirlenir."

"a) Sigortaya tabi olacak tasarruf mevduatının kapsamı, tutarı, sigorta priminin tarifesi ile tahsil zamanı, şekli ve diğer hususlar Kurulca belirlenir. Mevduat kabul eden bütün bankalar, kabul ettikleri tasarruf mevduatını bu kapsam ve şartlar dahilinde sigorta ettirmek zorundadır."

MADDE 9.- 4389 sayılı Kanunun 16 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası ile 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Kurul" olarak değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10.- 4389 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının son cümlesi fıkraya metninden çıkarılmış, (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (3) numaralı fıkra eklenerek izleyen fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

“2. Bu madde, 14 üncü maddenin (3), (4) ve (5) numaralı fıkraları gereğince temettü hariç ortaklık hakları ile yönetim ve denetimi veya hisseleri Fona devrolunan bankaların bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan ortakları ile anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında belirtilen işlemler ile (3) numaralı fıkrasının uygulanmasına neden olan işlemlerde sorumluluğu bulunan ve bu maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan banka görevlileri hakkında da bankanın iflası aranmaksızın uygulanır.”

“3. 14 üncü maddenin (5) numaralı fıkrasının (b) bendindeki mal beyannamesine ve muhafaza tedbirlerine ilişkin hükümler bu maddede de kıyasen uygulanır.”

MADDE 11.- 4389 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

“Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanunun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8), (12) numaralı fıkraları ile 12 nci maddesi, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15(2/c,d ve e bentleri hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümleri dışındaki diğer madde hükümlerine tabidir. Ancak, Kurum bu Kanunun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde bunların bankacılık işlemleri yapma izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır ve bunlar genel hükümlere göre tasfiye edilir.”

“6. Mevduat toplama yetkisi bulunmayan ancak, özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla fon toplayan, ekonomik faaliyetleri ekipman veya emtia temini veya kiralınması veya ortak yatırımlar yoluyla finanse eden özel finans kurumları bu Kanunun 10 uncu maddesinin (2) ve (3) numaralı fıkraları, 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası, 14 üncü maddesinin (5), (6) ve (7) numaralı fıkraları, 15, 16, 17 ve 19 üncü maddeleri ile 20 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri dışındaki diğer maddelerine tabi olup, Kurum bu Kanun hükümleri çerçevesinde bu kurumlara ilişkin kâr ve zarara katılma hakkı veren hesapların özelliklerini dikkate alarak her türlü düzenleme yapmaya yetkilidir. Ancak, Kurum bu Kanunun 14 üncü maddesinin 3 ve 4 numaralı fıkralarında belirtilen durumları tespit ettiği takdirde, özel finans kurumunun faaliyet izni Kurulun en az beş üyesinin aynı yöndeki oyuyla alınmış kararıyla kaldırılır. Özel finans kurumları açısından emtia veya gayrimenkullerin finansal kiralınması ya da kâr ve zarara katılma ve benzeri yöntemlerle yapılan her türlü finansman faaliyetleri de bu Kanuna göre kredi olarak addolunur. Bu Kanun hükümlerine göre, bu kurumların özel cari hesaplar ve kâr ve zarara katılma hakkı veren hesaplar yoluyla topladıkları fonlar ve diğer taahhütleri de 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 nci maddesinin (II) numaralı paragrafının (a) bendi hükümlerine tabidir. Bu Kanunun 21 ve 22 nci maddelerinde yer alan ceza hükümleri, özel finans kurumları ve görevlileri için de uygulanır.”

MADDE 12.- 4389 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanunun 9 uncu maddesinin (6) numaralı fıkrası hükümlerine aykırı olarak yurtdışında açılan şube ve temsilcilikler hakkında (1) numaralı fıkranın (c) bendi hükümleri uygulanmakla birlikte, bunlar Kurumun talebi üzerine valiliklerce geçici veya sürekli kapatılabilir.”

MADDE 13.- 4389 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin 8 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

'8. Bankaların mensupları ve diğer görevlileri, sıfat ve görevleri dolayısıyla öğrendikleri bankalara veya müşterilerine ait sırları bu konuda kanunen açıkça yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu madde hükmüne aykırı davrandığı tespit edilen kişiler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur. Banka ve müşterilerine ait sırları açıklayan üçüncü kişiler hakkında da aynı cezalar uygulanır. Kredilerin takip ve kontrolü için, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konularda özel kanunlarına göre alınan izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar ile Kurum tarafından uygun görülecek şirketler arasında müşterileri ile ilgili olarak doğrudan doğruya veya en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır.'

MADDE 14.- 4389 sayılı Kanununun 24 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye (6) numaralı fıkra eklenmiştir.

"3) 22 nci maddenin (3), (6), (8) ve (9) numaralı fıkralarında yazılı suçlardan dolayı ilgili kuruluşların dava açma hakkı saklıdır."

"6. Mülgâ 3182 sayılı Bankalar Kanununun 64 ve 65 inci maddeleri ile bu Kanunun 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılan bankalarla ilgili olarak, Bakan, Fon veya Kurum tarafından atanan yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyeleri aleyhine görevlerinin ifası sebebiyle açılan ve açılacak davalar, Fon aleyhine açılmış sayılır. Bu kişilerin görevlerini kötüye kullandıklarına hükmolunması halinde kendilerine rücu edilir. Bu Kanunda yer alan cezalara ilişkin suçlar için yapılacak kovuşturmalar bu maddede belirtilen usule tabidir."

MADDE 15.- 4389 sayılı Kanununun Geçici 1 inci maddesinin (d) bendinde yer alan "1998" ibaresi "1999" olarak, (a) ve (b) bentlerinin ilk cümleleri ve Geçici 2 nci Maddesinin (j) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, Geçici 2 nci Maddenin (g) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

"Kurul Başkanı ve üyeleri 31/3/2000 tarihine kadar atanırlar."

"Kurum 31/8/2000 tarihine kadar faaliyete geçer."

"j) Bu Kanunun yayımı tarihinden önce iflas etmiş olan Bankaların tasfiyesi, tekemmül ettirilen işlemler saklı kalmak kaydıyla, iflas idareleri tarafından bu Kanun hükümlerine göre yürütülür. Bu maddenin uygulanmasında iflas idareleri, bu Kanunun 16 nci maddesinin 4 üncü, 8 inci ve 9 uncu fıkralarında Fona verilen yetkileri haizdir ve iflas idarelerinin açacağı dava ve yürütecekleri takiplerde 492 sayılı Harçlar Kanununun 2 nci, 23 üncü, 29 uncu maddeleri ile 2548 sayılı Cezaevleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesi hükümleri uygulanmayacağı gibi, her türlü ihtiyatı tedbir ve ihtiyatı haciz taleplerinde teminat şartı aranmaz. Bu Kanunun yayımı tarihinden önce 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Kanunun 23.8.1993 tarihli ve 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yürürlükten kaldırılan 64 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasına dayanılarak yapılan işlemler hakkında eski hükümlerin uygulanmasına devam olunur."

MADDE 16.- 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun 40 inci maddesinin (II/d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"d) Diğer yetkiler ve görevleri:

Bankaca, banka sisteminde belirsizlik ve güvensizlik oluşması ve fon çekilişlerinin hızlanması halinde, Kanunun 36 nci maddesinin (b) fıkrası kapsamında, haklarında belirsizlik ve güvensizlik oluşan veya 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankalara, şartları Banka tarafından kararlaştırılmak üzere, fon çekilişlerini karşılayacak miktarda kredi verilir.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu hüküm gereğince kendisine kredi verilen bankalarla ilgili olarak bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırılması halinde Banka, verilen kredi miktarı ile sınırlı olmak üzere iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.”

MADDE 17.- 16/12/1983 tarih ve 83/7506 sayılı Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usullere Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile bu karara istinaden çıkarılmış tüm mevzuat yürürlükten kaldırılmıştır.”

GEÇİCİ MADDE 1- 4389 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (a) bendindeki oran, dolaylı krediler yönünden, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten 2001 yılına kadar yüzde yetmişbeş, 2002 yılına kadar yüzde yetmiş, 2003 yılına kadar yüzde altmışbeş, 2004 yılına kadar yüzde ellibeş, 2005 yılına kadar yüzde kırkbeş, 2006 yılına kadar yüzde otuzbeş, 2007 yılına kadar yüzde yirmibeş olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2- Kurumun faaliyete geçeceği tarihe kadar, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin bu Kanun ile değiştirilen hükümleri çerçevesinde bankalarla ilgili olarak alınacak tedbirleri kararlaştırmaya, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında bulunan bankaların devir veya birleşmesi veya hisselerinin yeni ortaklara satılması halinde, bu bankaların eski hissedarlarının hisselerini tamamen elden çıkarması ve yeni hissedarların banka mali bünyesinin güçlendirilmesi amacıyla bankaya sermaye veya sermaye benzeri kaynak koyması kaydıyla Fondan da yeni ortaklarca konulan tutarları aşmamak üzere sermaye veya sermaye benzeri kaynak sağlanması veya zararların ve diğer aktiflerin devralınması da dahil olmak üzere her türlü tedbiri almaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bu tedbirlere ilişkin Bakanlar Kurulu kararları ilgili Bakan tarafından yürütülür.

GEÇİCİ MADDE 3- a) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte faaliyet gösteren özel finans kurumları mevcut durumlarını 4389 sayılı Bankalar Kanununun tabi oldukları maddelerine iki yıl içinde intibak ettirmek zorundadırlar. 4389 sayılı Bankalar Kanununun 7 ve 9 üncü maddeleri hükümlerine bu süre içinde intibak etmeyen özel finans kurumları genel hükümlere göre tasfiye edilir.

b) 4389 sayılı Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde özel finans kurumlarına ilişkin düzenlemeler yapılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan düzenlemelerin 4389 sayılı Bankalar Kanununa aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 18.- Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi ile değiştirilen 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 5 numaralı fıkrasının (a) bendinin (aa) alt bendi, Kurumun faaliyete başladığı tarihte,

**b) diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.**

MADDE 19.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

